

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Iva Salopek Bogavčić		
Nositelj studija:	Odsjek za povijest		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij Hrvatska povijest		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	5777		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Vesna Salopek Mikelić		
Datum i mjesto rođenja:	20.12.1977.		
Adresa:	Kuzminečka 55		
Telefon/mobitel:	098/9952311		
E-mail:	i_salopek@hotmail.com		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Web dizajner 2008 2. Trgovac 2007. 3. Poslijediplomski studij hrvatske povijesti 2004.- 4. Prof. Povijest i filozofije (1996-2002.) 5. Opća gornjogradska gimnazija, Zagreb. 6. Osnovna škola Ljubljana		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Vlasnik galerije i obrta 2008-2012. 2. Predsjednica Udruga osoba oboljelih od kardiomiopatije, volonter od 2008-2012. 3. Gradski muzej Nova Gradiška, kustos 2003-2004 4. Prof povijest Privatna gimnazija Benedikt Kotruljević 2002-2003 5. Studentski servis Hrvatska Lutija 6. Volonterski rad Slava Raškaj		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	Autorska knjiga: 1. Razglednice Nove Gradiške i okolice, 2011. u procesu tiska Pregledni i znanstveni radovi objavljeni radovi: 1. Političko i kulturno djelovanje Hrvatske seljačke stranke u Novoj Gradiški između dva svjetska rata, Godišnji Ogranak Matice hrvatske Nova Gradiška, 2003. 2. Novogradiški plakati-odraz međuratnog razdoblja, Godišnji Ogranak Matice hrvatske Nova Gradiška, 2005. 3. Terenski obilazak utvrde Bijela Stijena, Obavijesti (Hrvatsko arheološko društvo 1983.), 2006.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	4.Prilog istraživanju ratnih događanja na gradiškom području tijekom rata 1788.-1791.; Scrinia Slavonica 7, 2007. Rad od 120.000 znakova u svojstvu prelaska na doktorski studij: 1.. Kontinuitet toponima od 1210. na gradiškom području, zamjenski rad za magisterij, obrana pred komisijom 2007. , neobjavljeno Neobjavljeni radovi u sklopu doktorskog studija 1.Razglednice Nove Gradiške u historiografskom kontekstu,2007. 2. Toponimi 18.st. gradiške župe prema matičnim knjigama, 2007.		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Novogradiški kotar 1886-1914.		
Engleski:	Nova Gradiška District 1886-1914.		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje:	Hrvatska povijest		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	Doc. dr. sc. Željko Holjevac	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	zholjeva@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	1.«Srijemska županija u identitetu Srijema», u: Sandra Cvikić – Krešimir Bušić (ur.), Divan je kićeni Srijem. Zbornik radova «Identitet Srijema u prošlosti i sadašnjosti», Nijemci, 2008., str. 108-120. 2.«Ličko-krbavska županija u identitetu Like», u: Željko Holjevac (ur.), Identitet Like: korijeni i razvitak, Knj. I, Zagreb-Gospić: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar - Područni centar Gospić, 2009., str. 427-465. 3.«Molve potkraj 19. i početkom 20. stoljeća u svjetlu statističkih podataka», u: Kolar Mario – Petrić, Hrvoje (ur.), Molve. Ljudi, selo i okoliš u dugom trajanju, Molve: Društvo za povjesnicu i starine Molve, 2010., str. 84-92. 4.«Samobor i okolica od 1800. do 1914. godine», u: Feletar, Dragutin (ur.), Samobor. Zemljopisno-povijesna monografija, knj 1, Samobor: Meridijani, 2011., 323-399.		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Novogradiški kotar ustrojen je 1886. od dijela područja Gradiške pukovnije i dijela teritorija koji je bio sastavni dio civilne Slavonije. Tako sjedinjeno i organizirano područje bilo je uklopljeno u Požešku županiju kao dio banske Hrvatske i Slavonije. Ovaj rad se bavi tematikom novogradiškog kotara u razdoblju od 1886. do 1914., s naglaskom na razumijevanju "totalne historije" unutar jednog prostora. Život ljudi novogradiškog prostora u 19.st. pokušati će se prvi put sistematizirati i razumijeti analitičkim i usporednim metodama. Obrađujući upravni kotarski aparat, gospodarske strukture, povezanosti raznih socijalno-ekonomskih slojeva društva, ekološko-zdravstveni utjecaj na stanovništvo, važnost školstva i društvenih organizacija, kao i kulture i svakodnevnog života		

	pokušati će se opisati posebnosti novogradiškog kotara. Ističući ulogu novogradiškog kotara u usporedbi sa susjednim brodskim kotarom i ogulinskim kotarom slične veličine dobiti će se jasnija slika o njegovoj uklopljenosti u Požešku županiju te bansku Hrvatsku i Slavoniju. Važno mjesto u ovom radu zauzima i razumijevanje starih struktura baštinenih iz perioda 18.st. te uspostava novih upravnih, infrastrukturnih ali i institucionalnih mreža koje su zajedno s tehnološkim postignućima i razvojem raznih aspekata građanskoga društva stvorili nove strukture koje su svoj vrhunac dosegle pred Prvi svjetski rat.
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Nova Gradiška District was founded in 1886. from a part of the Gradiška regiment and a part of the territory which was an integral region of civil Slavonia. This territory united and organized as described, was incorporated in Požega County as a part of Croatia and Slavonia. This thesis is about Nova Gradiška District in the period from 1886. till 1914., with the emphasis on understanding the "total" regional history. This thesis will try for the first time to systematize and understand by analytical and comparative methods the life of people from territory of Nova Gradiška in the 19th century. It will try to describe the uniqueness of the Nova Gradiška District by analyzing its administrative apparatus, economy structures, connections between different social - economic layers of society, ecological and medical impact on the population, the importance of education and social organizations, culture and everyday life. By emphasising the role of Nova Gradiška District in comparison to nearby Brod District and Ogulin District, which is similar in size, we will be given a clearer image of his incorporation in Požega County and Croatia - Slavonian teritory. An important place in this thesis is occupied by understanding of old structures inherited from the 18th century, but also the establishment of new administrative, infrastructural and institutional networks which have together with technological achievements and development of different aspects of civil society created new structures which have peeked just before World War I.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Prestankom postojanja Vojne krajine 1873. te njezinim sjedinjenjem s civilnom Hrvatskom i Slavonijom 1881., gradiško područje je bilo podijeljeno na Požešku županiju i Gradiško okružje. U upravnom smislu Gradiško okružje je bilo podijeljeno na novski, novogradiški i oriovački kotar koji su bili sastavljeni od samoupravnih općina. Tijekom 1886. godine navedeno okružje postaje sastavni dio Požeške županije. Požeška županija u upravnom smislu se od 1886. dijelila na kotareve i to: požeški, brodski, gradiški, daruvarski, pakrački i novski. Navedeni kotarevi su dijeljeni na općine te je novogradiški kotar činilo prvo 9 općina i to: Cernik, Nova Gradiška, Stara Gradiška, Okučani, Nova Kapela, Petrovo Selo, Mašić, Rešetari i Svinjar da bi 1895. bila ustrojena i općina Nova Gradiška vanjska. Novogradiški kotar je 1888. godine imao dva trgovišta i 82 sela. Stanovništvo se pretežno bavilo poljoprivredom osim u trgovištima točnije Novoj Gradiški i Cerniku. Ratarstvo se baziralo na uzgoju pšenice, voćaka, krmnog bilja i dudovog svilca a od stoke većinom se uzgojala krupna stoka poput goveda i konja. Tijekom perioda Vojne krajine šumsko blago je bilo vlasništvo države, a ukinućem iste sve šumske površine su bile podijeljene između države i imovinskih općina. U sklopu Gradiške imovinske općine bilo je 54.641 jutara šume. Po prvi put navedene šumske površine mogle su se iskorištavati i prodavati. Slijedeći primjere gospodarskih tijekova Gradiška imovinska općina je iznajmljivanjem i prodajom drvne građe privukla strane ulagače. Preostale šume u vlasništvu države bile su namijenjene stvaranju infrastrukturne mreže točnije ekspolatacija šuma ili iznajmljivanje šuma strancima je trebalo poslužiti kao izvor sredstava za gradnju željeznica i drugih prometnih puteva. Za gospodarski razvoj Nove Gradiške od velikog je značenja bila izgradnja željezničke dionice Sunja - Nova Gradiška 1886. godine te spoj Nove Gradiške s Brodom koji je bio realiziran 1889. godine. Budući je Nova Gradiška bila bivše upravno područje za Gradišku pukovniju baštinila je iz tog razdoblja sve važnije institucije počevši od gimnazije, crkava, bolnice, vojarne pa do raznih ureda institucija poput imovinske općine, pošte, suda, zatvora, bilježničkog ureda pa do same osnovne regulacije izgleda mjesta. Jedna od značajnijih institucija u novogradiškom kotaru je bila bolnica koja je priključenjem s Požeškom županijom postala županijska bolnica izravno potčinjena Zemaljskoj Vladi. Osamdesetih godina 19. stoljeća u Novoj Gradiški, Staroj Gradiški i Cerniku nastaju prva društva poput vatrogasnog društva, Hrvatskog pjevačkog društva „Graničar“, limene glazbe te „Hrvatske Čitaonice“. Tijekom devedesetih godina otvaraju se male tvornice u Cerniku i Novoj Gradiški te postepeno do 1914. razna mjesta poput Nove Kapele, Rešetara i Okučana počinju oživljavati razvojem obrta i trgovine. Paralelno se odvijao proces odumiranja Stare Gradiške kao mjesta koje je ukidanjem plovnog puta po Savi i pojavom jeftinije željeznice te preseljenjem vojnih garnizona gotovo opustjelo. Raznolika tehnološka postignuća, urbanizacija Nove Gradiške te razvoj raznih aspekata građanskog društva utjecale su na promjene u strukturi stanovništva i promjene u životnim uvjetima čiji vrhunac se ogledao u periodu pred Prvi Svjetski rat.

Dosadašnji znanstveno istraživački historiografski rad o gradiškom kraju u periodu od 1886. do 1914. bazira se na tri tipa radova :
a)Prvi tip radova i knjiga istražuje cjelokupnu kulturnu povijest jednog mjesta u gradiškom kraju pa time i dotiče period 19.st.
Takvim istraživanjima su se bavili :Jančula J., Povijest Cernika , Cernik, 1980.;Đurić ,T., Iz prošlosti novogradiškog kraja, Varaždin

1974. ; Nova Gradiška : u povodu 250. obljetnice osnivanja grada : izabrane teme, Nova Gradiška 1998 ; Valentić, F., Novogradiški spomenar, Nova Gradiška 1998.; Kolarić J., Dvjesto novokapelačkih proljeća, AGM, Zagreb 1977. ; Hadžialagić H., Gradiška u prošlosti, Delnice, 1995. ; Žugaj V., Gradiška na Savi, Nova Gradiška : Narodno sveučilište "M.A. Reljković", Centar za kulturu i umjetnost: Zavičajni muzej, 1986. (Nova Gradiška : "Mirko Gembarovski")

b) Drugi tip radova istražuje subspcijalno usko područje pa su se tako razni istraživači bavili raznolikim segmentima povijesti poput : razumijevanja lokalne zajednice Židova, funkcioniranjem zadruga, funkcioniranjem raznih kulturnih društava, zatim segmentom vojne povijesti i funkcije utvrde Stara Gradiška u 19.st., izdvojenim gospodarskim temama poput svilogojstva, zatim općenito gospodarstvom, potom općenito školstvom i zdravstvom.

Istraživači: Žugaj V., Židovi novogradiškog kraja, Zagreb, 2001., Kolić Klikić V., Novogradiško svilogojstvo, Godišnjak Ogranka Matice hrvatske Nova Gradiška 2001. ; Dimitrijević Kolar M., Burni dani u Novoj Gradiški od 27. listopada do 1. prosinca 1918. godine., Zlatna dolina 1997.; Klajić J., Krajiške tvrđave na Savi, doktorska disertacija, 2001.; Valentić F., 160 godina Opće bolnice Nova Gradiška, Nova Gradiška 2006.; Valentić F., 90 godina gimnazije Nova Gradiška, Godišnjak Ogranka Matice hrvatske Nova Gradiška 2009; Valentić F.: Gospodarstvo u novogradiškom kraju, Glasnik arhiva Slavonije i Baranje, 2003.

c) Treći tip radova se bavi širom problematikom da li u teritorijalnom ili određenom uskom području pa na taj način dotiče i gradiški kraj.

Istraživači: Kemf, J., Požega : zemljopisne bilješke iz okoline i prilozi za povijest Slob. kr. grada Požege i Požeške županije., Požega : Požeško-slavonska županija ; Jastrebarsko : Naklada Slap, 2010.; Korenčić. M., Naselja i stanovništvo SR Hrvatske 1857-1971, Zagreb 1979.; Zirdum A., Počeci naselja i stanovništva broskog i gradiškog kraja, Institut za povijest, podružnica Slavonski Brod 2001.; Karaman I. Industrijalizacija građanske Hrvatske : 1800-1941., Zagreb, Naprijed 1991. ; Zoričić M., Statističke crtece o kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, Zagreb 1885.

Povijest novogradiškog kotara 1886.-1914. u manjoj je mjeri istražena na temelju raznovrsnih tipova izvora poput arhivske dokumentarne građe, muzejske građe, arhivske katastarske i kartografske građe, fotografskih zbirki, statističkih podataka, raznih tiskovina poput: memoranduma, razglednica, oglasa, novina i sl. , osobne dokumentacije i dokumentacije škola i crkava poput dnevnika, kronika i spomenica. Koristeći se pri tom multidisciplinarnom pristupom baziranom na historiografskom, muzeološkom, umjetničkom i statističkom metodološkom aparatu pokušati će se razumijeti tema iz različitih pristupa. U dosadašnjem istraživanju navedene teme zanemareno je područje uzajamnog odnosa narodnog gospodarstva i obrta te trgovine, uzajamnog odnosa ekologije i gospodarstva, odnos pismenosti i školstva, važna uloga novogradiške bolnice kao županijske bolnice, etnička i religijska struktura stanovništva, socijalno-kulturni elementi modernizacije naselja koji su bili preduvjet za urbanizacijske procese, te uklopljenost gradiškog kotara u Požešku županiju kao i usporedba s po veličini sličnim kotarima u istoj te drugačijoj regiji banske Hrvatske i Slavonije.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Usporedbom novogradiškog, broskog i ogulinskog kotara te smještaja novogradiškog kotara u šire upravno političko okruženje cilj je istaknuti po čemu je navedeno područje bilo različito ili slično sa svojom okolicom i širim prostorom te koje su njegove posebnosti. Objašnjavanjem uzajamnih odnosa unutar mikroregije cilj je pokazati da su na razvoj građanskih odlika Nove Gradiške utjecaj imale gospodarske, infrastrukturne i institucionalne prilike u kotaru. Istaknuti neke društvene, zdravstvene i političke pojave u novogradiškom kotaru koje su svoje početke imale krajem 19.st te su se zbog kontinuiteta i problematike mogle realizirati tek u 20.st. Objašnjavanjem socijalno-ekonomskih, zdravstvenih, obrazovnih i etničkih segmenata društva cilj je razumijeti uvjete života i strukture stanovništva, polazeći od hipoteza navedenih u sljedećem odlomku.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Hipoteze:

1. Kotar kao upravna jedinica bio je ključan za funkcioniranje lokalne zajednice kao zaokružene mikro-cjeline.

Svrstavanje novogradiškog kotara u korpus Požeške županije s obzirom na geografsko-upravne odrednice i s posebnim naglaskom na statističke pokazatelje prostora i ljudi. Razumijevanje birokratskog aparata i sustava financiranja novogradiškog kotara. Analiza gospodarsko-ekonomskih, obrazovnih, ekološko-zdravstvenih, socijalno-društvenih aspekata novogradiškog i ogulinskog kotara uz pomoć statističkih pokazatelja.

2. Multinacionalna, raznorodna i različita struktura stanovništva utjecala je na ključne promijene u životnim uvjetima sela i naselja te u nekim dugoročnijim procesima.

Analiza povezanost dominantnih i marginalnih struktura stanovništva kroz prizmu političkih, ekonomskih, religioznih i socijalnih

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

obilježja. Razumijevanje političko etničkih odnosa multinacionalne sredine.

3. Ekologija, narodno gospodarstvo i otvaranje novom tržištu utjecali su na razvoj obrta, trgovine i malih industrija.

Analiza zadruga i narodnog gospodarstva u povezanosti s razvojem trgovina, obrta i malih tvornica. Utjecaj gospodarskih društava i ekologije na razvoj gospodarstva. Razumijevanje djelatne strukture stanovništva uvidom u statističke i propagandno reklamne materijale.

4. Modernizacijske tekovine i civilna udruženja utjecale su na predispozicije za stvaranje gradskog života.

Razumijevanje utjecaja tehnoloških, urbanističkih i civilizacijskih inovacija u formiranju naselja. Počeci razvoja gradskog života u prizmi multinacionalnosti i razvoja raznorodnih društava.

5. Hipoteza : Škole i bolnica su bile temeljne institucije društva.

Školski sustav u novogradiškom kotaru analiziran pomoću statističke i kulturno-povijesnih aparata. Povezanost pismenosti i školstva. Institucionalna baština Vojne Krajine. Kotarske škole kao centri kulturne djelatnosti. Analiza uloge i važnosti županijske bolnice uvidom u financijske i prijemne podatke. Analiza ekološko-zdravstvenih prilika u novogradiškom kotaru.

Materijali istraživanja:

- 1.Arhivska građa HDA, Kraljevska hrvatsko-slavonsko-dalmatinska zemaljska vlada. Odjel za unutarnje poslove (Zdravstvo, Obrt i trgovina, Narodno gospodarstvo, Krajiška imovinska općina, Razna društva, Regulacijske osnove naselja, Djelokrug županijskih, podžupanijskih i kotarskih oblasti, Gradske općine)
- 2.Arhivska građa HDA, Kraljevska hrvatsko-slavonsko-dalmatinska zemaljska vlada. Odjel za bogoštovlje i nastavu
- 3.Arhivska građa, HDA, Statistička građa (Statistička građa za period 1880.,1890.,1900.,1910.)
- 4.Arhivska građa HDA Slavonski Brod podružnica Nova Gradiška (Opća bolnica Nova Gradiška, Gruntovne knjige, Viša pučka škola Nova Gradiška, Pučke spomenice, Kotarski sud u Novoj Gradiški, Štedionice u Novoj Gradiški, Obrtni zbor Nove Gradiške)
- 5.Muzejska građa Gradski muzej Nova Gradiška (Dokumentarna zbirka, zbirka memoranduma i reklama, zbirka razglednica, zbirka fotografija, pravila i statuti raznih društava, knjižnička građa, dnevници, novine)
- 6.Novinska građa (Kronike požeške županije, Anđeo čuvar, Kraljević Marko-pučki kalendar, Gradišćanin, Novogradiško blebetalo, Novogradiški vijesnik, Gospodarski list)
- 7.Crkvena građa (Arhiv franjevačkog samostana Cernik, crkvene spomenice)
- 8.Tiskana izvorna građa: Statistički izvještaji, županijski izvještaji, statistički popisi, zakoni, pregledi upravnih i sudskih razdjeljenja, izvještaji sastanaka trgovačko-obrtničkih komora i sl.
- 9.Foto zbirke i zbirke razglednica (HDA, NSK, privatne zbirke)
- 10.Katastarske i geografske karte (HDA Zagreb, HDA podružnica Nova Gradiška, NSK, privatne zbirke)
- 11.Grafičke (HDA, NSK)

Plan i metodologija istraživanja:

1. Proučavanje postojeće objavljene literature i upoznavanje sa do sada istraženim segmentima navedene teme
2. Prikupljanje istraživačkog izvornog i tiskanog materijala u javnim i privatnim zbirkama Republike Hrvatske
3. Razumijevanje dostupnih i postojećih izvora i materijala za realizaciju projekta
4. Stvaranje sustavne koncepcije rada na temelju pronađenog i spoznatog
5. Postavljanje hipoteza, ciljeva i metoda istraživanja
6. Korištenje raznovrsne i raznorodne građe: arhivsko-dokumentarne, muzeološke građe, kartografsko-katastarske građe, fotografske i slične građe, raznih tiskovina, statističkih izvještaja i popisa, crkveno dokumentarne građe, školskih spomenica i sl. Korištenja građe iz javnih institucija i privatnih zbirke te na taj način uključiti u istraživanje često isključenu ili istraživačima nedostupnu građu.
7. Kombinacijom historiografskih analiza, statističkih analiza te usporedbama tipološki raznorodnih izvora kao i analizama različitih stvaratelja građe pokušati stvoriti širu sliku realnosti novogradiškog kotara u periodu od 1886.do 1914.
8. Korištenjem metoda poput analize, sinteze, komparacije, deskripcije, eksplikacije, eksplanacije, ispitivanja sjećanja u optici oralne historije, terenskim istraživanjima i sličnim metodološkim postupcima pokušat će se što je moguće slojevitije proniknuti u sve aspekte prošle stvarnosti u pozdanici naslovljene teme.
9. Bazirajući rad na usporedbama i metodologiji raznorodnih znanosti poput povijesti, muzeologije i statistike pokušati multidisciplinarnim pristupom omogućiti sveobuhvatnije poimanje navedene teme.
10. Istražiti mikrohistoriju u relaciji s makrohistorijom, istražiti posebne regionalne značajke i specifičnosti te ih usporediti sa susjednim regijama kao i udaljenijim krajevima sličnih karakteristika
11. Tijekom istraživanja koncentrirati se na marginalne i izdvojene društvene fenomene i skupine koji nisu učestalo istraživani niti ne zauzimaju ravnopravno mjesto u makrohistoriji poput skitnica, samoubojica, zločinaca, bolesnih i sl.
12. Posvetiti pozornost posebnim fenomenima koji nastaju krajem 19.st. te u svojim specifičnostima su se održali do suvremenih dana.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Sustavno znanstveno istraživanje stanovništva i životnih uvjeta uvidom u socijalno-ekonomske, zdravstvene, obrazovne i etničke aspekte novogradiškog kotara u razdoblju od 1886.-1914. nije nikada provedeno, kao što to vrijedi i za mnoge druge lokalne sredine u Hrvatskoj u to vrijeme. Istraživanjem navedene teme pokazalo bi se koji su procesi i koje posebnosti utjecale na razvoj mjesta i uvjete života te zbog čega su neke pojave imale kontinuitet do današnjih dana. Po prvi put bi se naglasak stavio na razumijevanje cjelokupnog kotara, a ne samo izvojenih cjelina poput Nove Gradiške, Stare Gradiške, Nove Kapele i Cernika te na taj način bi i ruralni i periferni dijelovi kotara bili obrađeni. Koristeći metodu usporedbe analizirala bi se i objasnila međuovisnost raznih segmenata društva, međusobni utjecaji te bi se istaknule posebnosti i različitosti. Također bi se pokušalo naglasak staviti na prošlosti marginalnih grupacija te njihov odnos naspram dominantnih grupa društva. Važnost navedene teme je u razumijevanju sveobuhvatnosti određenog prostora i ljudi u jednom vremenu te u postavljanju navedenog kotara u kontekst Požeške županije. Usporedbom novogradiškog kotara s brodskim i ogulinskim kotarom dobila bi se jasnija slika o veličini, ulozi i funkcioniranju lokalne sredine. Koristeći tipološki različite i raznovrsne izvore, bilo privatne i javne te pristupajući iz različitih disciplina pokušala bi se stvoriti objektivnija slika prošlosti novogradiškog kotara. Konzultiranjem teorijske literature, napose određenih domaćih francuske škole Annales pokušalo bi se u istraživanju mikroregionalne cjeline pristupiti temi s aspekta svakodnevnih događanja i iz "kuta malog čovjeka" te bi se na taj način primijenio inovativniji pristup izabranoj temi, što bi moglo bitno pridonijeti dugoročnijoj uporabnoj vrijednosti rada unutar hrvatske historiografije i izvan nje.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Aga A., Cerničke tvornice 19. i početkom 20.st., Poglavstvo općine, Cernik, 1998.
2. Barbarić A., Seljačke obiteljske zadruge : izvorna građa za 19. i 20.st, Etnografski zavod, Zagreb 1960.
3. Bičanić R., Agrarna kriza u Hrvatskoj 1873.-1895, VI.naklada, Zagreb, 1937.
4. Gelo J., Demografske promijene u Hrvatskoj od 1780. do 1981., Globus, Zagreb, 1987.
5. Gross, M.Društveni razvoj u Hrvatskoj , Naklada Liber, Zagreb 1981
6. Gross, M.Prema hrvatskom građanskom društvu : društveni razvoj u civilnoj Hrvatskoj i Slavoniji šesdesetih i sedamdesetih godina 19.st, Globus, Zagreb, 1992.
7. Hadžialagić H., Gradiška u prošlosti, VI.Naklada, Delnice 1995.
8. Jančula J., Povijest Cernika, Cernik 1980.
9. Karaman I. Industrijalizacija građanske Hrvatske :1800-1941.,Naprijed, Zagreb, 1991.
10. Kemf, J., Požega : zemljopisne bilješke iz okoline i prilozi za povijest Slob. kr. grada Požege i Požeške županije., Požega : Požeško-slavonska županija ; Jastrebarsko : Naklada Slap, 2010.
11. Kljajić J. : Krajiške tvrđave na Savi, doktorska disertacija, 2001.,
12. Kolarić J., Dvjesto novokapelačkih proljeća, AGM, Samobor, Zagreb 1977.
13. Kolar Dimitrijević ,M. : Burni dani u Novoj Gradiški od 27. listopada do 1. prosinca 1918. godine., Zlatna dolina 1997.
14. Kolić Klikić V., Novogradiško svilogojsvo, Godišnjak Ogranka Matice hrvatske Nova Gradiška 2001.
15. Korenčić. M., Naselja i stanovništvo SR Hrvatske 1857-1971, Zagreb 1979.
16. Ladurie Le Roy E.,: Montailou, village occitan de 1294 a 1324, Gallimard; First Edition edition (1975).
17. Oriovčanin L.Ilić : Lovorike gradiškog graničarskog puka br.8, Nova Gradiška, 1990.
18. Reljkovića Antun M.; Satir iliti Divji čovik / priredio ga prema II. Reljkovićevu izdanju, uvod i bilješke napisao David

Bogdanović. Impresum U Zagrebu : tisak Kralj. zemaljske tiskare, 1909.

19. Smrekar, Priručnik za političku upravnu službu u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, Zagreb, 1899.
20. Stojšavljević, B., Povijest sela : Hrvatska, Slavonija, Dalmacija 1848-1918., Prosvjeta, Zagreb 1973.
21. Vranješ Šoljan B.: Stanovništvo gradova banske Hrvatske na prijelazu stoljeća : (socijalno-ekonomski sastav i vodeći slojevi 1890. - 1914.). Zagreb : Školska knjiga : Stvarnost, 1991.
22. Vranješ Šoljan, B. ; Stanovništvo Banske Hrvatske : demografska slika banske hrvatske u kontekstu društveno povijesnih promjena od 1850 do 1910. , Zagreb, Educa, 2009.
23. Valentić F., 90 godina gimnazije Nova Gradiška, Godišnjak Ogranka Matice hrvatske Nova Gradiška. 10, 2009.
24. Valentić F., 160 godina Opće bolnice Nova Gradiške, Nova Gradiška, Arca, 2006.
25. Valentić F., Novogradiški leksikon, Nova Gradiška : Vlast. nakl., 2003
26. Zirdum, A., Počeci naselja i stanovništva broskog i gradiškog kraja, Institut za povijest, podružnica Slavonski Brod 2001.
27. Zoričić, M., Statističke crtice o Kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, Zagreb, Statistički ured, 1885.
28. Taube von William F., : Istorijski i geografski opis Kraljevine Slavonije i Vojvodstva Srema : Novi Sad : Matica srpska, 1998.
29. Valentić M., Vojna krajina i pitanje njezina spajanja s Hrvatskom 1849-1881, Zagreb 1981.
30. Žugaj, V., Židovi novogradiškog kraja, Zagreb : Židovska općina, 2001.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje	x		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			

Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme

³ Navesti samo ako je potrebno

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis doc. dr. sc. Željko Holjevac
(ime i prezime prvog predloženog mentora)

Potpis

(ime i prezime drugog predloženog mentora)

Potpis Iva Salopek Bogavčić
(ime i prezime doktoranda)

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 24.01.2012.

Potpis Iva Salopek Bogavčić
(ime i prezime doktoranda)

M.P.

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Iva Salopek Bogavčić	
Nositelj studija:		Odsjek za povijest	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij hrvatske povijesti	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		5777	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	Novogradiški kotar 1886-1914.	
	Engleski	Nova Gradiška District 1886-1914.	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti, povijest, hrvatska i svjetska moderna i suvremena povijest	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Doc. dr. sc. Željko Holjevac	Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Zagreb	zholjeva@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. Prof. dr. sc. Iskra Iveljić	Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Zagreb	iiveljic@ffzg.hr
	2. Doc. dr. Željko Holjevac	Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Zagreb	zholjeva@ffzg.hr
	3. Prof. dr. sc. Damir Agičić	Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Zagreb	dagicic@ffzg.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	1. Vijeće Poslijediplomskog studija hrvatske povijesti (Odsjek za povijest, Filozofski fakultet u Zagrebu), 02. veljače 2012. (Ad. 1). 2. Vijeće poslijediplomskih studija (Filozofski fakultet u Zagrebu), 05. ožujka 2012. (Ad. 21.). 3. Fakultetsko vijeće (Filozofski fakultet u Zagrebu), 16. ožujka 2012. (Ad. 83.)		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Nije predviđena javna obrana.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Iva Salopek Bogavčić u doktorskoj disertaciji namjerava obraditi historiografski relativno slabo istraženu temu o novogradiškom kotaru od godine njegova formiranja kao bivšeg krajiškog i civilnog teritorija, do početka prvog svjetskog rata. Pristupnica kani prikazati upravnu, gospodarsku, prosvjetnu, zdravstvenu i ekohistorijsku problematiku, pri čemu će rezultate komparirati s onima u susjednim kotarima (brodskim i ogulinskim), ali i Banskom Hrvatskom u cjelini. Pritom će pozornost posvetiti preplitanju starih tradicija i novih zasada modernizacije, što vode do "istodobnosti neistodobnog". Na taj će način njena doktorska disertacija biti doprinos istraživanju lokalne povijesti, u ovom slučaju novogradiške.

Mišljenje i prijedlog:

Pristupnica Iva Salopek Bogavčić doktorsku disertaciju radit će na temelju relevantnih izvora i literature. Ispunila je sve uvjete navedenoga poslijediplomskoga doktorskoga studija hrvatske povijesti. Stoga predlažemo da se prihvati tema i da se pristupnici odobri izrada doktorske disertacije pod vodstvom doc. dr. sc. Željka Holjevca.

Predloženi mentor dr. sc. Željko Holjevac, docent na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na temelju svog dosadašnjeg nastavnčkog iskustva i historiografskog opusa kompetentan je biti mentor za predloženu temu.

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Kolegica Iva Salopek Bogavčić ispunila je sve obveze iz programa Poslijediplomskoga znanstvenog studija hrvatske povijesti, t.j., položila je sve propisane ispite, napisala sve propisane radove, uključujući jedan rad od 60.000 i drugi od 120.000 znakova (koji je obranila pred tročlanim povjerenstvom). Pred tročlanim povjerenstvom položila je i tri propisana ispita te prikupila propisan broj bodova. Na temelju navedenog smatramo da ispunjava uvjete propisane planom i programom Poslijediplomskog studija hrvatske povijesti za pristupanje izradi i obrani doktorske disertacije.

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. Prof. dr. sc. Iskra Iveljić, Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Zagreb, Hrvatska	
	2. Doc. dr. Željko Holjevac Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Zagreb	
	3. Prof. dr. sc. Damir Agičić, Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Zagreb	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 4. travnja 2012. M.P.		

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA¹

Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Marija Bartulović		
Nositelj studija:	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studije pedagogije		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6384		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Nevenka Bartulović		
Datum i mjesto rođenja:	20.7.1982., Zagreb		
Adresa:	Gradička 1, 10410 Velika Gorica		
Telefon/mobitel:	01/ 6216-019 095/ 9070 - 482		
E-mail:	mbartulo@ffzg.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2000. - 2005. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, smjer: pedagogija i sociologija 1996. - 2000. IV. gimnazija, Zagreb
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2007. - Filozofski fakultet -asistentica na Odsjeku za pedagogiju, znanstvena novakinja na projektu "Interkulturalni kurikulum i obrazovanje na manjinskim jezicima" prof.dr.sc. Nevena Hrvatića 2006-2007 Osnovna škola Pokupsko -pedagoginja škole 2006-2008 Centar za socijalnu skrb Velika Gorica- vanjska suradnica 2003-2007 Plesni klub "Megablast"- vanjska suradnica
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	Radovi: 1. Bartulović, M. (2007), Učitelj - lučonoša humanih vrijednosti u suvremenoj školi. U: Previšić V., Šoljan N. N., Hrvatić N. (ur.), Pedagogija: prema cjeloživotnom obrazovanju i društvu znanja. Zagreb : Hrvatsko pedagoško društvo, 40-49. 2. Bartulović, M. (2008), Socijalna i emocionalna kompetencija kao dio pedagoške izobrazbe učitelja. U: A tanítóképzés jövőképe : eljárás = Budućnost obrazovanja učitelja : zbornik radova / Czékus, Géza (ur.), Subotica : Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar Szabadka, 500-507. 3. Hrvatić, N., Bartulović, M. (2009), Škola budućnosti: nove kompetencije učitelja. U: Zbornik radova, Škola danas, za budućnost- Poruke XV. križevačkih pedagoških dana. Križevci, 56-67. 4. Bartulović, M. (2009), Internet-komunikacija kao činitelj socijalizacije. Zrno, časopis za obitelj,

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	vrtić i školu, 85-86, 23-26. 5. Bartulović, M. (2009), Spolni odgoj u kontekstu inkluzivnog obrazovanja. U: Zbornik radova, AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS A FELZÁRKÓZTATÁS VETÜLETEI AZ OKTATÁSBAN III. / Bene, Annamaria (ur.). - Subotica : Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar Szabadka, 28-33. 6. Bartulović, M. (2011), Hofstedeova dimenzija muževnosti kao analitički okvir rodne jednakosti i seksualne različitosti. Pedagogijska istraživanja, 8 (2011)1, 171-183. Prikazi: 1. The World-Class University and Ranking: Aiming Beyond Status, Jan Sadlak and Liu Nian Cai (Eds.) Bucharest: UNESCO-CEPES, 2007, 378pp.; u: Časopis za visoko obrazovanje, Educa, broj 2, 2007. 2. The Rising Role and Relevance of Private Higher Education in Europe; P.J.Wells, J.Sadlak & L.Vlasceanu (Eds.). Bucharest: UNESCO-CEPES, 2007, 378pp.; u: Časopis za visoko obrazovanje, Educa, broj 2, 2007. 3. Dobro je znati prije, za vrijeme i nakon poroda: priručnik za buduće roditelje, Dijete i društvo, Časopis za promicanje prava djeteta, broj 1/ 2, godina 10, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Zagreb, 2008. Sudjelovanja na konferencijama: 1. Međunarodna znanstvena konferencija: Budućnost obrazovanja učitelja"; Subotica, rujan 2008. Izlaganje: "Socijalna i emocionalna kompetencija kao dio pedagoške izobrazbe učitelja". 2. Međunarodna znanstvena konferencija: "Jednakost šansi kao rezultat integracije u obrazovanju"; Subotica, rujan 2009. Izlaganje: "Spolni odgoj u kontekstu inkluzivnog obrazovanja". 3. Međunarodna znanstvena konferencija: "Intercultural Education: Paideia, Polity, Demoi"; Atena, od 22. do 26. lipnja 2009. Izlaganje: "Sex Education or Education "for" Sex- Croatian Sex Education Curriculum observed through Intercultural Prism". 4. Međunarodna znanstvena konferencija "Intercultural education as a project of social transformation: Linking theory and practice towards equity and social justice"; Malta, rujan 2009. Izlaganje: "Gentle(wo)man: teacher education in Croatia from a gender equality perspective". 5. Međunarodna znanstvena konferencija: "Intercultural Versus Critical Education – Contrast or Concordance?"; Stockholm, travanj 2011. Izlaganje: "He, She, It: Student Perception of Gender Bias in Teacher-Student Interaction at Zagreb University".
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski:	Rodna jednakost kao dimenzija interkulturalnog kurikulumu
Engleski:	Gender Equity as a Dimension of Intercultural Curriculum
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	-
Područje/polje:	društvene znanosti/5.07 Pedagogija

PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	Dr. sc. Neven Hrvatić, red. prof.	Filozofski fakultet u Zagrebu, Republika Hrvatska	nhrvatic@ffzg.hr
Drugi mentor:	-	-	-
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	1. Hrvatić, N., Sablić, M., Interkulturalne dimenzije nacionalnog kurikuluma. // Pedagogijska istraživanja. 2 (2008)-197-208. 2. Hrvatić, N., Vseživljensko izobraževanje - izobraževanje oseb s posebnimi potrebami. // Trajnostni razvoj v šoli in vrtcu. 1 (2008.) , 2; 45-1-50-6 3. Hrvatić, N., Bartulović, M., Škola budućnosti: nove kompetencije učitelja // Škola danas, za budućnost- Poruke XV. križevačkih pedagoških dana / Puževski, V. ; Strugar, V. (ur.).Bjelovar : Nakladnička kuća "Tonimir", 2009. 56-67 4. Hrvatić, N., Interkulturalni odnosi i obrazovanje na manjinskim jezicima: Hrvatska-Srbija // Nacionalne manjine kao faktor stabilnosti u međunarodnim odnosima Hrvatske i Srbije / Babić, D. ; Župarić-Iljić, D. (ur.), Zagreb : Institut za migracije i narodnosti, 2010. 131-142 5. Hrvatić, N., Interkulturalni kurikulum i obrazovanje na manjinskim jezicima. // Pedagogijska istraživanja. 8 (2011.), 1:7-18		
Drugi mentor:	-		
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Implementacija rodne perspektive u obrazovanju kompleksan je proces koji obuhvaća sustavnu analizu i rekonstrukciju kurikuluma. Teorijski doprinosi ostvareni u okviru interkulturalne i feminističke pedagogije polazište su za provedbu tog procesa, međutim, na praktičnoj razini postoje brojni problemi. Rezultati malobrojnih istraživanja spolne/rodne problematike u obrazovanju u Hrvatskoj ukazuju na iskrivljenu sliku žena u udžbenicima, trend feminizacije obrazovnih djelatnika uz mali broj žena na pozicijama moći, nepostojanje sustavnog seksualnog odgoja i obrazovanja, nepostojanje obrazovanja za rodnu osviještenost učitelja; zbog čega je nastavni proces podložan prenošenju stereotipnih stavova o rodnom ulogama povezanih s heteronormativnim predrasudama o seksualnim razlikostima. U svrhu promjene postojećeg stanja, nužno je provoditi sustavna istraživanja i razvijati znanstveno utemeljene strategije za implementaciju načela rodne jednakosti i postizanje promjena u obrazovnom sustavu.		
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):			
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)			
Interkulturalne i multikulturalne obrazovne koncepcije posljednjih su desetljeća doživjele široku ekspanziju na teorijsko-metodološkoj i praktičnoj razini. Osjetljivost za društveni kontekst, kao jedna od temeljnih odrednica, rezultirala je diversifikacijom područja s obzirom na opće trendove u obrazovanju (globalizacija, interes za druge kulture, razvoj odgojno-obrazovnih teorija, afirmacija ljudskih prava u kontekstu obrazovanja), te specifične povijesne, socijalne i gospodarske uvjete koji utječu na oblikovanje obrazovne politike pojedinih država (Bleszynska, 2010; Hrvatić, 2011; Previšić, 2009; Spajić-Vrkaš, 2004). Sukladno tome, predmetom istraživanja u interkulturalnom obrazovanju, osim nacionalnog, postaju i ostale dimenzije identiteta - spol, rod, rasa, klasa, seksualna orijentacija, invaliditet; njihova međupovezanost, način na koji bivaju reprezentirani, oblikovani i modificirani u obrazovnom sustavu. Kategorija roda tako dobiva značajno mjesto u radovima brojnih inter/multikulturalnih, kritičkih i feminističkih pedagoga (McLaren, 1995; Fisher, 2001; hooks, 1994, 2004; Banks&Banks, 2003; Sleeter, 2005) koji sustavnim istraživanjem socijalne konstrukcije roda i kulturne produkcije različitih slika feminizacije i maskuliniteta nastoje ukazati na kompleksnost rodnih odnosa i zahtjevu poziciju učenika i učenika u suvremenom obrazovnom kontekstu (Arnot and Mac an Ghaill, 2006). Uveden u akademski diskurs na poticaj drugog vala feminizma, pojam "rod" u početku je korišten na više međusobno preklapajućih načina: kao oznaka za distinktivne osobne značajke, osobito one povezane sa ženama i "ženstvenošću"; kao kulturni proces djelatni u stjecanju tih značajki; kao jezik i diferencijalna simbolička oznaka rodni pojmova i diskursa; kao hijerarhijski odnos moći koji muškarcima osigurava poziciju dominantnog spola (Segal, 1999). Pojmovnu višeznačnost reflektiranu u polju obrazovanja			

Goetz&Grant (1988) sumiraju četiri temeljna područja istraživačkog interesa karakteristična za to razdoblje: analiza uloge spola u obrazovnom okruženju; analiza (pripisanih) statusa i uloga djevojčica i dječaka, muškaraca i žena u školama; istraživanje utjecaja obrazovanja na žene i muškarce iz različitih etničkih grupa i socijalnih statusa; te oblikovanje produktivnog teorijskog okvira za istraživanje roda u obrazovanju. Posljednji je aspekt, sukladno ekspanziji rodni studija i oblikovanju specifičnog rječnika za detekciju diskriminacijskih praksi (pojmovi patrijarhat, heteroseksizam, homofobija) 70-tih godina prošlog stoljeća, omogućio prepoznavanje škola ne samo kao instrumenata kulturne refleksije i reprodukcije, već kao mjesta konstrukcije različitih rodni i seksualnih identiteta.

Širi konceptualni okvir omogućio je otvaranje novih pitanja; poput seksualne diskriminacije, povezanosti između obrazovanja djevojčica i kapitalizma, analize patrijarhalnog jezika učitelja i učenika (patrijarhalna obrazovna paradigma, Spender, 1980) te identifikacije bitnih poveznica između obrazovne politike, muške dominacije i kapitalističke ekonomije (Byrne, 1978; Deem, 1980; Stanworth, 1981; Barrett, 1980; MacDonald, 1980; Mahony, 1985; David, 1980; Walker and Barton, 1983; sve prema Dillabough, 2001). Ipak, u fokusu većine radova ostaju službeni kurikulum, kao sredstvo neposredne reprodukcije dominantne kulture, položaj djevojčica (bijelih, pripadnica srednje klase) i reprodukcija uloge spola/roda u sustavu obrazovanja. Neosjetljivost takvih konceptualizacija za pitanja složenih odnosa identiteta, kulture i ženskih razlika rezultirala je širenjem istraživačkog interesa prema multiplim formama (rodnog) identiteta i njihovim manifestacijama u obrazovanju, uz ekstenzivan razvoj teorijskih pravaca u čijem je fokusu odnos roda, seksualnosti, religije, etniciteta i obrazovanja (multikulturalni feminizam, crni feminizam, queer teorija, postkolonijalni feminizam, womanizam), a linearna perspektiva razvoja rodnog identiteta karakteristična za teoretičare kulturne reprodukcije proširena je shvaćanjem aktivne uloge djevojčica i dječaka u procesu identitetskog iznalaženja, putem zauzimanja različitih diskurzivnih pozicija.

Prepoznata dinamika pozicija opresije i privilegije u različitim obrazovnim kontekstima rezultirala je razvojem interkulturalnih i feminističkih koncepata poput situacijske teorije opresije (Weiler, 1991) i pedagogije pozicionalnosti (Tisdell, 1998), koje istražuju konstrukciju multiplih socijalnih identiteta (rod, seksualnost, etnicitet, religija, dob, posebna potreba) i njihovu povezanost s iskustvima diskriminacije i privilegije, u procesu obrazovanja. Te su koncepcije dio širokog teorijskog područja bavljenja interkulturalnih, kritičkih i feminističkih pedagoga odnosom identiteta i razlike, čije su temeljne postavke: obrazovanje žena i djevojčica dio je kolonijalne naracije u kojoj "drugi" ima poziciju marginalnog identiteta; kolonijalni modeli obrazovanja reproduciraju kroskulturalnu diskriminaciju žena i djevojčica utemeljenu u vrijednostima i idealima zapadne, bjelačke naracije obrazovnog uspjeha; obrazovna istraživanja ne obuhvaćaju na primjeren način ključno pitanje različitosti (Mirza, 1992). Naime, unatoč određenim promjenama koje su u području rodne (ne)jednakosti ostvarene, naglašavanje individualne odgovornosti i "postignute" egalitarnosti za mnoge je autore izraz mitologizirajućeg diskursa koji skriva i dalje prisutan utjecaj socijalne stratifikacije na oblikovanje rodnog identiteta i prihvaćanje rodne diskriminacije kao socijalne datosti (Sue, 2010). Prema tome, cilj rodni istraživanja u obrazovanju treba biti razotkrivanje tog diskursa te istraživanje rodne realnosti, muške dominacije i moći prisutne u sustavu obrazovanja i danas, samo u različitim formama. U tu je svrhu potrebno kritički analizirati prevladavajući pristup istraživanju rodne nejednakosti u obrazovanju koji na neravnopravnost između djevojčica i dječaka gleda kao na problem kognitivnih razlika ili deficita (Lynch i Lodge, 2002, prema Rodno osviještena politika u obrazovanju, 2010). Iako kroskulturalne studije o razlikama između školskih postignuća djevojčica i dječaka mogu, u komparativnoj perspektivi, biti indikator rodne dimenzije u nacionalnoj obrazovnoj politici, takva istraživanja nam ne omogućuju analizu pojedinih faktora koji utječu na rodnu jednakost, niti razvoj mogućih strategija za njeno postizanje u obrazovnom sustavu. Usto, trenutno prevladavajući diskurs performativnosti u obrazovanju podržava primjenu klasičnih metoda poučavanja i učenja koje djevojčicama odgovaraju u manjoj mjeri nego dječacima (UNESCO, 2005) te doprinosi (re)afirmaciji stereotipne muške rodne uloge (individualizam, kompetitivnost) kod učenika. Kako bismo na te probleme mogli djelovati, rodnu je jednakost nužno shvatiti kao opću odrednicu kulturno responsivnog kurikuluma i integrirati je u nastavne sadržaje, metode poučavanja, programe obrazovanja nastavnika itd (AAW, 2004; Butler, 2004). Taj proces uključuje niz teorijskih, ideoloških i konceptualnih pitanja na koja ne možemo odgovoriti ako pritom ne uzmemo u obzir nacionalni socio-kulturni kontekst i identitetska obilježja učenica i učenika (Hrvačić, Piršl, 2005).

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj istraživanja je utvrditi stavove učenica i učenika srednjih škola u Republici Hrvatskoj o rodnim ulogama žena i muškaraca.

Hipoteze istraživanja

H1 Stavovi učenica i učenika srednjih škola o rodnim ulogama pretežno su tradicionalni (muževnost nacionalne kulture)

H2 Stavovi učenica srednjih škola o rodnim ulogama značajno se razlikuju od stavova učenika

H3 Stavovi učenica srednjih škola o rodnim ulogama značajno se razlikuju; ovisno o području socio-kulturne reprodukcije (društvene norme, obitelj, obrazovanje, politika) i pojedinim obilježjima ispitanica (dob, nacionalna pripadnost, regionalna pripadnost, vjerska pripadnost, vrsta škole, opći uspjeh, stupanj obrazovanja roditelja)

H4 Stavovi učenika srednjih škola o rodnim ulogama značajno se razlikuju; ovisno o području socio-kulturne reprodukcije (društvene norme, obitelj, obrazovanje, politika) i pojedinim obilježjima ispitanika (dob, nacionalna pripadnost, regionalna pripadnost, vjerska pripadnost, vrsta škole, opći uspjeh, stupanj obrazovanja roditelja)

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

Odabranoj temi u radu će se pristupiti teorijskim i empirijskim istraživanjem. U teorijskoj analizi dat će se pregled razvoja rodni istraživanja u obrazovanju (interkulturalni, kritički i feministička perspektiva), te razložiti odnos roda, obrazovnih struktura i sociokulturne reprodukcije. Analizirat će se konstrukciju roda i znanja u kurikulumu (cilj, sadržaj, metode, evaluacija) i skrivenom kurikulumu (odnos nastavnika i učenika, identitetsko iznalaženje). Potom ćemo se usmjeriti na rodnu dimenziju kurikuluma i poučavanja povezanu s kompleksnim identitetima učenika i učenika (muževnost/ženstvenost, seksualnost, etnicitet, religija). Odnos obrazovanja i rodnog identiteta problematizirat će se kroz različite identitetske epistemologije (od materijalizma prema dekonstruktivizmu), s naglaskom na teorijama multiplih socijalnih identiteta i njihovoj povezanosti s iskustvima diskriminacije i opresije. Teorijske postavke o relacionalnosti rodnog identiteta učenika i učenika zatim će se empirijski istražiti.

Istraživanje će biti provedeno na stratificiranom uzorku učenika i učenika 27 srednjih škola u Republici Hrvatskoj, metodom anketnog upitnika. Koristit će se adaptirana verzija upitnika o obilježjima nacionalne kulture, nastala prema Hofstedeovom modelu "nacionalne kulture". Upitnik se sastoji od 78 čestica grupiranih u četiri faktora koji se odnose na rodne uloge u području društvenih normi, obitelji, obrazovanja i politike. Svaka čestica odnosno tvrdnja procjenjuje se na skali Likertovog tipa s pet stupnjeva. Upitnik obuhvaća i osam nezavisnih varijabli koje čine dio identiteta ispitanika (spol, dob, vjerska pripadnost, nacionalna pripadnost, regionalna pripadnost, vrsta škole, opći uspjeh, stupanj obrazovanja roditelja). Podaci će biti obrađeni osnovnom deskriptivnom statistikom, t-testom, korelacijskom analizom (faktorska analiza, koeficijent korelacije). Pri obradi će se koristiti računalni programski paket SPSS.

Inicijalno, Hofstedeov koncept se sastojao od četiri dimenzije koje čine odrednice nacionalnih kultura; to su hijerarhijska distanca, individualizam, kontrola neizvjesnosti i muževnost (Hofstede, 2001). Rezultati dobiveni primjenom ovoga modela kao referentnog okvira za pedagoško istraživanje u Hrvatskoj su prvi put objavljeni 2002. godine, u preliminarnom izvješću Mladi u multikulturalnom svijetu (Previšić, Mijatović, 2002). Priprema upitnika kojim su ispitivani stavovi srednjoškolaca, nastavnika i roditelja o obilježjima nacionalne kulture, provedbu istraživanja i obradu podataka realizirana je u okviru znanstveno-istraživačkog projekta "Genealogija i transfer modela interkulturalizma" (voditelj - prof. dr. sc. Vlatko Previšić). Nakon provedenog istraživanja intenziviran je proces konceptualiziranih i operacionaliziranih modela politika interkulturalizma u Hrvatskoj. Taj je proces nastavljen u okviru znanstvenog projekta "Interkulturalni kurikulum i obrazovanje na manjinskim jezicima" (voditelj - prof. dr. sc. Neven Hrvatić) (2007.-2011.).

Nakon Hofstedeova inicijalnog istraživanja provedenog 1966. godine, temeljem korelacija s kroskulturalnim istraživanjima vrijednosti (Schwartz's Value Surveys, European and World Values Surveys, McClelland's content analysis of children's books) dimenzija muževnosti dopunjena je nizom poddimenzija. Dobiveni korelati integrirani su u koherentnu listu konotacija muževnosti kao dimenzije nacionalne kulture. Hofstede pritom naglašava kako se dimenzije muževnosti i ženstvenosti ne odnose na osobnost, već na naučene obrasce interpersonalnih reakcija koji su društveno poželjni u određenom, specifičnom kontekstu. (Hofstede, 2001). Muževnost i ženstvenost nacionalnih kultura očituju se u sljedećim društvenim normama:

- strogo definirane rodne uloge muškaraca i žena nasuprot fluidnim rodnim ulogama
- dominacija muškarca u svim društvenim sferama nasuprot nepostojanju razlika u pozicijama moći utemeljenih u spolu/rodu
- "mačizam" (razmetljiva muževnost) kao idealan model rodni uloga nasuprot androginiteti
- otac kao model rodne uloge za dječake, a majka za djevojčice, nasuprot ocu i majci kao modelima rodni uloga za djevojčice i dječake
- postignuća i ekonomski rast kao primarne vrijednosti nasuprot kvaliteti života i zaštiti okoliša kao primarnim vrijednostima. (Hofstede, 1980, prema Arrindell, 1998).

Muževne kulture karakterizira stroga podjela na muška i ženska zanimanja; očekuje se da muškarci privređuju, a žene njeguju; muškarci i žene se obrazuju na različitim tipovima visokoškolskih institucija; neravnopravnost spolova je društvena činjenica majka ima slabiju poziciju u obitelji u odnosu na oca. Nasuprot tome, za žensvene kulture karakteristična je slabija spolna segregacija u odabiru zanimanja (npr. medicinski brat); muškarci i žene jednako privređuju i obrazuju se na istom tipu visokoškolskih institucija; ravnopravnost spolova je društvena činjenica; pozicija majke u obitelji snažnija je u odnosu na poziciju oca. (Arrindell, 1998). Kao što je iz navedenih obilježja vidljivo, dimenzija muževnosti nacionalne kulture pokazatelj je diferenciranosti rodni uloga. Iako su one društveno konstruirane, zbog činjenice da spol, kao i nacionalnost, ne biramo, već u njih bivamo uronjeni socijalizacijom, pripisane rodne uloge često su shvaćene kao nepromjenjiva činjenica, predstavljaju izvor socijalne nejednakost i opravdanje za niz rodno uvjetovanih diskriminacijskih praksi. Jedan od cilja i zadataka interkulturalnog odgoja i obrazovanja je poticanje učenika na "kritičku samorefleksiju", tj na razmišljanje o osnovnim koncepcijama identiteta, kako osobnih, tako i tuđih (Gundara, 2000); te propitivanje "socijalnih datosti" s ciljem transformacije. Kako bismo to mogli ostvariti, potreban nam je uvid u socio-kulturni kapital učenika i učenika, kao jednu od dimenzija rodno osviještenog interkulturalnog obrazovanja (Sleeter, 2005).

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanje stavova učenika i učenika o rodni ulogama muškaraca i žena rezultirati će spoznajama o odrednicama nacionalnog socio-kulturnog kapitala (muževnost/ženstvenost nacionalne kulture), te relacijskom pozicioniranju pojedinih odrednica multiplih identiteta učenika i učenika. Stečene spoznaje koristiti će u oblikovanju smjernica za implementaciju načela rodne jednakosti u hrvatski odgojno-obrazovni sustav. Usto, dobiveni će rezultati biti poticaj za daljnja istraživanja rodne problematike i razvoj interkulturalne feminističke pedagogije.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

American Association of University Women (2004), How schools Shortchange Girls: Three Perspectives on Curriculum. U: Flinders, D.J., Thornton, S.J. (ur.), The Curriculum Studies Reader. New York: RoutledgeFalmer, 205-229.

Arnot, M., Mac an Ghaill, M. (2006), (Re)contextualising gender studies in education. Schooling in late modernity. U: Arnot, M., Mac an Ghaill, M. (ur.), The RoutledgeFalmer Reader in Education. London: Routledge, 1-14.

Arrindell, W.A. (1998), Femininity and Subjective Well-Being. U: Hofstede, G. i sur. (ur.), Masculinity and Femininity: The Taboo Dimension of National Culture. Thousand Oaks; London; New Delhi: Sage Publications, str. 44-55.

Banks, J.A. (2001), Multicultural Education: Characteristics and Goals. U: Banks, J. A.; McGee Banks, C. A. (ur.), Multicultural Education: Issues & Perspectives. 4th Edition. New York: John Wiley & Sons, 3-31.

Bleszynska, K.M. (2011), Intercultural Education in Postcommunist Countries. U: Grant, C.A., Portera, A. (ur.), Intercultural and Multicultural Education. Enhancing Global Interconnectedness. New York: Routledge, 69-83.

Goetz, J. P., Grant, L. (1988), Conceptual Approaches to Studying Gender in Education. Anthropology & Education Quarterly, 19(2), 182-196.

Butler, J.E. (2001), Transforming the curriculum: Teaching about women of color. U: Banks, J.A., McGee Banks, C.A. (ur.), Multicultural Education: Issues and Perspectives. 4th Edition. New York: John Wiley&Sons, 174-193.

Fisher, B.M. (2001), No angel in the classroom: Teaching through feminist discourse. Lanham, MD: Rowman&Littlefield.

Goetz, J.P., Grant, L. (1988), Conceptual Approaches to Studying Gender in Education. Anthropology&Education Quarterly, 19(2), 182-196.

Gundara, J. (2000), Interculturalism, Education and Inclusion. London: P. Chapman Publishing.

Hofstede, G. (1998), Masculinity and femininity : the taboo dimension of national culture. Thousand Oaks; London; New Delhi : Sage Publications.

Hofstede, G. (2001), Cultures Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations. Thousand Oaks; London; New Delhi: Sage Publications.

hooks, B. (2004), Feminizam je za sve: strastvena politika. Zagreb : Centar za ženske studije.

hooks, b. (1994), Teaching to transgress: Education as the practice of freedom. New York: Routledge.

Hrvatić, N. (2011), Interkulturalni kurikulum i obrazovanje na manjinskim jezicima. Pedagojska istraživanja. 8(1), 7-18 .

Hrvatić, N., Piršl, E. (2005) Kurikulum pedagoške izobrazbe i interkulturalne kompetencije učitelja. Pedagojska istraživanja. 2. (2005.), 2, 251-266.

McLaren, P. (1995), Critical Pedagogy and Predatory Culture. Oppositional Politics in a Postmodern Era. New York: Routledge.

Mac an Ghaill, M., Haywood, C., Popoviciu, L. (2007), Heterosexism and Homophobia in the Hidden Curriculum. U: Bank, B.J.. (ur.), Gender and Education. An Encyclopedia. Westport, Conn.: Praeger Publishers, 549-554.

Mirza, H. (1992), Young, Female, and Black. Buckingham: Open University Press.

Previšić, Vlatko (2009) Interkulturalna obzorja suvremene škole, u: Puževski, Valentin Strugar, Vladimir (ur.) Škola danas, za budućnost, znanstveno-praktični obzori. Bjelovar: HPKZ. str. 13-28.

Previšić, V., Mijatović, A. (ur.), (2002), Mladi u multikulturalnom svijetu: stavovi srednjoškolaca u Hrvatskoj. Zagreb: Interkultura.

Rodno osviještena politika u obrazovanju. Preporuka CM/Rec(2007)13 prihvaćena od strane Odbora ministara/ministrica Vijeća Europe 10. listopada 2007. godine i Memorandum s objašnjenjima (2010), Zagreb: Vlada RH, Ured za ravnopravnost spolova

Sue, D.W. (2010), Microaggressions in every day life: Race, Gender, and Sexual Orientation. New Jersey: John Wiley&Sons, Inc.

Segal, L. (1999), Why feminism? Gender, psychology and politics. New York: Columbia University Press.

Sleeter, C. (2005), Un-standardizing curriculum : multicultural teaching in the standards-based classroom. New York: Teachers College Press.

Spajić-Vrkaš, V. (2004) The emergence of multiculturalism in education: From ignorance to separation through recognition u: Perspectives of Multiculturalism: Western & Transitional Countries, Mesić, M. (ur.). Zagreb : FF Press ; Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO, str. 87-101.

Sue, D.W. (2010), Microaggressions in every day life: Race, Gender, and Sexual Orientation. New Jersey: John Wiley&Sons, Inc.

Tisdell, E.J. (1998), Poststructural feminist pedagogies: The possibilities and limitations of feminist emancipatory adult learning and practice. Adult Education Quarterly, 48(3), 139-156.

UNESCO (2005), Exploring and understanding gender in education: a qualitative research manual for education practitioners and gender focal points. Bangkok: UNESCO Bangkok.

Weiler, K. (1991), Freire and a feminist pedagogy of difference. Harvard Educational Review 61, 449-474.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje	Interkulturalni kurikulum i obrazovanje na manjinskim jezicima	Dr.sc. Neven Hrvatić, red. prof.	-
Međunarodno financiranje	-	-	-
Ostale vrste projekata	-	-	-
Samostalno financiranje			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			

Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis

(ime i prezime prvog predloženog mentora)

Potpis

(ime i prezime drugog predloženog mentora)

Potpis

(ime i prezime doktoranda)

IZJAVA

³ Navesti samo ako je potrebno

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 9. veljače 2012.

Potpis

(ime i prezime doktoranda)

M.P.

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
<i>Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.</i>			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Marija Bartulović	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij pedagogije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6384	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	Rodna jednakost kao dimenzija interkulturalnog kurikulum	
	Engleski	Gender Equity as a Dimension of Intercultural Curriculum	
Područje/polje:		Društvene znanosti/ pedagogija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr.sc. Neven Hrvatić, red. prof.	Filozofski fakultet Zagreb, Republika Hrvatska	nhrvatic@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1.dr. sc. Vlatko Previšić, red. prof.	Filozofski fakultet Zagreb	vprevisi@ffzg.hr
	2.dr. sc. Neven Hrvatić, red. prof.	Filozofski fakultet Zagreb	nhrvatic@ffzg.hr
	3.dr. sc. Vedrana Spajić-Vrkaš, red. prof.	Filozofski fakultet Zagreb	vedrana.spajicvrkas@xnet.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Fakultetskoga vijeća Filozofskog fakulteta u Zagrebu od 24. travnja 2012., Ad.108.	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Pristupnica je branila sinopsis svoje doktorske radnje u okviru redovite mjesečne nastave na Poslijediplomskome studiju pedagogije u subotu, 27. travnja 2012. pred povjerenstvom u sastavu: prof. dr. Vlatko Previšić, prof. dr. Neven Hrvatić i prof. dr. Vedrana Spajić-Vrkaš. Vrlo pregledno i jasno je prezentirala osobne motive, znanstvene razloge i profesionalnu svrhu istraživanja ove vrlo aktualne teme - teme koja u javnosti izaziva različite (osobito nestručne) interpretacije. Pokazala je, pritom, izvrsno poznavanje dosadašnjih istraživanja u ovome području - kako u nas, tako najvažnija inozemna dostignuća. Empirijski dio postavila je vrlo precizno i adekvatno cilju, polaznim hipotezama te objasnila središta svojih interpretacija i glavnih znanstvenih očekivanja. Na pitanja članova povjerenstva odgovara je vrlo spremno, vodeći pritom koncilijsan dijalog, ali pokazujući da je spremna interpolirati stanovite preporuke koje bi moglo još više poboljšati način izrade i korištenje ukupnih rezultata teorijske i empirijske analize.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Tema doktorske radnje pristupnice Marije Bartulović vrlo je moderna, znanstveno u nas nedovoljno istraživana i za područje pedagogije od osobite profesionalne važnosti. Izazove jedne nove - diferencijalne pedagoške discipline svakako treba znanstveno istražiti u našim kulturno-pedagoškim okolnostima. U području osobnih građanskih prava, novih interkulturnih tema i problema vezanih uz različitosti te praktična primjena u odgojno-obrazovnoj praksi, daje ovoj disertaciji osobitu važnost i očekivanja. Postavljanje problema, metodologije istraživanja te način obrade i interpretacije rezultata vrlo adekvatno su planirani zbog čega se objektivno mogu očekivati prihvatljivi znanstveni zaključci.

Mišljenje i prijedlog:

Predlažemo da se tema i predviđena metodologija obrade u cijelosti, kako je planirano, prihvate.

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Povjerenstvo nema prijedloga za izmjene, dopune ili doradu predložena naslova i načina obrade.

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):

Povjerenstvo je suglasno da se prihvati predloženi mentor, dr. sc. Neven Hrvatić, red. prof.

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):

Akademski godina 2012/2013. ljetni semestar.

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Nema

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora

Titula, ime i prezime, ustanova, država:

Potpis:

1.(predsjednik Povjerenstva)

dr. sc. Vlatko Previšić, red. prof.

	2.dr. sc. Neven Hrvatić, red.prof.	
	3.dr. sc. Vedrana Spajić-Vrkaš, red. prof.	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 27. travnja 2012.		
M.P.		

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Alena Letina		
Nositelj studija:	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu		
Naziv studija:	Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij pedagogije		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	5534		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Slavica i Zlatko Bižupić		
Datum i mjesto rođenja:	4. svibnja 1977., u Zagrebu		
Adresa:	Selska cesta 114 a, 10 000 Zagreb		
Telefon/mobitel:	098 17 55 650		
E-mail:	alena.letina@ufzg.hr		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	- od 2009. Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij pedagogije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu - 2003.-2009. Poslijediplomski znanstveni magistarski studij pedagogije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu - 2001.-2002. Dodiplomski studij pojačanog predmeta Prirodoslovlje na Učiteljskoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu - 1995.-2000. Studij razredne nastave s pojačanim predmetom Prirodoslovlje na Filozofskom fakultetu – Pedagogijske znanosti Sveučilišta u Zagrebu - 1991. – 1995. XVIII. (jezična) gimnazija u Zagrebu - 1983. - 1991. Osnovna škola Jordanovac u Zagrebu		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	- od 2009. Znanstvena novakinja – asistentica na kolegiju Metodika Prirode i društva; Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu - od 2009. Suradnica na znanstvenom projektu voditeljice dr. sc. Nade Vijtiuk, izv. prof., Učenje otkrivanjem i istraživanjem u nastavi prirode i društva, Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu - od 2001.-2008. Vanjski suradnik na kolegiju Metodika Prirode i društva; Učiteljska akademija, Sveučilište u Zagrebu - od 2007. do 2009. Učiteljica razredne nastave, OŠ Bartola Kašića, Zagreb - od 2002. do 2007. Učiteljica razredne nastave, OŠ Pantovčak, Zagreb - od 2000. do 2002. Učiteljica razredne nastave, OŠ Pavleka Miškine, Zagreb		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:

1. Radovi:
Letina, A. (2009). Poticanje i razvoj kreativnosti u nastavi prirode i društva. Abstract book: Vijiuk, N. (ed.). Edukacija prirodoslovja, geografije i povijesti u društvu znanja. The 3th International Conference on Advanced and Systematic Research ECNSI-2009: Zadar
Letina, A. (2010). Uloga primarnog obrazovanja i nastave prirode i društva u odgoju i obrazovanju za ljudska prava. Zbornik sažetaka: Žitnik, M. et al. (ed.). Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti - profesionalna usmjerenost zaštiti i promicanju ljudskih prava. Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru i Zaklada Marija de Mattias: Mostar
Vijiuk, N., Letina, A., Marković, N. (2010). Vanjsko vrednovanje učeničkih postignuća u odnosu na unaprijeđenje nastave prirode i društva, Abstract book. The 4th International Conference on Advanced and Systematic Research ECNSI-2010: Zagreb
Letina, A., Bertić, D. (2010). Spoznavanje kulturne baštine u nastavi prirode i društva, Abstract book: Edukacija prirodoslovja, geografije i povijesti u društvu znanja. The 4th International Conference on Advanced and Systematic Research ECNSI-2010: Zagreb
Diković, M., Letina, A. (2011). Possibilities and ways of promoting affective education in primary school curriculum. Book of Abstracts: Geršak, V. et al. (ed.). Promoting the Social Emotional Aspects of Education; A Multi-faceted Priority. University of Ljubljana, Faculty of Education: Ljubljana

2. Aktivno sudjelovanje na znanstvenim skupovima (izlaganja):
Diković, M., Letina, A. (2011). Possibilities and ways of promoting affective education in primary school curriculum, The 11th European Affective Education Network Conference: Promoting the Social Emotional Aspects of Education; A Multi-faceted Priority, Ljubljana, Slovenija, 26-30 June 2011.
Letina, A., Bertić, D. (2010.). Spoznavanje kulturne baštine u nastavi prirode i društva, The 4th International Conference on Advanced and Systematic Research ECNSI-2010, 11. i 12. studenoga 2010.
Vijiuk, N., Letina, A., Marković, N. (2010). Vanjsko vrednovanje učeničkih postignuća u odnosu na unaprijeđenje nastave prirode i društva, The 4th International Conference on Advanced and Systematic Research ECNSI-2010, Zagreb, 11. i 12. studenoga 2010.
Letina, A. (2010). Uloga primarnog obrazovanja i nastave prirode i društva u odgoju i obrazovanju za ljudska prava., Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti - profesionalna usmjerenost zaštiti i promicanju ljudskih prava, 21. - 23., Mostar, Bosna i Hercegovina, 20.-23. listopada 2010.
Letina, A. (2010). Promicanje odgojnih vrijednosti u nastavi prirode i društva. Osmi susret pedagoga Hrvatske, Osijek, 19. - 21. travnja 2010. godine.
Letina, A. (2009). Poticanje i razvoj kreativnosti u nastavi prirode i društva. The 3th International Conference on Advanced and Systematic Research ECNSI-2009, Zadar, 10.- 12. studenog. 2009.

NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski:	Razvoj učeničkih kompetencija u istraživački usmjerenoj nastavi prirode i društva
Engleski:	Development of Students' Competencies in Inquiry-Based Teaching of Science and Society
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	Hrvatski jezik
Područje/polje:	Društvene znanosti / Pedagogija

PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)

(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	dr. sc. Vladimir Jurić, red. prof., u trajnom zvanju	Filozofski fakultet Sveučilište u Zagrebu, Republika Hrvatska	vjuric@ffzg.hr
Drugi mentor:	---	---	---

KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina

Prvi mentor:	Jurić, V. (2005). Metodika rada školskog pedagoga, Zagreb, Školska knjiga, (treće dopunjeno i prerađeno izdanje). Jurić, V. (2005). Suvremena stremljenja u didaktičkim teorijama, u Zborniku: Savremene koncepcije, shvatanja i inovativni postupci u vaspitno-obrazovnom i nastavnom radu i mogućnosti primene u savremenoj školi, Novi Sad, Savez pedagoških društava Vojvodine, str. 269-281. Jurić, V. (2007). Školsko (formalno), neformalno i informalno obrazovanje, U: pedagogija prema cjeloživotnom obrazovanju i društvu znanja, ur. V. Previšić, N. N. Šoljan i N. Hrvatić, Zagreb, Hrvatsko pedagogijsko društvo. Jurić, V. (2007) Kurikulum suvremene škole. U: Previšić, V. (ur.), Kurikulum; teorije – metodologija – sadržaj – struktura. Zagreb: Zavod za pedagogiju i Školska knjiga, str. 217 – 265.
Drugi mentor:	---
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Istraživanje je pristup učenju koji podrazumijeva proces traganja i spoznavanja prirode i svijeta postavljanjem pitanja, otkrivanjem i provjeravanjem otkrića koje će dovesti do njihova istinskog razumijevanja. U interakciji sa svijetom kroz znanstveno istraživanje, učenici promatraju, postavljaju pitanja, iznose pretpostavke, predviđaju moguća rješenja, istražuju, tumače dobivene podatke i komuniciraju. Konačni cilj poučavanja prirodoslovnog područja je razvoj prirodoslovnih pismenosti učenika, odnosno vještine izvođenja istraživanja, razumijevanja znanstvenih sadržaja te prirode znanstvenog rada. Nastavni predmet Priroda i društvo temelj je razvoja ispravnog i kvalitetnog odnosa prema znanosti. U procesu istraživačkog učenja u nastavi prirode i društva učenici na aktivan način, usvajanjem prirodoslovnih metoda, dolaze do spoznaja o objektivnoj stvarnosti osjetilima i praktičnim istraživačkim aktivnostima. Cilj je ovoga rada, polazeći od teorijskog razmatranja istraživačke nastave i njenih principa te na temelju eksperimentalnog istraživanja, utvrditi kakva je povezanost istraživačke nastave prirode i društva s razvojem prirodoslovnih kompetencija učenika te na koji se način u nastavnoj praksi provode takvi oblici nastave.
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Inquiry-based learning involves the process of exploring and comprehending nature and the world by asking questions, discovering and verifying those discoveries; thus leading to their true understanding. In the interaction with the world through scientific inquiry, students observe, ask questions, create assumptions, predict possible solutions, explore, interpret collected data, and interact with each other. The final goal of teaching natural sciences is to develop students' scientific literacy which includes their skills to investigate, understand scientific content and the nature of scientific inquiry. The school subject Science and Society is the basis for the development of the right and positive attitudes towards science. Through inquiry-based learning students actively, using the scientific method, come to comprehend the objective reality with their senses and practical investigations. The goal of this Ph.D. thesis is to determine the connection between the inquiry based teaching of the school subject Science and Society and the development of the scientific competence and the learning to learn competence among students as well as to determine how to implement this teaching strategy into the teaching practice. This will be achieved by means of a theoretical consideration of inquiry based teaching and its principles and on the basis of experimental research.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
Suvremena nastava proces je aktivnog i partnerskog stjecanja kompetencija u pedagoškom suodnosu učenika i učitelja, nastavnih sredstava, pomagala i medijskog posredovanja. Od nje se očekuje razvitak kompletnih osoba koje će učinkovito djelovati u različitim životnim situacijama (Vican et al. 2007). Ostvarenju navedenog cilja mogu pridonijeti aktivni oblici učenja koji ohrabruju učenika u traženju novih rješenja zadataka i postavljenih problema. Suvremene didaktičke i pedagoške težnje usmjeravaju se stoga prema uvođenju elastičnijih i kreativnijih organizacija nastave, odnosno zahtjevu da učenik istražujući uči i učenjem istražuje (Klafki, 1992). Istraživački usmjerena nastava prirode i društva uvodi učenike u aktivnosti koje od njih zahtijevaju upravljanje istraživačkim procesom čime se, uz konstruiranje vlastita razumijevanja svijeta, kod učenika razvijaju istraživačke vještine, ali i kompetencije samostalnog učenja i komunikacijske sposobnosti. Vrijednost takvog pristupa očituje se i u tome što sudjelovanje u istraživačkim aktivnostima potiče prirodnu znatiželju, promovira znanstvenu aktivnost kao intelektualnu vrijednost i potkrepljuje sagledavanje svijeta te prirodnih i društvenih fenomena na istraživački način (Keselman & Kuhn, 2002). S obzirom na sve navedeno, ne iznenađuje činjenica da se istraživačko učenje pojavljuje kao obrazovni cilj u različitim zemljama svijeta (Abd-El Khalick et al., 2004; EURYDICE, 2006., National Science Education Standards, 2008), te da se kvalitetno učenje i poučavanje prirodoslovlja često izjednačuje s primjenom istraživačkog učenja i poučavanja (Anderson, 2002). Dosadašnja istraživanja: a) U svijetu: Pojam istraživački orijentiranog pristupa u nastavi utemeljuje John Dewey početkom 20. stoljeća (1938). Mišljenjem da je do sada	

poučavanje znanosti previše stavljalo naglasak na akumulaciju brojnih informacija, a nedovoljno isticalo znanstvenu metodu kao način mišljenja, Dewey počinje promatrati proces stjecanja znanja kao proces učeničkog istraživanja i otkrivanja te artikulira ciljeve istraživačke nastave među kojima se ističu razvijanje kritičkog mišljenja i zaključivanja te razumijevanje znanstvenih procesa. Takav, novi pogled na poučavanje prirodoslovlja, pokrenuo je daljnja razmatranja istraživačkog učenja i poučavanja.

Šezdesetih godina 20. stoljeća brojni stručnjaci iz područja obrazovanja bave se proučavanjem učinaka istraživačkog učenja u nastavi. U izvješću o jednom od prvih eksperimenata vezanih uz učenje istraživanjem i otkrivanjem ukazuje se na prednost receptivnog učenja u pogledu pamćenja, a istraživačkog učenja u pogledu boljega transfera (Hermann, 1969). Gagne i Brown (1961) proučavajući različite načine učenja utvrđuju značajnu povezanost istraživačke nastave i količine stečenog znanja te razvoja visoke motivacije ispitanika (Kersh, 1962).

Određena istraživanja u ovom području (Bruner, 1976; Ausubel, 1968; Gagne, 1965) ističu da je glavni uvjet transfera predviđati i učiti strukturu, a ne ovladavati pojedinačnim činjenicama. U tom kontekstu Bruner razvija teoriju o učenju putem otkrivanja po kojoj je cilj odgoja i obrazovanja oblikovanje načina mišljenja kojim bi se upoznao svijet i njegovi zakoni. Važno obilježje Brunerove teorije jest naglasak na učenju kao aktivnom procesu stjecanja znanja (Bruner, 1976) što kasnije bitno utječe na oblikovanje osnovnih principa istraživački usmjerene nastave.

Efikasnost istraživački usmjerene nastave u odnosu na tradicionalne oblike poučavanja bila je predmetom istraživanja Boalera, 1998., Nicholasa & Millera, 1994., Silvera & Steina, 1996., McCaffreya, Hamiltona et al., 2001. i dr. Oni zaključuju da aktivno sudjelovanje učenika u istraživački orijentiranoj nastavi povećava uspješnost učenika u svladavanju nastavnih sadržaja te pozitivno utječe na razvoj njihove motivacije i pozitivnih stavova prema nastavnom predmetu u kojem je takav pristup primijenjen.

U suvremenoj literaturi često se razmatraju tri temeljna elementa istraživački usmjerene nastave: povezanost istraživačke nastave i učeničkog uspjeha, uloga učenika u istraživački usmjerenoj nastavi i uloga nastavnika koji primjenjuje istraživačku nastavu (Smith et al, 2007). Većina istraživanja provedena je na uzorku učenika starije školske dobi (5.-8. razreda). Proučavanja mogućnosti provođenja istraživački usmjerene nastave među učenicima mlađe školske dobi vrlo su rijetka. Među njima možemo istaknuti istraživanje Sooda (1996) koji ukazuje na mogućnost primjene jednostavnijih istraživačkih postupaka u prvom razredu te istraživanje učinaka poučavanja znanosti istraživačkom nastavom i aktivnim učenjem u četvrtom razredu na učenike sa i bez poteškoća u učenju (Dalton et al. 1997).

Anderson (2002) se bavi razmatranjem različitih prikaza sastavnica istraživačkog poučavanja u literaturi. Meta-analizom učinkovitosti istraživačke nastave opisuje se usmjerenost istraživačke nastave prema učenicima (Wise & Okey, 1983), razlike induktivnog i deduktivnog pristupa u nastavi (Lott, 1983), specifičnosti projektnog učenja (Blumfeld, Krajcik, Marx & Soloway, 1994) te prirodoslovno obrazovanje primjenom portfolia (Duschl & Gitomer, 1997).

Jorgenson (2005, u Puentes, 2007) proučava kako primjena aktivnog učenja istraživanjem utječe na interes učenika za proces učenja i njihov uspjeh na standardiziranim testovima, u odnosu na učenike koji uče na tradicionalan način uz pomoć udžbenika.

Istraživačkim pristupom u nastavi bavili su se između ostalih i Hood i Gerlovich (2007), dok Varma (2007) i Ibrahim (2003) svoja istraživanja usmjerava prema ispitivanju percepcije i razumijevanja istraživačke nastave među učiteljima i studentima učiteljskih studija i to vezano uz tri temeljne dimenzije: uz učeničke sposobnosti za provedbu znanstvenog istraživanja, uz razinu njihova razumijevanja znanstvenog istraživanja i uz načine poučavanja prirodoslovlja primjenom istraživačkog pristupa u nastavi.

b) u Republici Hrvatskoj:

Proučavanje istraživački usmjerene nastave u Republici Hrvatskoj (uglavnom prirodoslovne i matematičke skupine predmeta) usmjereno je većinom prema razmatranju njezinih učinaka na učenike starije školske dobi te na utvrđivanje temeljnih obilježja takve nastave. Tako Jurić (1979) govori o ulozi nastavnika u poticanju „produktivne sumnje“ učenika na način da učenici samostalno otkriju pitanje istraživanja u situaciji „otkrivanja“ te da mijenjanjem pitanja mogu i dalje samostalno rješavati postavljeni problem. On suvremenu nastavu prirodoslovlja naziva istraživački orijentiranom nastavom (1986).

Stojaković (1981) u svojem istraživanju provodi eksperimentalnu verifikaciju utjecaja učenja putem otkrivanja na uspjeh i sposobnost učenja u nastavi fizike na uzorku učenika sedmih razreda osnovne škole. Rezultati istraživanja pokazali su značajno napredovanje učenika eksperimentalne skupine u razvoju sposobnosti shvaćanja, razumijevanja i pamćenja i njihove originalnosti i nekonvencionalnosti prema sadržajima fizike te njihovo značajno napredovanje u razvoju sposobnosti pronalaženja novog značaja sadržaja fizike i sposobnosti kreativne elaboracije sadržaja. Utvrđeno je i da učenje istraživanjem daje efikasnije rezultate ukoliko se stupanj teškoće i složenosti zadataka povećava i ukoliko se period vremena između učenja i testiranja produži.

Istraživanje sustava i dinamike otkrivajućeg vođenja u nastavi elementarne matematike i algebre (Krkluš, 1974) pokazalo je da su skupine nadprosječnih učenika značajno napredovale u sustavu otkrivanja.

Istraživanjem učenja putem istraživanja i otkrivanja u nastavi u okviru heurističkog modeliranja procesa učenja bavio se je Kvašček (1985), a Kranjčev (1985) proučava specifičnosti istraživački usmjerene nastave naglašavajući potrebu afirmiranja učenika kao istraživača koji primjenom prirodoznanstvenih postupaka rješava neki problem i otkriva nešto novo.

Ispitujući učinak istraživački usmjerene nastave biologije na razinu i kvalitetu znanja učenika, De Zan (1994) također dolazi do zaključaka o određenim prednostima istraživački usmjerene nastave biologije.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je istraživanja eksperimentalno verificirati povezanost istraživačke nastave prirode i društva s razvojem prirodoznanstvene kompetencije učenika i kompetencije "učiti kako učiti" te ispitati načine i preduvjete njezine primjene u neposrednoj odgojnoj obrazovnoj praksi. Hipoteze: (H1) Istraživačka nastava djelovat će pozitivno na razvoj učeničke prirodoznanstvene kompetencije (H2)

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

Istraživačka nastava djelovat će pozitivno na razvoj učeničke kompetencije učenja (H3) Istraživačka nastava pridonijet će stvaranju pozitivnog stava učenika prema znanosti i znanstvenim istraživanjima (H4) Istraživačka nastava ostvarit će podjednake rezultate kod učenika obaju spolova (H5) Istraživačka nastava ostvarit će podjednake rezultate kod učenika gradskih i prigradskih škola (H6) Istraživačka nastava djelovat će pozitivno na uspješnost učenika u rješavanju zadataka većeg stupnja složenosti (H7) Istraživačka nastava pridonijet će zadovoljstvu učenika nastavom prirode i društva (H8) Nema značajne razlike u stavovima učitelja o istraživačkoj nastavi s obzirom na stupanj obrazovanja i godine staža (H9) Nema značajne razlike u praktičnoj primjeni istraživačke nastave među učiteljima s obzirom na stupanj obrazovanja i godine staža (H10) Stavovi učitelja o istraživačkoj nastavi povezani su s njihovom primjenom istraživačke nastave prirode i društva u praksi (H11) Učitelji prepoznaju prepreke provođenja istraživačke nastave, ali i eventualne pozitivne ishode takvog oblika nastave.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanje će se sastojati od teorijskog i empirijskog dijela.

Teorijski dio istraživanja temeljit će se na analizi sadržaja svjetske i domaće literature, kojom se, u cijelosti ili dijelom, određuje pojam istraživački usmjerene nastave. Deskriptivnom i komparativnom analizom nastojat će se obuhvatiti svi pojmovi ključni za ovu temu. Usporedit će se tradicionalni oblici nastave i istraživački usmjerene nastave te utvrditi osnovna obilježja koja eksplicitno ili implicitno određuju istraživački usmjerenu nastavu i to prema unaprijed utvrđenim parametrima (određenje istraživački usmjerene nastave i primjena različite terminologije, povijesni razvoj istraživački usmjerene nastave, pregled dosadašnjih istraživanja o istraživački usmjerenoj nastavi, uloga učitelja i učenika u istraživački usmjerenoj nastavi, njene prednosti i nedostaci, najčešće metode i oblici rada u provođenju istraživački usmjerene nastave Prirode i društva, povezanost istraživački usmjerene nastave i učeničkih kompetencija, s posebnim naglaskom na prirodnoznanstvenu kompetenciju i kompetenciju učenja). Za potrebe ovoga dijela istraživanja rabi će se primarni i sekundarni izvori.

Drugi dio istraživanja oslonit će se na kvantitativnu metodologiju. Sastojat će se od dvije faze: empirijskog eksperimentalnog istraživanja s usporednim skupinama i anketiranja učitelja.

Eksperimentalno istraživanje s usporednim skupinama će se provesti u osam osnovnih škola županije grada Zagreba i Zagrebačke županije, na uzorku učenika četvrtih razreda, podijeljenih u kontrolnu i eksperimentalnu skupinu. Učenici će biti podijeljeni u dvije ujednačene skupine na temelju spola, društveno-socijalnih uvjeta života te općeg uspjeha na kraju 3. razreda, kao i uspjeha učenika iz nastavnog predmeta Priroda i društvo. Eksperimentalnu skupinu činit će učenici razrednih odjeljenja četiriju gradskih i četiriju prigradskih škola. Kontrolnu skupinu činit će također učenici razrednih odjeljenja četiriju gradskih i četiriju prigradskih škola. U svakoj od osam škola nalazit će se po jedna eksperimentalna i jedna kontrolna skupina. Istraživanje će se provesti tijekom uobičajenog nastavnog rada na satovima prirode i društva.

Za potrebe istraživanja primijenit će se i izraditi različiti mjerni instrumenti i različiti postupci prikupljanja podataka o složenim i dinamičnim procesima istraživačkog učenja. Njihova je namjena da, u skladu s karakterom i ciljem istraživanja, pruže objektivne i pouzdane podatke o promjeni koja nastaje pod utjecajem uvođenja eksperimentalnog faktora (istraživački usmjerene nastave). Na početku istraživanja proved će se početno mjerenje zadatcima objektivnog tipa sadržajno vezanih uz temu "Uvjeti života" kojim će se utvrditi prirodnoznanstvena kompetencija učenika, a koji će u završnoj etapi poslužiti za utvrđivanje eksperimentalnog učinka. Na početku istraživanja će se također utvrditi stavovi učenika o znanosti i znanstvenim istraživanjima, posebnim upitnikom konstruiranim za potrebe ovog istraživanja po uzoru na druge slične upitnike (Pell, T. & Jarvis, T., 2001).

Nakon provedbe početnog mjerenja prirodnoznanstvene kompetencije učenika i utvrđivanja stavova učenika o znanosti i znanstvenim istraživanjima, učitelji/ce će u svojim razredima izvoditi nastavu: u kontrolnoj skupini po uobičajenom metodičkom pristupu rabeći postupke iz svoje prakse, a u eksperimentalnoj skupini po posebnim pripremama u kojima dolaze do izražaja elementi istraživačkog učenja i poučavanja. Svi detalji vezani uz istraživanje bit će poznati svim sudionicima uz napomenu da je jedan od najvažnijih čimbenika uobičajeno ponašanje i profesionalni pristup bez natjecateljskih tenzija koje bi se mogle pojaviti uslijed činjenice uspoređivanja rezultata među učenicima različitih razreda. Pritom će se učiteljicama osvijestiti da se eventualno uočene razlike neće tumačiti na razini nastavne kompetencije učitelja, već na razini primjene različitih pristupa u nastavi. Tijekom provedbe eksperimenta promatranjem će se pratiti i bilježiti uočene poteškoće, ometajući čimbenici i reakcije sudionika u pojedinim situacijama. Završno mjerenje učinaka odgojno-obrazovnog rada mjerit će se zadatcima objektivnog tipa nakon završene nastavne teme te će se eventualna razlika u odnosu na početno mjerenje tumačiti kao učinak istraživačke odnosno tradicionalne nastave na razvoj učeničke prirodnoznanstvene kompetencije. Anketiranje učenika radi utvrđivanja stavova o znanosti i znanstvenim istraživanjima proved će se također, kao i mjerenje kriterijskim ispitom, prije i nakon provedenog eksperimenta. Eventualna razlika u odnosu na početno mjerenje tumačit će se kao učinak istraživačke odnosno tradicionalne nastave na razvoj učeničkih stavova o znanosti i znanstvenim istraživanjima. Kompetenciju učenika za samostalno učenje ispitat ćemo na početku i na kraju istraživanja uz pomoć upitnika koji je za potrebe ovog istraživanja načinjen po uzoru na upitnik primijenjen u istraživanju kompetencije učenja Centara za istraživanje i razvoj obrazovanja Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu (2006 - 2007) i zadatka u kojem će učenici trebati samostalno primijeniti određene strategije učenja.

Anketiranje učitelja u svezi s utvrđivanjem njihovih stavova i uvjerenja o istraživački usmjerenoj nastavi Prirode i društva proved će se vremenski neovisno o provedenom eksperimentu. Bit će provedeno na uzorku od 300 učitelja razredne nastave županije Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Za potrebe anketiranja učitelja primijenit će se Upitnik za utvrđivanje stavova i uvjerenja učitelja o istraživački usmjerenoj nastavi načinjen po uzoru na instrument za mjerenje uvjerenja i iskustava učitelja vezanih uz istraživački usmjerenu nastavu i učenje te znanstveno istraživanje Abdallaha I. Ibrahima (2003), koji će biti dopunjen i prilagođen potrebama i temi ovog istraživanja. Upitnik je sastavljen od četiri dijela: (1) uloga učenika u istraživački usmjerenoj nastavi; (2) uloga učitelja u istraživački usmjerenoj nastavi; (3) prepreke u provođenju istraživački usmjerene nastave prirode i društva; (4) ozračje u razredu i

razvijanje kompetencija učenika/učenika tijekom istraživački usmjerene nastave prirode i društva; Upitnik će sadržavati peterostupanjske i trostupanjnske skale procjene Likertovog tipa. Prikupljeni podatci obradit će se metodama deskriptivne i inferencijalne statistike (t-test, jednosmjerna analiza varijance, Pearsonov koeficijent korelacije).

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekuje se da će rezultati istraživanja pridonijeti cjelovitijem razumijevanju i definiranju istraživački usmjerene nastave prirode i društva i kompetencija koje učenici stječu kroz takav oblik nastave. Na temelju toga moći će se utvrditi jasnije smjernice za njenu primjenu u neposrednoj nastavnoj praksi što će pridonijeti procesu osuvremenjivanja odgojnog i obrazovnog rada na razini prvog odgojno obrazovnog ciklusa. Teorijska analiza i empirijsko istraživanje trebali bi ujedno pridonijeli utvrđivanju preporuka o osposobljavanju učitelja za njeno učinkovito ostvarivanje i smjernica za uključivanje potencijalnih ishoda takve nastave u nastavni kurikulum Prirode i društva.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

- Anderson, R.D. (2002.). Reforming science teaching: What research says about inquiry? *Journal of Science Teacher Education*, 13 (1): 1-12.
- Brickman, P., Gormally, C., Armstrong, N., Hallar, B. (2009). Effects of Inquiry-based Learning on Students` Science Literacy Skills and Confidence. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 3 (2).
- Bruner, J. (1961). The act of discovery. *Harvard Educational Review* 31(1): 21
- Bybee, R.W. (1997). Achieving scientific literacy: From purposes to practice, Portsmouth, NH: Heinemann Press
- Chiappetta, E.L. (1997). Inquiry based Science. Strategies and Techniques for encouraging inquiry in the classroom. *The Science Teacher*, 64 (7): 22-26.
- Crawford, B. (2000). Embracing the Essence of Inquiry: New Roles for Science teachers. *Journal of Research in Science Teaching*, 37 (9): 916-937.
- Dalton, B. Marocco, C., Tivnan, T & Mead, P. (1997). Supported inquiry science: Teaching for Conceptual Change in Urban and Suburban Science Classrooms. *Journal of Learning Disabilities*, 30 (6): 70-84.
- De Zan, I. (1994). Istraživačka nastava biologije. Zagreb: Školske novine
- Driver, R., Guesne, E., Tiberghien, A. (1985). *Childrens` ideas in science*. Milton Keynes, England: Open University Press
- DuVall, R. (2001). Inquiry in Science; From curiosity to Understanding. *Primary Voices K-6*, 10(1): 3-9.
- Ernst, K (2003). Entdeckendes lernen – alte ideen, neue Erkenntnisse. U: Entdeckendes lernen; Lernen entdecken. Länderübergreifende Fachtagung des BLK – Modellversuchsprogramms, Soltau: 20-22.
- Foster, J. (1993). Entdeckendes lernen in der Grundschule. Günter Neff. München, Ehrenwirth, Linz: Veritas
- Hofstein, A., Lunetta, V.N. (2003). The Laboratory in Science Education: Foundations for the Twenty-First Century. *Science Education*, 88, 28-54.
- Ibrahim, A. I. (2003). Design and initial validation of an instrument for measuring teacher beliefs and experiences related to inquiry teaching and learning and scientific inquiry, Doctoral dissertation, The Ohio State University (preuzeto 12. 1. 2011., <http://etd.ohiolink.edu/send-pdf.cgi/Ibrahim%20Abdallah%20I.pdf?osu1061565152>)
- Jurić, V. (1986). Strukturiranje integralne metodike prirodosnanstvenog područja. *Metodika u sustavu znanosti i obrazovanja*: 169-173
- Kauertz, A., Fischer, H. E., Mayer, J., Sumfleth E. & Walpuski, M. (2010). Standardbezogene Kompetenzmodellierung in den Naturwissenschaften der Sekundarstufe I, *Zeitschrift für Didaktik der Naturwissenschaften*, 16: 135-153.
- Kegan, R. (2001). Competence as Working Epistemologies: Ways We Want Adults to Know. U: Rychen, D. S.; Salganik, L. H. (Eds.). *Defining and Selecting Key Competences*. Seattle: Hoegrefe & Huber Publishers: 192-204.
- Koerber, S., Kropf, N., Mayer, D., Sodian, B. & Schwiippert, K. (2009). Entwicklung naturwissenschaftlicher Kompetenz in der Grundschule (Science-P): Wissen über Naturwissenschaften, Europäisierung der Bildung, 5: 194-198.
- Krajcik, J.S., Blumenfeld, P., Marx, R.W. & Soloway, E. (2000). Instructional, curricular and technological supports for inquiry in science classrooms. U: Minstrell, J. & Zee, E.H. (Eds.) *Inquiring into inquiry learning and teaching in science* (pp. 283-315). Washington, DC: American Association for the Advancement of Science.
- Liebig, S. (2002.) Entdeckendes Lernen – Wieder entdeckt? U: Bönsch, M., Kaiser, A. (ed.), *Basiswissen Pädagogik. Unterrichtskonzepte und –techniken. Band 4. hohengehren: Schneider-Verlag*: 4-16.
- Moon, Y. (2007). Education reform and Competency-Based Education. *Asia Pacific Education Review*, 8 (2): 337-341.
- Pell, T. & Jarvis, T. (2001) Developing attitude to science scales for use with children of ages from five to eleven years. *International Journal of Science Education* 23 (8): 847-862
- Previšić, V. (2005). Kurikulum suvremenog odgoja i škole: metodologija i struktura. *Pedagogijska istraživanja*, 2 (2): 165-173.
- Richardson, V. (1997). Constructivist teaching and teacher education: Theory and practice. In: Richardson, V. (Ed.), *Constructivist teacher education: building new understandings* (pp. 3-14). Washington, DC: Falmer Press, 3-14
- Schecker, H., Parchmann, I. (2006). Modellierung naturwissenschaftlicher Kompetenz, *Zeitschrift für Didaktik der Naturwissenschaften*, 12: 45-66
- Short, E. C. (1985). The Concept of Competence: Its Use and Misuse in Education. *Journal of Teacher Education*, 36 (2): 2-6
- Trowbridge, L.W., Bybee, R.W. & Powell. J.C. (2000). *Teaching Secondary School Science: Strategies for Developing Scientific Literacy*. Upper Saddle River, NY: Merrill.
- Tuss, P. (1996). From Student to Scientist: An Exepriential Approach to Science Education. *Science Communication*, 17 (4): 443-481.

Wenning, C.J. (2005). Minimizing resistance to inquiry-oriented science instruction: The importance of climate setting, Journal Physics Teacher Education Online, 3(2), Illinois State University Physics Department, 10-15
Zimmerman, C. (2007). The development of scientific thinking skills in elementary and middle school. Developmental Review, 27: 172-223

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

10 000 kn

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje	---	---	---
Međunarodno financiranje	---	---	---
Ostale vrste projekata	---	---	---
Samostalno financiranje	samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³	---		

Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis

(ime i prezime prvog predloženog mentora)

Potpis

(ime i prezime drugog predloženog mentora)

Potpis

(ime i prezime doktoranda)

IZJAVA

³ Navesti samo ako je potrebno

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 24. listopada 2011.

Potpis

(ime i prezime doktoranda)

M.P.

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
<i>Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.</i>			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Alena Letina	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Zagreb	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij pedagogije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		5534	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	Istraživački usmjerena nastava Prirode i društva i razvoj učeničkih kompetencija	
	Engleski	inquiry based teaching of subject Science and society and the development of students' competencies	
Područje/polje:		pedagogija/Didaktika	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr. sc. Vladimir Jurić, red. prof. u miru	Filozofski fakultet Zagreb	vjuric@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1.dr. sc. Marko Jurčić, doc	Filozofski fakultet Zagreb	mpustike@gmail.com
	2.dr. sc. Vladimir Jurić, red. prof. u miru	Filozofski fakultet Zagreb	vjuric@ffzg.hr
	3.dr. sc. Ante Kolak, doc.	Filozofski fakultet Zagreb	ante.kolak@sb.t-com.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Na 2. sjednici Vijeća Odsjeka za pedagogiju održanoj 11. listopada 2011. godine pod 4. točkom Dnevnog reda predloženo je povjerenstvo za prihvaćanje teme i sinopsisa doktorskog rada pristupnice Alene Letina u sastavu dr. sc. Marko Jurčić, doc. (prvi član), dr. sc. Vladimir Jurić, red. prof. u miru (mentor) i dr. sc. Ante Kolak, doc. (član). Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu na sjednici održanoj 16. prosinca 2011. godine donijelo je odluku o imenovanju predloženog povjerenstva za utvrđivanje ispunjava li Alena Letina sve uvjete predviđene programom Poslijediplomskog doktorskog studija pedagogije i može li se odobriti tema pod naslovom "Istraživački usmjerena nastava Prirode i društva i razvoj učeničkih kompetencija", i prijedlog da se dr. sc. Vladimir Jurić, red. prof. u miru		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	imenuje mentorom kandidatkinji.
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Obrana sinopsisa održana je 23. ožujka 2012. pred povjerenstvom u sastavu dr. sc. Marko Jurčić, docent (prvi član), dr. sc. Vladimir Jurić, red. prof. (mentor), dr. sc. Ante Kolak, doc. (član) te pred studentima poslijediplomskog doktorskog studija pedagogije i gostima. Na obrani sinopsisa pristupnica Alena Letina pokazala je poznavanje problematike kojom će se u doktoratu baviti, te potrebno metodološko znanje. Na pitanja članova povjerenstva o sadržaju i načinu obrane teme doktorskog rada davala je zadovoljavajuće odgovore, pokazujući time svoju spremnost kako za obranu sinopsisa tako i za provođenje zamišljenog istraživanja. Stoga povjerenstvo zaključuje da je pristupnica Alena Letina uspješno obranila sinopsis.	
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)	
Tema je prihvatljiva i znanstveno opravdana. Znanstveno je opravdana zato što u znanstvenoj literaturi postoji mali broj istraživanja koja obrađuju istraživački usmjerenu nastavu Prirode i društva i razvoj učeničkih kompetencija. Utvrđena je korektnost ukupnog sadržaja i logičnost između naslova predložene teme, cilja i hipoteza istraživanja, metodologije istraživanja i očekivanog znanstvenog doprinosa predloženog istraživanja. Pristupnica je pokazala da će u svom doktorskom radu proučavani problem smjestiti u širi kontekst relevantnih pedagoških spoznaja potrebnih za potpuno razumijevanje istraživački usmjerenu nastavu Prirode i društva i razvoj učeničkih kompetencija. U obrascu za prijavu teme DRT.SC.01 uočeno je poznavanje literature (domaće i inozemne) iz predloženog područja istraživanja.	
Mišljenje i prijedlog:	
Povjerenstvo je mišljenja da je sinopsis u predloženoj formi prihvatljiv.	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)	
Potpis dr. sc. Marko Jurčić (ime i prezime člana povjerenstva)	
NAPOMENA (po potrebi):	

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) dr. sc. Marko Jurčić, doc	
	2.dr. sc. Vladimir Jurić, red. prof. u miru	
	3.dr. sc. Ante Kolak, doc.	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 23. prosinca 2011.		M.P.

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ivan Basić		
Nositelj studija:	Dr. sc. Neven Budak, red. prof.		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij medievistike		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	304961		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Jelka Basić, Dinko Basić		
Datum i mjesto rođenja:	19. 10. 1982., Split		
Adresa:	Mostarska 20, 21 000 Split		
Telefon/mobitel:	091 289 7408		
E-mail:	ibasic@ffst.hr		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2007.-	Upisao Poslijediplomski doktorski studij medievistike, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
	2007.	Diplomirao studij povijesti i povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (Diplomski radovi: <i>Generacijske strukture trogirskog patricijata u XV. stoljeću: primjer roda Cipiko</i> [studijaska grupa Povijest]; <i>Transformacije Dioklecijanove palače i Splitskog poluotoka na razmeđu starog i srednjeg vijeka</i> [studijaska grupa Povijest umjetnosti])	
	2001.-2007.	Studij povijesti i povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu	
	1997.-2001.	I. gimnazija, Split (klasično odjeljenje)	
	1997.	Završio osnovnu školu u Splitu	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2011.-	Znanstveni novak u suradničkom zvanju asistenta na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu (u sklopu projekta MZOŠ-a 244-2690754-0766, http://zprojekti.mzos.hr/page.aspx?pid=96&lid=1 , voditelja prof. dr. sc. Josipa Vrandečića)
	2008.-2011.	Znanstveni novak u suradničkom zvanju asistenta na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (u sklopu projekta MZOŠ-a 130-1300623-0622, http://zprojekti.mzos.hr/page.aspx?pid=96 , voditelja prof. dr. sc. Miljenka Jurkovića)
	2007.-2009.	Suradnik na projektu IRCLAMA (FP6 Okvirni program Europske komisije) Međunarodnog istraživačkog centra za kasnu antiku i srednji vijek Sveučilišta u Zagrebu

A) Monografije

Nikolina Maraković, Ivan Basić, Tin Turković, *Gurano – Valle. Santa Maria Alta. La chiesa e il convento altomedievale di S. Maria Alta / L'insediamento e le chiese altomedievali di Gurano presso Dignano*, Zagreb: International Research Center for Late Antiquity and the Middle Ages, 2009.

Ivan Basić, *Od domus episcopi do Kule Jankovića. Prostorni razvoj Kule Stojana Jankovića u Islamu Grčkom*, Zagreb: Centar za komparativnohistorijske i interkulturene studije Filozofskog fakulteta; FF-press, 2010.

B) Poglavlja u knjigama i zbornicima

Ivan Basić, Je li sv. Jeronim rođen u Lovreću?, *Dalmatinska zagora – nepoznata zemlja. Galerija Klovićevi dvori*, 4. rujna - 21. listopada 2007., ur. J. Belamarić, M. Grčić, Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, 2007., 359-363.

Ivan Basić, Prežitci kulta sv. Feliksa u salonitanskom ageru u ranom srednjem vijeku, *Hagiologija: kultovi u kontekstu*, ur. A. Marinković, T. Vedriš, Zagreb: Leykam, 2008., 189-210.

Miljenko Jurković, Ivan Basić, *Élites ecclesiastiche e renovatio: tradizioni tardoantiche nell'arte di VIII e IX secolo in Istria, Ideologia e cultura artistica tra Adriatico e Mediterraneo orientale (IV-X secolo). Il ruolo dell'autorità ecclesiastica alla luce di nuovi scavi e ricerche. Atti del Convegno Internazionale, Bologna-Ravenna, 26-29 Novembre 2007*, ed. R. Farioli Campanati, C. Rizzardi, P. Porta, A. Augenti, I. Baldini Lippolis, Bologna: Ante Quem, 2009., 289-302.

Ivan Basić, Josip Adamček – profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu, *Spomenica Josipa Adamčeka*, ur. D. Roksandić, D. Agičić, Zagreb: FF-press, 2009., 547-558.

Miljenko Jurković, Ivan Matejčić, Ivan Basić, »Barokizacija« crkve Sv. Marije Velike kod Bala – primjer poštivanja ranosrednjovjekovnih starina u XVIII. stoljeću, *Sic ars deprenditur arte. Zbornik u čast Vladimira Markovića*, ur. S. Cvetnić, M. Pelc, D. Premerl, Zagreb: Institut za povijest umjetnosti; Odsjek za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta, 2009., 303-317.

C) Izvorni znanstveni radovi

Ivan Basić, *Venerabilis presul Iohannes*: historijski Ivan Ravenjanin i začetci crkvene organizacije u Splitu u VII. stoljeću, *Povijesni prilozi*, 29, Zagreb 2005., 7-28.

Miljenko Jurković, Iva Marić, Ivan Basić, Novi fragmenti ambona iz Gurana. Prilog opusu »Majstora kapitela iz Bala«, *Peristil*, 50, Zagreb 2007., 7-20.

Ivan Basić, Quelques aspects de la (dis)continuité typologique et iconographique de la production des sarcophages dans l'Adriatique orientale du haut Moyen âge, *Ikon*, 1, Rijeka 2008., 259-290.

Ivan Basić, *Ecclesia Scardonitana* – stanje i problemi istraživanja skardonske ranokršćanske crkve / *Ecclesia Scardonitana*: stato della ricerca e problemi aperti della chiesa paleocristiana di Scardona, *Studia Varvarina*, ur. B. Kuntić-Makvić, vol. 1, Zagreb: MIC za kasnu antiku i srednji vijek, 2009., 45-85.

Ivan Basić, *Scardonitana palaeochristiana*. Nova razmatranja temeljem podataka iz spisa *Historia Salonitana Maior*, *Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna povijesno-arheološka baština. Zbornik radova znanstvenog skupa u povodu 100. obljetnice rođenja akademika Stjepana Gunjače*, Split 3.-6. studenog 2009., ur. T. Šeparović, N. Uroda, M. Zekan, Split: MHAS, 2010., 167-192.

Ivan Basić, Gradovi obalne Dalmacije u *De administrando imperio*: najstarija povijest Splita u svjetlu dvaju pojmova Konstantina VII. Porfirogeneta, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, 42, Zagreb 2010., 65-82.

Ivan Basić, Prilozi proučavanju crkve Svetog Mateja u Splitu, *Ars Adriatica*, 1, Zadar 2011., 67-96.

Ivan Basić, Miljenko Jurković, Prilog opusu splitske klesarske radionice kasnog VIII. stoljeća, *Starohrvatska prosvjeta*, ser. III, 38, Split 2011., 147-183.

D) Pregledni rad

Ivan Basić, Problemi proučavanja ranosrednjovjekovne crkvene organizacije u studijama Mihe Barade, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, 40, Zagreb 2008., 49-90.

NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Poleogeneza Splita na razmeđu kasne antike i ranog srednjeg vijeka: profil i transformacije Splitskog poluotoka od IV. do X. stoljeća		
Engleski:	Poleogenesis of Split at the turn of Late Antiquity and the Early Middle Ages: profile and transformations of the Split peninsula, 4 th -10 th century		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje:			
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	dr. sc. Miljenko Jurković, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	miljenko.jurkovic@ffzg.hr
Drugi mentor:	dr. sc. Zrinka Nikolić Jakus, doc.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	znikolic@ffzg.hr
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina 1. Miljenko Jurković, Gian Pietro Brogiolo (eds.), <i>Corpus Architecturae Religiosae Europaeae (saec. IV-X)</i>, vol. II.1. <i>Province di Belluno, Treviso, Padova, Vicenza</i>, Zagreb 2009. 2. Miljenko Jurković, Nikolina Maraković, Tin Turković, Continuity of Urban Structures between Antiquity and Middle Ages in Croatia, <i>Interpreting the Past: Essays from the 4th International Conference on European History</i>, ed. K. E. Hendrickson, N. C. J. Pappas, Atena 2007., 185-204. 3. Ivan Basić, Miljenko Jurković, Prilog opusu splitske klesarske radionice kasnog VIII. stoljeća, <i>Starohrvatska prosvjeta</i>, ser. III, 38, Split 2011., 147-183. 4. Miljenko Jurković, Ivan Basić, Élités ecclesiastiche e <i>renovatio</i>: tradizioni tardoantiche nell'arte di VIII e IX secolo in Istria, <i>Ideologia e cultura artistica tra Adriatico e Mediterraneo orientale (IV-X secolo). Il ruolo dell'autorità ecclesiastica alla luce di nuovi scavi e ricerche. Atti del Convegno Internazionale, Bologna-Ravenna, 26-29 Novembre 2007</i>, a cura di R. Farioli Campanati, C. Rizzardi, P. Porta, A. Augenti, I. Baldini Lippolis, Bologna 2009., 289-302. 5. Miljenko Jurković, Jean-Pierre Caillet (eds.), <i>Velika Gospa près de Bale (Istrie)</i>, vol. I-II, Zagreb–Motovun 2007.-2009. 6. Zrinka Nikolić, <i>Rođaci i bližnji: dalmatinsko gradsko plemstvo u ranom srednjem vijeku</i>, Zagreb, 2003. 7. Zrinka Nikolić, Najstarija slavenska naselja u južnoj Italiji, <i>Raukarov zbornik</i>, ur. N. Budak, Zagreb, 2005., 75-82. 8. Zrinka Nikolić, Madijevci: primjer obitelji dalmatinske gradske elite u desetom i jedanaestom stoljeću, <i>Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU</i>, 23, Zagreb 2005., 1-24.			
Prvi mentor:			
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			

Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Antička jezgra Splita, Dioklecijanova palača, najočuvanija je i najistraženija antička arhitektonska struktura na istočnoj obali Jadrana. I njena je srednjovjekovna romanička preobrazba jedna od najočuvanijih i uzorno ispitanih srednjovjekovnih urbanističkih cjelina na ovim prostorima. Između tih dviju faza, pojedine etape u procesu transformacije carske palače i njezina okružja u najstariju srednjovjekovnu urbanu aglomeraciju, pretežito su ostale u prikrajku istraživačkog zanimanja – kako u slučaju Splita tako i drugih dalmatinskih gradova ranosrednjovjekovnog porijekla – te uglavnom manjkaju cjelovitije interdisciplinarnе studije fenomena poleogeneze u smislu njegove definicije kao razvitka naseobinske strukture od njenog postanka do potpunog uobličenja urbanih atributa. Zato cilj predložene istraživanja i jest definiranje etapā u postupnome stjecanju urbanih atributa kao posljedici različitih preobrazbi prostora Splitskog poluotoka u razdoblju od 4. do 10. st. Disertacija je osmišljena kao analiza pojava, procesa i struktura vezanih uz kasnoantičko-ranosrednjovjekovne transformacije Dioklecijanove palače te na Splitskom poluotoku, odnosno interdisciplinarn prikaz postdioklecijanskog, ranokršćanskog, predkarolinškog i karolinškog perioda povijesnog razvitka na tom području. Sastavni je dio rada katalogizacija i sistematizacija arheološke i likovne ostavštine na području poluotoka, topografska i tipološka obrada na taj način stečenog inventara, praćena analizom odgovarajuće pisane povijesne građe. Poleogeneza grada Splita razmatrati će se u kontekstu analognog razvoja na komparativnim primjerima mikro- i makroregije, nudeći jadranski model za daljnje istraživanje postanka ranosrednjovjekovnih gradova, prvenstveno na Sredozemlju, ali i u sveukupnim europskim omjerima.
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	The nucleus of Split, Diocletian's palace, is the best preserved and meticulously investigated Roman architectural structure on the eastern coast of the Adriatic. Its medieval Romanesque transformation is, as well, superbly preserved and exemplary studied sample of a medieval urban ensemble in this area. Between these two phases, individual stages in the process of transformation of the imperial palace and its surroundings into the earliest medieval urban complex have predominantly been on the fringes of scientific interest, as in the case of Split, so in the case of other Dalmatian cities of Early Medieval origin. As a result, more comprehensive interdisciplinary studies devoted to the phenomenon of poleogenesis (in terms of its definition as a development of a settlement structure beginning with its inception and ending with its acquisition of all relevant urban attributes) are in the whole lacking. That is why the objective of proposed research is focused on the definition of phases in the gradual acquisition of urban attributes seen as a result of different transformations of space that happened in the area of Split peninsula in the period comprised between 4th and 10th cc. The PhD thesis is designed as an analysis of phenomena, processes and structures attached to Late Antique-Early Medieval transformations of Diocletian's palace and Split peninsula, i.e. as an interdisciplinary review of post-Diocletian, Early Christian, pre-Carolingian and Carolingian period of historical development in the area. Constituent part of the research is the cataloging and systematization of archaeological and artistic heritage of the peninsula, its topographic and typological interpretation as well as an analysis of relevant written sources. The poleogenesis of Split will be viewed in the context of analogous developments in the wider region and neighboring countries, in order to offer an Adriatic model with the purpose of further widening the research of genesis of Early Medieval towns, foremost in the Mediterranean, but in the whole European field as well.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	

Aktualiziranjem pluridisciplinarnih znanstvenih istraživanja na temu transformacije rimskoga civilizacijskog kruga tijekom kasne antike i ranoga srednjeg vijeka – arheoloških, povijesnih, povijesnoumjetničkih, urbanoloških, arhitektonskih – u zapadnoj i srednjoj Europi te na Sredozemlju od ranih devedesetih godina 20. stoljeća nadalje (izdavački niz *Millennium-Studien zu Kultur und Geschichte des ersten Jahrtausends n. Chr.*, interdisciplinarni međunarodni projekt *Transformation of the Roman World*, serija *Documenti di archeologia* koju u Padovi uređuje G.-P. Brogiolo sa suradnicima, godišnji skup *Settimane di Studio del Centro Italiano di studi sull'Alto Medioevo* u Spoletu, godišnji znanstveni kolokviji Međunarodnoga istraživačkog centra za kasnu antiku i srednji vijek Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb–Motovun i dr.), osigurani su, ujedno, istraživački uvjeti za stvaranje jasnije slike strukturalnih i fizičkih promjena nastalih od tetarhijskog razdoblja sve do stoljeća prvih suburbanih konsolidacija slavenskih država u gradovima na hrvatskome povijesnom prostoru. Publikacije proistekle iz ovako usmjerenih istraživanja, uključuju između ostalih one čiji je predmet istraživanja postanak ranosrednjovjekovnih naseobinskih aglomeracija, kako onih oblikovanih s punim ili djelomičnim antičkim prostornim i misaonim kontinuitetom, tako i onih novoga nastanka. Slijedom navedenoga objelodanjen je i niz studija posvećenih transformacijama rezidencijalnih, gospodarskih, rezidencijalno-gospodarskih i kulturnih objekata te njihovih skupova koja tvore naselja različitih kategorija. Točnije, intenzivirala su se istraživanja tipologije i morfologije njihovih preinaka, ali i topografske uloge istih unutar udružene organizacije prostora u vremenskom slijedu od 4. do 9. st., dakako u povijesnom kontekstu općih društvenih okolnosti. U tom smislu valja istaknuti sljedeće istraživače: W. Brandes, G.-P. Brogiolo, G. Cantino Wataghin, A. Chavarria Arnau, N. Christie, S. Čurčić, G. Dagron, N. Duval, J. Henning, C. La Rocca, C. Lepelley, T. Lewit, R. Lizzi Testa, W. Liebeschuetz, A. Marzano, L. Mulvin, J. Rich, H. Saradi, M. Sot, L. Steindorff, B. Ward Perkins, T. Zawadzki.

Iako je primjer preobrazbe Dioklecijanove palače u grad zbog jedinstvenosti takvog procesa na izvjestan način isuviše specifičan da bi se uklopio u postojeće urbanološke teoreme, proučavanje tog fenomena je, barem na jednoj razini, proučavanje poleogeneze, tj. razvitka naseobinske strukture od njenog postanka do kompletnog uobličenja svih urbanih atributa karakterističnih za odgovarajuću epohu na određenom području. Palača je »transformacijom u srednjovjekovnu gradsku aglomeraciju jedinstven i u europskim razmjerima neponovljiv primjer urastanja srednjovjekovne društvene zajednice u granice jednoga monumentalnog antičkog zdanja« (M. Suić). S obzirom na trajan interes hrvatske znanosti za probleme fizičkog i strukturalnog kontinuiteta između antike i srednjeg vijeka, pa tako i za transformaciju urbanih prostora, položen već potkraj 19. st., literatura o toj problematici narasla je do nepreglednosti. Razmatranju dalmatinske i splitske poleogeneze tako su vrijedne radove posvetili I. Babić, J. Belamarić, M. Glavičić, N. Jakšić, T. Marasović, B. Migotti, Ž. Rapanić, D. Rendić Miočević, M. Suić, M. Zaninović i drugi. Osnovica temeljitijem pristupu svakako su fundamentalna istraživanja konstrukcije, forme i funkcije tetarhijske arhitekture splitske palače. U tim proučavanjima istaknuli su se G. Niemann, E. Hébrard, J. Zeiller, F. Bulić, Lj. Karaman, C. Fisković, B. Gabričević, J. i T. Marasović, S. McNally, J. Wilkes, N. Cambi, J. Belamarić.

Prvih nekoliko stoljeća postojanja Dioklecijanove palače su, i pored vrijednih starijih istraživanja, velikim dijelom neproučeno i u potpunosti nesistematizirano područje. Gotovo posvećajna šutnja povijesnih izvora, praćena rijetkim i neatraktivnim arheološkim nalazima, nije u prošlom stoljeću mogla pružiti povoljne uvjete istraživanju prvih faza preobražaja carskog dvora u naselje. Tome valja pridodati gotovo zapanjujuću činjenicu da su, primjerice, od kraja 19. st. pa sve do 2000. g. na Splitskom poluotoku provedena svega tri sustavna arheološka istraživanja antičkih grobalja. Svi su ostali nalazi bili slučajni, a otkriveno je preko trideset grobnih areala. Osim toga, proučavanje same Dioklecijanove palače krajem 19. st. još ni izdaleka nije bilo dovršeno: klasična djela G. Niemann te E. Hébrarda i J. Zeillera pojavila su se tek 1910. odnosno 1912. g. Tako se istraživanje prvih stoljeća palače, točnije prvih stoljeća kršćanstva u palači, našlo u lakuni između kasnocarske palatinske arhitekture i zrele romanike u strukturama već sasvim definirana srednjovjekovnog grada. Proučavanje predromanike kao zasebnog stila u Hrvatskoj se koncem 19. st. tek rađalo, pri čemu je prijelomnom bila Bulićeva knjiga o kninskim spomenicima iz 1888. g.

Rezimirajući dosadašnju literaturu o problemima preobrazbe Dioklecijanova zdanja u rano doba, vidljivo je da za razdoblje od 4. do 10. st. nedostaje jedna sinteza, bilo u obliku monografije ili problemske rasprave. U autore koji su sustavnije obrađivali kasnoantičke i ranosrednjovjekovne preinake Dioklecijanove palače i splitskog poluotoka ubrajaju se: F. Bulić, I. Dvoržak Schrunck, L. Jelić, Lj. Karaman, Ž. Rapanić, T. Raukar, T. Rismondo, Z. Vinski. U svemu se, dakle, ostavljajući po strani specijalističke studije, posebno osjeća nedostatak monografije koja bi ravnomjerno i precizno obuhvatila spomenuti raspon stoljeća iz arheološke, povijesne i povijesnoumjetničke perspektive. U dosadašnjim obradama, naime, »prijelazno« se razdoblje Palače tretiralo ili u okvirima kasnoantičke etape, kao njen sumrak i degeneracija, ili pak kao prethodnica (ali i suprotnost) već definiranoj predromanici. Poleogenezi ranog srednjeg vijeka u hrvatskoj znanstvenoj literaturi uz iznimku Dubrovnika (J. Stošić, Ž. Peković) i donekle Zadra (M. Suić, I. Petricoli), nije posvećena nijedna sintetska rasprava, a kamoli knjiga. Tim se reljefnije ocrtava važnost sustavnih interdisciplinarnih istraživanja novijih proučavatelja (posebno J. Belamarića, G. Nikšića, N. Jakšića i dr.).

Izlaskom u prvi plan istraživanja posvećenih ranosrednjovjekovnim naseobinskim kompleksima različitih tipova, na međunarodnoj su pozornici tijekom prošlih dvaju desetljeća položeni temelji sustavnijemu izučavanju europske poleogeneze na razmeđu kasne antike i ranoga srednjeg vijeka. Ona naglasak polažu ne samo na sinkronijska, već i dijakronijska proučavanja spomenutog fenomena. Za napredak tako usmjerenih znanstvenih napora osobito su zaslužni interdisciplinarni skupovi na temu problematike poleogeneze, učestali na engleskom, francuskom i talijanskom govornom području 1990-ih i 2000-ih godina (v. Popis citirane literature, br. 10, 13, 27, 28, 30). Metodološke okosnice proizašle iz navedenih publikacija naglašeno su usmjerene ne jedino rekapitulaciji spoznaja o arhitektonskoj tipologiji, morfologiji i urbanizmu ranosrednjovjekovnih naselja ili problematiziranju njihova prostornog i kulturno-civilizacijskog porijekla (koje je moglo biti vrlo heterogeno), već i društveno-povijesnoj uvjetovanosti njihove pojave te ulozi naselja u modelima prostornog ustroja i mijenama istih. Sagledavanju ranosrednjovjekovnih naseobinskih aglomeracija u novu totaliternu sliku prijavu teme doktorskog rada, a prijava pristupa pristupio uz pomoć predloženog mentora posvećene tek rijetke studije (M. Suić, Ž. Rapanić, T. Raukar, M. Ančić).

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Opći je cilj disertacije definiranje etapâ u postupnome stjecanju urbanih atributa kao posljedici različitih preobrazbi prostora Splitskog poluotoka u razdoblju od početka 4. do prve četvrtine 10. st., razlučivanje vrste i namjene objekata nastalih na njegovome prostoru u tom periodu (materijalne i duhovne uloge koju igraju u radijusu na koji utječu) u kontekstu preinakâ kojima su navedene strukture bile podvrgavane u tom periodu, raščlanjivanje pitanja kontinuiteta / diskontinuiteta između kasnoantičke gradske kulture i novog, ranosrednjovjekovnog principa organizacije života gradske općine. Specifični ciljevi disertacije uključuju uvid u kasnoantičko-ranosrednjovjekovno razdoblje povijesnog razvitka gradskih središta srednje Dalmacije i šire regije, kao i potpuniju periodizaciju naseljavanja i kristijanizacije Dioklecijanove palače na razmeđu epohâ, utjecaj te građevine na prelazak iz ruralnog u urbani rang područja koje je zauzela i obližnjih struktura, ispitivanje međuovisnosti arhitektonskih struktura na poluotoku građenih, preinačivanih i/ili korištenih u gore spomenutom vremenskom slijedu i općeg društveno-kulturnog konteksta, te utvrđivanje njihove uloge u teritorijalnom ustroju ranosrednjovjekovne splitske gradske općine.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

U radu će se obrađivati **kasnoantičke i ranosrednjovjekovne strukture Splitskog poluotoka**, dijela nekadašnjeg salonitanskog agera, povijesno-zemljopisne cjeline određene s jugoistoka, juga, zapada i sjeverozapada jadranskom obalom, s istoka Stobrečom (*Epetium*) i rijekom Žrnovnicom, sa sjevera-sjeveroistoka linijom Vranjic-Žrnovnica, s pripadajućim otokom Šoltom. Prostorni okvir ne ravna se po geografskim i geomorfološkim, već po povijesnim kriterijima, ispuštajući cjelokupan dvotrećinski dio municipalnog teritorija Salone otuđen političkim formiranjem sklavinija doseljenog stanovništva, a koncentrirajući se na reducirani sektor salonitanskog agera na Splitskom poluotoku, zadržan u vlasništvu romaniziranog i kristijaniziranog stanovništva Dioklecijanove palače, s novouspostavljenim međama zadržanim i u narednim stoljećima u vidu granice splitske gradske općine. Termin „struktura“ podrazumijeva **sve arhitektonske objekte, naseobinske i civilizacijske tragove** na spomenutom području **u vremenskom slijedu od početka 4. stoljeća do prve četvrtine 10. stoljeća**. U pojam su uključene urbane i suburbane te ruralne strukture, kako izdvojene arhitektonske cjeline, tako i one aglomeracijskog tipa, zatim javne zgrade i kompleksi sakralne i profane namjene, tragovi stambeno-gospodarskih cjelina (*pagus*, *vicus*, kasnoantički veleposjedi, *curtes* i sl.), konačno komunikacijske strukture (ceste, putevi, agerska limitacija, međaši i dr.) kao i sve kategorije materijalne kulture. Budući da istraživanje obuhvaća prva stoljeća razvitka Dioklecijanove palače u grad, kasnoantičke i ranosrednjovjekovne strukture Splitskog poluotoka i njihove preinake razmatrati će se s **početkom 4. stoljeća** kao neprijepornom donjom kronološkom granicom postanka carskog kompleksa. Izvan formalne ravni, odstupanje antike se u Iliriku, kao ni drugdje, ne može čvrsto vremenski fiksirati. K tome, kako su prijašnje strukture na položaju Dioklecijanove palače i na poluotoku već ranije uvjetovale proces naseljavanja – a imale su svoju važnost i u ranom srednjem vijeku – na relevantnim će mjestima istraživanje zahvatiti i nešto starije, preddioklecijansko razdoblje ranije od konvencionalne razdjelnice. Gornju kronološku granicu određuju strukturalne društveno-političke promjene u **prvoj četvrtini 10. stoljeća**. Na crkvenoj razini one su označene osnivanjem metropolije na tada održanim crkvenim saborima, definitivnim dijecezanskim povezivanjem s prostorom hrvatske države, konačnim odmakom dalmatinskog episkopata od utjecaja carigradskog patrijarha i ustaljivanjem naslova *splitski* nadbiskup. Na političkoj razini označava ih prva trajnija integracija dvaju susjednih entiteta u svjetlu političkog vrhovništva hrvatskog vladara nad gradovima Bizantske Dalmacije, praćena dezintegracijom karolinške države. Na društvenoj, pak, razini te promjene predstavlja društvena diferencijacija (protopatricijat) u predkomunalnom razdoblju te osjetnija infiltracija slavenskog elementa u društvene strukture grada. Istodobno za naselje u Dioklecijanovoj palači završava poleogenetski formativno razdoblje.

Sistematizirana kasnoantička i ranosrednjovjekovna topografija poluotoka biti će sagledana sinkronijski i dijakronijski, točnije u uzajamnoj interakciji pojedinih jedinica u kompletnoj slici prostora. U tom smislu proučavati će se uloga strukturâ u prostornoj organizaciji s obzirom na promjenjive društveno-političke okolnosti, s naglaskom na transformaciju Dioklecijanove palače kao kompleksa kvalitativno i kompozicijski urbanoga karaktera u gradsko naselje kasne antike, a onda i u grad srednjega vijeka. Jedna od ključnih sastavnica metodologije rada jest **komparativno-stilska analiza** spomeničkih jedinica (arhitekture i likovnih vrsta) kao podloga za datiranje pojedinih struktura.

Rad se temelji na objavljenim i neobjavljenim narativnim i ideografskim izvorima, jezičnim reliktima, izravnoj autopsiji spomenika te reambulaciji terena. Uključuje uvid u kasnoantičke i ranosrednjovjekovne narativne izvore, itinerarije, crkvene spise, diplomatski materijal, liturgijske knjige, epigrafske te diplomatske izvore, kao i konzultiranje relevantne literature. U zasebnom će se katalogu u sažetom obliku iznijeti rezultat istraživanja: inventar svih spomeničkih jedinica nastalih u razmatranom razdoblju na odgovarajućem području s deskripcijama, grafičkim reprodukcijama, analizom i datacijom te opširnim bibliografskim bilješkama. Katalog će po prvi put na jednom mjestu sakupiti spoznaje o strukturiranju života u poleogenetski formativnom razdoblju od 4. do 10. stoljeća na Splitskom poluotoku. Na temelju rezultata predstavljenih u katalogu biti će izvršena višestrana analiza sabrane građe. Vrednovanje i raščlamba sakupljenog relevantnog materijala usredotočiti će se na **topografsku strukturu i stilsko-kronološku stratigrafiju** pojedinačnih spomeničkih jedinica i njihovih skupova na kompleksnim lokalitetima, što uključuje:

- I. **definiranje vrste izmjene prostora i njena vremenskog određenja:**
 1. identificirati izmijenjene segmente prostora (nastavak / prestanak korištenja struktura različitih funkcija, zadržavanje / izmjena funkcije);
 2. utvrditi namjenu prostornih izmjena (rezidencijalni prostori, vojno-fortifikacijske građevine, refugiji, agrarno-proizvodni pogoni, cimiteriji, kultne građevine u sklopu Dioklecijanove palače i na ostatku poluotoka, naseobinske strukture, komunikacijske strukture i dr.);
 3. kronološki odrediti prostorne izmjene (stratigrafija kulturnih slojeva, etape pregradnje sklopova),
- II. **uočavanje pravilnosti u izmjenama prostora te faktora koji su na njih utjecali** – poput:
 1. prvotnog stanja i razine uočivosti Dioklecijanove palače, njenih pojedinih dijelova te okolnih naseobina, posjeda i građevina;
 2. pravnog statusa i funkcije palače, njenih sastavnih segmenata te okolnih habitata i resursa;
 3. organizacijske strukture carskog kompleksa, susjednih struktura na poluotoku i dr.;
 4. integracije nove naseobinske zajednice (naseobinskih zajednica) u strukturu Dioklecijanove palače i gravitirajućih područja

U navedenom kontekstu razmatrat će se problemi poput: ekohistorije Splitskog poluotoka, odnosa reljefa s rasterom agerske limitacije, preddioklecijanske faze prostora, raspodjele prostora po funkcijama u vremenskom slijedu od ranog antičkog do predromaničkog razdoblja, dislokacije crkvenog života iz Salone u Split i sl., u širem smislu sve sastavnice jedinstvenoga procesa poleogeneze. Kao krajnji produkt očekuje se relativno jasna slika strukturalnih i fizičkih promjena nastalih od ranoga 4. stoljeća do vremena konsolidacije hrvatskoga kraljevstva početkom 10. stoljeća. 41

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja *(preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)*

Predloženo istraživanje doprinijeti će jasnijem definiranju i iscrpnijem budućem ispitivanju kasnoantičke i ranosrednjovjekovne urbane i suburbane prostorne organizacije, slike prostora i urbanizma Dalmacije, njihovih promjena u kontekstu političkih, društvenih i ekonomskih događanja na prijelazu antike u srednji vijek, kao i izučavanju problema nastanka i razvoja, tj. poleogeneze prvih ranosrednjovjekovnih naselja na istočnom jadranskom prostoru.

Popis citirane literature *(maksimalno 30 referenci)*

1. Joško Belamarić, The First Centuries of Christianity in Diocletian's Palace in Split, *Acta XIII Congressus Internationalis Archaeologiae Christianae*, vol. III, ed. N. Cambi, E. Marin, Città del Vaticano-Split 1998., 55-68.
2. Joško Belamarić, Gynaecium Iovense Dalmatiae-Aspalatho, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 40 (2003-2004), 5-42.
3. Frane Bulić, Ljubo Karaman, *Palača cara Dioklecijana u Splitu*, Zagreb 1927.
4. Pascale Chevalier, Jagoda Mardešić, La ville de Salone dans l'Antiquité tardive : déprise spatiale, mutations et renouveau de la parure monumentale, *Hortus Artium Medievalium*, 12 (2006), 55-68.
5. Gilbert Dagron, Les villes dans l'Illyricum protobyzantin, *Villes et peuplement dans l'Illyricum protobyzantin. Actes du colloque organisé par l'École française de Rome*, Rome 1984., 1-20.
6. Vedrana Delonga, Maja Bonačić Mandinić, *Arheološka istraživanja u jugoistočnom dijelu Dioklecijanove palače 1992. godine*, Split 2005.
7. Noël Duval, La place de Split dans l'architecture aulique du Bas-empire, *Urbs*, 4 (1961-1962), 67-95.
8. Noël Duval, Les résidences impériales: leur rapport avec les problèmes de légitimité, les partages de l'Empire et la chronologie des combinaisons dynastiques, *Usurpationen in der Spätantike. Actes du colloque „Staatsreich und staatlichkeit“*, Hrsg. F. Paschoud, J. Szidat, Stuttgart 1997., 127-153.
9. Ivančica Dvoržak-Schrunk, Dioklecijanova palača od 4. do 7. stoljeća u svjetlu keramičkih nalaza, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. ser., XXII (1989), 91-105.
10. *Early Medieval Towns in the Western Mediterranean, Ravello, 22-24 September 1994*, a cura di G.-P. Brogiolo, Mantova 1996.
11. Cvito Fisković, *Dioklecijanova palača: prilog proučavanju i zaštiti*, Split-Zagreb 2005. [1950.]
12. Ivo Goldstein, *Bizant na Jadranu*, Zagreb 1992.
13. *La fin de la cité antique et le début de la cité médiévale de la fin de IIIe siècle à l'avènement de Charlemagne*, Actes du colloque tenu à l'Université de Paris X-Nanterre, éd. C. Lepelley, Bari 1996.
14. Wolfgang Liebeschuetz, The End of the Ancient City, *The City in Late Antiquity*, ed. J. Rich, London-New York 1996., 1-49.
15. Wolfgang Liebeschuetz, *Decline and Fall of the Roman City*, Oxford 2001.
16. Sheila McNally, The Palace of Diocletian at Split, *Croatia: Aspects of Art, Architecture and Cultural Heritage*, ed. J. Beresford-Pearse, London 2009., 48-59.
17. Lewis Mumford, *The City in History. Its Origins, Its Transformations, and Its Prospects*, New York 1961.
18. Željko Peković, *Dubrovnik. Nastanak i razvoj srednjovjekovnog grada*, Split 1997.
19. *Post-Roman Towns, Trade and Settlement in Europe and Byzantium*, vol. 1: *The Heirs of the Roman West*, ed. J. Henning, Berlin-New York 2007.
20. Željko Rapanić, *Predromaničko doba u Dalmaciji*, Split 1987.
21. Željko Rapanić, *Od carske palače do srednjovjekovne općine*, Split 2007.
22. Tomislav Raukar, *Studije o Dalmaciji u srednjem vijeku*, Split, 2007.
23. Tajma Rismondo, Naselja i naseljavanje na splitskom poluotoku od prapovijesti do srednjeg vijeka, *Histria Antiqua*, 11 (2003), 329-340.
24. Helen G. Saradi, *The Byzantine City in the Sixth Century: Literary Images and Historical Reality*, Athens 2006.
25. Mate Suić, *Zadar u starom vijeku*, Zadar 1981.
26. Mate Suić, *Antički grad na istočnom Jadranu*, Zagreb ²2003.
27. *The Idea and Ideal of the Town between Late Antiquity and the Early Middle Ages*, ed. G.-P. Brogiolo, B. Ward-Perkins, Leiden-Boston-Köln 1999.
28. *Towns in Transition. Urban evolution in Late Antiquity and the Early Middle Ages*, ed. N. Christie, S.-T. Loseby, Aldershot 1996.
29. Zdenko Vinski, Kasnoantički starosjedioci u salonitanskoj regiji prema arheološkoj ostavštini predslavenskog supstrata, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LXIX (1967), 5-86.
30. *Post-Roman Towns, Trade and Settlement in Europe and Byzantium*, vol. 1: *The Heirs of the Roman West*, ed. J. Henning, Berlin-New York 2007.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis			
Nacionalno Financiranje	Hrvatska umjetnička baština do "stila 1200." u europskom kontekstu (do 30. 06. 2011.)	prof. dr. sc. Miljenko Jurković				
	Francuska uprava u Dalmaciji (1806.-1814.) (od 01. 07. 2011.)	prof. dr. sc. Josip Vrandečić				
Međunarodno Financiranje						
Ostale vrste Projekata						
Samostalno financiranje						
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³						
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme						
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje. Potpis: dr. sc. Miljenko Jurković, red. prof. dr. sc. Zrinka Nikolić Jakus, doc. (ime i prezime predloženog mentora) Potpis: Ivan Basić (ime i prezime doktoranda)						
IZJAVA						
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu. U Zagrebu, 9. 12. 2011. Potpis: Ivan Basić (ime i prezime doktoranda)						

³ Navesti samo ako je potrebno

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Ivan Basić	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Medievistika	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		304961	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	Poleogeneza Splita na razmeđu kasne antike i ranog srednjeg vijeka: profil i transformacije Splitskog poluotoka od IV. do X. stoljeća	
	Engleski	Poleogenesis of Split at the Turn of Late Antiquity and the Early Middle Ages: Profile and Transformations of the Split Peninsula, 4th – 10th Century	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):			
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr. sc. Miljenko Jurković, red. prof.	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	Miljenko.jurkovic@ffzg.hr
Drugi mentor:	Dr. sc. Zrinka Nikolić Jakus, doc.	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	znikolic@ffzg.hr
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Neven Budak, red. prof.	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	nbudak@ffzg.hr
	2. dr. sc. Zrinka Nikolić Jakus, doc.	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	znikolic@ffzg.hr
	3. dr. sc. Irena Benyovsky-Latin, viša znan. sur.	Hrvatski institut za povijest, Zagreb	irenabenyovsky@yahoo.com
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Fakultetskog vijeća od 24. siješnja 2012.	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada		
Javna obrana teme održana je 10. prosinca 2011. pred nastavnicima i doktorandima Medievistike. Doktorand je svojim izlaganjem opravdao relevantnost teme i pokazao kojim se metodama namjerava koristiti u svojem radu. Također je prikazao rezultate dosadašnjih istraživanja, te građu kojom se namjerava služiti, kako onu pisanu, tako i materijalnu. Na postavljena je pitanja davao argumentirane odgovore, a prihvatio je primjedbu o smanjivanju predviđenog opsega rada.		
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)		
Razvoj Splita bio je dosad tema mnogobrojnih radova koji su se bavili pojedinim aspektima splitske urbane i urbanističke povijesti, a napose pojedinih spomenika iz razmatranog razdoblja. Ovo će biti prvi pokušaj sustavnog interdisciplinarnog sagledavanja razvoja grada u dužem vremenskom razdoblju, a koji će zasigurno ponuditi neke nove teze. Naime, čitav je niz pitanja još uvijek otvoren, poput faza naseljavanja Dioklecijanove palače, njezine kristijanizacije, veze djelovanja radionica s političkim i privrednim razvojem grada i sl. Potencijalni problem ovog rada može biti samo prevelik opseg istraživanja, ali tijekom rada će se pokazati treba li se od nekih aspekata odustati ili se sve može savladati unutar predviđenog opsega doktorskog rada. Doktorand je već i dosad, tijekom doktorskog studija, dao izvorne znanstvene priloge na ovu temu, pa nema sumnje da će i cijeli rad biti takav. Oboje mentora su kompetentni stručnjaci za temu disertacije.		
Mišljenje i prijedlog:		
Predlažemo da se tema i predloženi mentori prihvate, uz izmjenu naslova		
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:		
Poleogeneza Splita na razmeđu kasne antike i ranog srednjeg vijeka - Poleogenesis of Split at the Turn of Late Antiquity and the Early Middle Ages		
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):		
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):		
Zimski semestar 2016.		
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)		
Potpis (ime i prezime člana povjerenstva)		
NAPOMENA (po potrebi):		
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. dr. sc. Neven Budak, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	

	2. dr. sc. Zrinka Nikolić Jakus, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
	3. dr. sc. Irena Benyovsky-Latin, Hrvatski institut za povijest, Zagreb	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 13.4.2012. M.P.		

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
PETKOVIĆ, DANIJEL			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Danijel Petković		
Nositelj studija:	Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Medievistika		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7393		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Miroslava Santini i Milan Petković		
Datum i mjesto rođenja:	15. 3. 1974., Vinkovci		
Adresa:	Matije Gupca 70, 32100 Vinkovci		
Telefon/mobitel:	032/363 392; 098/531 072		
E-mail:	danijel@muzejvk.hr		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	travanj 2011. – upisan u 6. semester poslijediplomskog studija medievistike studenj 2009. – upisan u 3. semester poslijediplomskog studija medievistike (priznata 2 semestra na prethodnom poslijediplomskom studiju Hrvatske povijesti) studenj 2007. – Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta prihvatilo temu i sinopsis magistarskog rada pod naslovom „Srednjovjekovna naselja na području današnjih općina Privlaka, Stari Jankovci, Nijemci, Tovarnik te grada Otoka“ (mentor dr. sc. Borislav Grgin). 2001. – 2002. – završen 1. i 2. semestar magistarskog poslijediplomskog studija Hrvatske povijesti (smjer srednji vijek) na Filozofskom fakultetu sveučilišta u Zagrebu 1992. -1999. : studiji povijesti i etnologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1991. – 1992. - 4. razred matematičko-informatičkog smjera na gimnaziji Vladimir Bakarić u Velikoj Gorici 1988. – 1991. - 1. – 3. razred matematičko-informatičkog smjera na gimnaziji „Matija Antun Relković“ u Vinkovcima 1980. - 1988. - II. osnovna škola u Vinkovcima		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	svibanj 2010. – travanj 2011. – punomoćnik ravnatelja Gradskog muzeja Vinkovci (zamjenjuje ravnatelja tijekom bolovanja) lipanj 2006. – travanj 2011. - viši kustos pri Povijesnom odjelu Gradskog muzeja Vinkovci lipanj 2001. – lipanj 2006. - kustos pri Povijesnom odjelu Gradskog muzeja Vinkovci travanj 2000. – lipanj 2001. – kustos vježbenik pri Povijesnom odjelu Gradskog muzeja Vinkovci		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	Petković, D., <i>Hrvatsko ime u srednjovjekovnoj Slavoniji – Prema nekoliko primjera u diplomatskim izvorima od 13. do 15. stoljeća</i>, Starohrvatska prosvjeta, III. Serija – svezak 33/2006., Split, 2007., str. 243 – 281.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Srednjovjekovna topografija gornjeg i srednjeg Pobosuća		
Engleski:	Medieval topography of upper and middle Bosut river region		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje:	6.04.02 hrvatska i svjetska srednjovjekovna povijest		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	dr. sc. Borislav Grgin	Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	bgrgin@ffzg.hr
Drugi mentor:	dr. sc. Stanko Andrić	Hrvatski institut za povijest - Podružnica u Slavonskom Brodu, Hrvatska	stankoa@yahoo.com
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina Borislav Grgin: Hrvatska historiografija o Požegi i Požeškoj županiji u razvijenom i kasnom srednjem vijeku, <i>Scrinia slavonica</i> 8, 2008, 113-132. Borislav Grgin: The Croatian Nobility and King Matthias Corvinus - Between Cooperation and Confrontation, <i>Transylvanian Review</i> , Vol. XVIII, No. 3, 2009, 52-61. Borislav Grgin: Modruš između kneževa Frankapana, Osmanlija i kraljevskih vlasti, 1458-1526, u: <i>Modruški zbornik</i> 3, Modruš 2009, 41-51. Borislav Grgin: Krbavska i Modruška biskupija u kontekstu kasnosrednjovjekovne hrvatske povijesti, u: <i>Humanitas et litterae. Zbornik u čast Franje Šanjeka</i> , Zagreb 2009, 319-330. Borislav Grgin: Implantations urbaines à la fin du Moyen Âge en Dalmatie, Croatie et Slavonie, <i>L'homme et son environnement dans le Sud-Est européen, Actes du Xe Congrès de l'Association d'études du Sud-Est européen (AIESEE)</i> , Paris, 24-26 septembre 2009, Paris 2011, 187-198. Stanko Andrić: <i>Vinkovci u srednjem vijeku. Područje grada Vinkovaca od kasne antike do kraja turske vlasti</i> (Vinkovci i Slavonski Brod: Matica hrvatska Vinkovci i Hrvatski institut za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 2007). 207 str. Stanko Andrić: "Podgorje Papuka i Krndije u srednjem vijeku: prilozi za lokalnu povijest (prvi dio)", <i>Scrinia Slavonica</i> 8 (2008), 55-112; 9 (2009), 57-98; 10 (2010), 87-130. Stanko Andrić: "Bazilijanski i benediktinski samostan sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici", <i>Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu</i> 41 (2009), 115-185. Stanko Andrić: "Crkvene strukture predturske Slavonije", u: <i>Slavonija, Baranja i Srijem. Vrela europske civilizacije</i> , sv. 1, gl. ur. Božo Biškupić (Zagreb: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Galerija Klovićevi dvori, 2009), 259-267. Stanko Andrić: "Srednjovjekovna crkva sv. Mihaela u Donjem Miholjcu", u: <i>Donji Miholjac od XI. do XX. stoljeća. Zbornik Znanstvenog kolokvija 'Donji Miholjac 1057.-2007.' (održanog 14. rujna 2007.)</i> , ur. Stanko Andrić (Slavonski Brod: Hrvatski institut za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 2010), 7-42.			
Prvi mentor:	dr. sc. Borislav Grgin, red. prof.		
Drugi mentor:	dr. sc. Stanko Andrić, znanstveni savjetnik		

OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Namjera ovog rada je usporedbom dostupnih diplomatskih, kartografskih, topografskih, toponomastičkih i arheoloških izvora te literature utvrditi točne položaje nekadašnjih, danas uglavnom iščezlih, srednjovjekovnih naselja, posjeda, odnosno vlastelinstava, utvrda, prometnica, župnih crkava i samostana. Definirani prostor danas približno odgovara jugozapadnom i središnjem dijelu Vukovarsko-srijemske županije, odnosno području kojega danas okvirno zauzimaju općine i gradovi: Stari Mikanovci, Vođinci, Ivankovo, Andrijaševci, Cerna, Gradište, Babina Greda, Štitar, Privlaka, Otok, Stari Jankovci i Vinkovci. Istraživanjem se također želi ispraviti, nadopuniti ili potvrditi tvrdnje i pretpostavke dosadašnjih radova iste tematike. Povijesni izvori nastali u rasponu od početka 13. st. do oko 1580. godine u definiranom prostoru bilježe preko 300 srednjovjekovnih i ranonovovjekovnih naselja i posjeda; najmanje 6 kaštela; najmanje 5 naselja sa statusom trgovišta, odnosno varoši (<i>oppida</i>); najmanje 11 crkvenih župa; 1 franjevački samostan; 12-tak većih i manjih posjedovnih sklopova, odnosno vlastelinstava od kojih oni manji broje 5-6 sastavnica, a oni veći čak do 60 sastavnica, odnosno "područnih" sela / posjeda. Istraživanje je zamišljeno i kao prostorno-logički nastavak (ujedno i proširenje te nadopuna) povijesno-topografskog djela pod nazivom <i>Srednjovjekovna naselja sjeverozapadnog dijela Vinkovačkog kraja...</i> (Petković, D., Vinkovci, 2006.).
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	The purpose of this research is to define the exact positions of former, today extinct, mediaeval settlements, estates i.e. manorial estates, forts, communications, parochial churches and monasteries, by means of comparison of available charters, cartographical, topographical, toponimical and archaeological sources and literature. This region is located approximately in the south-western and central part of the Vukovar-Srijem county (Vukovarsko-srijemska županija), that is, the area covering these districts and towns: Stari Mikanovci, Vođinci, Ivankovo, Andrijaševci, Cerna, Gradište, Babina Greda, Štitar, Privlaka, Otok, Stari Jankovci and Vinkovci. The sources in the period from the beginning of the 13th c. until around 1580 register in the defined area over 300 mediaeval and early-postmediaeval settlements and estates, at least 6 castles, at least 5 settlements with the status of trading places i.e. small towns (<i>oppida</i>), at least 11 parishes, 1 Franciscan monastery, approximately 12 smaller or larger estate complexes i.e. manorial estates. The former consist of 5-6 components, whereas the latter number up to 60 components or "regional" villages / estates.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Povijesno-topografska grana istraživanja razdoblja razvijenog i kasnog srednjeg vijeka istočnog dijela Hrvatske su u dosadašnjim medievističkim istraživanjima zauzimala relativno nezapaženo, sporadično i marginalno mjesto.

Ova tvrdnja posebice vrijedi kada se ona gleda u suodnosu prema položaju kakva takva istraživanja imaju u susjednoj mađarskoj medievistici, a koja na tom polju baštini vrlo razvijenu tradiciju koja datira još iz 19. stoljeća. Upravo su neka od tih ranih sustavnih srednjovjekovnih povijesno-topografskih djela mađarske historiografije poput poznatog "Csánkijevog zbornika" trasirala i u najvećoj mjeri odredila starije hrvatske povijesno-topografske radove referentne za temu iz naslova. Ti stariji hrvatski radovi, primjerice (J. Bösendorfer, *Crtice iz slavonske povijesti, S osobitim obzirom na prošlost županija: Križevačke, Virovitičke, Požeške, Cisdravske Baranjske, Vukovske i Srijemske te Kr. i Slob. Grada Osijeka u srednjem i novom vijeku*, Osijek, 1910. i Pavičić, S. *Vukovska župa, U razvitku svoga naselja od XIII. do XVII. stoljeća*, I. dio, Zagreb, 1940.) uglavnom su nekritički prihvaćali Csánkijeve spoznaje, u pravilu ne provjeravajući izvornu diplomatičku građu, često se upuštajući u neargumentirane pretpostavke i zaključke.

Upravo je spomenuti Stjepan Pavičić (1887-1973) relativno opširno pisao o "predturskoj" povijesti definiranog prostora. On je, međutim, u nedovoljnoj mjeri proučavao izvorno gradivo, koristeći se najčešće umjesto toga kratkim povijesnotopografskim izvodima Dezsőa Csánkija. Uslijed toga mnogi Pavičićevi zaključci i pretpostavke, iako dovitljivi i zanimljivi, ipak su bili nesumnjivo pogrešni.

Kasniji, poglavito hrvatski, istraživači u nastupajućih pola stoljeća, nekritički slijediti ove Pavičićeve, ali i Bösendorferove neutemeljene pretpostavke te tako još dodatno zamrsiti klupko zabluda.

Tek je u novije vrijeme ovom problemu sustavno i iznova, ali i na temelju Csánkijevih postignuća, pristupio pokojni mađarski medievist Pál Engel (1938 - 2001.). Engelova opsežna povijesnotopografska obrada srednjovjekovne Vukovske županije (za sada dostupna samo u rukopisu) inače pisana za V. (neobjavljeni) svezak poznatog Györfyjevog povijesnotopografskog zbornika (György Györfy, *Az Árpád-kori Magyarorság történeti földrajza*, sv. 1-4., Budapest, 1963.-1998.) trenutno je najsustavniji i najbolji rad povijesno-topografske tematike referentan za temu ovog doktorskog rada.

Značajan je, u novije vrijeme, i doprinos pojedinih hrvatskih istraživača, prije svega onih čije je primarno polje interesa područje današnje Slavonije. To su primjerice neki od radova dr. Stanka Andrića u kojima se omeđu ostalim obrađuju pojedina povijesno-topografska pitanja relevantna za naslov teme (citirani su popisu literature od kojih je svakako najvažniji: Andrić, S., *Vinkovci u srednjem vijeku; Područje grada Vinkovaca od kasne antike do kraja turske vlasti, Vinkovci –Slavonski Brod, 2007.*).

Veliku pomoć u povijesno-topografskim istraživanjima definirane teme pružaju nam u novije vrijeme osmanski izvori, prije svega osmanski porezni popisi. Isti su osobito vrijedni za točno tumačenje ranijih srednjovjekovnih prilika, osobito u pogledu topografije i demografije. Podaci osmanskih poreznih popisa za Slavoniju i Srijem, tvore tako svojevrsnu "kariku koja nedostaje" između srednjovjekovnih i uvelike promijenjenih poslijeturskih topografsko-demografskih prilika.

O tih osmanlijskih poreznih dva ranija popisa Srijemskog sandžaka (datiraju se u 1546. i 1550.), oba nepotpuna ili nepotpuno sačuvana, nisu nažalost do danas još uvijek integralno objavljena. Stoga danas na raspolaganju imamo podatke samo dvaju osmanskih popisa Srijemskog sandžaka: onog nastalog oko 1550. (TD br. 1000), poznatog na temelju Engelovih izvoda, i onog sastavljenog oko 1570. (TD br. 549), dostupnog u McGowanovu izdanju (ujedno je to i jedini porezni *deffer* Srijemskog sandžaka što je do sada u cijelosti objavljen). Za krajnji zapadni i periferni dio prostora, a koji je sastavni dio teme ovog doktorskog rada bitni su i dijelovi poreznog popisa Požeškog sandžaka iz 1579. godine (Hafizović, F., Mažuran, I., *Popis sandžaka Požega 1579. godine*, Osijek, 2001.).

Značajan prilog u osvjetljavanju i razrješavanju pojedinih povijesno-topografskih pitanja u definiranom prostoru mogu nam pružiti terenske, prije svega, arheološke spoznaje. Te se spoznaje zasnivaju uglavnom na slučajnim nalazima, relativno malobrojnim sustavnim arheološkim istraživanjima srednjovjekovnih lokaliteta, a u novije vrijeme i na rezultatima ciljanih arheoloških pregleda, a koje se na području vinkovačkog kraja i od strane Gradskog muzeja Vinkovci intenzivno provodi u zadnjih 15-ak godina. Nažalost rezultati tih arheoloških pregleda, kao i spomenutih relativno malobrojnih istraživanja još uvijek su u uglavnom neobjavljeni i nalaze se razasuti u lokalnim muzejskim evidencijama lokaliteta te zbirkama. Značajan doprinos u otkrivanju položaja, do sada neotkrivenih lokaliteta pružaju nam i lokalni informatori.

Unatoč činjenici kako su najraniji ranonovovjekovni kartografski prikazi definiranog prostora iz 16. i 17. stoljeća relativno malobrojni, često netočni i neprecizni doprinos povijesne kartografije također nije do kraja iskorišten. Osobito se to odnosi na one, nešto kasnije, kartografske prikaze počevši od onih najranijih iz kasnog 18. stoljeća pa sve do suvremenih katastarskih planova s kraja 19. i početka 20. stoljeća. Ti nam kartografski prikazi, primjerice, donose imena brojnih, do danas iz kartografije iščezlih, lokalnim toponima, ali i objekata, a čije je podrijetlo nesumnjivo srednjovjekovno i koji se usto, što je najvažnije, mogu identificirati sa nekima od danas iščezlih srednjovjekovnih naselja u definiranom prostoru. Većina tih kartografskih izvora uglavnom je neobjavljena i pohranjena u lokalnim arhivima primjerice u Osijeku i Vinkovcima.

Manji, ali usto i značajniji i stariji broj tih izvora jeste objavljen kao primjerice: A. Buczynski, M. Kruhek, M. Valentić, *Hrvatska na tajnim zemljovidima, Brodska pukovnija*, Zagreb, 1999. i Buczynski, A., Kruhek, M., Valentić, M., *Hrvatska na tajnim zemljovidima, Srijemska županija*, Zagreb, 2001. itd.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

- A. Revidirati, potvrditi ili ispraviti spoznaje dosadašnjih istraživanja
- B. Ubicirati točan položaj naselja koja se javljaju u diplomatskoj građi odnosno identificirati ih s toponima zastupljenim u suvremenim kartografskim izvorima i osmanlijskim popisima kao i sa pojedinim arheološkim lokalitetima srednjovjekovnog postanka;
- C. Pokušati rekonstruirati posjedničku povijest pojedine posjede i vlastelinstva;
- D. Izraditi karte srednjovjekovnih naselja posjeda i vlastelinstava na definiranom prostoru i rekonstruirati mrežu glavnih srednjovjekovnih putova, prijelaza preko vodotoka itd;
- E. Izvršiti demografske procjena za pojedine posjede i vlastelinstva komparacijom više metoda : a) temeljem korisnih površina sačuvanih srednjovjekovnih župnih crkava na definiranom prostoru ; b) na temelju ukupnih iznosa uplata izvanredne crkvene pojedinih župa u definiranom prostoru između 1332. i 1335. godine; c) na temelju prostorne veličine i broja sastavnica određenih vlastelinstava i posjeda na rečenom prostoru

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Spomenuti ciljevi bili bi postignuti komparativnom analizom slijedećih šest osnovnih skupina nositelja povijesno-topografskih informacija.

Prvoj skupini nositelja ovih osnovnih informacija pripadaju dva temeljna povijesno-topografska priručnika prostora srednjovjekovne Ugarske. Prije svega to je znameniti povijesno-topografski priručnik Dezsőa Csánkija pod nazivom *Magyarország történelmi földrajza a hunyadiak korában*, konkretno njegov drugi svezak objavljen u Budimpešti 1894. godine, a u kojem je obrađen prostor srednjovjekovne Vukovske županije

Na temeljima ovog starijeg kapitalnog starijeg povijesno-topografskog priručnika srednjovjekovne Ugarske krajem prošlog i početkom ovog stoljeća nastao je povijesno-topografski rukopis znamenitog mađarskog medieviste Pála Engela o Vukovskoj županiji. Taj je rukopis trebao izaći u sklopu petog zaključnog sveska povijesno-topografskog priručnika Ugarske poznatog kao: György Györffy, *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza*, (sv. 1–4., Budapest, 1963.–1998.). Engelov rukopis je, među ostalim, u konačnici razriješio mnoge povijesno-topografske nedoumice u promatranom prostoru i u ovom doktorskom radu biti će citiran kao: „Valkóvármegye“.

Objavljena referentna diplomatska građa nastala od početka 13. do početka 16. stoljeća, kao druga skupina komparativnih nositelja informacija koji će se koristiti u ovoj doktorskoj disertaciji, nalazi se u nekoliko zbornika i regesti srednjovjekovnih dokumenata. To je prije svega *Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije* (Smičiklas i ostali, *Codex Diplomaticus*....., sv. 2 – 18, Zagreb, 1904. – 1990.; + *Supplementa*... Zagreb, 1998., 1101. – 1399.).

Kao nadopuna ispravama objavljenim u *Diplomatičkom zborniku* koristi će se i zbornik srednjovjekovnih isprava pod nazivom *Povijesni izvori Slavonije, Baranje i Srijema*, koji pokriva razdoblje od 1390. do 1409. godine i kojega je 2002. u Osijeku objavio Ivan Mažuran. Mažuranov zbornik doduše ne zadovoljava u potpunosti egdotičke kriterije, ali je u njemu objavljeno nekoliko srednjovjekovnih isprava relevantnih za promatrano područje, te će stoga za potrebe ovog povijesno-topografskog istraživanja ovaj Mažuranov zbornik biti ipak donekle koristan.

Kao nositelj komparativnih diplomatskih informacija referentnih za promatrano područje djelomično će se koristiti i pojedini mađarski srednjovjekovni diplomatariji i regeste srednjovjekovnih isprava. To su prije svega ona mađarska diplomatska izdanja koja su danas već dostupna već u digitalnom obliku (primjerice: Georgius Fejér, *Codex Diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis I-XI*, Budae 1829-1844. - CD-ROM; Budapest 2004. i Gusztáv Wenzel, *Árpád-kori új okmánytár. Codex Diplomaticus Arpadianus Continuatus I-XII*. - CD-ROM: Budapest 2003). Za razdoblje vladavine Žigmunda Luksemburškog u rasponu od 1386. do 1420. godine ekstenzivno će se koristiti i sedam svezaka regesti srednjovjekovnih isprava poznatih pod nazivom *Zsigmondkori oklevétár* (zasada nažalost još uvijek nisu dostupno u digitalnom obliku), a koje su od 1951. do 2001. objavili mađarski autori Elemer Malýusz i Ivań Borsá.

Diplomatička građa nastala nakon 1420. godine, pa tako i ona relevantna za promatrano područje, uglavnom nije sustavno objavljivana, kako kod nas, tako niti u susjednoj Mađarskoj. Stoga ćemo se poradi uvida u sadržaje isprava nastalih nakon 1420. godine u najvažoj mjeri morati zadovoljiti kratkim Engelovim navodima. Doduše, pojedini sadržaji isprava relevantnih za promatrano područje objavljeni su u cijelosti ili djelomično u nekim historigrafskim radovima, primjerice onima dr. Stanka Andrić, iliprimjerice kod starijih autora. Tako su brojne srednjovjekovne isprave referentne za promatrano područje objavljene su izvan određenih diplomatarija već kao prilozi uz određene radove (primjerice kod Klaić, V., *Povijest Hrvata*, Knjiga 2 - 5, Zagreb, 1911).

Za uvid u diplomatsku građu iz razdoblja turskih osvajanja promatranog prostora koristiti će se primjerice „diplomatarij“ Ivana Bojničića *Darovnice kralja Ferdinanda I. za Hrvatsku : po kralj. registraturnim knjigama "Libri regii"*, (Zagreb, 1906.; ili u *Vjesniku Kr. Hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arhiva*, brojevi 7 – 11, Zagreb, 1905. – 1911.)

Za potrebe rekonstrukciju položaja i broja srednjovjekovnih župa i župnih crkava na definiranom prostoru koristiti će se mađarska edicija vatikanskih izvora za crkvenu povijest srednjovjekovne Ugarske poznata kao *Monumenta vaticana historiam regni hungariae illustrantia*, osobito onaj njen dio pod nazivom *Rationes collectorum pontificiorum in Hungaria 1281.–1375.* (series I., tomus I., Budapest, 1887.), a koji se odnosi popis izvanredne crkvene desetine skupljane u Ugarskoj između 1332. i 1335. godine.

Osim toga, pojedine, doduše uglavnom vrlo kratke, vijesti o franjevačkim samostanima u definiranom prostoru objavljene su u radovima znamenitog povijesničara Euzebija Fermendžina *Acta Bosnae potissimum ecclesiastica* (Zagreb, 1892.) i *Chronicon observantis provinciae Bosnae Argentinae ord. S. Francisci Seraphici* (Starine JAZU 22, Zagreb, 1890.).

Osmanlijski porezni popisi (*defteri*) i postosmanlijski popisi relevantni za promatrano područje su kao treća skupina komparativnih nositelja povijesno-topografskih informacija svojevrsna karika koja povezuje današnju topografsku sliku promatranog prostora sa povijesno-topografskim podacima sadržanim u srednjovjekovnim diplomatskim izvorima. Ti nam izvori uvelike olakšavaju razrješavanje položaje nekadašnjih, danas iščezlih, srednjovjekovnih naselja i ranonovojekovnih naselja.

Od objavljenih osmanlijskih porezni popisa a sada su nam dostupni samo popis Srijemskog sandžaka nastao oko 1570. godine (McGowan, B. W., *Sirem sancağı mufassal tahrir defteri*, Ankara, 1983.) čiji se original se čuva u arhivu u Istanbulu (Başbakanlık Osmanlı Arşivi, *Tapu Defter br. 549*) i *Popis sandžaka Požege 1579. godine* (Hafizović, F., Mažuran, I., Osijek, 2001.). Ovaj posljednji osmanlijski *defter* referentan je samo za krajnji sjeverozapadni dio promatranog područja (otprilike prostor općine Stai Mikanovci).

Pojedini podatci iz dvaju, zasada, neobjavljenih popisa Srijemskog sandžaka od kojih je prvi iz 1546. (*Tapu Defter*, br. 437, i nije cjelovito sačuvan) i drugi od oko 1550. godine (prema Močaninu vjerojatno iz 1555. godine, *Tapu Defter*, br. 1000) koristiti će posredno preko Engelovih čestica.

Postoje i kasniji osmanlijski porezni popisi Srijemskog sandžaka primjerice iz 1578., 1595., i od oko 1630. godine, a koji su dostupni samo užem krugu osmanista, te će se pojedini informacije iz istih koristiti posredno preko referentne osmanističke literature.

Od najranijih postosmanlijskih popisa Slavonije kao izvora povijesno-topografskih podataka koristiti će se podatci iz slijedećih edicija kao što su: Smičiklast, T., *Dvjestogodišnjica oslobođenja Slavonije, Drugi dio: Spomenici o Slavoniji u XVII. vijeku (1640. - 1702.)*, Zagreb, 1891.; Mažuran, I., *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, Osijek, 1988. i Mažuran, I., *Osnivanje vojne granice u Slavoniji 1702. godine*, Osijek, 2005.

Kartografski izvori kao četvrta skupina nositelja toponimijskih i topografskih informacija čuvaju imena i položaje nekadašnjih, danas uglavnom iščezlih srednjovjekovnih naselja; donose jasne obrise značajnijih građevina, primjerice utvrda i gradišta; položaje nekadašnjih crkava i grobalja, nekadašnjih prometnih pravaca i prijelaza preko vodotoka. O tome primjerice svjedoče brojni toponimi kao što su Gradac, Gradina, Crkvine, Crkvište, Staro crkvište, Staro groblje, Zidine, Stara skela,...itd, inače zabilježeni, kako na starijim tako i na suvremenim kartografskim prikazima promatranog prostora.

Za kartografske izvore koji prikazuju definirani prostor u razdoblju od 16. do 18. st. stoljeća koristiti će se samo objavljene edicije ovih izvora. To su primjerice pojedine karte objavljene u katalogu izložbe *Granice Hrvatske na zemljovidima: od XII. do XX. stoljeća* (Zagreb, 1992.). Treba reći, kako glavnina kartografskih izvora iz 16. i 17. stoljeća objavljena u ovoj ediciji bolje ilustrira stanje onodobne kartografije, nego što nam pomažu u određivanju točnih položaja nekadašnjih naselja u definiranom prostoru. Unatoč činjenici kako su neki od tih ranih kartografskih prikaza svoje vrijeme relativno precizni, oni nam pravilu donose samo informacije o većim i značajnijim naseljima, utverdama i trgovištima.

Znatno iskoristivije, preciznije i detaljnije su edicije kartografskih izvora iz 18. stoljeća koje prikazuju definirano područje. To su dvije edicije koje je u novije priredila trojica autora A. Buczynski, M. Kruhek i M. Valentić, primjerice: *Hrvatska na tajnim zemljovidima, Brodska pukovnija* (prema izmjerama od 1780. - 1785, Zagreb, 1999.) i *Hrvatska na tajnim zemljovidima, Srijemska županija*, (prema izmjerama od 1780. - 1785, Zagreb, 2001.), kao i *Atlas vukovarskog vlastelinstva 1733.*, kojega je 2006. godine u Osijeku priredio A. Grubišić.

Od novijih noviji kartografski izvori koji prikazuju definirani prostor tijekom 19. i 20. stoljeća koristiti će se sekcije katastarskih planova pojedinih imovnih općina u definiranom prostoru iz vremena Austrougarske monarhije inače nastale od sredine 19. do početaka 20. stoljeća. Iste se nalaze pohranjene u muzejskim i arhivskim zbirkama i fondovima ustanova kao što su Gradski muzej Vinkovci, Arhivski sabirni centar Vinkovci, Državni arhiv u Osijeku i drugi. Također će se koristiti i suvremeni katastarski planovi izrađeni od strane Državne geodetske uprave u mjerilima od 1:5000 i 1:10000 te druge vojne i topografske karte nastale u rasponu od kraja 19. stoljeća do danas u mjerilima 1:25.000 i 1:50.000. U novije vrijeme mrežno su nam dostupni i web preglednici zračnih i satelitskih snimaka definiranog prostora (*Arkod*, *Google-earth* i sl.), a koji donose jasne obrise objekata kakvi su npr. utvrde i gradišta, ali često i konture objekata čiji su ostatci sačuvani tek ispod površine zemlje.

Arheološke spoznaje kao peta komparativna skupina podataka koristiti će se kao dodatna potkrijepa povijesno-topografskih hipoteza iznesenih temeljem komparativne analize prethodne četiri skupine nositelja informacija.

U manjoj mjeri te su nam spoznaje dostupne preko objavljenih arheoloških istraživanja i lokacija nalaza predmeta srednjovjekovnog postanka, a razasute su u brojnim lokalnim, stručnim i znanstvenim zbornicima, časopisima i drugim publikacijama. Znatno veća količina arheoloških spoznaja o nalazima predmeta srednjovjekovnog postanka sa definiranog područja krije se pohranjena u lokalnim i drugim muzejskim zbirkama i evidencijama (prije svega onoj Gradskog muzeja Vinkovci). Jedna od takvih evidencija je i interni i neobjavljeni registar arheoloških lokaliteta sa područja djelovanja Gradskog muzeja Vinkovci pod nazivom *Registar nalaza i nalazišta na području bivše općine Vinkovci (1997. -2009.)* u njemu su do sada evidentirana 242 pojedinačna arheološka lokaliteta od čega je njih najmanje šezdesetak srednjovjekovnog postanka. Taj se registar svake godine nadopunjuje rezultatima terenskih arheoloških pregleda, a koji se provode kao redovita aktivnost Arheološkog i Povijesnog odjela Gradskog muzeja Vinkovci poradi utvrđivanja položaja i područja rasprostiranja do sada još neotkrivenih arheoloških lokaliteta te određivanje njihovih GPS koordinata. Povijesno-topografske spoznaje dobivene temeljem uvida u pet prethodno navedenih osnovnih skupina nositelja povijesno-topografskih informacija biti će u konačnici suočene sa spoznajama dosadašnjih objavljenih radova slične ili srodne povijesno-topografske tematike, a koji obrađuju definirano prostorno i vremensko područje.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

- Razriješiti dosadašnje povijesno-topografske nedoumice, odnosno potvrditi ili otkriti položaje nekih od do sada neubiciranih srednjovjekovnih naselja u definiranom prostoru na definiranom prostoru
- Ispraviti dosadašnje krive povijesno-topografske pretpostavke
- Arheološkoj struci olakšati pronalaženje, točnu ubikaciju kao i točno imenovanje lokaliteta srednjovjekovnog postanka
- Poslužiti općinskim, županijskim, državnim i drugim uredima čija je zadaća prostorno planiranje, zaštita nepokretne i druge kulturne baštine kao i kreiranje turističke ponude zasnovane na vrednovanju iste baštine (praktična primjenjivost)

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

- Andrić, S., *Potonuli svijet, Rasprave o slavonskom i srijemskom srednjovjekovlju*, Rana povijest iloka i iločkih; Središnji Ujlađ ili Odozveno, Zagreb, Slavonski Brod, 2005., temom ni na jednom drugom sveučilištu.
- Andrić, S., *Srednjovjekovno Ivankovo i njegovi gospodari*, Monografija Ivankova, Vinkovci, 2003.
- Andrić, S., *Vinkovci u srednjem vijeku; Područje grada Vinkovaca od kasne antike do kraja turske vlasti, Vinkovci – Slavonski Brod*, 2007. (ime i prezime predloženog mentora)
- Bösendorfer, J., *Crtice iz slavonske povijesti, S osobitim obzirom na prošlost županija: Križevačke, Virovitičke, Požeške, Cisdravske Baranjske, Vukovske i Srijemske te Kr. i Slob. Grada Osijeka u srednjem i novom vijeku*, Osijek, 1910.
- Csánki, D., *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában*, II, Budapest, 1894.
- Buczynski, A., Kruhek, M., Valentić, M., *Hrvatska na tajnim zemljovidima, Brodski Dvorište*, Zagreb, 1999.
- Buturac, J., *Katolička crkva u Slavoniji za turskoga vladanja*, Zagreb, 1970. (ime i prezime doktoranda)
- Engel, „Valkóvármegye“ (rukopis za zaključni 5. svezak povijesnotopografskog priručnika poznatog kao György Györfy, Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza, sv. 1–4., Budapest, 1963. – 1998.)

IZJAVA

- Gasić, E., *Kratak povijesni pregled biskupija Bosansko-Bakovačke i Srijemske*, Osijek, 1944., preusak, Osijek, 2000.
- Goss, V. P., *Crkva sv. Bartola u Mikanovcima – romanika između Save i Drave i europska kultura*, Peristil, XLVI, Zagreb, 2003.
- Goss, V. P., *Crkva sv. Bartola u Mikanovcima – romanika između Save i Drave i europska kultura*, Peristil, XLVI, Zagreb, 2003.
- Klaić, N., *Crtice o Vukovaru u srednjem vijeku*, Vukovar, 1983.
- Pavičić, S., *Vukovska župa, U razvitku svoga naselja od XIII. do XVII. stoljeća*, I, dio, Zagreb, 1940.
- Pavičić, S., *Podrijetlo hrvatskih i srpskih naselja i govora u Slavoniji*, Zagreb, 1953. (ime i prezime predloženog mentora)
- Pavičić, S., *Porijeklo stanovništva vinkovačkog kraja*, Radovi Centra za organizaciju naučnoistraživačkog rada u Vinkovcima, knjiga 1., Zagreb, 1971.
- Petković, D., *Dio cijevi topa iz 1529. godine - Top iz Katzianerove vojne u Slavoniji 1537. godine ?*, Godišnjak Ogranka Matice hrvatske, Vinkovci, br. 25, Vinkovci, 2008., str. 179 – 236.
- Petković, D., *Munje i oluje oslobodi nas gospodine – Zvono Staroga Laza*, Glasnik slavonskih muzeja, broj 5, god. XXVIII., Osijek, 2008., str. 65 – 66.
- Petković, D., *Vijesti o Nijemcima u srednjovjekovnim (predturskim) izvorima*, Zbornik radova I. međunarodnog znanstveno-stručnog skupa „Identitet Srijema u prošlosti i sadašnjosti“, Nijemci, 2008., str. 54 – 85.
- Petković, D., *Hrvatsko ime u srednjovjekovnoj Slavoniji – Prema nekoliko primjera u diplomatskim izvorima od 13. do 15. stoljeća*, Starohrvatska prosvjeta, III. Serija – svezak 33/2006., Split, 2007., str. 243 – 281.
- Petković, D., *Srednjovjekovna naselja sjeverozapadnog dijela Vinkovačkog kraja*, Vinkovci, 2006.).
- Vukičević-Samaržija, D., *Sakralna gotička arhitektura u Slavoniji*, Zagreb, 1986.
- Szabo, Gj., *Spomenici prošlosti u Srijemu; Mikanovci – Rokovci – Ledinci – Bapska – Lipovac*, Savremenik, Godište XI; broj I i II; Zagreb, 1916.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Daniel Petković	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Medievistika	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7393	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
	Hrvatski	Srednjovjekovna topografija gornjeg i donjeg Pobošuća	
	Engleski	Medieval Topography of the Upper and Lower Bosut region	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):			
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr. sc. Borislav Grgin, red. prof.	Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet	bgrgin@ffzg.hr
Drugi mentor:	Dr. sc. Stanko Andrić	Hrvatski institut za povijest – Podružnica u Slavanskom Brodu	stankoa@yahoo.com
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Neven Budak, red. prof.	Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet	nbudak@ffzg.hr
	2. dr. sc. Borislav Grgin, red. prof.	Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet	bgrgin@ffzg.hr
	3. dr. sc. Damir Karbić	Zavod za povijesne znanosti HAZU, Zagreb	dkarbic@hazu.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Fakultetskog vijeća od 24. siječnja 2012.	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada						
Javna obrana održana je 12.11.2011. pred nastavnicima i doktorandima Medievistike. Doktorand je sustavno izložio planirani sadržaj rada, dosadašnje rezultate istraživanja, metode koje planira primijeniti i građu kojom će se koristiti. Odgovorio je na sva pitanja i uvažio neke sugestije.						
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)						
Predloženi doktorski rad bavit će se temom koja je dosad bila zapostavljena u hrvatskoj medievistici. Naša znanja o području Pobosuča su vrlo ograničena, dijelom i zbog malo sačuvane izvorne građe, ali i nedostatnih arheoloških istraživanja. Doktorand namjerava prikupiti svu objavljenu i neobjavljenu pisanu građu, koja se dijelom čuva u Mađarskom državnom arhivu, te arheološke, kartografske i topografske izvore o više od 300 naselja, posjeda i utvrda na području koje se uglavnom podudara s današnjim središnjim i jugozapadnim dijelom Vukovarsko-srijemske županije. Tim će istraživanjem stvoriti sliku o rasporedu naselja i utvrda, te rasprostiranju posjeda na promatranom području, protumačiti njihove međusobne odnose i geografsku uvjetovanost naseljavanja. Cilj mu je i ispraviti dosadašnje krive tvrdnje koje se mogu naći u literaturi, a koje su rezultat manjkavih istraživanja. Tema je svakako relevantna za hrvatsku medievistiku, ali ima i šire značenje za prostorno planiranje, konzervaciju spomenika i turističku prezentaciju Vukovarsko-srijemske županije. Rad se može izvesti u predviđenom vremenskom okviru i s raspoloživim podacima.						
Mišljenje i prijedlog:						
Mišljenja smo da temu treba prihvatiti, a da su predloženi mentori stručni za vođenje rada na ovoj disertaciji.						
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:						
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):						
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):						
Zimski semestar 2016.						
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)						
Potpis (ime i prezime člana povjerenstva)						
NAPOMENA (po potrebi):						
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora						
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Titula, ime i prezime, ustanova, država:</th> <th>Potpis:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. dr. sc. Neven Budak, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:	1. dr. sc. Neven Budak, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:					
1. dr. sc. Neven Budak, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet						

	2. dr. sc. Borislav Grgin, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
	3. dr. sc. Damir Karbić, Zavod za povijesne znanosti HAZU, Zagreb	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 13.4.2012. M.P.		

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA**OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE**

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Maja Cepetić, dipl. povjesničar umjetnosti, dipl. bohemist, dipl. muzeolog		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Medievistika		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7333		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Ružica i Mladen Cepetić		
Datum i mjesto rođenja:	29.04.1984., Zagreb, Hrvatska		
Adresa:	Šumećani 4, Ivanić Grad, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	098671454		
E-mail:	maja.cepetic@gmail.com		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet , <i>Studij muzeologije</i> , Dodiplotmski, Hrvatska 2. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet , <i>Studij povijesti umjetnosti</i> , Dodiplotmski, Hrvatska 3. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet , <i>Studij češkog jezika i književnosti</i> , Dodiplotmski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet, Odsjek za povijest umjetnosti (2009 -), Gradski muzej Čazma (2007-2008), studentski ugovor.
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Cepetić, Maja; Krnjević Pezić, Gordana. Kulturno-povijesna baština Ivanić-Grada u okviru ponude Specijalne bolnice Naftalan // Zdravstveni turizam i baština / Ivanišević, G. (ur.). Zagreb : Akademija medicinskih znanosti Hrvatske, 2012. 113-117 (predavanje,objavljeni rad, stručni). 2. Cepetić, Maja; Laća, Ana. Hubenijev mlin, Ivanić-Grad. Prošlost, sadašnjost i budućnost. // Kulturna dediščina industrijskih panog/Industrijska kulturna baština / Čemelić Krošelj, Alenka ; Jelavić, Željka ; Rožman, Helena (ur.). Ljubljana : Slovensko etnološko društvo, 2011. 80-86 (predavanje,objavljeni rad, stručni). 3. Cepetić, Maja. Devastacija i devalorizacija Dubrave // . (predavanje,neobjavljeni rad, stručni). 4. Cepetić, Maja. Kulturni krajolik - metode istraživanja i primjene rezultata // .

	(predavanje, neobjavljeni rad, znanstveni). 5. Cepetić, Maja. Neizvedeni projekt muzeja spomenika u Čazmi // . (predavanje, neobjavljeni rad, stručni). 6. Cepetić, Maja; Dujmović, Danko. St. Peter at Novo Mesto Zelinsko – a Church as a Spolium of itself? // . (predavanje, neobjavljeni rad, znanstveni). 7. Cepetić, Maja. The Cult of St. Ladislav in Medieval Continental Croatia – Political and Cultural Context // . (predavanje, neobjavljeni rad, znanstveni). 8. Cepetić, Maja. Kataloške jedinice u katalogu izložbe Templari i njihovo nasljeđe, 2009. (katalog izložbe). 9. Cepetić, Maja; Goss, Vladimir P. A Note on the Rose Window in Čazma and on the Presence of the Royal Workshops in the Medieval Slavonia. // Starohrvatska prosvjeta. 37 (2010) ; 179-187 (članak, znanstveni). 10. Cepetić, Maja; Matker, Josip. Amici hereditatis - udruga građana u službi muzeja. // Etnološka istraživanja. 16 (2011) ; 295-309 (prikaz, stručni). 11. Cepetić, Maja. Značajan pogled s jugoistoka. Vladimir P. Goss, Četiri stoljeća europske umjetnosti 800. - 1200. Pogled s jugoistoka, Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga, 2010, 291 str.. // Radovi - Zavod za hrvatsku povijest. 42 (2010) ; 462-464 (prikaz, ostalo). 12. Cepetić, Maja Devastacija i devalorizacija Dubrave // 3. kongres hrvatskih povjesničara umjetnosti Zagreb, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 13. Cepetić, Maja Kulturni krajolik - metode istraživanja i primjene rezultata // Razvoj i okoliš - perspektive održivosti Zagreb, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 14. Cepetić, Maja; Dujmović, Danko St. Peter Church in Novo Mesto Zelinsko – a church as a spolium of itself? // Spolia in Late Antiquity and the Middle Ages: Ideology, Aesthetics and Artistic Practice Motovun, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 15. Cepetić, Maja The Cult of St. Ladislav in Medieval Continental Croatia – Political and Cultural Context // Slovakia and Croatia : Historical Parallels and Connections (until 1780) Bratislava, Slovačka, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski:	Biskupski posjedi Dubrava, Ivanić i Čazma u 12. i 13. stoljeću: teritorijalna organizacija, naselja i spomenici
Engleski:	Bishop's possessions Dubrava, Ivanić and Čazma in the 12th and 13th Century: Territorial Organization, Settlements and Monuments
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Povijest umjetnosti / Povijest i teorija likovnih umjetnosti, arhitekture, urbanizma i vizualnih komunikacija
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)	
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)	

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Vladimir Peter Goss	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Hrvatska	vgoss@aol.com
Drugi mentor:	prof.dr.sc. Neven Budak	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	nbudak@ffzg.hr

KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina

Prvi mentor:	Četiri stoljeća europske umjetnosti 800. – 1200. Pogled s jugoistoka (Four Centuries of European Art, 800-1200 A View from Southeast), Zagreb, Golden Marketing-Tehnička knjiga, 2010. Rudina, sva lica. Split: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2010. „The 'Croatian Westwork' revisited“, Ars 43 (2010): 3-23. „A Note on Some Pre-Roman Sources of Medieval Art in Slavonia“, Radovi Instituta za povijest umjetnosti 33 (2009): 7-16. „Hilltop Settlements in Medieval Slavonia“, Histria Antiqua 18-2 (2009): 321-330.
Drugi mentor:	Hrvatska i Slavonija u ranome novom vijeku, Zagreb, Leykam international, 2007. Using the Middle Ages in Modern-day Croatia // Gebrauch und Missbrauch des Mittelalters, 19.-21. Jahrhundert ; Bak, Janos M. ; Jarnut, Jörg ; Monet, Pierre ; Schneidemüller, Bernd (ur.). München: Wilhelm Fink, 2009. Str. 241-262. Varaždin – od postanka do „zlatnog doba“ // 800 godina slobodnog kraljevskog grada Varaždina 1209. – 2009. / Šicel, Miroslav: Slobodan Kaštela, Slobodan (ur.). Zagreb - Varaždin: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2009. Str. 1-8 Croatia and European Integrations in the Early Middle Ages. // Croatian Studies Review. 5 (2008); 19-24. Identities in Early Medieval Dalmatia (7th - 11th c.) // Franks, Northmen and Slavs: Identities and State Formation in Early Medieval Europe / Garipzanov, Ildar; Geary, Patrick; Urbanczyk, Przemyslaw (ur.). Turnhout: Brepols, 2008. Str. 223-241

OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Posjedi Dubrava, Čazma i Ivanić u povijesti se pojavljuju krajem 11. stoljeća kao prvi posjedi novoosnovane Zagrebačke biskupije. Vremenski se rad usredotočuje na razdoblje 12. i 13. stoljeća, s ekskursima u prethodna te kasnija razdoblja, ako se za to ukazuje potreba. Kroz uvodni dio rada detaljno će se obrazložiti tema, metode istraživačkog rada, definirati će se pojam kulturnog krajolika te će se prikazati pregled dosadašnjih istraživanja. Poglavlje posvećeno vremenu, prostoru i povijesnim zbivanjima obuhvatiti će povijest radom određenog teritorija u užem i širem, europskom, kontekstu od osnivanja Zagrebačke biskupije (oko 1094.) do prvog popisa župa Ivana arhidakona 1334. g. te će se podrobnije osvrnuti na ličnosti zagrebačkog biskupa Stjepana II. i hercega Kolomana. U središnjem dijelu rada analizirati će se posjedi Dubrava, Čazma i Ivanić, njihova istoimena središta, naselja i njihova teritorijalna organizacija te srednjovjekovna spomenička baština istih. Zaključni dio uključuje mapiranje na temelju dobivenih rezultata.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Bishop's possessions Dubrava, Čazma and Ivanić appear in history at the end of the 11th century as first properties in newly founded Bishopric of Zagreb. In time line this work focuses on the period of the 12th and 13th century with excursions in earlier or later time periods, if it is needed. In the preamble part the focus will be on explanation of the theme, methods of research work, concept of cultural landscape and it will shows former researches. Chapter dedicated to time, space and historical events will capture history of territory in narrower and wider European context, from founding of Bishopric of Zagreb (in 1094) to the first index of parishes of Ivan Archdeacon of Gora in 1334. It will also look back upon figures of bishop of Zagreb Stjepan II and herceg Koloman. In central part of work I will analyse possessions of Dubrava, Čazma and Ivanić and their centres, settlements, their territorial organization and medieval heritage. Conclusion part of work includes making maps based on gained results.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Posjedi Dubrava, Čazma i Ivanić (današnji Kloštar Ivanić) i njihova istoimena središta u povijesti se pojavljuju krajem 11. stoljeća kao prvi posjedi novoosnovane Zagrebačke biskupije. Istraživanja koja su vršena proteklih pedesetak godina tek parcijalno obuhvaćaju ovim radom određena područja. Manjak arheoloških istraživanja u ovim dijelovima kontinentalne Hrvatske nažalost pruža tek blijedu sliku onoga što je vidljivo kroz dostupne i poznate povijesne izvore. Također, istraživanja povijesti umjetnosti bila su isključivo koncentrirana tek na nekoliko spomenika ili samo na njihove dijelove. Rad J. Buturca Popis župa zagrebačke biskupije 1334. (1944) jedan je od prvih doprinosa identifikaciji smještaja župa zagrebačke biskupije primjenom povijesne topografije. Iako se djelo može okarakterizirati većim dijelom kao faktografsko, donosi vrlo važne podatke koji su značajni prvenstveno za terenski rad i ubikaciju sjedišta župa te eventualno njima pripadajućih naselja početkom 14. stoljeća što je krajnji vremenski period kojim se tema predloženog rada zaključuje. Primjenom povijesne topografije nastaju i radovi L. Dobronić Topografija zemljišnih posjeda zagrebačkih biskupa prema ispravi kralja Emerika iz godine 1201. (1951) koje će se koristiti kao važna alatka za određivanje granica biskupskih posjeda Dubrave, Čazme i Ivanića, uz uklanjanje već uočenih sitnih nedostataka. Kao opće povijesne preglede koncentrirane na konkretno područje Zagrebačke biskupije svakako je vrijedno spomenuti djelo I. K. Tkalčića Povijesni spomenici zagrebačke biskupije XII. i XIII. stoljeća (1874), te djelo B. A. Krčelića Povijest stolne crkve zagrebačke (u prijevodu iz 1994) koja, iako su starija, donose važne informacije onodobnog stanja istraživanja i stanja na terenu. U Krčelićevom djelu nalazi se cijelo poglavlje, doduše vrlo malo, posvećeno kuriji Ivanić. Zbog općih informacija i stvaranja šire slike povijest područja ova djela su ipak nezaobilazna. Niz povjesničara kroz svoje radove istraživao je područja prvih posjeda zagrebačke biskupije, Dubrave, Čazme i Ivanića. Pojedini radovi J. Adamčeka vezani uz područja Čazme, Ivanića i Dubrave (1976) te Križa (1984), J. Čuka vezani uz područje Čazme (1941), te oni J. Buturca uz područje Vrbovca (1984), iako prije svega vezani uz političku, gospodarsku i kulturnu povijest donose važne podatke za razvoj pojedinih naselja u razdoblju srednjeg vijeka. U monografskom djelu Lj. Šusteka Dubrava u povijesti i njena okolina (1929) nalazimo tek opći pregled povijesti Dubrave i njene okoline. Nažalost, iako se Dubrava kao posjed sa svojim šumama spominje već pri osnivanju Zagrebačke biskupije nitko nakon, ali ni prije Lj. Šusteka nije detaljnije istražio njenu povijest i povijest njene okolice. Historiografija Ivanića usitnu zahtijeva podrobniju reviziju jer se od V. Klaića (1880), preko R. Horvata (1931), M. Kruheka (1978) do P. Cvekana (1979) provlače oprečna stajališta o položaju srednjovjekovnog Ivanića - jedni ga smještaju na mjesto današnjeg Ivanić Grada, drugi na mjesto današnjeg Kloštra Ivanića. Podloga za ovaj dio istraživanja učinjena je navedenim radovima, no uz nova saznanja i valjane argumente treba pokušati utvrditi koja je od ovih činjenica točnija. Također, iako stariji rad, treba spomenuti Crtice iz slavonske povijesti (1909) J. Bösendorfera koji donosi povijesno-topografski pregled cjelokupnog područja srednjovjekovne Slavonije kroz županije dajući nam tako uvid u širi kontekst i podatke bitne za istraživanje. S aspekta povijest umjetnosti najbrojniji radovi su svakako oni koji se odnose na umjetničku produkciju vezanu uz uže područje naselja Čazma, prvenstveno uz romaničko-gotičku crkvu sv. Marije Magdalene. Tu je nekoliko radova A. Horvat (1964, 1979, 2001), J. Stošića (2001), L. Dobronić (1994) koji donose formalne analize na temelju kojih, uz povijesne činjenice, stvaraju bitne, ali u nekim slučajevima nedovoljno razrađene zaključke. U posljednjih desetak godina Čazma se intenzivno pojavljuje u nizu radova V. P. Gossa koji koristeći određena saznanja prethodnika donosi neke nove zaključke, ali bitne u tome jer postoji komparacija određenog materijala s europskim stvaralačkim krugovima srednjovjekovnog razdoblja, prvenstveno onim u domenama Zemalja krune sv. Stjepana (Mađarska, Slovačka). Na tom tragu valja proširiti postojeća saznanja i donijeti nove zaključke. Konkretniji tiskani znanstveni i stručni materijal koji se osvrće na srednjovjekovnu umjetničku produkciju Ivanića i Dubrave postoji, no uistinu je vrlo oskudan. Treba spomenuti rad Z. Horvata koji se bavi crkvom sv. Ivana Krstitelja u Ivaniću objašnjavajući je kroz vid srednjovjekovnog načina projektiranja (1991). Kao dopuna osnovnih podataka s tog područja svakako se mogu koristiti izvještaji pisani tijekom konzervatorskih i restauratorskih radova rađenih na sakralnim građevinama u Ivaniću (crkva sv. Marije, crkva sv. Ivana Krstitelja), u Dubravi (crkva sv. Margarete) te u Križu (crkva sv. Križa) dostupni u pojedinim Zavodima. Iako arheološka istraživanja nisu bila brojna Registar arheoloških nalaza i nalazišta sjeverozapadne Hrvatske (1997) ipak donosi konkretne i važne informacije za formiranje slike do sada poznatih i istraženih srednjovjekovnih arheoloških lokaliteta na ovom prostoru. Kao dodatni izvor informacija na ovom znanstvenom području svakako može koristiti rad T. Sekelj Ivančan Catalogue of Medieval Sites in Continental Croatia (1995) te njena doktorska disertacija Arheološka slika naselja savsko-dravskog međurječja Hrvatske od 10. do 13. stoljeća (1998) koja obuhvaća područje Dubrave, Ivanića i Čazme. Ovdje svakako treba spomenuti vrijedan rad Ž. Tomićića s primjenjivom metodologijom i u mojem istraživanju, prvenstveno onom koja se tiče toponomastike – Panonski periplus i arheološka topografija kontinentalne Hrvatske. O srednjovjekovnim gradištima u Hrvatskoj, uključujući i područje prvih biskupskih posjeda, njihovoj tipologiji, osobinama i smještaju važan izvor podataka nalazimo u magistarskom radu T. Tkalčec (2004) unutar kojeg se nalazi katalog gradišta što svakako omogućava proširivanje znanja o podrobnijoj arheološkoj slici područja donoseći pretpostavljene, radom utvrđene i obrađene lokalitete srednjovjekovnih gradišta. Bitna saznanja o konkretnijim arheološkim istraživanjima na pojedinim lokalitetima, prvenstveno uže vezana uz područje naselja Čazma, u pojedinačnim radovima donosi arheolog V. Štrk, kustos Gradskog muzeja Čazma, N. Prosen koja je šezdesetih godina prošlog stoljeća radila arheološko iskopavanje zapadnog dijela čazmanske tvrđe te A. Azinović-Bebek i T. Pleše u vezi s arheološkim istraživanjima s prostora današnje župne crkve sv. Marije Magdalene (2005).

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj ovog znanstveno-istraživačkog rada je intenzivna studija naselja i njihove teritorijalne organizacije te logike komunikacija i položaja

fortifikacija tijekom 12. i 13. stoljeća uz analizu sačuvane srednjovjekovne spomeničke baštine. Na temelju do sada poznatih arheoloških nalazišta i pojedinačnih nalaza od ranog do kasnog srednjeg vijeka, istražiti će se povijesni razvitak područja koncentrirajući se na kontinuitete i diskontinuitete te na pitanje važnosti pojedinih točaka naseljenosti. Pretpostavka, koja se potvrdila već probnim istraživanjima jest da se radi o kulturno daleko bogatijem području nego što se to do sada pretpostavljalo.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživački rad uključuje iscrpnu studiju ovim radom predloženog terena, preciznije posjeda Zagrebačke biskupije – Dubrave, Ivanića i Čazme, čije su granice detaljno određene ispravom kralja Emerika iz 1201. godine. Studija će se oslanjati na temelje dosadašnjih povijesnih, povijesno-umjetničkih, arheoloških, etnoloških te antropoloških spoznaja; uključivat će utvrđivanje mreže naselja (gradovi, sela, posjedi, utvrde) i komunikacija, njihovu valorizaciju i hijerarhizaciju, te ulogu u prostornoj organizaciji radom određenog teritorija. Krajnji cilj je rekonstrukcija kulturnog krajolika srednjovjekovnih posjeda zagrebačkog biskupa – Dubrave, Ivanića i Čazme u 12. i 13. stoljeću. Posebna pažnja posvetit će se i analizi opsega teritorija ivaničkog, dubravskog i čazmanskog posjeda, nastanku i ulozi ključnih naselja razvijenih oko tih većih središta, pri čemu će se detaljno analizirati tragovi srednjovjekovnih formacija. Valja napomenuti da sva tri središta posjeduju bogat srednjovjekovski spomenički fundus koji će se ovim radom detaljno analizirati. Rekonstrukcija kulturnog krajolika unutar granica posjeda Dubrave, Ivanića i Čazme uključuje definiranje točaka naseljenosti, fortifikacija, njihove sveukupne teritorijalne organizacije i međusobne komunikacije. Za ovu fazu nužan je intenzivan terenski rad kojem prethodi kabinetska priprema u vidu iščitavanja podataka iz postojeće literature, analiza postojećeg arheološkog materijala te arhivske građe. Na temelju topografskih karata (1:25000, 1:5000) i uz pomoć trajnog sponzora projekta, Državne geodetske uprave, pokušat će se odrediti glavni prostorni orijentiri kao i struktura prostora te će se provjeriti mjesta u prostoru koja svojim imenom indiciraju na postojanje potencijalne srednjovjekovne strukture (npr. Gradina, Crkvište, Trem, Stupovi, Petrovac itd.). Isto tako važno je prepoznati ključne kulturne obrasce u stvaranju teritorijalne organizacije i tada postojećih naselja. Uz pomoć povijesnih izvora i poznatih arheoloških nalazišta i nalaza pokušat će se rekonstruirati antičke i srednjovjekovne ceste ovog dijela kako bi se utvrdila mreža komunikacije naselja i fortifikacija te logika njihovih položaja što će pretpostavljeno, uz podatke koji se crpe iz literature, povijesnih izvora i arheološkog materijala dati odgovore na važno pitanje kontinuiteta, ili diskontinuiteta, određenih točaka naseljenosti. Analiza postojeće spomeničke baštine jedan je od važnijih segmenata cjelokupnog rada. Uz postojeće objekte srednjovjekovne spomeničke baštine, posebna pažnja posvećuje se analizi arheoloških nalaza umjetničke produkcije te izradi mogućih rekonstrukcija na temelju dijelova in situ, eventualnih postojećih arheoloških nalaza, postojećih opisa, ilustracija itd. Dostupni materijal i rezultati analiza komparativno će se usporediti s poznatim materijalom nastalim na području Zemalja krune sv. Stjepana, prvenstveno onim mađarskim i slovačkim prvenstveno iz razdoblja romanike i gotike, kako bi se utvrdile paralele, načini i putevi širenja umjetničkih oblika i stila iz centra prema periferiji. Dostupni materijal vrednovat će se unutar srednjoeuropske i opće zapadno europske kulture. Posebna pažnja posvetiti će se razdoblju tzv. renesanse 12. stoljeća na ovom prostoru promovirane prije svega kroz djelovanje dviju važnih osoba vjerskog, političkog i kulturnog života ovog područja - biskupa Stjepana II. i hercega Kolomana, čija je uspješna suradnja posebice vidljiva u uspješnom razvoju Čazme u kojoj je 1232. osnovan i Zborni kaptol sv. Duha. Metodologija povijesti umjetnosti koristiti će se i u teritorijalnoj i pejzažnoj organizaciji (lokacije, izbor spomenika, putevi širenja oblika, vizualna komunikacija ključnih točaka), kako su razrađeni u nizu radova koji su nastajali u okviru Odsjeka i Instituta za povijest umjetnosti od 1966. nadalje (V. Gvozdanović (V. P. Goss), V. Bedenko, I. Maroević, itd.), pretežno pod mentorstvom prof.dr.sc. M. Preloga koji je na grad i prostor gledao kao na umjetnički artefakt. Uz pomoć informacija i metoda kulturne antropologije i lingvistike, koje se odnose na toponime u odnosu na pejzaž i njegove karakteristike, pokušat će se rekonstruirati prostor koji je prethodio kasnijoj kršćanskoj organizaciji i možebitno je u segmetima uvjetovao. Dodatnim iščitavanjem topografskih karata s koncentracijom na indikativne toponime te obilaskom terena, ako se za to ukazuje potreba, te povlačenjem paralela s prethodno utvrđenom kršćanskom organizacijom prostora otvara se mogućnost dolaska do novih spoznaja razvoja prostora u smislu čitanja ranijeg, poganskog, segmenta kulturnog pejzaža, ali i do spoznaja koje su mogle utjecati na kasniju organizaciju prostora, posebice na onu 11. i 12. stoljeća za koju su podaci oskudni. Krajnja faza ovog rada je izrada mapa što uključuje rezultate svih prethodnih faza istraživanja. Na ovaj način najbolje će se shvatiti kulturni krajolik kao svaka ljudska intervencija u prirodni krajolik, prvenstveno gradnjom i oblikovanjem prostora svojstvenog određenom vremenu. Taj način odabran je kako bi se najbolje uvidjeli različiti segmenti kulturnog krajolika te kako bi se prostorno lakše shvatili čime će zaključak cjelokupnog istraživačkog rada biti mnogo kvalitetniji. Ovom zaključnom fazom rada dobiva se jasan prikaz kulturnog krajolika, točnije teritorijalne organizacije i naselja, uključujući i očuvanu spomeničku baštinu. Interdisciplinarni pristup temi ovog rada trebao bi objediniti do sada poznata istraživanja u znanstvenim poljima povijesti umjetnosti, povijesti i arheologije, koja će uz mnoga nova saznanja ovog interdisciplinarnog istraživanja pružiti potpuniju sliku područja prvih posjeda Zagrebačke biskupije Dubrave, Čazme i Ivanića u razdoblju zrelog srednjeg vijeka, s naglaskom na 12. i 13. stoljeće. Također, važno je naglasiti da se tijekom dosadašnjih istraživanja ostvarila uspješna komunikacija s Gradskim muzejom u Čazmi, Gradskim muzejom u Bjelovaru, Muzejom Moslavine u Kutini te s Restauratorskim i Konzervatorskim zavodima nadležnima za pojedina područja obuhvaćena predloženom temom. Isto tako važno je spomenuti i suradnju s Institutom za povijest umjetnosti u Zagrebu koji je radio na istraživanjima Crkve sv. Marije Magdalene u Čazmi.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Bolje poznavanje sudbine važnog dijela zapadne Slavonije, tj. Panonije Savije u zreloom i kasnom srednjem vijeku, kao i uloge kulturoloških i etničkih faktora koji se na tom području pojavljuju. Ukratko, prepoznavanje kulturnog pejzaža, jednog važnog, ali nedovoljno istraženog područja, njegovih još postojećih elemenata kao i pitanja njegovog očuvanja i daljeg razvoja uz uvažavanje bogate povijesne i spomeničke baštine.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Budak, N. "Zagrebački biskup Stjepan II, savremenik Tome Arhidakona", u: Toma Arhidakon i njegovo doba, ur. M. Matijević Sokol, O. Perić. Split, 2004: 153-158. Buturac, J. "Popis župa Zagrebačke biskupije 1334. i 1502. godine", u: Starine, knj. 59 (1984.), ur. Grga Novak. Cepetić, M. - Goss, Vladimir P. "A Note on the rose window in Čazma and on the Presence of the Royal Workshops in the Medieval Slavonia", u: Starohrvatska prosvjeta 37 (2010): 179-187. Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae (II-IX), ur. T. Smičiklas. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1904 - 1911. Cvekan, P. Franjevci u Ivaniću, Kloštar Ivanić, 2008. Dobronić, L. "Pojava i oblici te tragovi srednjovjekovne kulture na tlu Zagrebačke biskupije", u: Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 18 (1994.): str. 109-121. Dobronić, L. Topografija zemljišnih posjeda zagrebačkih biskupa prema ispravi kralja Emerika iz godine 1201. Zagreb: Radovi JAZU, 1951. Engel, P. The Realm of Saint Stephen - History of Medieval Hungary, London: I.B. Taurus, 2001. Font, M. "Ugarsko kraljevstvo i Hrvatska u srednjem vijeku", u: Povijesni prilozi 28 (2005): 7-22. Fügedi, E. Castle and Society in Medieval Hungary (1000-1437). Budapest: Akadémiai Kiadó, 1986. Gerevich, L. The Art of Buda and Pest in the Middle Ages, Budapest: Akadémiai, 1971. Goss, Vladimir P. - Jukić, V. "Medvedgrad - Ócsa - Spiš. Some Stylistic Considerations.", u: Starohrvatska prosvjeta 34 (2007): 295-326. Goss, Vladimir P. "Renesansa 12. stoljeća i Hrvatska", u: Renesansa i renesanse u umjetnosti Hrvatske, ur. P. Marković, J. Gudelj. Zagreb, 2008: 417-426. Goss, Vladimir P. "Stjepan II and Herceg Koloman and the Beginnings of the Gothic in Croatia", Hortus artium medievalium 13 (2007): 51-63. Goss, Vladimir P. "Two Models of Romanesque Territorial Organization in Continental Croatia", Hortus artium medievalium 12 (2006): 221-228. Goss, Vladimir P. "A Reemerging World – Prolegomena to an Introduction to Earlier Medieval Art between the Sava and the Drava Rivers," u: Starohrvatska prosvjeta, 3. ser., 32 (2006): 91-112. Goss, Vladimir P. Četiri stoljeća europske umjetnosti 800. – 1200. Pogled s jugoistoka (Four Centuries of European Art, 800-1200 A View from Southeast), Zagreb, Golden Marketing-Tehnička knjiga, 2010. Klaić, N. Povijest Hrvata u ranom srednjem vijeku. Zagreb: Školska knjiga, 1975. Klaić, N. Povijest Hrvata u srednjem vijeku. Zagreb: Globus, 1990. Krčelić, B. A. Povijest Stolne crkve zagrebačke, Zagreb: Institut za suvremenu povijest, 1994. Kruhek, M. Ivanić Grad, prošlost i baština. Ivanić Grad: Narodno sveučilište, 1978: 1-69. Margetić, L. "Pitanja iz najstarije povijesti Zagrebačke biskupije i Slavonije", u: Croatica Christiana Periodica 34 (1994), 1-49. Marosi, E. Die Anfänge der Gotik in Ungarn. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1984. Matijević Sokol, M. "Prozopografska crtica o zagrebačkom biskupu Stjepanu II. (1225. – 1247.)" u: Zbornik Nikše Stančića, ur. I. Iveljić. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Odsjek za povijest i Zavod za hrvatsku povijest – FF-press, 2011: 55-64. Pleše, T. - Azinović Bebek A. "Arheološka istraživanja župne crkve sv. Marije Magdalene u Čazmi", u: Opvscula Archaeologica 29 (2005): 287-307. Pomfyová, B. "K niektorým otázkam hodnotenia stredovekej architektúry na Slovensku (Príklad Spiša)", u: Ars 1-3 (2000): 33-60. Pomfyová, B. "Súčasný obraz spišskej sakrálnej architektúry 13. storočia", u: Studia archaeologica Slovaca mediaevalia 3-4/2000-2001 (Bratislava 2003): 295-315. Registar arheoloških nalaza i nalazišta sjeverozapadne Hrvatske, ur. M. Šimek. Bjelovar, 1997. Šustek, Lj. Dubrava u povijesti i njena okolina, Zagreb, 1929. Tkalčec, T. Srednjovjekovna gradišta u Hrvatskoj, magistarski rad (mentor: dr.sc. Ž. Tomičić), Zagreb, 2004. Vicelja, M. - Goss, Vladimir P. "Some Observations on the Chapel at Medvedgrad", u: Starohrvatska prosvjeta 33 (2006): 165-185.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

30.000,00

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Romanika u međuriječju Save i Drave i europska kultura
	Voditelj projekta	prof. dr. sc. Vladimir Peter Goss
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	

	Potpis	
Samostalno financiranje	15.000,00	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje. Potpis _____ prof.dr.sc. Vladimir Peter Goss Potpis _____ prof.dr.sc. Neven Budak Potpis _____ Maja Cepetić, dipl. povjesničar umjetnosti, dipl. bohemist, dipl. muzeolog		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu. U Zagrebu, 06.05.2012. Potpis _____ Maja Cepetić, dipl. povjesničar umjetnosti, dipl. bohemist, dipl. muzeolog		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Maja Cepetić	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu – Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij - Medievistika	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7333	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	Biskupski posjedi Dubrava, Ivanić i Čazma u 12. i 13. stoljeću: teritorijalna organizacija, naselja i spomenici	
	Engleski	Bishop's Possessions Dubrava, Ivanić and Čazma in the 12th and 13th Centuries: Territorial Organization, Settlements and Monuments	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		humanističke znanosti /povijest umjetnosti	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr. sc. Vladimir Peter Goss, red. prof.	Filozofski fakultet u Rijeci	VGoss@aol.com
Drugi mentor:	dr. sc. Neven Budak, red. prof.	Filozofski fakultet u Zagrebu	nbudak@ffzg.hr
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Borislav Grgin, red. prof.	Filozofski fakultet u Zagrebu	bgrgin@ffzg.hr
	2. . Vladimir Peter Goss, red. prof.	Filozofski fakultet u Rijeci	VGoss@aol.com
	3. dr. sc. Predrag Marković, izv. prof.	Filozofski fakultet u Zagrebu	predrag.markovic@ffzg.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 16. 03. 2012., točka 93.	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada		
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>		
U hrvatskoj historiografiji i povijesti umjetnosti još ne postoji monografija koja bi sustavno prikazala i cjelovito analizirala prostornu organizaciju, povijest naselja i graditeljsku baštinu u naslovu navedenog područja u razvijenom srednjem vijeku. Velika prednost predloženog rada leži u njegovu interdisciplinarnom pristupu. Njime će se postojeća literatura i pisana građa moći usporediti s materijalnim izvorima te tako pružiti cjelovitu i zaokruženu sliku o ovom nedovoljno istraženom aspektu povijesti i povijesti umjetnosti srednjovjekovne Slavonije. Smatramo da je kandidatkinja u svom nacrtu uvjerljivo obrazložila i dokazala izvedivost teme u obliku doktorske disertacije.		
Mišljenje i prijedlog:		
Pozitivno ocjenjujemo predloženi naslov doktorske disertacije i obrazloženje teme te predlažemo Vijeću poslijediplomskih studija njeno prihvatanje i upućivanje u daljnju proceduru.		
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:		
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora <i>(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):</i>		
Planirana obrana doktorskog rada <i>(naznačiti godinu i semestar):</i>		
2014., ljetni semestar		
Izdvojeno mišljenje <i>(samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)</i>		
Potpis <i>(ime i prezime člana povjerenstva)</i>		
NAPOMENA <i>(po potrebi):</i>		
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država: 1. <i>(predsjednik Povjerenstva)</i> dr. sc. Borislav Grgin, red. prof. Filozofski fakultet u Zagrebu	Potpis:

	2. dr. sc. Vladimir Peter Goss, red. prof., Filozofski fakultet u Rijeci	
	3. dr. sc. Predrag Marković, izv. prof., Filozofski fakultet u Zagrebu	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 16. 4. 2012. M.P.		

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ozana Iveković, prof.		
Nositelj studija:	Filozofski fakultet u Zagrebu, Odsjek za komparativnu književnost		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij književnosti, smjer teatrologija (predbolonjski studij)		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	5649		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Katarina Prpić i Mladen Iveković		
Datum i mjesto rođenja:	15. 12. 1977. Zagreb		
Adresa:	Laurenčićeva 8c, 10 000 Zagreb		
Telefon/mobitel:	098/ 986 69 86		
E-mail:	ozana.ivekovic@gmail.com, ozana@hazu.hr		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2006. Apsovira na Poslijediplomskom doktorskom studiju književnosti, smjer teatrologija 2002. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, komparativna književnost i filozofija 1996. Klasična gimnazija u Zagrebu		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2008 - stručna suradnica u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta 2005 - 2008 poslovna tajnica u Nacionalnoj zajednici Bugara u Republici Hrvatskoj 2001 - 2005 izvršna urednica Biblioteke dramskog odgoja te poslovna tajnica u poduzeću Pili poslovi d.o.o. 2001 profesorica etike u Klasičnoj gimnaziji (zamjena)		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	Objavljeni radovi: 1) Što je teatrološko u opusu Dalibora Foretića?, u: Krležini dani u Osijeku 2010. Naši i strani povjesničari hrvatske drame i kazališta, teatrolozi i kritičari. Prvi dio. U spomen Nikoli Batušiću. Priredio Branko Hećimović. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta – Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku - Filozofski fakultet, Osijek. Zagreb – Osijek, 2011., 309-321. str. 2) Pristup hrvatskim dramama s povijesnom tematikom u drugoj polovici dvadesetog stoljeća, u: Dani hrvatskog kazališta: Pamćenje, sjećanje i zaborav u hrvatskoj književnosti i kazalištu. Zagreb – Split, 2011., 221-238. str. 3) Prilog proučavanju intertekstualnosti. Kazalište, XV, 41-42, Zagreb, 2010., 184-185. str. 4) Od kazališne publike do kazališnog događaja. Kazalište, XIV, 39-40, Zagreb, 2009., 46-55. str. 5) Teorija glume – od filozofije do prakse. Kazalište, 37-38, Zagreb, 2009., 234-235. str. 6) Osječko kazalište u čast. Kazalište, 35-36, Zagreb, 2008., 210-211. str. 7) Šekspirski intertekst u Brešanovoj dramaturgiji. Književna smotra, 149 (3), Zagreb, 2008., 111-118. str.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	8) Hrvatsko državno kazalište u Zagrebu 1941. – 1945. Izbor građe iz Arhiva Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta Zavoda za povijest hrvatske književnosti kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Priredio Tomislav Sabljak. Zagreb, 2009. (Suradnica na izdanju) Izlaganja na znanstvenim skupovima: 1) Nikola Batušić i kazališna publika - XXII. Krležini dani, Osijek, 5.-8. prosinca 2011. 2) Dramski studio mladih Hvar - Dani hvarskog kazališta, Hvar, 4.-7. svibnja 2011. 3) Što je teatrološko u opusu Dalibora Foretića? - XXI. Krležini dani, Osijek, 6.-9. prosinca 2010. 4) Pristup dramama s povijesnom tematikom u drugoj polovini dvadesetog stoljeća - Dani hvarskog kazališta, Hvar 5.-8. svibnja 2010.												
NASLOV PREDLOŽENE TEME													
Hrvatski:	Hrvatska drama povijesne tematike iz druge polovine 20. stoljeća												
Engleski:	Croatian Historical Play from the Second Half of the 20th Century												
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):													
Područje/polje:	Znanost o umjetnosti, teatrologija i dramatologija												
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>Titula, ime i prezime:</th><th>Ustanova, država:</th><th>E-pošta:</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prvi mentor:</td><td>prof. dr. sc. Boris Senker</td><td>Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska</td><td>bsenker@ffzg.hr</td></tr> <tr> <td>Drugi mentor:</td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>		Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:	Prvi mentor:	prof. dr. sc. Boris Senker	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	bsenker@ffzg.hr	Drugi mentor:			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:										
Prvi mentor:	prof. dr. sc. Boris Senker	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	bsenker@ffzg.hr										
Drugi mentor:													
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina													
Prvi mentor:	1) Senker, Boris (2011): Teatrološki fragmenti. Zagreb: Disput. 2) Senker, Boris (2010): Uvod u suvremenu teatrologiju I. Zagreb: Leykam international, d. o. o. 3) Senker, Boris (2006): Bard u Iliriji: Shakespeare u hrvatskom kazalištu. Zagreb: Disput. 4) Senker, Boris; Sibila Petlevski; Marin Blažević (ur.) (2011): Trajnost čina. Zbornik u čast Nikoli Batušiću. Zagreb : Hrvatski centar ITI-UNESCO. 5) Senker, Boris; Dubravko Jelčić; Milan Moguš (ur.) (2011): Pamćenje, sjećanje, zaborav u hrvatskoj književnosti i kazalištu. Zagreb - Split: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti - Književni krug Split.												
Drugi mentor:													
OBRAZLOŽENJE TEME													
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Disertacija se bavi hrvatskim dramama povijesne tematike iz druge polovine 20. stoljeća. Osnovni cilj istraživanja je utvrditi ključne književne postupke odabranih dramskih tekstova i njihovu povezanost s najšire shvaćenim sociokulturnim kontekstom u kojem drame nastaju. Teorijsko-metodološko uporište istraživanja je Pfisterov model strukturalne analize djela na jednoj strani, te noviji kulturalnohistorijski pristupi koji, na drugoj strani, ističu važnost društvenog konteksta književnih djela. Istraživanje, provedeno kvalitativnom analizom na uprizorenim dramskim tekstovima iz perioda 1950.-2000., pokušat će odgovoriti na pitanje kako se forma ogleda u društvenom kontekstu te koliko društveni kontekst zrcali književne postupke. Doprinos rada stoga se ne bi ograničio samo na dublje razumijevanje hrvatske dramske produkcije s povijesnom tematikom u burnom (post)socijalističkom razdoblju, već bi mogao dati prilog i širim spoznajama o odnosu (dramske) književnosti i društvene zbilje.												

Sažetak na engleskom jeziku
(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):

The dissertation is dealing with Croatian historical plays from the second half of the twentieth century. The basic aim of the research is to determine key literary techniques in chosen plays and their relations with broadly understood socio-cultural context in the period when the plays were written. Theoretical and methodological basis of the research is Pfister's model of structural analysis as well as cultural and historical approaches that stress the importance of the plays' social context.

The study (qualitative analysis) on the performed plays from the second half of the twentieth century, will try to answer the following question: how literary form reflects social context and how social context reflects literary techniques? The thesis could contribute to a deeper understanding of Croatian historical plays in turbulent (post)socialist period and it could give a contribution to broader knowledge about the relationship of literature and social reality as well.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

U dramtološkoj i teatrološkoj literaturi razabiru se tri glavna tipa odnosa hrvatske drame povijesne tematike i suvremene društvene stvarnosti: prvi je tip idealizacija i ideologizacija prošlosti iz rakursa suvremene stvarnosti; drugi se tip odnosi na prikrivenu kritiku suvremenog društva i ideologije odnosno na prošlost kao metaforu sadašnjosti, a treći je tip tog odnosa eskapizam ili bijeg od suvremene društvene stvarnosti. Ova tipologija odgovara trima razdobljima razvoja hrvatske dramske produkcije u drugoj polovini 20. stoljeća.

Tako se naglašava da drame iz pedesetih, a dijelom i iz šezdesetih, godina govore o bližoj prošlosti (Drugi svjetski rat ili neposredno poraće), a njihov pristup stvarnosti se karakterizira kao idealizacija prošlosti i oslanjanje na suvremeni/tadašnji ideološki diskurs (Senker, 2001). U tom, prvom razdoblju razvio se specifičan tip, model hrvatske «apologetske» drame ili drame moralne i emocionalne katarze kojom je pobjednička strana pokušavala svim smrtnima u ratu i revoluciji dati viši smisao, pa je «naše» ljudske gubitke prikazivala kao nužno žrtvovanje pojedinca za dobrobit kolektiva, a «njihove» ljudske gubitke kao pravednu i zasluženu kaznu za zlodjela.

U drugom razdoblju - koje obuhvaća drugu polovinu šezdesetih godina, sedamdesete i prvu polovinu osamdesetih godina - drame povijesne tematike već pokazuju kritički odnos prema stvarnosti, a povijesno ruho je za njih ključ sadašnjosti koja ne dozvoljava otvorenu kritiku društva i ideologije. Govoreći o drami sedamdesetih godina Dalibor Foretić (1989: 408) između ostaloga kaže:

"Tipično je za sve ove drame da je prava drama, onaj aktualni refleks koji je pokazuje kao dramu «danas i ovdje», sakrivena, da se drama uvijek događa negdje drugdje, daleko od nas bilo u povijesnom ili imaginarnom vremenu, bilo u nekoj egzotičnoj ili izmišljenoj zemlji."

Drama sedamdesetih godina hoće na ovaj ili onaj način, otvoreno ili prikriveno, polemizirati ne toliko sa svijetom, koliko s društvom u kojem je nastala, otvarajući svježe rane prošlosti ili aktualna moralna zastranjenja. Drama tog vremena problematizira politiku kao nasilje nad ljudima te pokazuje sličnost s poetskim dramama i dramama situacije iz šezdesetih godina. Povijesne i kvazipovijesne ličnosti, kako kaže Senker (2001), najčešće su buntovnici protiv represije institucija ili su izopćenici iz kolektiva. Tim dramama zajednička je značajka to što se elementima povijesne drame služe u stvaranju političke maskerate ili kostimirane političke drame. Nasuprot tome, drame iz druge polovine osamdesetih i prve polovine devedesetih godina, prema hrvatskoj se društvenoj stvarnosti odnose eskapistički (Lederer, 2004). U temelju nove dramaturgije mladih autora leži njihov bijeg od društvene zbilje, odbacivanje povijesti i politike. Dramatičare zanimaju individualna psihologija i općeljudske teme, a u tim okvirima se zadržavaju i oni rijetki koji se bave povijesnom tematikom, prvenstveno Miro Gavran.

No početkom devedesetih godina javlja se, također, jedan manji korpus tekstova s povijesnom tematikom koji se koriste sličnim obrascem kao i drame pedesetih godina, ali ovaj puta se idealizira slavna hrvatska nacionalna prošlost. Naime, u to su vrijeme na hrvatskim pozornicama imale prednost teme iz nacionalne povijesti, čime kazalište postaje pokazatelj preporodnog duha i nacionalnog identiteta. Radi se o velikim ansambl-predstavama, vrlo često baziranim na adaptacijama proznih predložaka. Nijedne od tih velikih povijesnih tema ne dotiču se najmlađi hrvatski dramatičari, a hrvatski kazališni repertoari s preporodnim predznakom u očitoj su estetskoj koliziji s mladom dramom. No, već u drugoj polovini devedesetih godina bilježi se povratak dramatičara suvremenoj zbilji pa povijesnu tematiku ostavljaju po strani (Lederer, 2004).

Teorijsko-hipotetska tipologija odnosa hrvatskih dramskih tekstova povijesne tematike prema suvremenoj stvarnosti, izvedena iz dosadašnjih dramtoloških i teatroloških proučavanja, ukazuje na jednu od ključnih istraživačkih tema, a to je nedostatan istražen odnos književne forme i društvenog konteksta u hrvatskoj dramskoj produkciji.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Zbog teorijske relevantnosti ove teme i njezine nedostatne empirijske obrade, cilj moje disertacije je istražiti drame s povijesnom tematikom iz druge polovine 20. stoljeća i njihov odnos sa suvremenom im hrvatskom stvarnošću. Preciznije određen, istraživački je cilj da se utvrdi povezanost književnih postupaka odabranih dramskih tekstova s društvenim kontekstom u kojem te drame nastaju, tj. da se pokuša odgovoriti na pitanje kako se forma ogleda u društvenom kontekstu djela te koliko društveni kontekst zrcali književne postupke. Ovako postavljen istraživački problem sadrži i temeljnu hipotezu rada izvedenu iz kulturnohistorijskih spoznaja o poveznosti, neodvojivosti ili bar paralelizmu književne forme i njezina društvenog konteksta.

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Najprimjereniji istraživački pristup koji dramski tekst s povijesnom tematikom može povezati sa suvremenom društvenom stvarnošću, kombinacija je imanentističko-formalističkog pristupa fokusiranog na obilježja samog književnog (dakle i dramskog) djela i kulturološkog pristupa koji književne tekstove nastoji sagledati u njihovu sociokulturnom kontekstu.

Formalističko-imanentistički pristup u znanosti o književnosti dominira negdje do osamdesetih godina prošlog stoljeća, kada se javlja obnovljeni interes za povijesne uvjete u kojima nastaju književni tekstovi. No, kulturološki usmjereni pravci nisu istisnuli imanentizam kao metodu (Rafolt, 2009). Među književnoznanstvenim orijentacijama inspiriranim socijalnim kontekstom je i novohistoristički pristup književnosti. Istraživanje veza između simboličko-diskurzivnog područja te socijalnih i kulturnih praksi njegovo je bitno obilježje, a implicitno mu je uvjerenje da formalni i historijski interesi nisu suprotstavljeni, već prije neodvojivi (Šporer, 2005).

Premda analiza odnosa drama povijesne tematike i (suvremene) društvene zbilje, može se strogo uzeti za novohistoristička, ona može koristiti neke elemente toga pristupa književnosti barem što se tiče analogije između književnih tekstova i socijalne stvarnosti. Naime, problem odnosa drama s povijesnom tematikom i društvene zbilje, može se istraživati koristeći i formalnu (strukturnu) i kulturalnu analizu. Strukturalna analiza (Pfister, 1998) daje uvid u tretman likova, radnje, dramskog vremena, prostora, jezične komunikacije te prijenosa informacija. Rezultati ove analize mogu se povezivati s analizom odgovarajućega povijesnoga društvenog konteksta, pa se tako književni postupci spajaju s određenim obilježjima stvarnosti u kojoj djelo nastaje. Opis obilježja hrvatske društvene stvarnosti može se crpiti iz domaćih relevantnih historiografskih, politoloških i socioloških istraživanja i literature. Ne radi se, dakako, o jednostavnom uzročno-posljedičnom modelu odnosa književnosti i društvene zbilje, već o potrazi za analognošću tj. sličnošću između drame i široko shvaćene društvene, političke i kulturne stvarnosti (Šporer, 2005).

Prema tome u ovoj se disertaciji polazi od shvaćanja da tek kombinacija formalističko-strukturalnog i kulturalno-historijskog pristupa može osigurati kompleksniju analizu odnosa hrvatskih drama s povijesnom tematikom i njihova društvenog konteksta. Pritom fokusiranje na dramsku produkciju druge polovine dvadesetog stoljeća osigurava zahvaćanje dviju ključnih novijih povijesnih epoha hrvatskoga društvenog razvoja: socijalističko razdoblje (1950.-1990.) te postsocijalističko razdoblje (1991.-2000.) obilježeno ratom te društvenom, ekonomskom i političkom tranzicijom (Godstein, 2008).

Ključne pojmove - drama povijesne tematike i suvremena stvarnost - (operacionalno) definiram na sljedeći način. Ne koristim naziv povijesna drama, jer se priklanam mišljenju da prava povijesna drama nastoji dati neku interpretaciju povijesnog tijeka i njegova smisla te pokazati njegovu relevantnost za zajednicu i pojedinca (Pavličić, 1993). Drame kojima se kanim baviti stoga nisu prave povijesne drame u smislu navedene definicije, jer im tematizacija prošlosti služi nekoj drugoj svrsi, pa ih u nedostatku sretnijeg termina nazivam dramama povijesne tematike. Suvremena stvarnost kao pojam označava hrvatsku stvarnost u vrijeme nastanka drame, a ne našu današnjicu. To znači da je za analizirane drame relevantna društvena stvarnost u kojoj njihov autor živi u vrijeme njihova nastanka, dakle u bilo kojem momentu od početka pedesetih do kraja devedesetih godina prošlog stoljeća.

Sljedeći metodološki korak uključuje daljnu operacionalizaciju kriterija odabira dramskih tekstova koje ću podvrgnuti strukturalnoj i kontekstualnoj analizi. U odabir drama s povijesnom tematikom nastalih u drugoj polovini 20. stoljeća uključujem teatrološki i kulturalno bitan kriterij - uprizorenje dramskih tekstova. Uz taj ključni kriterij, predmetom moje analize su sve drame s povijesnom tematikom (cca 25) koje su nastale i koje su izvedene u razdoblju 1950.-2000. godine.

U prvoj ću fazi istraživanja, koristeći Pfisterovu model, analizirati ključne formalno-strukturalne značajke odabranih drama. U drugoj ću fazi istraživanja ove značajke situirati u hrvatski sociokulturni kontekst vremena u kojem su drame nastale, periodiziran i opisan u relevantnoj društveno-humanističkoj literaturi. U trećoj ću fazi, primjenom kvalitativne metodologije (analize) inspirirane kulturalno-historističkim studijama, ispitati sponu između strukturalnih obilježja drama s povijesnom tematikom i socio-povijesnog konteksta u kojem su nastale, a ne onoga o kojim eksplicite govore. Veze koje se pritom traže nisu i ne mogu biti uzročno-posljedične već se temelje na analogijama i sličnostima između književnog djela i sociokulturnog konteksta.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Predloženo bi istraživanje moglo doprinijeti dubljem razumijevanju formalnih značajki i sociokulturnog konteksta hrvatskih drama s povijesnom tematikom iz druge polovine dvadesetog stoljeća. Budući da će se značenje, smisao i formalne karakteristike ovih drama povezati s njihovim društveno-povijesnim kontekstom, a sam kontekst sagledati u svjetlu književnosti koja mu pripada, ova disertacija mogla bi dati i prilog širim spoznajama o sponama (dramske) književnosti i društvene zbilje.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

- 1) Foretić, Dalibor (1989): Nova drama. Svjedočenja o jugoslavenskim dramatikama i njihovim scenskim refleksima, 1972 – 1988. Novi Sad – Rijeka: Sterijino pozorje – Izdavački centar Rijeka.
- 2) Goldstein, Ivo (2008): Hrvatska povijest. Zagreb: Europapress holding.
- 3) Lederer, Ana (2004): Vrijeme osobne povijesti. Ogledi o suvremenoj hrvatskoj drami i kazalištu. Zagreb: Naklada Ljevak.
- 4) Pavličić, Pavao (1993): Povijesna drama i periodizacija hrvatske književnosti, u: Krležini dani u Osijeku. Hrvatska dramska književnost i kazalište i hrvatska povijest. Osijek – Zagreb: Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku – Pedagoški fakultet, Osijek – Zavod za književnost i teatrologiju HAZU, Zagreb, 20-34. str.
- 5) Pfister, Manfred (1998): Drama. Teorija i analiza. Zagreb: Hrvatski centar ITI.
- 6) Rafolt, Leo (2009): Drugo lice drugosti. Književnoantropološke studije. Zagreb: Disput.
- 7) Senker, Boris (2001): Hrestomatija novije hrvatske drame. II dio. 1941 – 1995. Zagreb: Disput.

8) Šporer, David (2005): Novi historizam. Poetika kulture i ideologija drame. Zagreb: AGM.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

8.000,00 kn - troškovi istraživanja uključuju nabavu relevantne domaće i strane literature, ispisa i uveza doktorske disertacije u traženom broju primjeraka te troškove ocjene i obrane disertacije

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje	Budući da nisam suradnica ni na jednom znanstvenom projektu, moj doktorat nema nikakvu projektnu potporu pa ni financijsku, već ga sama financiram.		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			

Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis dr. sc. Boris Senker, red. prof.
(ime i prezime prvog predloženog mentora)

Potpis
(ime i prezime drugog predloženog mentora)

Potpis Ozana Iveković
(ime i prezime doktoranda)

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 23.01.2012.

Potpis Ozana Iveković
(ime i prezime doktoranda)

M.P.

³ Navesti samo ako je potrebno

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Ozana Iveković, prof.	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij književnosti, smjer teatrologija	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		5649	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	Hrvatski jezik	
	<i>Hrvatski</i>	Hrvatska drama povijesne tematike iz druge polovine 20. stoljeća	
	<i>Engleski</i>	Croatian Historical Play from the Second Half of the 20th Century	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Znanost o umjetnosti, grana teatrologija i dramatologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Prof. dr. sc. Boris Senker	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska	bsenker@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1.dr. sc. Branko Hećimović, znan. savj. u miru (predsjednik Povjerenstva)	Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Republika Hrvatska	teatar@hazu.hr
	2. dr. sc. Boris Senker, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska	bsenker@ffzg.hr
	3. dr. sc. Antonija Bogner Šaban, znan. savj.	Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Republika Hrvatska	bogner@hazu.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Budući da je studirala prema predbolonjskom sustavu, kandidatkinja nije branila temu doktorskog rada.	
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>	
Kandidatkinja za temu svoje doktorske disertacije predlaže hrvatsku dramu povijesne tematike u drugoj polovini 20. stoljeća. Obrazlažući da će se pri izradi disertacije koristiti imanentističko-formalističkim i kulturološkim pristupima dramskom djelu, koji ga sagledavaju u odnosu na njegova književna obilježja i u sociokulturnom kontekstu, kao teorijsko-metodološka uporišta navodi još i Pfisterov teatrološki model strukturalne analize dramskog djela i novije kulturno-historijske pristupe utemeljene na istraživanju analognosti između književnog teksta (drame) i društvene, političke i kulturne stvarnosti. Polazeći od već usvojene teatrološke tipologije povezanosti hrvatske drame povijesne tematike i društvene stvarnosti, ona uz tri vremensko i društveno određena tipa (tipa idealizacije i ideologizacije prošlosti, tipa prikrivene kritike suvremenog društva te tipa eskapizma ili bijega od suvremene zbilje) prihvaća i tek naznačenu obnovu tipa idealizacije, ali – sada, u osamostaljenoj Hrvatskoj, slavne hrvatske prošlosti obuhvaćajući time ciklično, unutar pola stoljeća, gotovo cijelo socijalističko razdoblje i godine Domovinskog rata te društvene i političke tranzicije. Pri izboru drama s povijesnom tematikom, koje će podvrći formalističko-strukturalnom i kulturno-historijskom pristupu, kao bitan kriterij – kandidatkinja ističe njihova uprizorenja kojima se doriču uvjeti za teatrološku komponentu istraživanja. Na temelju obrazloženja prijedloga disertacije i dosadašnjeg rada kandidatkinje može se zaključiti da će ona na znanstveno primjeren način istražiti i obraditi prijavljenu temu te doprinijeti kompleksnijem spoznavanju formalnih značajki i socio-kulturne stvarnosti hrvatskih drama povijesne tematike u drugoj polovini dvadesetog stoljeća, a time će doprinijeti i istraživanju povezanosti književnosti (drama) i društvene zbilje uopće.	
Mišljenje i prijedlog:	
Kandidatkinja ispunjava sve uvjete za prijavu naslova i teme doktorske disertacije. Predložena tema još nije sintetski znanstveno obrađivana, već samo parcijalno i kritičarski. Predlažemo stoga Fakultetskom vijeću Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu da prihvati našu pozitivnu ocjenu teme doktorskog rada Ozane Iveković i odobri joj njezinu izradu.	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
Akademska godina 2012./2013. (ljetni semestar)	
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)	
Potpis	

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

**Izabrano Povjerenstvo za
ocjenu teme i predlaganje
mentora**

Titula, ime i prezime, ustanova, država:

Potpis:

1.dr. sc. Branko Hećimović, znan. savjetnik u miru
(predsjednik Povjerenstva)

2. dr. sc. Boris Senker, red. prof.

3. dr. sc. Antonija Bogner Šaban, znan. savjetnica

4.

5.

U Zagrebu, 16. 03. 2012.

M.P.

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Mateo Žanić		
Nositelj studija:	Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij sociologije		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6497		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Senka Žanić		
Datum i mjesto rođenja:	02.01.1977. SPLIT		
Adresa:	OLAJNICA 16/46 32000 VUKOVAR		
Telefon/mobitel:	095/9071389		
E-mail:	matezanic@yahoo.com		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	- studij Komparativne književnosti i filozofije 1999. – 2005., Filozofski fakultet, Zagreb - studij Sociologije 1995. – 2002., Filozofski fakultet, Zagreb. - Turistička škola, Split, 1991.-1995.		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	- Velučilište Lavoslav Ružička, Vukovar, nositelj i izvođač kolegija Osnove Sociologije, veljača, 2010. - Asistent u Institutu za društvena istraživanja Ivo Pilar, 01. siječanj 2007. - Profesor filozofije i logike, gimnazija Vukovar, rujan 2005. – prosinac 2006..		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	Popis objavljenih radova: - Važnost rituala u poslijeratnom razdoblju: primjer Vukovara. // Polemos, Časopis za interdisciplinarna istraživanja rata i mira. 10 (2007.) , 1 (19); 73-90. - Konstrukcija poslijeratnog prostora: simbolička izgradnja Vukovara. // Polemlemos. Časopis za interdisciplinarna istraživanja rata i mira. 11 (2008) ; 29-50. - Predstavljanje i praćenje provedbe Erdutskog sporazuma u hrvatskom i srpskom izdanju Vukovarskih novina // Mirna reintegracija hrvatskog podunavlja: znanstveni, empirijski i iskustveni uvidi / (Živić, Dražen; Cvikić, Sandra) (ur.). (Zagreb - Vukovar) : Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, (2010). Str. 227-242. Popis aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima: - Memory, monument and identity of the town. How to rebuilt and re symbolize Grand Hotel/Workers home in Vukovar // Forms and Functions of Social Memories – Perspectives from Social and Cultural Science. Erlangen, 10.-12. prosinca 2010. - Vukovarska bitka i simbolička rekonstrukcija prostora // Znanstveno stručni skup Vukovar '91. – Osamnaest godina poslije. Vukovar, 13.-14. studenoga 2009. - Post-Communism and new symbolic construction of Space: The Case of Croatia // Recasting		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	Peaceful Revolution, Stockholm, 20.-22. listopada 2009. - Symbolic Aspects of Space: A Study Case of Vukovar // REAS 2009., Zagreb 09.-10. listopada 2009. - Mirna reintegracija u vukovarskom tisku // Znanstveno stručni skup Vukovar '91. – Sedamnaest godina poslije. Vukovar, 13.-14. studenoga 2008. - Collective Memory and the Question of Territory // Sociology and Interdisciplinarity, Zadar, 08-10. svibnja 2008. - Javna uloga religije i razvoj civilnog društva u Hrvatskoj // REAS 2007., Zagreb 19.-20. listopada 2007.		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Simbolička konstrukcija urbanog prostora. Primjer grada Vukovara.		
Engleski:	Symbolic construction of Urban Space: The Case of Vukovar.		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje:	Društvene znanosti / Sociologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	Prof. dr. sc. Ozren Žunec	Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska	ozunec@ffzg.hr
Drugi mentor:	Prof. dr.sc. Krešimir Kufrin	Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska	kkufrin@ffzg.hr
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	1. Žunec, Ozren (2006). Goli život: socijetalne dimenzije pobune Srba u Hrvatskoj. Zagreb: Demetra. 2. Žunec, Ozren (2006). Apsolutna žrtva i relativna kompenzacija: Aporije društvenog položaja veterana i državne skrbi za ratne veterane i invalide. Polemos. 3. Žunec, Ozren (2008). Socijalna konstrukcija pobune Srba u Hrvatskoj 1990.-1995. godine. Časopis za suvremenu povijest. 40, 1: 33-46. 4. Žunec, Ozren (2009). Domovinski rat u sociološkom kontekstu. Hrvatska revija 9, 3: 36-39. 5. Žunec, Ozren i Bačić, Mašenjka (2009). Mediteran je stvorio zapadnu civilizaciju. Civilno društvo hr. 22: 27-29.		
Drugi mentor:	1. Čulig, Benjamin, Kufrin, Krešimir, Landripet, Ivan (2007). EU ?- odnos građana hrvatske prema pridruživanju Republike Hrvatske Europskoj Uniji. Zagreb: Filozofski fakultet sveučilišta u Zagrebu; Grupa za ženska ljudska prava B.a.B.e. 2. Lay, Vladimir; Kufrin, Krešimir; Puđak, Jelena (2007). Kap preko ruba čaše : Klimatske promjene - svijet i Hrvatska . Zagreb : Hrvatski centar . 3. Kufrin, Krešimir (2008). Kako "drugi" vide Hrvatsku – osnovne odrednice. U: Cifrić, I. (ur.) Relacijski identiteti. Prilozi istraživanju identiteta hrvatskog društva. Zagreb: Hrvatsko sociološko društvo. Str. 103 -111. 4. Čaldarović, Ognjen; Štulhofer, Aleksandar; Kufrin, Krešimir; Glavašević, Bojan; Odak, Iva; Gregurović, Margareta; Detelić, Martina (2009). Combating Corruption in Croatia: From Expert Perceptions to Policy-Oriented Action Strategies and Back. // Revija za sociologiju. 40[39], 1-2; 3-22. 5. Štulhofer, Aleksandar; Graham, Cynthia; Božičević, Ivana; Kufrin, Krešimir; Ajduković, Dean (2009). An Assessment of HIV/STI Vulnerability and Related Sexual Risk-Taking in a Nationally Representative Sample of Young Croatian Adults. // Archives of Sexual Behavior. 38 , 2; 209-225.		

OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku
(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):

Istraživanje se bazira na analizi konstrukcije urbanog prostora kroz upotrebu i ocjenjivanje simboličkih elemenata koji se u prostoru nalaze. Cilj je utvrditi kakav stav različite grupe imaju prema simboličkim elementima koji se nalaze u prostoru te istovremeno utječu li ovi elementi na konstruiranje i održavanje kolektivnih pripadnosti. Kako se istraživanje planira provesti u gradu Vukovaru cilj je utvrditi u kojoj mjeri se dvije zajednice koje su se formirale poslije ratnih razaranja 1991., a koje se baziraju na etničkoj pripadnosti, razlikuju u ocjeni i doživljaju prostora. Također, utvrdilo bi se da li neke druge varijable, kao što su političke preferencije ispitanika, spol ili dob, utječu na interpretaciju prostora. U tom smislu istraživanjem se želi utvrditi da li je ocjena prostora dominantno uvjetovana etničkim kriterijem te da li simbolički aspekti prostora igraju važnu ulogu u konstruiranju i održavanju zajednica. Na taj način se želi ispitati odnos prostora i zajednica u poslijeratnoj urbanoj sredini, odnosno simboličko konstruiranje prostora te formiranje identiteta u prostoru.

Sažetak na engleskom jeziku
(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):

The research is based on the analyses of construction of urban space by means of use and assesment of the symbolic elements found in the space. The objective is to determine which attitud do different groups have towards these symbolic elements found in the space, and in parallel to find out whether these elements affect the construction and manitenance of collective affiliation. Given that the research is evinvisaged to be carried out in the town of Vukovar the objecive is to determin to what extent the two communities, that were formed after the destruction caused by the 1991 War, and established on the grounds of their ethnic background, differ in their evaluations and their perception of the space. In addition it will be determined whether the variables such as political preferences, gender and age of the subjects influence the interpretation of the space. To this aim the research tends to determine whether the assesment of the space has a decisive role that stems from the ethnic criterion and whether the symbolic aspect of space play a significant role in the construction and maintenance of the communities. In this way the goal is to examin the relationship between the space and community in the post war urban enviroment, namely simbolical construction of the space and formation of the identities in the space.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Postoje tvrdnje da simbolička sociologija već postoji u mnogim inicijativama, ali nasuprot takozvanoj simboličkoj antropologiji, nema konkretan istraživački program, pa takav pojam i nije u zajedničkoj upotrebi (E.Halas). U ovom radu nastoji se pokazati da bi sociološki pristup simboličkom važan doprinos mogao dati u analizi konstrukcije i doživljaja prostora. Preciznije rečeno, nastoji se definirati područja u kojima se pojavljuje simboličko u urbanom prostoru te pokazati potencijal simboličkog za konstruiranje zajednica, koje bi u tom kontekstu bile određene kao simboličke zajednice (A.Cohen). U određenju ključnih pojmova na kojima se temelji rad, prostora, simbola i zajednice, koristit će se uvidi autora koji se uglavnom svrstavaju među predstavnike simboličkog interakcionizma (G.H.Meada, H. Blumera, E. Goffmana) te fenomenologije (P.Berger, T. Luckman). Osim toga, u radu će se dati pregled dosadašnjih, sociološki relevantnih, problematiziranja odnosa prostora i značenja. U tom kontekstu pratiti će se odnos značenja i prostora kod socioloških klasika, pripadnika Čikaške škole, autora tzv. neomarksističkog pristupa gradu (naročito A.Lefebvrea), autora koji su se odnosom prostora i značenja bavili unutar hrvatske sociologije (O.Čaldarović, I.Rogić) te autora koji tom odnosu pristupaju kroz analizu globalizacijskih procesa (M.Castells).

Naročita će se pažnja posvetiti onim radovima koji se bave kolektivnim sjećanjem, a koji ističu interpretaciju prošlih događaja kao ključnih za simboličko određenje nekog prostora od strane pojedinih grupa (M.Halbwachs, K. Foot, J. Assmann), a koristiti će se i uvidi iz semiologije (J.D.Johansen i E.Larson) i antropologije (C.Geertz).

Simboličko problematiziranje prostora u ovom kontekstu postaje relevantno iz dva razloga: kako bi se na novi način interpretiralo gradski krajolik, kao prostor značenja te kako bi se u njega pozicionirale različite grupe kroz stavove koje imaju prema pojedinim elementima iz tog prostora.

Motivacija za predloženo istraživanje proistječe iz nastojanja da se objasni koliko pojedine sociodemografske i sociokulturne karakteristike utječu na vrednovanje pojedinih aspekata prostora grada Vukovara, grada u kojem su se dogodila golemo razaranja tijekom ratnih događanja, ali u kojem su se potom događali i kompleksni društveni procesi s velikim promjenama u sastavu stanovništva te s velikim raskoracima u interpretiranju povijesnih događanja. Pitanje je, dakle, koliko su ova događanja ostavila traga na današnjim stanovnicima grada i načinu kako oni doživljavaju grad.

Doktorski rad temeljio bi se i na dosadašnjim istraživanjima koja su se provodila u gradu Vukovaru. Prvenstveno bi se uzeli u obzir podaci koji su se bavili dominantnim načinima konstrukcije prostora kao što su radovi K. Kardova i M. Žanića. Isto tako koristili bi se i oni radovi koji se bave međuetničkim odnosima u gradu i procesom uspostave poslijeratnog poretka. To su prije svega radovi K.Kardova, D.Ajdukovića i D.Čorkalo-Biruški.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj istraživanja je utvrditi način na koji stanovnici Vukovara ocjenjuju simboličke sadržaje koji se nalaze u gradskom prostoru.

Istražuje se u kojoj mjeri sociodemografske i sociokulturne odrednice utječu na ocjenu simboličkih sadržaja. Empirijsko istraživanje uključilo bi odnos stanovnika grada prema pojedinim važnim povijesnim objektima, spomenicima (statue, biste, spomen ploče), imenima ulica, komemoracijama i gradu kao cjelini. U istraživanju se postavljaju sljedeće hipoteze:

1. Prva hipoteza istraživanja je da je etnička pripadnost ključna varijabla koja određuje način odnošenja spram simboličkih oznaka. Pritom se smatra da će pripadnici hrvatske etničke pripadnosti veću vrijednost pridavati onim simboličkim mjestima koji su povezani s Domovinskim ratom, dok će pripadnici srpske etničke pripadnosti više vrednovati ona mjesta povezana s događanjima iz Drugog svjetskog rata. Na temelju ove osnovne hipoteze postaviti će se još četiri izvedene hipoteze:

1.1. Osobe hrvatske etničke pripadnosti će na dimenziji spomenika grada Vukovara više vrednovati one spomenike vezane uz Domovinski rat, dok će osobe srpske etničke pripadnosti veću vrijednost pridavati spomenicima vezanim uz Drugi svjetski rat.

1.2. Osobe hrvatske etničke pripadnosti će na dimenziji imena ulica i trgova veću vrijednost pridavati onim imenima povezanim s Domovinskim ratom, dok će osobe srpske etničke pripadnosti veću vrijednost pridavati onim imenima povezanim uz antifašističku borbu.

1.3. Osobe hrvatske etničke pripadnosti će na dimenziji gradskih rituala veću vrijednost pridavati onim ritualima vezanim uz obilježavanje događaja iz Domovinskog rata dok će osobe srpske etničke pripadnosti veću vrijednost pridavati obilježavanjima vezanim uz događaje iz Drugog svjetskog rata.

1.4. Osobe hrvatske etničke pripadnosti će na dimenziji doživljaja grada kao cjeline veću vrijednost pridavati onim određenjima grada vezanim uz Domovinski rat, dok će osobe srpske etničke pripadnosti veću vrijednost pridavati onim određenjima koji povezuju grad s događajima iz Drugog svjetskog rata

2. Druga hipoteza istraživanja je da će na dimenziji odnosa prema važnim povijesnim objektima osobe hrvatske etničke pripadnosti veću vrijednost pridavati onim objektima koji se interpretiraju kao dokazi povijesne prisutnosti hrvatskog naroda na vukovarskom području, dok će osobe srpske etničke pripadnosti veću vrijednost pridavati onim objektima koji se interpretiraju kao važni dokazi prisutnosti srpskog naroda na vukovarskom području.

3. Treća hipoteza istraživanja je da će osobe koji imaju veći rezultat na skali etničkog identiteta iskazati veću privrženost simboličkim elementima koji se interpretiraju kao važni dokazi stradanja i povijesne prisutnosti njihove etničke grupe u gradu Vukovaru.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Predviđeno je da se istraživanje provede metodom ankete. Istraživanje će se provesti na višestapnom, stratificiranom uzorku punoljetnog stanovništva grada Vukovara. U okviru takvog uzorka istraživanje se planira provesti na 400 ispitanika.

Prva etapa uključuje odabir gradskih četvrti u kojima će se provesti istraživanje. Izbor četvrti izvršit će se slučajnim izborom.

Druga etapa uključuje odabir ulica unutar izabranih gradskih četvrti. Pri izboru ulica uzet će se u obzir kriterij da se radi o relativno velikim i gusto naseljenim ulicama, što je naročito važno budući da je dio objekata u Vukovaru još uvijek oštećen i nenastanjen. To znači da će se prvo napraviti izbor ulica koje zadovoljavaju kriterij da se radi o relativno velikim i gusto naseljenim ulicama a nakon toga će se slučajnim izborom između tih ulica izabrati one u kojima će se provesti istraživanje. U ulicama će se odrediti početne točke istraživanja a potom će se Random Walk metodom vršiti daljnji izbor domaćinstava u kojima će se provoditi istraživanje. Odabir konkretnog ispitanika odredit će se po kriteriju prvog idućeg rođendana.

Prikupljanje podataka obaviti će se tehnikom "lice u lice" (izravnim anketiranjem).

Za svaku od pet dimenzija koje će se u istraživanju analizirati konstruirati će se poseban instrument baziran na nizu izvora kao što su znanstveni radovi, medijski izvještaji, turistički materijali kako bi se obuhvatio relevantan simbolički sadržaj grada. U slučaju analiziranja odnosa prema gradu kao cjelini u istraživanju će se djelomično koristiti instrument korišten u istraživanju Bagić i Skoko, 2007.

U operacionalizaciju simboličkih elemenata grada Vukovara uključeni su sljedeći sadržaji.

1. Istraživanje spomenika grada Vukovara

a) spomenici vezani uz Domovinski rat - Spomenik na Ovčari, Spomen križ na ušću Vuke u Dunav
Spomen bista Blagi Zadri

b) spomenici vezani uz antifašističku borbu – spomenik na Dudiku, antifašistički spomenik u Borovu

c) spomenici vezani uz kulturno-znanstvene osobe – spomenik Lavoslavu Ružički, spomenik Marku Maruliću

2. Istraživanje odnosa prema važnim povijesnim objektima

a) one koji su se predstavljali kao posebno važnim za hrvatski nacionalni identitet i prisutnost stanovnika hrvatske nacionalne pripadnosti u Vukovaru - Hrvatski dom, crkva Sv Filipa i Jakova, crkva Sv Roka

b) one koji su posebno isticane kao dokaz srpske prisutnosti u ovom kraju - crkva svetog Nikolaja, Crkva Sv Petke na Dobroj vodi, Srpski dom

c) objekti koji su se kontinuirano navodili kao važni povijesni spomenici Vukovara - barokni svodovi, Dvorac Eltz, zgrada županije

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

3. Istraživanje odnosa prema imenima ulica i trgova

- a) onima vezanim uz Domovinski rat - Ulica 204. vukovarske brigade,
- b) onima vezanim za antifašističku borbu – Trg žrtava fašizma
- c) onima vezanim uz kulturno – znanstvene osobe – Ulica Miroslava Krležu, Ulica Tina Ujevića, Ulica Ive Andrića

4. Odnos prema gradskim ritualima

- a) one vezane uz Domovinski rat (Obilježavanje dana sjećanja 18. studeni)
- b) obilježavanja vezana uz važne crkvene datume (Adventske svečanosti, Sv. Bono)
- c) vezane uz antifašizam ili vezani uz radništvo (Prvi maj, Dan antifašističke borbe)

5. Odnos prema gradu kao cjelini

- a) Domovinski rat (Grad Heroj, Grad koji je obranio Hrvatsku)
- b) Drugi svjetski rat (grad snažne antifašističke tradicije)
- c) prirodni okoliš (grad na Dunavu)
- d) kulturnu povijest (grad bogate kulturne povijesti, barokni grad)

Istraživanje bi uključivalo i sljedeće nezavisne varijable:

1. Mjesto stanovanja (unutar grada)
2. Mjesto rođenja
3. Spol
4. Dob
5. Dužina ukupnog boravka u gradu
6. Politička preferencija ispitanika
7. Etnička pripadnost
8. Obrazovanje ispitanika
9. Osobni i obiteljski gubitci u ratu.
10. Skala etničkog identiteta (Doosje, Ellmers i Spears, 1995.). Skala sadrži četiri čestice s pripadajućom skalom Likertova tipa od pet stupnjeva.

Dobiveni rezultati analizirat će se programskim paketom SPSS.

5

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekivani doprinos tiče se objašnjenja uloge simboličkog u kontekstu socijalne konstrukcije prostora te u kontekstu doživljaja i vrednovanja prostora. U tom smislu rad bi trebao obraditi dimenzije relevantne za istraživanja simboličkog kad je u pitanju poslijeratna urbana sredina te pokazati na koji način se pojedine grupe odnose spram tih dimenzija. Odgovor na to pitanje sugerirao bi u kojoj mjeri je prostor važan u održavanju kolektivnih pripadnosti, odnosno simboličkih zajednica u urbanoj sredini.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Anderson, Benedict (1990). Nacija zamišljena zajednica. Zagreb: Školska knjiga.
2. Assmann, Jan (2005). Kulturno pamćenje. Zenica: Biblioteka Tekst.
3. Berger, Peter; Luckman, Thomas. (1992). Socijalna konstrukcija stvarnosti. Zagreb: Naprijed.
4. Cassirer, Ernst (1978). Ogled o čovjeku. Zagreb: Naprijed
5. Charon, Joel M. (1995). Symbolic Interactionism: An Introduction, An Interpretation, An Integration. Prentice Hall.
6. Cohen, Anthony P. (1985). The symbolic construction of community. London, New York: Routledge.
7. Crinson, Mark (2005). Urban memory. An introduction. U: Urban memory. History and amnesia in the modern city. London and New York: Routledge. Str. xi-xxi.
8. Crlenjak, Brane (2005). Razvitak vukovarskih ulica. Vukovar: Muzej grada Vukovara.
9. Czepczynski, Mariusz (2008). Cultural landscapes of post-socialist cities: representation of powers and needs. Hampshire: Ashgate.
10. Čaldarović, Ognjen (1987). Suvremeno društvo i urbanizacija. Zagreb: Školska knjiga.
11. Čorkalo, Biruški, Dinka; Ajduković, Dean (2009). Od dekonstrukcije do rekonstrukcije traumatizirane zajednice: primjer Vukovara. Revija za socijalnu politiku 16 (1). Str. 1-24.
12. Day, Graham (2006). Community and everyday life. London and New York: Routledge.
13. Ehrenhaus, Peter (2009). Memorials and other forms of Collective Memory. 21st Century Communication: A Reference Handbook. London and New York: Sage Publications.
14. Ellin, Nan (2004). Postmoderni urbanizam. Beograd: Orion-Art.
15. Foote, Kenneth E. (2003). Shadowed Ground. America's Landscapes of Violence and Tragedy. Austin: University of Texas Press
16. Goe, Richard; Noonan, Sean (2006). The sociology of community. U: "21st Century Sociology". London: SAGE Publications. Str. 455-465.
17. Goffman, Erving (2000). Kako se predstavljamo u svakodnevnom životu. Beograd: Geopoetika
18. Halas, Elizabeta (2002). Symbolism and Social Phenomena. Toward the Integration of Past and Current Theoretical

- Approaches. European Journal of Social Theory 5 (3). Str. 351-366.
19. Halbwachs, Maurice (1992). On Collective Memory. Chicago: The University of Chicago Press.
 20. Hubbard, Phil (2006). City. London and New York: Routledge.
 21. Irwin-Zarecka, Iwona (2009). Frames of Remembering. The Dynamics of Collective Memory. New Brunswick, New Jersey: Transaction Publishers.
 22. Johansen, Jorgen Dines; Larsen, Erik (2000). Uvod u semiotiku. Zagreb: Croatia liber.
 23. Karač, Zlatko (2010). Analiza urbanističko-arhitektonskog razvoja grada Vukovara s težištem na urbanom razvoju tijekom srednjovjekovnog i turskog razdoblja do 1700. godine. Zagreb: Doktorska disertacija.
 24. Kardov, Kruno (2006). Reconstructing community, recreating boundaries, Trondheim: Studies on East European Cultures & Societies, No. 19.
 25. Kalanj, Rade (2008). Modernizacija i identitet. Zagreb: Politička kultura.
 26. Lynch, Kevin (1974). Slika jednog grada. Beograd: Građevinska knjiga.
 27. Misztal, Barbara (2003). Theories of Social Remembering. Maidenhead – Philadelphia: Open University Press.
 28. Rogić, Ivan (1992). Periferijski puls u srcu od grada. Zagreb: Hrvatsko sociološko društvo.
 29. Žunec, Ozren (2007). Goli život. Zagreb: Demetra.
 30. Winter, Jay (2006). Remembering war. New Haven, London: Yale University Press.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

5 000 kuna.

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			

Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis Prof. dr. sc. Ozren Žunec
(ime i prezime prvog predloženog mentora)

Potpis Prof. dr. sc. Krešimir Kufrin
(ime i prezime drugog predloženog mentora)

Potpis Mateo Žanić
(ime i prezime doktoranda)

IZJAVA

³ Navesti samo ako je potrebno

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 06. lipnja 2011.

Potpis

(ime i prezime doktoranda)

M.P.

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
<i>Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.</i>			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Mateo Žanić	
Nositelj studija:		Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij sociologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6497	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
	Hrvatski	Simbolička konstrukcija urbanog prostora: Primjer grada Vukovara.	
	Engleski	Symbolic construction of Urban Space: The Case of Vukovar.	
Područje/polje:		Društvene znanosti / sociologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Prof. dr. sc. Krešimir Kufrin	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	kkufrin@ffzg.hr
Drugi mentor:	Prof. dr. sc. Ozren Žunec	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ozunec@ffzg.hr
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1.Prof. dr. sc. Ognjen Čaldarović	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ocaldaro@ffzg.hr
	2.Prof. dr. sc. Ozren Žunec	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ozunec@ffzg.hr
	3.Prof. dr. sc. Krešimir Kufrin	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	kkufrin@ffzg.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu, sjednica održana 28. rujna 2011. godine, točka 66.	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja		Rješenje Etičkog povjerenstva Odsjeka za sociologiju Filozofskog fakulteta br. 2012-06.	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada		
Pristupnik Mateo Žanić položio je ispit iz prijedloga teme i sinopsisa doktorskog rada dana 7. veljače 2011. godine pred povjerenstvom u sastavu dr. sc. Ognjen Čaldarović, red. prof., predsjednik; dr. sc. Rade Kalanj, red. prof., član; dr. sc. Ozren Žunec, red. prof., član i sumentor, te je povjerenstvo sa zadovoljstvom utvrdilo da je postupnik uspješno izložio prijedlog teme doktorskog rada. Tijekom ispita pristupniku su članovi povjerenstva dali određene primjedbe i sugerirali izmjene i dopune u predloženom konceptu rada, što je pristupnik prihvatio.		
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)		
Doktorski rad pod naslovom Simbolička konstrukcija urbanog prostora. Primjer grada Vukovara predstavlja izvorno istraživanje koje se bazira na analizi konstrukcije urbanog prostora kroz upotrebu i ocjenjivanje simboličkih elemenata koji se u prostoru nalaze. Cilj je utvrditi kakav stav različite grupe imaju prema simboličkim elementima koji se nalaze u prostoru te istovremeno utječu li ovi elementi na konstruiranje i održavanje kolektivnih pripadnosti. Kako se istraživanje planira provesti u gradu Vukovaru cilj je utvrditi u kojoj mjeri se dvije zajednice koje su se formirale poslije ratnih razaranja 1991., a koje se baziraju na etničkoj pripadnosti, razlikuju u ocjeni i doživljaju prostora. Također, utvrdilo bi se da li neke druge varijable, kao što su političke preferencije ispitanika, spol ili dob, utječu na interpretaciju prostora. U tom smislu istraživanjem se želi utvrditi da li je ocjena prostora dominantno uvjetovana etničkim kriterijem te da li simbolički aspekti prostora igraju važnu ulogu u konstruiranju i održavanju zajednica. Na taj način se želi ispitati odnos prostora i zajednica u poslijeratnoj urbanoj sredini, odnosno simboličko konstruiranje prostora te formiranje identiteta u prostoru. - Istraživanje je po metodologiji a osobito po ciljevima posve originalno te daje temelja vjerovanju da će gradski prostor Vukovara biti objašnjen u složenom suodnošenju prostornih, društvenih, političkih i kulturnih parametara.		
Mišljenje i prijedlog:		
Povjerenstvo je zaključilo da je pristupnik kadar izraditi predloženi doktorski rad i da je rad dobro koncipiran i izvediv.		
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:		
Fakultetsko vijeće bilo je predložilo da se naslov rada promijeni u Simbolička konstrukcija urbanoga prostora na primjeru grada Vukovara, čemu je uglavnom udovoljeno.		
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):		
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):		
2012-2013.		
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)		
Potpis (ime i prezime člana povjerenstva)		
NAPOMENA (po potrebi):		
Izabrano Povjerenstvo za	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:

ocjenu teme i predlaganje mentora	1.(predsjednik Povjerenstva) Dr. sc. Ognjen Čaldarović, red. prof.	
	2.Dr. sc. Ozren Žunec, red. prof.	
	3.Dr. sc. Krešimir Kufrin, izv.. prof.	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 15. travnja 2012. godine M.P.		

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA**OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE**

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Asja Tonc, dipl. arheolog		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Arheologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7061		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Eleonora Tonc		
Datum i mjesto rođenja:	18.09.1983., Rijeka, Hrvatska		
Adresa:	Mate Lovraka 2, Rijeka, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	016151907		
E-mail:	asja.tonc@iarh.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Arheologija i talijanistika , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	01/04/2009-danas: znanstveni novak-asistent, Institut za arheologiju (Zagreb) 01/03/2008 – 01/04/2009: stručni suradnik-dokumentarist, Institut za arheologiju (Zagreb)
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Kalafatić, Hrvoje; Tonc, Asja. Istraživanje lokaliteta AN 17 Čepinski Martinci – Dubrava na trasi koridora Vc u 2007. i 2008.g. // . (pozvano predavanje, objavljeni rad, znanstveni). 2. Tonc, Asja. Keramički importi u Liburniji // Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija, Crikvenica 23.-24. listopada 2008. / Goranka Lipovac Vrkljan, Irena Radić Rossi, Bartul Šiljeg (ur.). Crikvenica, 2011. 315-318 (poster, međunarodna recenzija, objavljeni rad, stručni). 3. Dizdar, Marko; Tonc, Asja. Finds of fibulae from 1st cent. BC in Croatia: Trade and exchange between Eastern Alps, Danube and North Adriatic Region before and during the Roman conquest // . (predavanje, objavljeni rad). 4. Tonc, Asja.

- Silver pendants with Anthropomorphic Representations on the Territory of the Eastern Adriatic Protohistoric Societies // .
(predavanje,objavljeni rad).
5. Tonc, Asja.
Sisak and the Una valley between Pannonia and the Adriatic // .
(predavanje,sažetak).
6. Tonc, Asja.
Izvešće s terenskog pregleda područja Dube Stonske, poluotok Pelješac, 2011.
(izvešće).
7. Dizdar, Marko; Tonc, Asja; Ložnjak Dizdar, Daria.
Izveštaj o zaštitnim istraživanjima nalazišta AN 6 Gornji Vukojevac na trasi auto-ceste Zagreb Sisak, dionica Velika Gorica jug - Lekenik, 2010.
(izvešće).
8. Tonc, Asja.
Izvešće o probnim iskopavanjima na lokalitetu Gradina Sv. Trojica, 2011.
(izvešće).
9. Dizdar, Marko; Tonc, Asja.
Izveštaj o zaštitnim istraživanjima nalazišta AN 6 Gornji Vukojevac na trasi auto-ceste Zagreb-Sisak dionica Velika Gorica jug-Lekenik, 2011.
(izvešće).
10. Dizdar, Marko; Tonc, Asja; Ložnjak Dizdar, Daria.
Izveštaj o zaštitnim istraživanjima nalazišta AN 6 Gornji Vukojevac Istok + Zapad na trasi auto-ceste Zagreb-Sisak dionica Velika Gorica jug - Lekenik, 2010.
(izvešće).
11. Tonc, Asja; Dizdar, Marko.
Stručno izvješće o terenskom pregledu područja sanacije kamenoloma Vranja, 2010.
(izvešće).
12. Tonc, Asja.
Studija utjecaja na kulturnu baštinu za područje izgradnje plovnog kanala "Grad Pag - Košljun", 2010.
(izvešće).
13. Radman Livaja, Ivan; Dizdar, Marko; Tonc, Asja.
Izvešće o terenskom pregledu područja Tribanj-Krušćica 22.-24. travnja 2009., 2009.
(izvešće).
14. Tonc, Asja.
Izveštaj s terenskog pregleda područja izgradnje ceste obilaznice Koprivnice u razdoblju od 21. do 24.srpnja 2009., 2009.
(elaborat).
15. Tonc, Asja; Filipović, Slavica.
Novi osvrt na Aco pehar iz Osijeka. // Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu. XLIII (2010) ; 503-518 (članak, znanstveni).
16. Tonc, Asja.
Rezultati probnih istraživanja na gradini Sv. Trojice kod Starigrada-Paklenice 2010.. // Annales Instituti archaeologici. VII (2011) ; 85-87 (članak, ostalo).
17. Tonc, Asja.
Terenski pregled područja izgradnje plovnog kanala "Grad Pag - Košljun" i područja sanacije kamenoloma Vranja. // Annales Instituti archaeologici. VII (2011) ; 118-121 (članak, ostalo).
18. Dizdar, Marko; Tonc, Asja; Ložnjak Dizdar, Daria.
Zaštitna istraživanja nalazišta AN 6 Gornji Vukojevac na trasi auto-ceste Zagreb-Sisak, dionica Velika Gorica jug - Lekenik. // Annales Instituti archaeologici. VII (2011) ; 61-64 (članak, ostalo).
19. Tonc, Asja.
Terenski pregled područja izgradnje obilaznice Koprivnice. // Annales Instituti archaeologici. VI (2010) ; 109-111 (članak, ostalo).
20. Tonc, Asja.

	Terenski pregled područja Tribanj-Krušćica-Gradina Sv. Trojica. // Annales Instituti archaeologici. VI (2010) ; 118-121 (članak, ostalo).		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Protopovijesne zajednice na sjevernom dijelu istočne obale Jadrana i njezinu zaleđu		
Engleski:	Protohistoric communities in the northern part of the east Adriatic coast and its hinterland		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Arheologija / Prapovijesna arheologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	dr.sc. Marko Dizdar	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	marko.dizdar@iarh.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	1.The La Tene culture in central Croatia. The problem of the eastern border of the Taurisci in the Podravina region, u:The Eastern Celts. The Communities between the Alps and the Black Sea (ur. M. Guštin, M. Jevtić), Koper-Beograd 2011, 99-118. 2.O nekim oblicima fibula s kasnolatenskog naselja Virovitica-Kiškorija sjever. Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu 27, 2010, 145-160. 3.Željezni pojasi tipa Zvonimirovo LT 6 kao dio ženske srednjolatenske nošnje u zapadnoj Panoniji i na jugoistočnoalpskom prostoru. Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu XLII, 2009, 271-304. 4.La Tene Sword from Gačište near Virovitica, u: Keltske študije II. Studies in Celtic Archeology Papers in honour of Mitja Guštin (ur. G. Tiefengraber, B. Kavur, A. Gaspari), Montagnac 2009, 293-304. 5.Archaeological traces of the Pannonian revolt: evidence and conjectures (koautor I. Radman Livaja), u: Imperium – Varus und seine Zeit, Beiträge zum internationalen Kolloquium des LWL – Romermuseums am 28. und 29. April 2008 in Münster. Veröffentlichungen der Altertumskommission für Westfalen Landschaftsverband Band XVIII, Westfalen-Lippe (ur. R. Aßkamp, T. Esch), Münster 2010.		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Posljednja stoljeća prije Krista na sjevernom dijelu istočnojadranske obale i njenom zaleđu, naseljenom zajednicama Liburna, Japoda i Kolapijana, u znaku su znatnih promjena koje su posljedica jačanja italskog utjecaja ostvarenog putem intenzivne razmjene i trgovine, a potom i kroz rimske vojne intervencije koje kulminiraju Oktavijanovim osvajanjima. Kontakti s keltskim, helenističkim i susjednim autohtonim zajednicama prepoznaju se izdvajanjem izravno importiranih predmeta kao i njihovih lokalnih imitacija, ali se ostvaruju i prijenosi ideja te znanja koji su utjecali		

	na svakodnevni život lokalnih zajednica. Revizijom svih prikupljenih arheoloških nalaza kao i analizom antičkih pisanih izvora u kojima su zabilježene protopovijesne zajednice, uz spoznaje dostupne u suvremenoj literaturi, detaljnije se pokušavaju razlučiti vremenske mijene razvoja materijalne ostavštine, njihova teritorijalna rasprostranjenost te međusobne kao i razlike unutar pojedine zajednice.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	During the last centuries BC the northern part of the east Adriatic coast and its hinterland, inhabited by the Liburni, Iapodes and Colapians communities, is marked by significant changes as consequence of increasing Italic influence brought by intensive trade and exchange, later also by Roman military interventions that culminated with Augustus' conquests. Contacts with Celtic, Hellenistic and neighbouring autochthonous communities can be recognised in directly imported items as well as their local imitations, but also occurring is the transfer of ideas and know-how that affected the everyday life of local societies. By revising all gathered archaeological finds and analysing the ancient written sources that recorded these protohistoric societies, with the help of ideas available in contemporary literature, it is hoped to discern in more detail the phases of development of material culture, the territorial distribution and mutual, as well as differences within a single community.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
Posljednja stoljeća prije Krista, razdoblje koje odgovara razvoju latenske kulture po srednjoeuropskoj kronologiji mlađeg željeznog doba, najslabije su poznata kada se govori o autohtonim zajednicama na prostoru od rijeke Raše na zapadu, rijeke Kupe do ušća kod Siska na sjeveru, rijeke Krke na jugoistoku, do doline Une na istoku. Tradicionalno se u ove geografske okvire smještaju Liburni na obalnom području od Raše do Krke, uključujući sjevernojadranske otoke, odnosno Japodi u Gorskom kotaru, Lici i Pounju, te u novije vrijeme definirana skupina Kolapijana u dolini Kupe na sjevernoj granici Japoda (Božić 1999, 2001). Počeci istraživanja sežu na kraj 19. stoljeća kada interes za starine potiče sondiranja u podnožju lako uočljivih japodskih gradinskih naselja u Lici, poput Prozora ili Kopolja, pri čemu se ističe rad velikana hrvatske arheologije poput don Šime Ljubića, tada ravnatelja Narodnog muzeja u Zagrebu ili Josipa Brunšmida. Zahvaljujući nastojanjima V. Radimskog, potom i V. Čurčića, sustavno se istražuju i nekropole na Jezerinama i Ribiću nedaleko Bihaća, kao i sojeničarsko naselje na Ripču (Drechsler-Bižić 1987, 394-399). Nekropolu Kolapijana u Vinici u Sloveniji istraživala je 1906. – 1907. vojvotkinja Mecklenburška, nakon čije smrti nalazi odlaze na dražbu, od kojih je dio objavljen u katalogu aukcije (Vogt 1934). Na sjevernom liburnskom području sondirala se nekropola na Grobniku (Ljubić 1889, 152-155), a brojni su nalazi prikupljeni i na otocima, primjerice na Krku i u Osoru na Cresu (Glogović 1989, 46-47; Lo Schiavo 1970, 424-427). U južnoj Liburniji interes je prvenstveno usmjeren na antičke centre s kontinuitetom naseljenosti iz prethodnog razdoblja, poput Zadra, Nina i Asserije (Podgrađa kod Benkovca), ali nažalost bez sustavnih objava nalaza (Batović 1987, 340). U drugoj polovici 20. stoljeća pristupilo se revalorizaciji ovih nalazišta, pa se zahvaljujući radu R. Drechsler-Bižić obogaćuju spoznaje o japodskoj ostavštini u Lici, dok se područjem Une bavio Z. Marić. Ostavštinu Liburna istražuje prvenstveno Š. Batović. Upravo su navedeni autori zaslužni za sistematiziranje spoznaja o kulturi Japoda i Liburna, odnosno formiraju se kronološko-tipološke sheme razvoja njihove materijalne ostavštine za razdoblje čitavog željeznog doba koje u upotrebi ostaju sve do danas. R. Drechsler-Bižić materijalnu kulturu Japoda dijeli na sedam faza, od kojih posljednje dvije odgovaraju razdoblju mlađeg željeznog doba (Drechsler-Bižić 1987, 399-415). Z. Marić svoju kronologiju zasniva na grobnim cjelinama nekropola u dolini Une te izdvaja šest faza, pri čemu posljednja datira u prvo stoljeće nove ere, dok su razdoblju mlađeg željeznog doba paralelne faze III (360. – 250. g. pr. Kr.) do V (110. g. pr. Kr. – 10/20. g. po Kr.) (Marić 1968). Periodizaciju liburnske kulture izvršio je Š. Batović koji razlikuje pet osnovnih faza. Posljednju, fazu V, koja pokriva čitavo mlađe željezno doba, dijeli na dvije potfaze, izdvojene na temelju karakterističnih nalaza ostava iz Jagodnje Gornje i Baške na Krku (Batović 1974, 221-232; isti 1987, 346-351). U objavama drugih autora nalazimo navedene kronološke podjele, pri čemu do sada nije bilo znatnije revizije Batovićeve kronologije (usp. kronologiju u Glogović 1989, 42), iako se ponegdje upozorava na nedostatke s obzirom na nove spoznaje (npr. za pločaste liburnske fibule u Balen-Letunić 2010, 138, bilj. 7). S druge strane, istraživanja liburnskih arheoloških nalazišta donose bogati materijal iz posljednje faze razvoja, iako uglavnom nedostaje kompletna objava rezultata. Spomenimo nekropole na Gradini kod Dragišića i na Velikoj Mrdakovici koje su pružile obilje helenističke reljefne keramike i drugih importiranih nalaza, dio kojih je obradio Z. Brusić (Brusić 1999, 2000, 2000a). U posljednjim desetljećima objave liburnskog materijala iz posljednje, V. faze, uglavnom se zadržavaju na obradi pojedinih kategorija nalaza ili nalazišta, bez šire analize te faze (Glogović 2007; Blečić 2002, 2004). O pojedinačnim nalazima, ali i japodskoj skupini općenito, piše D. Balen-Letunić (Balen-Letunić 2004, s bibliografijom), a sintezu svih raspoloživih podataka donosi doktorska disertacija B. Olujića, izdana kasnije u obliku monografije (Olujić 1999, 2007). Ostavština Kolapijana dugo je pripisavana japodskoj kulturnoj skupini, stoga nedostaje odgovarajuća kronološka podjela za tu zajednicu, iako se izdvajanjem pojedinih tipova mogu povući usporedbe sa srednjoeuropskom kronologijom latenske kulture, odnosno onom za susjednu skupinu Mokronog (Božić 2001). Kolapijansko naselje	

na Turskoj Kosi kod Topuskog, ali i druga nalazišta, u fokusu su istraživanja L. Čučkovića, no i dalje bez opsežnije objave (Čučković 2004), pa kao baza za proučavanje ostavštine ove kulturne skupine tijekom mlađeg željeznog doba ostaje vinički materijal. Iako su se navedeni autori u citiranim, ali i drugim djelima često doticali tema iz posljednjih stoljeća prije Krista, nedostaje sintetska obrada svih kategorija materijala i sagledavanje u širem regionalnom kontekstu te revizija postojećih kronoloških razdioba koje ne odgovaraju ovom dinamičnom razdoblju.

O povijesnim zbivanjima i zajednicama naseljenima na promatranom području između sjevernog dijela istočne obale Jadrana i rijeke Save vrijedne podatke pružaju antički izvori, stoga je analiza tih podataka neizostavni dio sintetiziranja cjelokupne baštine. Prvi spomen Liburna i Japoda nalazimo u djelu Hekateja iz Mileta iz 6. st. pr. Kr., kojeg prenosi Stjepan Bizantinac u 5. st. n. e. Nešto detaljnije podatke o položaju i granicama liburnskog teritorija donosi Pseudo Skilakov „Periplus“ iz 4. st. pr. Kr. pri opisu obale istočnog Jadrana, a nekoliko stoljeća poslije Plinije u djelu „Naturalis Historia“, gdje se ujedno spominju i Kolapijani, zajednica naseljena uz rijeku Kupu (Batović 1987, 344-346; Suić 1955; Šašel 1984, 112). Strabon, koji Japode opisuje kao „keltsko-ilirsko pleme“, donosi i podatak o japodskoj obali koji je izazvao mnoge kontroverze među istraživačima, od pitanja ubikacije rijeke Telavij/Tedanij koja po Pliniju, odnosno Ptolemeju, predstavlja granicu japodskog teritorija, do same datacije japodske prisutnosti na istočnojadranskoj obali (Čače 1988; Olujić 1999, 22-28). Sve češće rimske vojne intervencije na ovom prostoru, pogotovo u razdoblju nakon osnivanja kolonije Akvileje 181. g. pr. Kr., s uspostavom vojnih i trgovačkih baza za ekspanziju prema istoku, odražavaju se u djelima antičkih pisaca, zbog čega se autohtone zajednice istočnojadranske obale i njenog zaleđa u njima sve češće spominju. Kulminacijom rimskih osvajačkih težnji može se smatrati pohod Oktavijana Augusta 35. – 33. g. pr. Kr., koji je dobro poznat zahvaljujući opisima Apijana i Diona Kasija (Šašel Kos 1986; 2005). Iako je tada Rim službeno pokorio Japode i osvojio Segestiku (Sisak), važnu stratešku bazu na komunikaciji prema Podunavlju i istočnom međurječju Dunava, Drave i Save, kao datum konačnog pokoravanja autohtonih zajednica smatra se gušenje panonskog, odnosno Batonova ustanka 6. – 9. g. n. e.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj istraživanja je poznavanje procesa razvoja materijalne ostavštine spomenutih protopovijesnih zajednica kao osnove za proučavanje uspostavljenih društvenih, religioznih i ekonomskih odnosa unutar pojedinih manjih skupina. Pretpostavka je da se uočene razlike u nošnji i običajima mogu tumačiti kao odraz složene strukture navedenih zajednica u kojoj se, na osnovi materijalne ostavštine, mogu razlučiti manje karakteristične skupine koje funkcioniraju u mreži komunikacija koje povezuju prostor istočnojadranske obale sa zaleđem. Također, želi se detaljnije proučiti karakteristike procesa romanizacije kojim je ovim zajednicama dokinut tisućljetni samostalan razvoj.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanje je usmjereno na reviziju postojećih spoznaja putem analize prethodno objavljenih istraživanja i nalaza, a u svjetlu spoznaja objavljenih u novijim međunarodnim znanstvenim raspravama. O materijalnoj ostavštini svjedoče analize metalnih nalaza, odnosno dijelova nošnje i nakita, budući da se u grobovima navedenih zajednica ne nalaze predmeti naoružanja. Razmatraju se i ostale kategorije nalaza, poput uvoznog keramičkog ili brončanog posuđa, ali i ono lokalnog porijekla koji prikazuje dosegnut stupanj tehnološkog razvoja. Predmeti se dijele tipološki, odnosno izdvaja se svaki pojedini oblik za koji se navode karakteristike tipa, datacija, analogije i rasprostranjenost te zaključne spoznaje. Popise prate i karte rasprostranjenosti koje omogućavaju usporedbe između zajednica, ali i unutar njih, primjerice između nalazišta sjeverne i južne Liburnije ili ličkog prostora i doline Une u slučaju Japoda. Uz katalog nalazišta i nalaza, u zasebnim se poglavljima donose osnovni podaci o povijesti istraživanja, antičkim izvorima koji opisuju zajednice i povijesna zbivanja na sjevernom dijelu istočne obale Jadrana i njenom zaleđu, te o položajima, strukturi i karakteristikama naselja i nekropola kao i skupnim nalazima (ostavama) novca. Isto tako, važno je i proučavanje odnosa naselja prema pripadajućim grobljima s podacima o načinima pokopavanja i oblicima grobova koji svjedoče o vjerovanjima onodobnih zajednica.

Središnje mjesto u kronološkom osvrtu imaju zatvorene cjeline, poput grobova s nekropola na Pritoci kod Jezerina i na Ribiću (Marić 1968) ili ostava kao što su one iz Ličkog Ribnika (Klemenc 1935) ili Baške na Krku (Vinski 1956). Iako se ponekad mora uzeti u obzir dugotrajno korištenje određenog oblika nakita ili čuvanje predmeta kroz više generacija, grobne cjeline najbolji su oslonac za uspostavu kronološke podjele ostavštine. Pri tome su za dataciju posebno korisni, kada su prisutni, uvezeni predmeti koji su dobro datirani na matičnim područjima rasprostranjenosti ili drugim kontekstima (logori, stratigrafije naselja...). Moderne metode istraživanja i objave novih rezultata omogućile su detaljniju kronologiju kasnolatskih tipova fibula (pr. Demetz 1999, Božić 2008) koji, u asocijaciji s lokalnim tipovima, omogućavaju uspostavu preciznije kronologije izrade i upotrebe i za domaće oblike. Kronologiji se pristupa u smislu izrade interne kronologije koja ukazuje na razvoj skupina te izdvajaju kraćih vremenskih intervala (faza) koji se potom mogu uspoređivati s drugdje definiranim stupnjevima razvoja susjednih kulturnih skupina za period mlađeg željeznog doba. Razvoj materijalne ostavštine prati se od kraja starijeg željeznog doba u svrhu evidentiranja elemenata s kontinuitetom iz prethodnih faza razvoja koji se mogu smatrati specifičnim za određenu zajednicu (od sitnih nalaza poput dijelova nošnje do običaja svakodnevnog života, poput

pogrebnog rituala i vjerovanja) kako bi se razlučile promjene u materijalnoj ostavštini u odnosu na nastup latenske kulture na susjednim prostorima, kao i početke rimskih intervencija i jačanje italiskog utjecaja. Pritom se kao donja granica uzima završetak rimskih osvajanja sa slomom Batonova ustanka, odnosno kraj augustovskog doba (g. 15. po Kr.) i faze V Marićeve kronologije za Pounje, budući da je to vrijeme prije potpune romanizacije kada se još uvijek može pratiti autohtona komponenta, iako sada pod jakim italiskim utjecajem.

Usporedbe za prikupljene nalaze prvenstveno se traže na susjednim područjima, odnosno na prostorima rasprostiranja grupe Mokronog, notranjske i idrijske skupine (pr. Guštin 1991), histarske skupine kao i sjevernoitalskog područja s jedne, te na području Delmata, južnojadranskih zajednica i središnje Bosne s druge strane. Posebno su značajni u tom kontekstu dijelovi nošnje lokalnog, autohtonog porijekla, koji se duže zadržavaju u upotrebi i mogu se tumačiti kao oznaka pripadnosti određenoj skupini. Oblik se promatra i u njegovom razvoju kroz vrijeme, što je posebno važno u internoj kronologiji, odnosno evoluciji materijalne ostavštine. Rasprostranjenost određenih oblika može ukazati i na trgovačke puteve ili kretanja pojedinaca, zatim vojnu ekspanziju ili adaptaciju nekog predmeta vlastitoj ideji mode i nošnji, čime se očituju i razlike unutar pretpostavljene iste etničke zajednice. Zaključci takvih komparacija, prvenstveno u pogledu dijelova nošnje lokalnog porijekla, uz razlike koje se manifestiraju u grobnom ritusu i sl., koriste se za potvrdu ili negaciju dosadašnjih spoznaja o kulturnoj pripadnosti nekog područja. Moguće razdvajanje manjih skupina sagledava se i u smislu njihovog položaja u mreži komunikacija. Pomorski putevi posebno su važni za obalna naselja, ali se kopneni pravci, a pogotovo komunikacije riječnim dolinama, razmatraju ne samo u smislu povezivanja istoka i zapada, već i sjevera i juga, te se promatra prodor konkretnih predmeta kao i utjecaja i ideja. Važnu ulogu pritom imaju nalazi s područja Siska kao čvorišta puteva, ali i oni iz doline Une, kao i distribucija skupnih nalaza novca, pogotovo ostava tzv. mazinskog tipa i onih analognih nalazu iz Ličkog Ribnika. Pozornost se usmjerava i na položaj sjevernojadranskih liburnskih zajednica te usporedbu s južnom Liburnijom (sjevernom Dalmacijom) kako bi se provjerilo s kojim prostorima i na koji način one komuniciraju te pomoću tih zaključaka i usporedbi materijalne ostavštine pokušati odgovoriti na pitanje možemo li uopće govoriti o istom etniku, barem kada je u pitanju razdoblje mlađeg željeznog doba. Slični postupak prati se i za prostor Japoda, prvenstveno na odnos centralnog, ličkog i istočnog, unskog područja rasprostiranja.

Jedna od važnih tema jest proces romanizacije. Kroz promjene u nošnji i običajima svakodnevnog življenja (pogrebni običaji, prehrambene navike...), govori se o stupnjevima akulturacije neke zajednice u određenom vremenskom razdoblju kao i mogućoj prirodi tih prilagodbi (vojno osvajanje i nametanje ili postupno prilagođavanje običajima novog vladajućeg sloja). Složenosti doprinose različitosti supstrata, odnosno različiti društveni, ekonomski i povijesni uvjeti razvoja pojedine zajednice koji utječu na karakteristike i dinamiku procesa romanizacije, stoga se on promatra za svaku zajednicu pojedinačno na temelju izdvojenih karakterističnih cjelina. S obzirom na slabu istraženost (i objavljenost) naselja, proces akulturacije zasad se najbolje prati u pogrebnim običajima. Usporedbe i moguće interpretacije traže se i na tlu drugih europskih prostora za koje postoje podaci o procesu romanizacije, posebno na prostoru sjeverne Italije i okolice Akvileje kao izvorišta rimske ekspanzije na istok.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Novim vrednovanjem prikupljene materijalne ostavštine Liburna, Japoda i Kolapijana želi se proniknuti u procese njihovog društvenog i ekonomskog razvoja te prepoznati smjerove ostvarenih kontakata sa susjednim prostorima. Jedan od ciljeva jest i izrada nove kronološke sheme razvoja njihove materijalne ostavštine, a ujedno ovo će biti i prvi pokušaj sinteze arheološke baštine iz vremena romanizacije i rimskih osvajanja s prostora kojim prolazi jedan od važnijih komunikacijskih pravaca između Caput Adriae i južne Panonije.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Balen-Letunić 2004

D. Balen-Letunić: Japodi. U: Ratnici na razmeđu istoka i zapada. Starije željezno doba u kontinentalnoj Hrvatskoj, Arheološki muzej, Zagreb 2004, 212-254.

2. Balen-Letunić 2010

D. Balen-Letunić: Dvije liburnske fibule iz Trošenj-grada. Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu 27, 2010, 135-144.

3. Batović 1974

Š. Batović: Ostava iz Jagodnje Gornje u okviru zadnje faze liburnske kulture. Diadora 7, 1974, 159-234.

4. Batović 1987

Š. Batović: Liburnska grupa. Praistorija jugoslavenskih zemalja V, Sarajevo 1987, 339-390.

5. Blečić 2002

M. Blečić: Kastav u posljednjem tisućljeću prije Krista. Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu 3.s. XXXV, 2002, 67-146.

6. Blečić 2004

M. Blečić: Grobnik u željezno doba. Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu 3.s., XXXVII, 2004, 47-117.

7. Božič 1999

D. Božič: Imenovali su se po Kolpi. U: Zakladi tisočletij: zgodovina Slovenije od neandertalcev do Slovanov, Ljubljana 1999, 174-176.

8. Božič 2001

D. Božič: Ljudje ob Krki in Kolpi v latenski dobi. Arheološki Vestnik 52, 2001, 181-198.

9. Božič 2008

D. Božič: Poznolatsko-rimsko grobišče v Novem mestu. Ljubljanska cesta in Okrajno glavarstvo, Katalogi in Monografije 39, Ljubljana 2008.

10. Brusić 1999

Z. Brusić: Hellenistic and Roman Relief Pottery in Liburnia (North-East Adriatic, Croatia). BAR S817, 1999.

11. Brusić 2000

Z. Brusić: Arauzona. Velika Mrdakovica, liburnski grad i nekropola (katalog), Županijski muzej, Šibenik 2000.

12. Brusić 2000a

Z. Brusić: Nekropola Gradine kod Dragišića. Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru 38 (25) (1999), 2000, 1-15.

13. Čače 1988

S. Čače: Položaj rijeke Telavija i pitanje japodskog primorja. Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru 27 (14) (1987/88), 1988, 65-92.

14. Čučković 2004

L. Čučković: Kolapijani. U: Ratnici na razmeđu istoka i zapada. Starije željezno doba u kontinentalnoj Hrvatskoj, Arheološki muzej, Zagreb 2004, 174-208.

15. Demetz 1999

S. Demetz: Fibeln der Spätlatène- und frühen römischen Kaiserzeit in den Alpenländern. Frühgeschichtliche und Provinzialrömische Archäologie Materialien und Forschungen 4, Rahden 1999.

16. Drechsler-Bižić 1987

R. Drechsler-Bižić: Japodska grupa. Praistorija jugoslavenskih zemalja V, Sarajevo 1987, 391-441.

17. Glogović 1989

D.Glogović: Prilozi poznavanju željeznog doba na sjevernom Jadranu. Hrvatsko primorje i Kvarnerski otoci. Monografije JAZU 1, Zagreb 1989.

18. Glogović 2007

D. Glogović: Osvrt na fibule tipa Jezerine u Hrvatskoj povodom novih nalaza iz Dragišića. Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu 24, 2007, 145-152.

19. Guštin 1991

M. Guštin: Posočje in jüngerer Eisenzeit, Katal. in Monograf. 27, Ljubljana 1991.

20. Klemenc 1935

J. Klemenc: Ostava u Ličkom Ribniku. Vjesnik Hrvatskog arheološkog društva n. s. XVI, 1935, 83-125.

21. Lo Schiavo 1970

F. Lo Schiavo: Il gruppo liburnico-japodico. Atti d. Accad. Naz. d. Linc. Memorie 14/6, 1970.

22. Ljubić 1989

Š. Ljubić: Popis arheološkoga odjela Narodnog Zem. Muzeja u Zagrebu (sv. I), Zagreb 1889.

23. Marić 1968

Z. Marić: Japodske nekropole u dolini Une. Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu n. s. XXIII, 1968, 5-80.

24. Olujić 1999

B. Olujić: Japodi od 5. do 1. stoljeća prije Krista. Kultura u prostoru između latenske kontinentalne i jadranske civilizacije (Doktorska disertacija), Zagreb 1999.

25. Olujić 2007

B. Olujić: Povijest Japoda. Pristup, Zagreb 2007.

26. Suić 1955

M. Suić: Istočna jadranska obala u Pseudo Skilakovu Periplu. Rad JAZU 306, 1955, 121-185.

27. Šašel Kos 1986

M. Šašel Kos: Zgodovinska podoba prostora med Akvilejo, Jadranom in Sirmijem pri Kasiju Dionu in Herodijanu, Ljubljana 1986.

28. Šašel Kos 2005

M. Šašel Kos: Appian and Illyricum. Narodni muzej Slovenije, Ljubljana 2005.

29. Vinski 1956

Z. Vinski: Ein liburnischer Depotfund von Baška. Archeologia iugoslavica II, 1956, 19-30.

30. Vogt 1934

E. Vogt: The Cemetery of Vinica (Weinitz), Carniola. U: Prehistoric Grave Material from Carniola excavated in 1905-14 by H.H. the late Duchess Paul Friedrich of Mecklenburg (ur. A. Mahr), New York 1934, 47-56, kat. 49-121 (T. XI-XX).

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

20.000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Razvoj i mobilnost protopovijesnih zajednica na tlu kontinentalne Hrvatske (197-1970685-0711), Institut za arheologiju
	Voditelj projekta	dr. sc. Marko Dizdar
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____

dr.sc. Marko Dizdar

Potpis _____

Asja Tonc, dipl. arheolog

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 13.04.2012.

Potpis _____

Asja Tonc, dipl. arheolog

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Asja Tonc	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij arheologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7061	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Protopovijesne zajednice na sjevernom dijelu istočne obale Jadrana i njezinu zaleđu	
	<i>Engleski</i>	Protohistoric communities in the northern part of the east Adriatic coast and its hinterland	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		humanističke znanosti/arheologija/prapovijesna arheologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr.sc. Marko Dizdar	Institut za arheologiju, Hrvatska	marko.dizdar@iarh.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr.sc. Hrvoje Potrebica, izv. prof.	Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	hpotrebi@ffzg.hr
	2. dr.sc. Marko Dizdar, viši znan. surad.	Institut za arheologiju, Hrvatska	marko.dizdar@iarh.hr
	3. dr. sc. Tihomila Težak-Gregl, red. prof.	Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	ttgregl@ffzg.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	sjednica Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta u Zagrebu,		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	nije potrebno		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Prema programu Poslijediplomskog doktorskog studija arheologije nije predviđena javna obrana teme doktorskog rada

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Posljednja stoljeća prije Krista na sjevernom dijelu istočnojadranske obale i njezinu zaleđu, naseljenom zajednicama Liburna, Japoda i Kolapijana, razdoblje su intenzivnih promjena kao posljedice jačanja italskog utjecaja ostvarenog putem intenzivne razmjene i trgovine. Vrhunac zbivanja predstavlja rimsko vojno osvajanje koje započinje s Oktavijanovim pohodom 35.-33. god. pr. Kr., a završava suzbijanjem panonsko-delmatskog ustanka, odnosno Batonovog rata 6.-9. god. Istovremeno se ostvaruju kontakti s keltskim, helenističkim i susjednim autohtonim zajednicama koji se prepoznaju izdvajanjem izravno importiranih predmeta kao i njihovih lokalnih imitacija. U dijelu materijalne ostavštine mogu se prepoznati i prijenosi ideja te tehnoloških znanja koji su utjecali na svakodnevni život lokalnih zajednica. Revizijom svih dosad prikupljenih i poznatih arheoloških nalaza kao i analizom antičkih pisanih izvora u kojima se spominju navedene protopovijesne zajednice, uz spoznaje dostupne u suvremenoj literaturi, detaljnije se pokušavaju razlučiti vremenske mijene razvoja materijalne ostavštine, njihova teritorijalna rasprostranjenost te međusobne kao i razlike unutar pojedine zajednice.

Mišljenje i prijedlog:

Pristupnica je ispunila sve uvjete Poslijediplomskog doktorskog studija arheologije te ima potrebne znanstvene i stručne sposobnosti za izradu doktorskog rada. U predloženom sinopsisu prepoznaje se namjera sustavnog pristupa na odabranoj temi, što potvrđuje i poznavanje najvažnije i najnovije znanstvene i stručne literature za područje i razdoblje koje je predmet istraživanja. U sinopsisu se prepoznaje kako je predložena tema znanstveno relevantna i izvediva, uz primjenu predviđene metodologije. Zbog toga predlažemo prihvatanje teme "Protopovijesne zajednice na sjevernom dijelu istočne obale Jadrana i njezinu zaleđu" te da se pristupnici Asji Tonc odobri izrada doktorskog rada pod vodstvom dr. sc. Marka Dizdara, viši znan. surad. (Institut za arheologiju).

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):

2014, ljetni semestar

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	1. (predsjednik Povjerenstva) dr.sc. Hrvoje Potrebica, izv. prof., Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	
	2. dr.sc. Marko Dizdar, viši znan. surad., Institut za arheologiju, Hrvatska	
	3. dr.sc. Tihomila Težak-Gregl, red. prof., Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 18. travnja 2012.		M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Vlatka Leskovec, prof. povijesti i sociologije		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6672		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Vlado Leskovec		
Datum i mjesto rođenja:	13.10.1982., Zagreb, Hrvatska		
Adresa:	Zapoljska 37, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	091/8954158		
E-mail:	vleskove@inet.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, <i>povijest i sociologija</i> , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	5. rujna 2011. – III. gimnazija, Zagreb (profesorica sociologije i politike i gospodarstva) 6. rujna 2010. – 31. kolovoza 2011. – OŠ Vladimira Nazora, Zagreb (učiteljica povijesti)
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Tomić Filip; Vlatka Leskovec Gjuro Szabo u javnosti i javnost o Gjuri Szabu // 5. <i>Gjuro Szabo u hrvatskoj kulturi</i> Novska, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 2. Leskovec Vlatka; Rimac Marko Kukuljevićeva anketa 1850. i popis stanovništva 1851. kao prvi pokušaji promišljanja o etničkoj identifikaciji u hrvatskim pokrajinama // 2. <i>I. međunarodna kroatološka konferencija</i> Zagreb, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 3. Leskovec Vlatka; Rimac Marko Šime Starčević i ostali svećenici Ličke pukovnije kao Kukuljevićevi anketari 1850. godine // 1. <i>Šime Starčević: suvremeni pogled na njegov život i djelo</i> Gospić, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 4. Leskovec Vlatka; Tomić Filip Zaklade kao izvor za proučavanje socijalnih problema – primjer osnivanja Zaklade bana Jelačića za nemoćne vojnike i njihove obitelji // <i>Ban Josip Jelačić (1801. - 1859. - 2009.)</i> Zagreb, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 5. Leskovec Vlatka Život Varaždinskih Toplica sredinom 19. stoljeća prema Kukuljevićevoj anketi // <i>Kukuljevićevi dani u Varaždinskim Toplicama 2009.</i>

	Varaždinske toplice, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Civilna i Vojna Hrvatska u svjetlu <i>Kukuljevićeve ankete</i> iz 1850. godine		
Engleski:	Civil and Military Croatia based upon the <i>Kukuljević Poll</i> in 1850		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Povijest / Hrvatska i svjetska moderna i suvremena povijest		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	izv.prof. Mario Strecha	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mario.strecha@email.t-com.hr
Drugi mentor:	izv.prof. Tihana Petrović Leš	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	tples@ffzg.hr
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	1. Strecha, Mario, <i>Katoličko pravaštvo</i>. Srednja Europa. Zagreb 2011. 2. Strecha Mario, „<i>Mi smo Hrvati i katolici</i>“... Prvi hrvatski katolički kongres u Zagrebu 1900. Golden Marketing – Tehnička knjiga, FF Press, Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb 2008. 3. Strecha, Mario, <i>Za krst časni i hrvatstvo slavno. Politični katolicizam u banski Hrvaški u početku 20. stoljetja</i>. Zgodovinski časopis. 62 (2008), 1-2; 63-90. 4. Strecha, Mario, <i>Politički katolicizam i politika „novog kursa“, II. skupina oko „Hrvatstva“ u borbi protiv politike „novog kursa“ u razdoblju vladavine Hrvatsko – srpske koalicije</i>. Radovi zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 39 (2007); 143-196. 5. Strecha, Mario, <i>O procesu politizacije katolicizma u banskoj Hrvatskoj potkraj 19. stoljeća</i>. Bosna franciscana, 26/XV (2007); 91-125.		
Drugi mentor:	1. Petrović Leš, Tihana; Kelemen, Petra; Lončar, Sanja, „<i>Attractiveness</i>“ vs. „<i>commonnes</i>“ – <i>the creation of heritage for the purpose of shaping a tourist offer</i>. Etnolog, (2011); rad prihvaćen za objavljivanje 2. Leček, Suzana, Petrović Leš, Tihana, <i>Država i znanost: jugoslavenstvo na III. slavenskom kongresu geografa i etnografa 1930. godine</i>. Studia ethnologica Croatica, vol. 23 (2011); 149 – 182		

	3. Leček, Suzana, Petrović Leš, Tihana, <i>Znanost i svjetonazor. Etnologija i prosvjetna politika Banovine Hrvatske 1939. – 1941.</i> Srednja Europa. Zagreb 2010. 4. Petrović Leš, Tihana, <i>Rukotvorske vještine. Slavonija, Baranje i Srijem: vrela europske civilizacije.</i> Knjiga 2 (ur. Kusin, Vesna, Šulc, Branka), Ministarstvo kulture RH, Galerija Kloviećevi dvori. Zagreb 2009; 110 – 119. 5. Petrović Leš, Tihana, <i>Lepoglavsko čipkarstvo.</i> Srednja Europa. Zagreb 2008.
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Godine 1850. je uz financijsku pomoć Banskog vijeća organizirana anketa koja je obuhvatila sve župe i parohije civilne Hrvatske i Slavonije i Vojne krajine. Među istraživačima je poznata pod nazivom <i>Kukuljevićeva anketa</i> . Motiv za njezino pokretanje je bilo sakupljanje i objavljivanje topografsko – etnografsko – statističkog opisa hrvatskih pokrajina, a po uzoru na djela koja tada nastaju u Habsburškoj Monarhiji poznata pod skupnim nazivom <i>Staatskunde</i> . Anketni listovi donose podatke o broju stanovnika i vjeroispovijesti kojoj pripadaju, geografskom položaju i smještaju mjesta, prirodnim osobitostima u blizini, vrsti obrta kojima se stanovnici bave, narječju kojim govore, broju pučkih škola, broju crkava i o „značajnim“ knjigama iz mjesnih knjižnica. Uz pomoć arhivskog gradiva i onodobnih tiskovina, cilj rada je analizirati podatke koje <i>Anketa</i> donosi u kontekstu žanra <i>Staatskunde</i> .
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	The aim of my Dissertation is going to be an analysis of the <i>Kukuljević Poll</i> , that was organized with the financial help from the state authority in 1850. The motive for starting that project was collecting data and publishing the description of Civil and Military Croatia. Primary based upon qualitative data, but also accompanied with their thorough contextualization, my attention is to give an attribution to analysis of everyday life in Croatia in the middle of the 19th century.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
Krajem 18. i početkom 19. stoljeća mnogi autori u Europi i u svijetu pokazuju interes za prikupljanje etnografskih, topografskih i statističkih podataka koji opisuju svakodnevni život ljudi i njihovu kulturu, koje poslije publiciraju u obliku knjiga, enciklopedija i leksikona. I u Habsburškoj Monarhiji su brojni autori pokazali interes za takav rad, među kojima su najznačajniji Ch. Andre, S. Becher, J. Bisinger, J. Csaplovics, K. Czoernig, J. A. Demian, J. Engel, E. Fenyess, R. Froehlich, G. Hassel, J. Hauer, C. B. Hietzinger, J. M. Liechtenstern, I. Luca, P. Magda, J. G. Meusel, J. Rohrer, F. Sartori, G. R. Schnabel, F. W. Schubert, M. Schwartner i J. Springer. Njihova djela predstavljaju povijesne izvore nezaobilazne za moje istraživanje. U pravilu, njihovi radovi obuhvaćaju i hrvatske pokrajine. Naravno da su oni utjecali na rad naših autora, poput Dragutina Seljana, koji je prvi primijenio europske modele u vlastitom radu. Ti radovi, svojevrsna istraživanja, su svakako utjecali na prvu anketu takve vrste kod nas. To je etnografsko-topografsko-statistička anketa (<i>Kukuljevićeva anketa</i>) iz 1850. godine. Anketa obuhvaća 821 list velikog formata, na četiri stranice. Upitnici su upućeni svećenicima u Hrvatskoj, Slavoniji i Vojnoj krajini. Većina upitnika potječe iz 1850., a manji dio iz 1858. godine. Listovi donose podatke o broju stanovnika i vjeroispovijesti kojoj pripadaju, geografskom položaju i smještaju mjesta, prirodnim osobitostima u blizini, vrsti obrta kojima se stanovnici bave, narječju kojim govore, broju pučkih škola, broju crkava i o „značajnim“ knjigama iz mjesnih knjižnica. Do sada ta anketa nije bila predmet znanstvenih istraživanja. Moja dosadašnja istraživanja su obuhvatila analiziranje <i>Kukuljevićeve ankete</i>, djela gore navedenih autora i onovremenih hrvatskih tiskovina (<i>Danice</i>, <i>Narodnih novina</i> i <i>Agramer Zeitung</i>). Također sam pregledala fondove iz Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu Bansko vijeće i Bansku vladu, Hrvatsko-slavonsko Namjesništvo te fondove hrvatskih i slavonskih županija iz sredine 19. stoljeća.	
Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)	
Cilj je disertacije pružiti detaljan uvid u nastanak, provedbu i rezultate <i>Kukuljevićeve ankete</i>. Uz pomoć arhivskog gradiva i onodobnih tiskovina, cilj rada je analizirati i interpretirati podatke koje <i>Anketa</i> donosi u kontekstu žanra <i>Staatskunde</i>. Polazim od hipoteze da <i>Anketa</i> opisuje svakodnevnicu tadašnjeg hrvatskog društva, kako sela, tako i gradova. Središnji dio disertacije planiram posvetiti obradi i analizi podataka iz anketnih listova. Analizom podataka se može međusobno komparirati hrvatske pokrajine po pitanjima stupnja	

razvijenosti i zastupljenosti pojedinih obrta, broja škola i učenika, pripadnosti vjeroispovijesti i narječjima kojima stanovnici govore. Također se može iščitati kako su stanovnici provodili slobodno vrijeme i kako su se odijevali, kakvi su bili njihovi običaji i vjerovanja. Pojedini listovi su ispunjeni vrlo detaljno i uz obavezne podatke koje su zahtijevala pitanja iz upitnika donose i epizode iz prošlosti mjesta

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U radu mi je namjera prezentirati i interpretirati podatke iz *Kukuljevićeve ankete*, pri čemu se interpretacija odvija na dvije razine: razini kontekstualizacije i razini detaljne analize djela, odnosno anketnih listina. Ključne metode za moje istraživanje su kritička analiza izvora, deskriptivna metoda i komparativna metoda. Komparativna metoda će mi služiti za usporedbu podataka koji se odnose na hrvatske pokrajine i Habsburšku Monarhiju te različite podatke iz naših krajeva, a kritička analiza pri obradi samih podataka. Naravno, te se metode susreću i isprepliću u radovima autora iz Monarhije koji pišu o hrvatskim pokrajinama i analizi samih anketnih listova.

Središnji dio disertacije će biti posvećen obradi i analizi podataka iz anketnih listina. No, do tog središnjeg dijela rada planiram doći suzujući prostor analize pomoću koncentričnih krugova. Najprije ću izvidjeti kako su europski autori prikupljali podatke o svojim zemljama. Nakon toga ću se usredotočiti na djela autora s prostora Habsburške Monarhije kako bih utvrdila zašto su se time bavili, koje modele su pritom koristili i kakav im je bio pristup. Važno je također proučiti na koji su način prikupljene podatke objavljivali. Istovremeno ću gledati na koji su način i uolikoj mjeri u njihovim radovima i edicijama zastupljene hrvatske pokrajine. Daljnji korak slijedi u utvrđivanju kako su ti autori utjecali na naše autore koji su se prihvatili takvog posla, prvenstveno metodološki. Sljedeći krug analize se odnosi na istraživanje djela autora iz hrvatskih pokrajina, i to od Dragutina Seljana do Vinka Sabljara.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Kukuljevićeva je anketa do sada bila uglavnom nepoznata etnološkoj i povijesnoj znanosti te su podaci iz anketnih listova bili samo parcijalno korišteni u radovima povjesničara. Disertacija će dati uvid u njezin nastanak, provedbu i rezultate, kao i slične projekte u europskim zemljama u 19. stoljeću. Analiza podataka iz *Ankete* će dati novi doprinos poznavanju svakodnevice i objašnjenju ritma života u hrvatskim pokrajinama sredinom 19. stoljeća. Usporedbom podataka iz *Ankete* s drugim podacima dobit ćemo dublji i vjerodostojniji uvid u svakodnevicu tadašnjeg hrvatskog društva, kako sela, tako i gradova.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Allgemeine Encyklopaedie der Wissenschaften und Kuenste. Erste Section (Carlowitz – Dani). Leipzig 1832.
2. Allgemeines geographisch – statistisches Lexikon aller Oesterreichischen Staaten. III (Da – Fe), VIII (Ko – Lo), X (Mi – Op). Wien 1846.
3. Andre, Christian Carl: *Neueste Zahlenstatistik der europaeischen und aussereuropaeischen Staaten*. Stuttgart und Tuebingen 1823.
4. Borošak Marijanović, Jelena: *Doprinos Ivana Kukuljevića Sakcinskog i Društva za jugoslavensku povjesnicu i starine u očuvanju i znanstvenom utemeljenju istraživanja kulturne baštine*, magistarski rad, Zagreb 2007.
5. Csaplovics, Johann: *Gemaelde von Ungern. Erster Theil*. Pesth 1829.
6. Csaplovics, Johann: *Slavonien und zum Theil Croatien. Erster Theil*. Pesth 1819.
7. Csaplovics, Johann: *Topographisch – statistisches Archiv des Koenigreich Ungarn. Erster Theil*. Wien 1821.
8. Čapo Žmegač, Jasna – Muraj, Aleksandra – Vitez, Zorica – Grbić, Jadranka – Belaj, Vitomir: *Etnologija: svagdan i blagdan hrvatskoga puka*. Matica hrvatska, Zagreb 1998.

9. **Demian, J. A.:** *Darstellung der Oesterreichischen Monarchie. Statistische Beschreibung der Militaer – Graenze. Erster Band.* Wien 1806.
10. **Demian, J. A.:** *Statistische Darstellung des Koenigreichs Ungern und dazu gehoerigen Laender. Zweyter Theil.* Wien 1806.
11. **Demian, J. A.:** *Statistische Darstellung des Koenigreichs Ungern. Erster Band.* Wien 1805.
12. **Engel, J. C.:** *Staatskunde und Geschichte von Dalmatien, Croatien und Slawonien.* Halle 1798.
13. **Eriksen, Tomas Hilan:** *Etnicitet i nacionalizam.* Biblioteka XX vek, Beograd 2004.
14. **Geographisch – statistisches Handwoerterbuch des oesterreichischen Kaiserthumes.** Wien 1827.
15. **Hietzinger, C. B.:** *Statistik der Militaergraenze des oesterreichischen Kaiserthums. Erster Theil.* Wien 1817.
16. **Holjevac, Željko:** *Pravila Društva za jugoslavensku povestnicu i starine: nacrt, potvrda, prijedlog izmjene (1850/1851. – 1857. – 1864/1865.),* Historijski zbornik 53 (2000), str. 195. – 208.
17. **Liechtenstern, J. M.:** *Grundlinien einer Statistik des oesterreichischen Kaiserthums.* Wien 1817.
18. **Liechtenstern, J. M.:** *Staatsverfassung der Oesterreichischen Monarchie im Grundrisse.* Wien 1791.
19. **Liechtenstern, J. M.:** *Wollstaendiger Umriss der Statistik des oesterreichischen Kaiserstaats.* Bruenn 1820.
20. **Magda, Pal:** *Neueste statistisch – geographische Beschreibung des Koenigreichs Ungarn, Croatien, Slavonien und der ungarischen Militaer – Grenze. Zweite Ausgabe.* Leipzig 1834.
21. **Mance, Ivana:** *Ivan Kukuljević Sakcinski: povijest umjetnosti i politika u Hrvatskoj druge polovice 19. stoljeća,* doktorska disertacija, Zagreb 2009/2010.
22. **Oesterreichische National – Encyklopaedie.** Erster Band (A – D), Dritter Band (J – M), Fuenfter Band (Seeauer – W). Wien 1835.
23. **Putinja, Filip – Stref Fenar, Žoslin:** *Teorije o etnicitetu.* Biblioteka XX vek, Beograd 1997.
24. **Sabljar, Vinko:** *Miestopisni riečnik kraljevinah Dalmacije Hervatske i Slavonije.* Zagreb 1866.
25. **Schwartner, Martin:** *Statistik des Koenigreichs Ungern. Erster Theil.* Ofen 1809.
26. **Seljan, Dragutin:** *Zemljopis pokrajina ilirskih ili Ogledalo zemlje.* Zagreb 2005.
27. **Vranješ – Šoljan, Božena:** *Stanovništvo Banske Hrvatske.* Educa, Zagreb 2009.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

5 000 kn

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	

	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	samostalno financiranje	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje. Potpis _____ izv.prof. Mario Strecha Potpis _____ izv.prof. Tihana Petrović Leš Potpis _____ Vlatka Leskovec, prof. povijesti i sociologije		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu. U Zagrebu, 25.03.2012. Potpis _____ Vlatka Leskovec, prof. povijesti i sociologije		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Vlatka Leskovec	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6672	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	Zasnivanje hrvatske Staatskunde temeljem Kukuljevićeve ankete sredinom 19. stoljeća	
	Engleski	Founding of Croatian Staatskunde in the Middle of the nineteenth Century on the basis of the Kukuljević Poll	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti/povijest/hrvatska i svjetska moderna i suvremena povijest	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr. sc. Mario Strecha, izv. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	mario.strecha@email.t-com.hr
Drugi mentor:	Dr. sc. Tihana Petrović Leš, izv. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	tples@ffzg.hr
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Željko Holjevac, doc.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	zholjeva@ffzg.hr
	2. dr. sc. Mario Strecha, izv. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	mario.strecha@email.t-com.hr
	3. dr. sc. Iskra Iveljić, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	iiveljic@ffzg.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Vijeća poslijediplomskih studija 4. travnja 2011. Ad. 47. Sjednica Vijeća Filozofskoga fakulteta u Zagrebu 19. travnja 2011. Ad. 101.	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Kako nije predviđeno uključivanje ispitanika u rad, nije bilo potrebno odobrenje Etičkoga povjerenstva.
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Stručno povjerenstvo je na javnoj obrani teme doktorskog rada, održanoj 1. prosinca 2011. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, zaključilo da je potrebno doraditi prijedlog teme, promijeniti naslov (koji je prvobitno glasio "<i>Kukuljevićeva anketa</i>": <i>zasnivanje hrvatske Staatskunde sredinom 19. stoljeća</i>) i predložiti drugog mentora u osobi dr. sc. Tihane Petrović Leš, izv. prof. s Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju. Nakon što je pristupnica podnijela doradeni prijedlog teme doktorskog rada i udovoljila ostalim zahtjevima, Stručno povjerenstvo zaključuje da nema zapreka za upućivanje prijedloga teme i mentora u daljnju proceduru.	
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)	
Pristupnica predlaže u svome sinopsisu kao predmet doktorskoga rada analizu ankete koja je 1850. uz financijsku pomoć Banskog vijeća obuhvatila sve župe i parohije civilne Hrvatske i Slavonije i Vojne krajine, a koja je među istraživačima poznata pod kolokvijalnim nazivom «Kukuljevićeva anketa». Motiv za njezino pokretanje bilo je prikupljanje i obrađivanje podataka za potrebe topografsko-etnografsko-statističkog opisa hrvatskih pokrajina po uzoru na djela koja su tada nastajala u Habsburškoj Monarhiji. Ta su djela svakako utjecala na prvu anketu te vrste kod nas, čiji su podaci dosad samo parcijalno korišteni u radovima hrvatskih povjesničara. Cilj je rada analizirati podatke koje anketa donosi u kontekstu žanra Staatskunde, pri čemu će se interpretacija odvijati na dvije razine: na razini kontekstualizacije i razini detaljne analize anketnih listina. Analiza ankete u radu uvelike će doprinijeti komparativnom objašnjenju ritmova kolektivnog života u hrvatskim pokrajinama sredinom 19. stoljeća, a uklopljena u teorijski obrazac modela Staatskunde bit će koristan doprinos i važan korak dalje u historiografskom znanju o hrvatskoj povijesti toga vremena.	
Mišljenje i prijedlog:	
Sinopsis pokazuje da pristupnica namjerava sustavno pristupiti temi i da je upoznata s bitnim arhivskim i drugim izvorima, kao i znanstvenom, stručnom i teorijskom literaturom područja koje istražuje. Pristupnica je ispunila sve uvjete Poslijediplomskoga doktorskoga studija moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu i ima potrebne stručne i znanstvene sposobnosti za izradu doktorskoga rada. Stoga predlažemo da se prihvati tema <i>Civilna i Vojna Hrvatska u svjetlu "Kukuljevićeve ankete" iz 1850. godine</i> te da joj se odobri izrada doktorskoga rada pod vodstvom prof. dr. sc. Marija Streche (Odsjek za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) i prof. dr. sc. Tihane Petrović Leš (Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu).	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Stručno povjerenstvo predlaže novi naslov koji glasi na hrvatskom <i>Civilina i Vojna Hrvatska u svjetlu „Kukuljevićeve ankete“ iz 1850. godine</i>, odnosno na engleskom jeziku <i>Civil and Military Croatia based upon the „Kukuljević Poll“ in 1850.</i>	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
Uz prvog mentora dr. sc. Marija Strechu, izv. prof. s Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, predlaže se drugi mentor dr. sc. Tihana Petrović Leš, izv. prof. s Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
2014./15., ljetni semestar	
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)	
Potpis	

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

**Izabrano Povjerenstvo za
ocjenu teme i predlaganje
mentora**

Titula, ime i prezime, ustanova, država:

Potpis:

1. (predsjednik Povjerenstva)
dr. sc. Željko Holjevac, doc, Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska

2. dr. sc. Mario Strecha, izv. prof., Filozofski
fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska

3. dr. sc. Iskra Iveljić, red. prof., Filozofski
fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska

4.

5.

U Zagrebu, 2. travnja 2012.

M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA**OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE**

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Tena Velki, diplomirani psiholog - profesor		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Psihologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7226		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Krunoslav Velki		
Datum i mjesto rođenja:	08.07.1984., Osijek, Hrvatska		
Adresa:	Dunavska 58, Osijek, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	098835575		
E-mail:	tena.velki@gmail.com		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku - Filozofski fakultet u Osijeku , <i>Psihologija</i> , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	ožujak 2011. - Filozofski fakultet u Osijeku vanjski suradnik na kolegijima Razvojne psihologije ožujak 2009. - Elektrotehnički fakultet Osijek vanjski suradnik na kolegiju Komunikacijske vještine studeni 2008. - Učiteljski fakultet u Osijeku suradničko zvanje i radno mjesto asistenta za znanstveno područje društvenih znanosti, znanstveno polje psihologija, znanstvena grana razvojna psihologija prosinac 2007. - Suradnja na raznim projektima s udrugom Živo Srebro (udruga za ADD i ADHD) veljača 2008. – prosinac 2009. Udruga volontera za podršku žrtvama/svjedocima u sudskim postupcima

	volonterka u Službi za podršku žrtvama/svjedocima pri Županijskom sudu u Osijeku travanj 2008. - studeni 2008. Ekonomska i upravna škola Osijek stručni suradnik - psiholog lipanj 2008. - rujan 2008. Udruga Breza (udruga za rad s mladima) suradnja na projektu Zemlja bez granica, voditeljica radionica „Kao oblak 2008.“ za djecu osnovnog i srednjoškolskog uzrasta, te za djecu s hiperaktivnim poremećajem siječanj 2008. - ožujak 2008. Udruga Breza (udruga za rad s mladima) vođenje individualne nastave učenici s emocionalnim poteškoćama (5. razred osnovne škole)
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Cakić, Lara; Velki, Tena. Teachers Reports of Preschoolers Behavior Problems // Review of Psychology: Abstracts from the 9th Alps Adria Psychology Conference / Buško, Vesna (ur.). Jastrebarsko : Naklada Slap, 2010. 194-194 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni). 2. Velki, Tena. Rizični i zaštitni faktori kod pojave nasilja među djecom // Zbornik radova s III. znanstveno-stručnog skupa posvećenog pitanjima nasilja: Psihosocijalni aspekti nasilja u suvremenom društvu – izazov obitelji, školi i zajednici (2010.) / Šincek, Daniela (ur.). Osijek : Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet i Društvo psihologa Osijek, 2012. 139-157 (predavanje, domaća recenzija, objavljeni rad, znanstveni). 3. Velki, Tena. Pojava nasilja među srednjoškolcima // Zbornik radova sa skupa Nasilje nad djecom i među djecom / Kolesarić, Vladimir (ur.). Osijek : Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, 2008. 267-282 (predavanje, domaća recenzija, objavljeni rad, stručni). 4. Velki, Tena; Vrdoljak, Gabrijela; Antunović, Ana. Mišljenje roditelja i nastavnika o problemu nasilja među djecom // 19. godišnja konferencija hrvatskih psihologa: Vrijeme sličnosti i razlika - izazov psihologiji i psiholozima : program i sažeci priopćenja / Kolesarić, Vladimir (ur.). Osijek : Društvo psihologa, 2011. 73-73 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni). 5. Perić Kosović, Danijela; Velki, Tena; Cakić, Lara. Prezentacija rada Obiteljskog centra // 20. Dani Ramira i Zorana Bujasa: sažeci priopćenja / Čorkalo Biruški, Dinka ; Vukasović, Tena (ur.). Zagreb : Filozofski fakultet, Zagreb, 2011. 234-234 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, stručni). 6. Velki, Tena; Piri, Gabrijela. Validacija Upitnika o nasilju djeteta u školi // 20. Dani Ramira i Zorana Bujasa: sažeci priopćenja / Čorkalo Biruški, Dinka ; Vukasović, Tena (ur.). Zagreb : Filozofski fakultet, Zagreb, 2011. 254-254 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni). 7. Antunović, Ana; Velki, Tena. Validacija upitnika školske klime (verzije za učenike i nastavnike) // 20. Dani Ramira i Zorana Bujasa: sažeci priopćenja / Čorkalo Biruški, Dinka ; Vukasović, Tena (ur.). Zagreb : Filozofski fakultet, Zagreb, 2011. 197-197 (poster, međunarodna

- recenzija, sažetak, znanstveni).
8. Velki, Tena.
Povezanost akademske samoregulacije, akademskog uspjeha i psihičkog zdravlja // 18. godišnja konferencija hrvatskih psihologa - Kroskulturalna psihologija: Knjiga sažetaka / Takšić, Vladimir (ur.).
Rijeka : Društvo psihologa Primorsko-goranske županije, 2010. 97-97 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).
9. Piri, Gabrijela; Velki, Tena.
Razlike u metakogniciji kod učenika osnovne škole s obzirom na spol, dob, školski uspjeh i inteligenciju // XVII. Dani psihologije u Zadru: sažetci radova / Sorić, Izabela; Čubela Adorić, Vera; Gregov, Ljiljana; Penezić, Zvezdan (ur.).
Zadar : Odjel za psihologiju Sveučilišta u Zadru, 2010. 154-154 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).
10. Velki, Tena.
Rizični i zaštitni faktori kod pojave nasilja među djecom // Psihosocijalni aspekti nasilja u suvremenom društvu - izazov obitelji, školi i zajednici: program i sažeci izlaganja / Kolesarić, Vladimir; Ručević, Silvija; Šincek, Daniela (ur.).
Osijek : Filozofski fakultet, Osijek, 2010. 80-80 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).
11. Velki, Tena.
ADHD – School problem, Case study // Behavioral-Cognitive Therapy: New Perspectives: Book of abstracts / Anić, Nada; Živčić-Bećirević, Ivanka (ur.).
Zagreb : Naklada Slap, 2009. 64-64 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, stručni).
12. Velki, Tena.
Bullying - psychological consequences of being victims and bullies // International Life Sciences Students' Conference: Meeting the future of life science: Abstract book / Martynuk, V.S.; Hryhoruk, V.I.; Ostapchenko, L.I.; Belov, Y.A.; Pakhomova, A.O.; Zaichuk, M.O.; Pastuhov, O.L.; Lozova, V.M. (ur.).
Kyiv, Ukraine : Taras Shevchenko National University of Kyiv, 2009. 80-80 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).
13. Velki, Tena; Velki, Mira.
Dijete s ADHD/ADD-om // 19. Dani Ramira i Zorana Bujasa: program i sažeci priopćenja / Ljubotina, Damir; Kamenov, Željka; Mikac, Una; Urch, Dražen (ur.).
Zagreb : Filozofski fakultet, Zagreb, 2009. 217-217 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, stručni).
14. Piri, Gabrijela; Velki, Tena.
Metakognicija i inteligencija kao prediktori školskog uspjeha // Knjiga sažetaka: 17. godišnja konferencija hrvatskih psihologa: Odgovornost- osobna, profesionalna, društvena / Nazor, Mirjana (ur.).
Split : Društvo psihologa u Splitu, 2009. 113-113 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).
15. Velki, Tena.
Relationship between academic self-regulation, academic achievement and health // SOUTH-EAST EUROPEAN REGIONAL CONFERENCE OF PSYCHOLOGY: CONFERENCE PAPERS ABSTRACTS & AUTHORS / Tatiana Iancheva (ur.).
Sofija : The Bulgarian Psychology Society, 2009. 210-210 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).
16. Velki, Tena.
Evaluacija programa edukacije nastavnika i profesora za rad sa psihički oboljelim učenicima pod nazivom "Čujmo njihov KRIK" // XVI. Dani psihologije u Zadru: sažetci radova / Vulić-Prtorić, Anita; Čubela Adorić, Vera; Proroković, Ana; Sorić, Izabela; Valerjev, Pavle (ur.).
Zadar : Odjel za psihologiju Sveučilišta u Zadru, 2008. 149-149 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, stručni).
17. Velki, Tena.

Pojavnost nasilja među srednjoškolcima // Nasilje nad djecom i među djecom: program i sažeci izlaganja / Kolesarić, Vladimir ; Metzing, Anđelka ; Šincek, Daniela ; Tomašić, Jasmina (ur.).

Osijek : Filozofski fakultet, Osijek, 2008. 39-39 (predavanje,domaća recenzija,sažetak, stručni).

18. Velki, Tena.

Prevention of development of psychic disorders in children and adolescents - teacher education program for working with pupils with psychic disorders named: "Hear their Scream!" // International Life Sciences Students' Conference Warsaw 2008: Book of Abstracts / Kuliš Marta (ur.).

Varšava : International Life Sciences Students' Conference Organising Committee, 2008. 67-67 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).

19. Velki, Tena.

Teorija samoodređenja i akademski uspjeh // Knjiga sažetaka 16. godišnje konferencija hrvatskih psihologa: Psihologija – mediji – etika / Hadžiselimović, Dževdet ; Kolesarić, Vladimir ; Pregrad, Jasenka ; Plavšić, Marlena (ur.).

Poreč : Društvo psihologa Istre, 2008. 170-170 (predavanje,domaća recenzija,sažetak,znanstveni).

20. Velki, Tena; Svetina, Ivana.

Program edukacije nastavnika i profesora za rad sa psihički oboljelim učenicima pod nazivom „Čujmo njihov KRIK!“ // 15. godišnja konferencija hrvatskih psihologa: Prevencija, (re)habilitacija, psihoedukacija – kroz interdisciplinarnost: Knjiga sažetaka / Lopižić, Josip (ur.).

Dubrovnik : Društvo psihologa Dubrovnik, 2007. 109-109 (predavanje,domaća recenzija,sažetak, stručni).

21. Velki, Tena.

Program edukacije nastavnika i profesora za rad sa psihički oboljelim učenicima pod nazivom „Čujmo njihov KRIK!“ // 15. godišnja konferencija hrvatskih psihologa: Prevencija, (re)habilitacija, psihoedukacija – kroz interdisciplinarnost: Knjiga sažetaka / Lopižić, Josip (ur.).

Dubrovnik : Društvo psihologa Dubrovnik, 2007. 139-139 (poster,domaća recenzija,sažetak, stručni).

22. Velki, Tena; Matasović, Ankica.

Ljubomora u adolescenata: govori li u prilog evolucijskog ili socijalnoj teoriji // 14. godišnja konferencija hrvatskih psihologa: Ljudski potencijali kroz životni vijek: Knjiga sažetaka / Jelčić, Jasminka ; Lopižić, Josip ; Lugović, Gina ; Sušan, Zoran (ur.).

Šibenik : Društvo psihologa Šibenik, 2006. 77-77 (predavanje,domaća recenzija,sažetak,znanstveni).

23. Velki, Tena; Matasović, Ankica.

Neverbalna komunikacija // 14. godišnja konferencija hrvatskih psihologa: Ljudski potencijali kroz životni vijek: Knjiga sažetaka / Jelčić, Jasminka ; Lopižić, Josip ; Lugović, Gina ; Sušan, Zoran (ur.).

Šibenik : Društvo psihologa Šibenik, 2006. 103-103 (domaća recenzija,sažetak, stručni).

24. Velki, Tena.

POVEZANOST STUPNJA AUTONOMIJE MOTIVACIJE, AKADEMSKOG USPJEHA I PSIHIČKOG ZDRAVLJA. // CROATIAN JOURNAL OF EDUCATION. 13 (2011) , 3; 56-87 (članak, znanstveni).

25. Velki, Tena.

Relationship Between Academic Self-Regulation, Academic Achievement And Health. // Bulgarian journal of psychology. 1 (2009) , 3-4; 105-118 (članak, znanstveni).

26. Velki, Tena

ADHD – School problem, Case study // 39th EABCT Annual Congress
Dubrovnik, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Poster)

27. Velki, Tena

Bullying – Psychological Consequence of Being Victims and Bullies // *International Life*

- Sciences Students' Conference: Meeting the future of life science*
Kiev, Ukrajina, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
28. Velki, Tena; Velki, Mima
Dijete s ADHD/ADD-om // 19. Dani Ramira i Zorana Bujasa
Zagreb, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Poster)
29. Velki, Tena
Evaluacija programa edukacije nastavnika i profesora za rad sa psihički oboljelim učenicima pod nazivom *// 16. Dani psihologije u Zadru*
Zadar, Hrvatska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
30. Velki, Tena; Matasović, Ankica
Ljubomora u adolescenata: govori li u prilog evolucijskoj ili socijalnoj teoriji *// 14. godišnja konferencija hrvatskih psihologa*
Vodice, Hrvatska, 2006 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
31. Piri, Gabrijela; Velki, Tena
Metakognicija i inteligencija kao prediktori školskog uspjeha *// 17. godišnja konferencija hrvatskih psihologa*
Split, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
32. Velki, Tena; Vrdoljak, Gabrijela; Antunović, Ana
Mišljenje roditelja i nastavnika o problemu nasilja među djecom *// 19. godišnja konferencija hrvatskih psihologa*
Osijek, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
33. Velki, Tena; Matasović, Ankica
Neverbalna komunikacija *// 14. godišnja konferencija hrvatskih psihologa*
Vodice, Hrvatska, 2006 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
34. Velki, Tena
Pojava nasilja među srednjoškolcima *// 2. znanstveno-stručni skup: Nasilje nad i među djecom*
Osijek, Hrvatska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
35. Velki, Tena
Povezanost akademske samoregulacije, akademskog uspjeha i psihičkog zdravlja *// 18. godišnja konferencija hrvatskih psihologa*
Opatija, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
36. Velki, Tena
Prevention of development of psychic disorders in children and adolescents - teacher education program for working with pupils with psychic disorders named: "Hear their Scream!" *// International Life Sciences Students' Conference*
Varšava, Poljska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
37. Velki, Tena; Svetina, Ivana
Program edukacije nastavnika i profesora za rad sa psihički oboljelim učenicima pod nazivom „Čujmo njihov KRIK!“ *// 15. godišnja konferencija hrvatskih psihologa*
Cavtat, Hrvatska, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
38. Piri, Gabrijela; Velki, Tena
Razlike u metakogniciji kod učenika osnovne škole s obzirom na spol, dob, školski uspjeh i inteligenciju *// 17. Dani psihologije u Zadru*
Zadar, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Poster)
39. Velki, Tena
Relationship between academic self-regulation, academic achievement and health *// The South-East European Regional Conference of Psychology (SEERCP): Southeastern Europe Looking Ahead: Paradigms, Schools, Needs and Achievements of Psychology in the Region*
Sofia, Bugarska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
40. Velki, Tena
Rizični i zaštitni faktori kod pojave nasilja među djecom *// 3. znanstveno-stručni skup posvećen pitanjima nasilja: Psihosocijalni aspekti nasilja u suvremenom društvu- izazov obitelji, školi i zajednici*
Osijek, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

	41. Cakić, Lara; Velki, Tena Teachers Reports of Preschoolers Behavior Problems // <i>9th Alps-Adria Psychology Conference in Klagenfurt</i> Klagenfurt, Austrija, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Poster) 42. Velki, Tena Teorija samoodređenja i akademski uspjeh // <i>16. godišnja konferencija hrvatskih psihologa</i> Poreč, Hrvatska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 43. Velki, Tena; Piri, Gabrijela Validacija Upitnika o nasilju djeteta u školi // <i>20. Dani Ramira i Zorana Bujasa</i> Zagreb, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Poster) 44. Antunović, Ana; Velki, Tena Validacija upitnika školske klime (verzije za učenike i nastavnike) // <i>20. Dani Ramira i Zorana Bujasa</i> Zagreb, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Poster)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Provjera ekološkog modela dječjeg nasilničkog ponašanja prema vršnjacima		
Engleski:	Verifying the ecological model of bullying behavior		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Psihologija / Razvojna psihologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Gordana Kuterovac Jagodić	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	gkuterov@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	Keresteš, G., Brković, I. i Kuterovac Jagodić, G. (2011). Doživljaj kompetentnosti u roditeljskoj ulozi i sukobi između roditelja i adolescenata. <i>Suvremena psihologija</i>, 14, 7-21. Keresteš, G., Brković, I., & Kuterovac Jagodić, G. (2011.). Predictors of psychological well-being of adolescents' parents. <i>Journal of Happiness Studies</i>, DOI 10.1007/s10902-011-9307. Keresteš, G., Brković, I. i Kuterovac Jagodić, G. (2010). Mjerenje pubertalnog sazrijevanja u istraživanjima razvoja adolescenata. <i>Društvena istraživanja</i>, 19, 933-951. Kuterovac Jagodić, G., Keresteš, G., Brković, I. (2007). Attachment Styles Of Parents Of Adolescents And Their Parenting Behavior. In V. Čubela (Ed), <i>Book of Selected Proceedings, 15th Psychology Days in Zadar, May 25-27.2006</i> (pp.167-183). Zadar: University of Zadar. Grozdek, M., Kuterovac Jagodić, G., Zarevski, P. (2007). Samopoimanje srednjoškolaca različitog školskog uspjeha. <i>Suvremena psihologija</i>, 10, 1, 37-54.		

Drugi mentor:	
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Nasilje među djecom je složena pojava, stoga ju je nužno istraživati u okviru integrativnih modela. Integrativni ekološki model dječjeg nasilnog ponašanja prema vršnjacima pri objašnjenju dječjih nasilnih ponašanja uzima u obzir značajke samog djeteta te okruženja u kojem dijete živi, ali i specifične načine na koje ti čimbenici djeluju i oblikuju jedan drugoga u funkciji razvoja. Dosadašnja su istraživanja u Hrvatskoj ispitivala zastupljenost dječjeg nasilnog ponašanja te utjecaje iz pojedinih razina ekološkog modela. Predloženo istraživanje planira ispitati čimbenike nasilnog ponašanja iz većeg broja ekoloških sustava kao i njihov međuodnos. U istraživanju će sudjelovati učenici 5. do 8. razreda osnovne škole i njihovi roditelji, te nastavnici škola uključenih u istraživanje. Glavna analiza podataka provest će se tehnikom višerazinskog modeliranja, koja će omogućiti određivanje značajnosti i prediktivne snage čimbenika međuvršnjačkog nasilja s različitih razina ekološkog sustava. Nalazi provedenog istraživanja pridonijet će boljem razumijevanju pojave međuvršnjačkog nasilja te unapređenju modela koji se bave pitanjem nasilja među djecom.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Bullying among children is a complex phenomenon and therefore it is necessary to study it within the framework of integrative models. In explanation the violent behaviors of children, the integrative ecological model of bullying takes into consideration characteristics of the child, the features of the environment the child lives in, as well as specific ways in which these factors operate and shape one another in the function of development. Past studies in Croatia have studied the presence of bullying and the influences from particular levels of the ecological model. The proposed research plans to examine the factors of bullying behavior from a several ecological systems as well as their mutual relationship. The study shall include students of fifth to eight grades of primary school, their parents and teachers in the schools that participate in the research. The main analysis of the data will be done using the multilevel modeling technique, which will enable us to determine the significance and the predictive power of the factors of bullying from different levels of the ecological system. The findings of the research will contribute to a better understanding of the phenomenon of bullying and to an improvement of models that strive to explain it.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
Nasilje među djecom definira se kao oblik agresivnog ponašanja u kojem postoji nesrazmjer moći između nasilnika i žrtve gdje nasilnik ima veću moć, te neopravdano i učestalo ponavlja svoje ponašanje (Rigby, 2002). Kako je nasilje među djecom složena pojava, nužno ju je istraživati u okviru integrativnih modela koji koriste znanja iz različitih područja psihologije i znanosti, te daju preciznije i detaljnije objašnjenje nasilnog ponašanja. Integrativni model dječjeg nasilnog ponašanja prema vršnjacima, koji se oslanja na Bronfenbrennerov ekološki model razvoja, pri objašnjenju dječjih nasilnih ponašanja uzima u obzir značajke samog djeteta te okruženja u kojem dijete živi (obitelj, vršnjaci, škola i zajednica, ali i širi sociokulturalni kontekst), ali i specifične načine na koje ti čimbenici djeluju i oblikuju jedan drugoga u funkciji razvoja. U središtu ekološkog modela nalazi se dijete sa svojim individualnim osobinama koje su prvi izvor čimbenika koji mogu utjecati hoće li dijete biti uključeno u nasilje nad vršnjacima kao nasilnik, žrtva, tzv. provokativna žrtva ili promatrač (Espelage i Swearer, 2004). Od individualnih karakteristika najčešće su se ispitivali školski uspjeh gdje se loš školski uspjeh pokazao rizičnim, dob, empatija i impulzivnost (Espelage i Swearer, 2004; Olweus, 1998). Iako su prvotna istraživanja pokazivala kako su nasilnici starija djeca, novije studije pokazuju zakrivljen odnos u kojem količina nasilja raste do određene dobi te onda počinje opadati najčešće pred kraj srednje škole (Espelage i Swearer, 2004). Istraživanja su pokazala kako nasilnicima nedostaje empatije, ali se povezanost između nedostatka empatije i nasilja među djecom razlikovala u dječaka i djevojčica. Dječaci općenito pokazuju manji stupanj empatije. Osim toga u pojedinim istraživanjima nasilnici se razlikuju s obzirom na deficit u određenom aspektu empatije te su istraživanja češće pokazivala povezanost između afektivnog aspekta empatije i agresije (Espelage i Swearer, 2004; Mehrabian, 1997). Osim nedostatka empatija nasilna djeca često puta reagiraju impulzivno ne razmišljajući o posljedicama svog ponašanja (Graham i Juvonen, 1998; Ross, 1996). Općenito su istraživanja pokazala kako nasilna djeca imaju deficit u regulaciji ponašanja te su sklona preburno i impulzivno reagirati i u	

situacijama kada nisu izazvana (Nägele, 2008). Osim navedenih značajnim rizičnim faktorima pokazali su se spol, rasa, vjerovanja koja podupiru nasilje, očekivanje uspjeha kada se primjenjuje agresija, atribucija agresivnosti kod drugih kad je u stvarnosti nema, nedostatak vještina rješavanja problema, različita visoka rizična ponašanja i dijagnoza hiperaktivnog poremećaja ili nekog od poremećaja učenja (Orpinas i Horne, 2006).

Sljedeći sustav, mikrosustav, odnosi se na okolinu s kojom dijete dolazi u izravnu interakciju, a uključuje utjecaj obitelji, škole i vršnjaka. Mikrosustav ima izravan utjecaj na djetetov razvoj pa tako i na nasilje. Roditeljsko ponašanje konzistentno se pokazalo kao jedan od najjačih faktora za pojavu nasilja među djecom. Istraživanja su pokazala da je agresivnost mladih povezana s manjom emocionalnom toplinom roditelja i većom psihološkom kontrolom (Kuterovac-Jagodić i Keresteš, 1990) te premalo nadzora roditelja (Vizler, 2004). Također djeca izložena roditeljskom nasilju pod većim su rizikom da postanu nasilnici u školi (Eisenberg, Damon i Lerner, 2006) jer svakodnevno uče od roditelja da je nasilje prikladan način rješavanja problema. Nedostatak nadzora odraslih u školi (Orpinas i Horne, 2006) i negativna školska klima su snažni prediktor uključenosti djece u nasilje (Harris, 2009). Nasilje se najčešće događa na mjestima gdje nisu nazočni odrasli (hodnici, toaleti, blagovaonica i sl.), a negativna školska klima, koja se očituje u činjenici da dijete ne osjeća pripadnost školi i razredu koji pohađa te se ne osjeća sigurno u školskom okruženju, pridonosi njegovom razvoju. Osim toga politika škole vezana uz sprječavanje nasilja ima važnu ulogu u razvoju nasilje među djecom (Olweus, 2003; Samara i Smith, 2008). Politika koja samo kažnjava nasilje, a ne uči nove pozitivne načine rješavanja sukoba pokazala se najproblematičnijom jer djeca ne znaju kako se pravilno ponašati, a kazna samo djeluje frustrirajuće i donosi im još dodatnih negativnih emocija s kojima se ne znaju nositi. Utjecaj vršnjaka se pokazao važnim u razvoju nasilnog ponašanja. Nasilna djeca nisu socijalno izolirana, nego pronalaze prijatelje sličnih osobina i ponašanja, od kojih dobivaju podršku za svoje antisocijalno ponašanje (Vasta, Haith i Miller, 2005). Djeci nasilnicima je zajedničko agresivno ponašanje i pozitivan stav prema nasilju te se međusobno druže i prihvaćaju (Pellegrini, Bartini i Brooks, 1999).

Međusobne interakcije mikrosustava tvore mezosustav koji također ima izravan utjecaj na razvoj nasilnog ponašanja (Swearer i sur., 2010). Najčešće proučavani mezosustavi u području nasilja među djecom su interakcije obiteljskog i školskog sustava te interakcije obiteljskog i vršnjačkog sustava. Istraživanja su pokazala da uključenost roditelja u obrazovanje djeteta igra važnu ulogu u pojavi nasilja među djecom. Djeca čiji su roditelji više uključeni u cijeli proces obrazovanja u manjoj mjeri razvijaju nasilno ponašanje (National Center for Educational Statistics, 1992; Espelage i Swearer, 2004). Općenito se roditeljska uključenost u obrazovanje djeteta pokazala višestruko korisnom, jer su ta djeca pokazivala bolji školski uspjeh, općenito pozitivnije stavove prema školi te su poboljšala i ponašanje (Espelage i Swearer, 2004). Osim toga, posebice kod mlađe djece, veliku ulogu ima i roditeljsko poznavanje i utjecaj na odabir vršnjaka s kojima se dijete druži. Roditelji koji poznaju prijatelje svoje djece, njihove obitelji i općenito koji više pokazuju interes za djetetove vršnjake imaju djecu koja pokazuju manje nasilnog ponašanja (Orpinas i Horne, 2006).

Distalne utjecaje na razvoj nasilja imaju društvena zajednica i mediji (egzosustav) te kultura (makrosustav), koji kao udaljeniji sustavi, imaju posredan utjecaj i to često puta preko mikrosustava koji u tom slučaju sudjeluje kao medijator.

Na razini egzosustava posebice su se rizičnim faktorima za razvoj nasilja pokazali opasno susjedstvo (Trentacosta, Hyde, Shaw i JeeWon Cheong, 2009), niska razina socioekonomskog statusa (Eisenberg, Damon i Lerner, 2006), siromaštvo (Rivers, Duncan i Besag, 2007) i utjecaj medija, posebice nasilnih tv programa i nasilnih kompjuterskih igara (Barboza, Schiamburg, Oehmke, Korzeniewski, Post i Heraux, 2009). Osim toga mjesto zaposlenja i nezaposlenost roditelja, razvijenost socijalne mreže/potpore roditelja, samohrani roditelji te često seljenje su također rizični za razvoj nasilnog ponašanja u djece (Craven, Finger i Yeung, 2007; Gullotta, Adams i Ramos, 2005). Na razini makrosustava istraživanja su pokazala kako kultura unutar koje dijete odrasta i općenito državna politika imaju značajan utjecaj na razvoj nasilnog ponašanja među djecom (Lee, 2007).

abian, 1997;šće pred krajeonašati, a kazna samo djeluje frustrirajuće i donosi im još dodatnih negativnih emocija s kojimaOsim navedenih faktora istraživanja su konzistentno pokazala kako je muški spol rizični faktor za razvoj agresije. U svim kulturama muškarci i dječaci pokazuju više agresije i međuvršnjačkog nasilja nego žene i djevojčice. Desetljeća istraživanja su potvrdila ove nalaze (Orpinas i Horne, 2006).

Dosadašnja su istraživanja u Hrvatskoj ispitivala zastupljenost nasilnog ponašanja među djecom te utjecaje iz pojedinih razina ekološkog modela. Predloženo istraživanje planira ispitati čimbenike nasilnog ponašanja iz većeg broja ekoloških sustava kao i njihov međudodnos kako bi se što obuhvatnije sagledala cjelokupna složena slika nasilnog ponašanja među djecom.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Svrha istraživanja je provjeriti valjanost ekološkog modela o objašnjenju pojave nasilnog ponašanja kod osnovnoškolske djece, kao i ispitati spolne specifičnosti u mogućnosti predikcije nasilnog ponašanja djece. Ciljevi su: (1) Koje od odabranih varijabli ekološkog modela značajno predviđaju učestalost nasilnog ponašanja osnovnoškolske djece? (2) Kakva je relativna prediktivna snaga varijabli međuvršnjačkog nasilja s različitih razina ekološkog modela i kakvi su njihovi međusobni odnosi? (3) Postoje li spolne razlike u učestalosti i vrsti međuvršnjačkog nasilja, te moderatorski učinak spola na stupanj prediktivnosti različitih varijabli međuvršnjačkog nasilja?

Hipoteze su: (1) Čimbenici koji imaju proksimalniji utjecaj na djetetovo nasilno ponašanje imat će jaču prediktivnu snagu od distalnih čimbenika. (2) Čimbenici s distalne razina sustava svoju povezanost s nasilnim ponašanjem djeteta ostvaruju putem veze s čimbenicima na proksimalnijim razinama sustava. (3) Jačina prediktora na pojedinim razinama ekološkog sustava razlikovat će se s obzirom na spol.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)**Materijali**

Cijeli istraživački postupak, za sve ispitanike, sastoji se od ispunjavanja upitnika tipa papir-olovka. Naglasit će se da je istraživanje povjerljivo i dobrovoljno te da u svakom trenutku sudionici mogu odustati od istraživanja. Za mjerenje nasilnog ponašanja djeteta u školi koristit će se upitnici konstruirani u predistraživanju. Osim samoprocjene nasilnog ponašanja koja će se mjeriti Upitnikom o nasilju školske djece, djeca će i nominirati nasilne vršnjake u razredu na tri mjere nasilnog ponašanja: tjelesno nasilje, verbalno nasilje i elektronsko nasilje. Na kraju ovih upitnika bit će omogućeno da se dijete izjasni ukoliko ima potrebu razgovarati s odraslom osobom o nekom problemu. Za mjerenje prihvaćanja od strane vršnjaka, školske klime, opasnosti susjedstva i utjecaja medija koristit će se upitnici konstruirani u predistraživanju. Sve navedene varijable bit će mjerene putem samoprocjena djece. Upitnikom empatije (Ivanović i Buško, 2008) mjerit će se djetetov stupanj afektivne i kognitivne empatije, dok će Skala impulzivnosti (Vulić-Prtorić, 2006) mjeriti stupanj impulzivnog ponašanja djeteta. Za mjerenje roditeljskog ponašanja upotrijebit će se Upitnik roditeljskog ponašanja URP-29 (Keresteš, Brković i Kuterovac Jagodić, 2008). Za procjenu socioekonomskog statusa obitelji, roditeljske uključenosti u obrazovanje djeteta i roditeljskog poznavanja djetetovih vršnjaka koristit će se upitnici konstruirani u predistraživanju, a procjene će dati po jedan roditelj svakog djeteta uključenog u istraživanje. Za mjerenje školske klime i politike protiv nasilja u školi koristit će se upitnici konstruirani u predistraživanju, a procjene će dati svi nastavnici škola uključenih u istraživanje. Redovitost dolaska na roditeljske sastanke, informacije i školska zbivanja procjenjivat će razrednici koristeći upitnik izrađen u predistraživanju. Na kraju istraživanja djeca će dobiti popis osoba/institucija kojima se mogu obratiti za pomoć.

Ispitanici

U našem istraživanju ispitali bi one osnovne škole koje pristanu na suradnju. Sudionici bi bili učenici iz šest osnovnih škola na području grada Osijeka i to učenici od 5. do 8. razreda. Raspon godina kretao bi se od 10 do 14 godina. Ukupno bi sudjelovalo 800 djece, podjednak broj dječaka i djevojčica. Iz svake generacije sudjelovalo bi oko 200 učenika. U istraživanje bi bio uključen i roditelj koji je više uključen u odgoj i obrazovanje djeteta (oko 800 roditelja). Osim toga ispitali bi i sve razrednice u čijim razredima bi proveli istraživanje te sve nastavnike uključenih škola (oko 150).

Metodologija i plan istraživanja

Istraživanje će biti podijeljeno u dva dijela: opsežno predistraživanje u kojem će biti razvijeni i provjereni mjerni instrumenti te glavno istraživanje u kojem će biti testirane istraživačke hipoteze. U oba dijela sudjelovat će djeca, učenici 5. do 8. razreda osnovne škole i njihovi roditelji (oko 300 parova učenika i roditelja u predistraživanju te oko 800 u glavnom istraživanju), te nastavnici škola u kojima će se provesti istraživanje (oko 100 u predistraživanju i oko 150 u glavnom istraživanju). Istraživanje bi se provodilo u osnovnim školama tijekom jedne školske godine. Najprije će se osobno pristupiti ravnateljima i stručnim suradnicima, izložiti im nacrt istraživanja i zamoliti za suradnju. Potom će se održati sastanak sa svim razrednicima na kojem će se pojasniti kako će se provoditi istraživanje i opisati njihovo sudjelovanje. Na kraju sastanka zamolili bi razrednike da ispune Upitnik o školskoj klimi i politici protiv nasilja. Zbog osjetljivosti ispitivane teme posebnu pažnju treba posvetiti dobivanju pristanka od strane roditelja za sudjelovanje djeteta u istraživanju. Prije samog ispitivanja održali bi roditeljske sastanke u svakom razredu u kojem planiramo provesti istraživanje. Na roditeljskom sastanku objasnili bi svrhu planiranog istraživanja, dali podatke o upitnicima koji bi se primjenjivali s djecom, te održali predavanje na temu Kako poboljšati

školski uspjeh djeteta. Također bi zamolili roditelje da daju pristanak za djetetovo sudjelovanje i odgovore na određene upitnike (socioekonomski status, roditeljski doprinos obrazovanju djeteta te roditeljsko poznavanje djetetovih vršnjaka). Istraživanje ne bi bilo anonimno, a roditelji bi napisali šifru na upitnicima koje popunjavaju. U posebnu kuvertu na papir bi napisali ime i prezime djeteta i odabranu šifru kako bi zaštitili povjerljivost podataka. Naglasili bi da uvid u podatke ima samo istraživač te da će se koristiti isključivo u znanstvene svrhe, tako da su podaci povjerljivi. Nakon što bi se prikupili pristanci roditelja, primijenili bi se navedeni upitnici na djeci. Nakon dobivanja pristanka uzeli bi se popisi djece koja će sudjelovati kako bi se priredili upitnici za procjenu međuvršnjačkog nasilnog ponašanja djece. Istraživanje na djeci proveli bi u razredima za vrijeme trajanja 2 školska sata, u dogovoru s razrednicima, samo na onaj djeci čiji si roditelji dali pristanak i koja dobrovoljno pristanu na suradnju. Ostala djeca bi to vrijeme provela u knjižnici zajedno s razrednicima. Kako istraživanje nije anonimno djeca bi na upitnik pisala šifru koju sama odaberu, a također bi dobila posebnu omotnicu s papirom na koji trebaju upisati svoje ime i šifru koju su kreirali, zatim bi te podatke spremili i zalijepili kuvertu, a istraživač bi na kraju pokupio kuverte. Objasnili bi im da su šifre tu radi zaštite povjerljivosti podataka, te da će isključivo samo istraživač imati uvid u te podatke. Djeca bi sjedila sama u klupi kako bi osigurali povjerljivost podataka. Djeca bi ispunjavala upitnike sljedećim redom: Upitnik empatije, Upitnik o nasilju školske djece, URP-29, nominacija nasilnog ponašanja vršnjaka, Upitnik školske klime, Skala utjecaja medija, Skala impulzivnosti te Skala percepcije opasnosti u susjedstvu. Također bi se pri završetku ispunjavanja upitnika ostavilo vremena za razgovor s djecom. Prije samog ispunjavanja upitnika djeci bi se naglasilo da imaju pravo odbiti sudjelovanje u istraživanju, i to u bilo kojem trenutku. Djeca koja ne bi sudjelovala u istraživanju (zbog negativnog odgovora roditelja ili zbog vlastitog negativnog odgovora) za vrijeme ispunjavanja upitnika mogla bi zajedno s razrednicom biti u školskoj knjižnici. Za vrijeme ispitivanja djece zamolili bi razrednike da procijene učestalost dolazaka roditelja na informacije, roditeljske sastanke ta školska zbivanja te razrednici ne bi bili prisutni u učionici. Kod same primjene upitnika bio bi prisutan samo ispitivač koji bi se kretao za vrijeme ispitivanja, a u slučaju da netko od učenika ima pitanja ispitivač bi došao do tog učenika i odgovorio mu na pitanje. Na kraju pitanja o nasilnom ponašanju među djecom učenici bi se omogućilo da se kažu ukoliko žele razgovarati s odraslom osobom o nekom problemu. Na taj način bi identificirali djecu koja žele pomoć. Po završetku ispitivanja učenici bi dobili kontakt broj i omogućilo bi im se da individualno razgovaraju s autorima istraživanja ukoliko imaju neki problem. Osim toga podijelili bi im se letci s popisom osoba i institucija te njihovim kontaktima kako bi im se mogli javiti ukoliko žele razgovarati s nekim o problemima (smatramo da se možda neće odmah svi učenici izjasniti da žele s nekim razgovarati pa im na ovaj način osiguravamo mogućnost da prime pomoć i podršku ukoliko se kasnije predomisle). Također bi nakon završenog istraživanja, u dogovoru s razrednicima, za sve učenika bila organizirana radionica na temu "Kako poboljšati školski uspjeh?" u trajanju od jednog školskog sata.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Nalazi provedenog istraživanja pridonijet će boljem razumijevanju pojave međuvršnjačkog nasilja te unapređenju modela koji se bave pitanjem nasilja među djecom. Ovo će biti prvo istraživanje u Hrvatskoj koje uzima u obzir i proksimalne i distalne utjecaje, odnosno i individualne karakteristike, ali i širi kontekst u kojem dijete živi te nam omogućuje bolje razumijevanje nasilnog ponašanja unutar zajednice u kojoj dijete živi što povećava i njegovu ekološku valjanost. Dodatni se doprinos sastoji u izradi instrumenata za mjerenje različitih oblika dječjih nasilnih ponašanja, te drugih instrumenata koji mjere različite karakteristike okoline koja utječu na pojavu nasilnog ponašanja u djece.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Ahmed, E. i Braithwaite, V. (2004). Bullying and victimization: cause for concern for both families and schools. *Social Psychology of Education*, 7, 35–54.

Aluede, O., Adeleke, F., Omoike, D. i Afen-Akpai, J. (2008). A review of the extent, nature, characteristics and effects of bullying behaviour in schools. *Journal of Instructional Psychology*, 35(2), 151-158.

Baldry, A.C. i Farrington, D.P. (2005). Protective factors as moderators of risk factors in adolescence bullying. *Social Psychology of Education*, 8, 263–284.

Baldry, A.C. i Farrington, D.P. (2000). Bullies and delinquents: Personal characteristics and parental styles. *Journal of Community &*

Applied Social Psychology, 10, 17-31.

Barboza, G.E., Schiamberg, L.B., Oehmke, Korzeniewski, S.J., Post, L.A. i Heraux, C.G. (2009). Individual characteristics and the multiple contexts of adolescent bullying: An ecological perspective. *Journal of Youth Adolescence*, 38, 101–121.

Beaty, L.A., Erick B. i Alexeyev, E.B. (2008). The problem of school bullies: What the research tells us. *Adolescence*, 43(169), 1-11.

Bowes, L., Arseneault, L., Maughan, B., Taylor, A., Caspi, A. i Moffit, T.E. (2009). School, neighborhood, and family factors are associated with children's bullying involvement: A nationally representative longitudinal study. *Journal of American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 48(5), 545-553.

Bronfenbrenner, U. (1977). Toward an Experimental Ecology of Human Development. *American Psychologist*, 513-531.

Buljan Flander, G., Ćorić Špoljarić, R. i DurmanMarijanović, Z. (2007). Pojava nasilja među djecom s obzirom na spol, dob i prihvaćenost/odbačenost u školi. *Društvena istraživanja*, 16, 157-174.

Cenkseven Önder, F. i Yurtal, F. (2008). An investigation of the family characteristics of bullies, victims, and positively behaving adolescents. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 8(3), 821-832.

Crothers, L.M. i Levinson, E.M. (2004). Assessment of bullying: A review of methods and instruments. *Journal of counseling and development*, 82, 496-503.

Dake, J.A., Price, J.H. i Telljohann, S.K. (2003). The nature and extent of bullying at school. *Journal of School Health*, 73(5), 173-180.

Elgar, F.J., Craig, W., Boyce, W., Morgan, A. i Vella-Zarb, R. (2009). Income inequality and school bullying: Multilevel study of adolescents in 37 countries. *Journal of Adolescent Health*, 45, 351–359.

Espelage, D.L. i Swearer, S.M. (2004). *Bullying in American schools: A social-ecological perspective on prevention and intervention*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Guan, S.A. i Subrahmanyam, K.Y. (2009). Internet use: risks and opportunities. *Current Opinion in Psychiatry*, 22, 351–356.

Jimerson, S.H., Swearer, S.M. i Espelage, D.L. (2009). *Handbook of Bullying in Schools: An International Perspective*. New York: Routledge, Taylor & Francis Group.

Ma, X., Stewin, L.L. i Mah, D.L. (2001). Bullying in school: nature, effects and remedies. *Research Papers in Education*, 16(3), 247-270.

Nation, M., Vieno, A., Perkins, D.D. i Santinello, M. (2008). Bullying in school and adolescent sense of empowerment: An analysis of relationships with parents, friends, and teachers. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 18, 211–232.

Olweus, D. (1994). Annotation: Bullying at school: Basic facts and effects of a school based intervention program. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 35(7), 1171-1190.

- Orpinas, P. i Horne, A.M. (2006). Risk and protective factors for bullying and aggression. U: P. Orpinas i A.M. Horne (ur.), *Bullying prevention: Creating a positive school climate and developing social competence* (str. 33-53). Washington, DC, US: American Psychological Association.
- Özkan, Y. i GökçearslanÇifci, E. (2009). The effect on empathy level on peer bullying in schools. *Humanity & Social Science Journal*, 4(1), 31-38.
- Pakaslahti, L. i Keltikangas-Jarvinen, L. (2000). Comparison of peer, teacher and self-assessments on adolescent direct and indirect aggression. *Educational Psychology*, 20(2), 177–190.
- Pellegrini, A.D. i Bartini, M. (2000). An empirical comparison of methods of sampling aggression and victimization in school settings. *Journal of Educational Psychology*, 92, 360–366.
- Perren, S. i Hornung, R. (2005). Bullying and delinquency in adolescence: Victims' and perpetrators' family and peer relations. *Swiss Journal of Psychology*, 64, 51–64.
- Raskauskas, J. i Stoltz, A.D. (2007). Involvement in traditional and electronic bullying among adolescents. *Developmental Psychology*, 43(3), 564–575.
- Smith, P.K. i Brain, P. (2000). Bullying in schools: Lessons from two decades of research. *Aggressive Behavior*, 26, 1-9.
- Smokowski, P.R. i HollandKopasz, K. (2005). Bullying in school: A review of types, effects, family characteristics, and intervention strategies. *Children & Schools*, 27(2), 101-110.
- Stevens, V., De Bourdeaudhuij, I. i Van Oost, P. (2002). Relationship of the family environment to children's involvement in bully/victim problems at school. *Journal of Youth and Adolescence*, 31(6), 419–428.
- Trentacosta, C.J., Hyde, L.W., Shaw, D.S. i Cheong, J. (2009). Adolescent dispositions for antisocial behavior in context: The roles of neighborhood dangerousness and parental knowledge. *Journal of Abnormal Psychology*, 118(3), 564–575.
- Veenstra, R., Lindenberg, S., Oldehinkel, A.J., De Winter, A.F., Verhulst, F.C. i Ormel, J. (2005). Bullying and victimization in elementary schools: A comparison of bullies, victims, bully/victims, and uninvolved preadolescents. *Developmental Psychology*, 41(4), 672–682.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

11.300,00

Predloženi izvori financiranja istraživanja		
Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	samostalno	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)	17. siječnja 2011.	
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje. Potpis _____ prof.dr.sc. Gordana Kuterovac Jagodić Potpis _____ Tena Velki, diplomirani psiholog - profesor		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu. U Zagrebu, 24.03.2012. Potpis _____ Tena Velki, diplomirani psiholog - profesor		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Tena Velki	
Nositelj studija:		Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij iz psihologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7226	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	Provjera ekološkog modela dječjeg nasilničkog ponašanja prema vršnjacima	
	Engleski	Verifying the ecological model of bullying behavior	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):			
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr. sc. Gordana Kuterovac Jagodić, izv.prof.	Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet u Zagrebu	gkuterov@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr.sc. Gordana Kuterovac Jagodić, izv. prof.	Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet u Zagrebu	gkuterov@ffzg.hr
	2. dr.sc. Gordana Keresteš, izv.prof.	Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet u Zagrebu	gkereste@ffzg.hr
	3. dr.sc. Marina Ajduković, red.prof.	Studijski centar socijalnog rada, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu	marina@dpp.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta u Zagrebu održana 21.veljače 2012., Ad.88	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Sjednica Etičkog povjerenstva za istraživanja s ljudima Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu održana 17.1.2011.
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Kandidatkinja je u 30-minutnoj prezentaciji iznijela nacrt istraživanja koji se sastojao iz uvodnog dijela, cilja, problema istraživanja, hipoteza, metode istraživanja, postupka, metoda obrada podataka i implikacija istraživanja. Nakon izlaganja članice povjerenstva postavljale su pitanja. Postavljena su pitanja o etičkim aspektima nacrt, preciznije kako osigurati povjerljivost podataka dobivenih od djece jer istraživanje nije anonimno, kao i koje podatke koristiti kod nominacije nasilnika od strane vršnjaka. Nadalje postavljeno je i pitanje u vezi obrade podataka i planiranog višerazinskog modeliranja i pitanje u vezi instrumenata <i>Upitnik o nasilju djeteta u školi</i>, a koji je kandidatkinja predviđjela konstruirati. Naposljetku razgovaralo se i kako bolje ispitati razinu socioekonomskog statusa, te je kandidatkinji sugerirano da se računa indeks nejednakosti prihoda na razini razreda. Kandidatkinja je uspješno odgovorila na postavljena pitanja i prihvatila predložene sugestije za doradu nacrt. Predloženo je se da se naslov <i>Činitelji dječjih nasilničkih ponašanja nad vršnjacima: provjera ekološkog modela</i> za sinopsis promijeni u naziv <i>Provjera ekološkog modela dječjeg nasilničkog ponašanja prema vršnjacima</i>.	
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)	
Nasilje među djecom tema je koja je znanstveno i praktično zanimljiva i relevantna zbog sve većeg pojave tog oblika nasilja u društvu, te zbog složenosti znanstvenog proučavanja i objašnjenja tog ponašanja. Svrha predloženog istraživanja je doprinijeti boljem razumijevanju međuvršnjačkog nasilnog ponašanja osnovnoškolske djece s krajnjim ciljem njegove prevencije i tretmana. Temeljeći se na Bronfenbrennerovom ekološkom model ljudskog razvoja (1979), koji objašnjava međudjelovanje osobina pojedinaca i višestrukih konteksta s kojima on izravno i neizravno dolazi u dodir na njegov razvoj, ovo je istraživanje za cilj postavilo utvrđivanje prediktora nasilnog ponašanja među djecom na svima razinama modela: razini djeteta samog, mikrosustava, mezosustava, egzosustava i makrosustava. Također ovo istraživanje ima za cilj utvrditi relativnu prediktivnu snagu činitelja s različitih razina, kao i ispitati eventualne spolne specifičnosti u mogućnosti predikcije nasilnog ponašanja dječaka i djevojčica. Premda postoji mnogo istraživanja nasilničkog ponašanja u inozemstvu, dosadašnja istraživanja kod nas uglavnom su se usmjeravala na pojedine razine ne uzimajući u obzir cjelokupni ekološki model i međuodnos različitih razina modela. Ovo istraživanje pridonijet će poboljšanju razumijevanja pojave agresivnosti u djece općenito, kao i provjeri i eventualnoj modifikaciji znanstvenih modela koji se bave pitanjem nasilja među djecom. Najveći znanstveni doprinos ovog istraživanja biti će istodobni uvid i obuhvaćanje većeg broja prediktora nasilničkog ponašanja među djecom, te ispitati njihove međusobne višerazinske odnose. Na taj način će se sveobuhvatnije zahvatiti i protumačiti složena slika nasilnog ponašanja među djecom. Nadalje, kako se za istraživanje planira konstruirati i prilagoditi nekoliko psiholoških instrumenata tako će istraživanje svoj doprinos dati i u području mjerenja pojave nasilja među djecom i s njim povezanih varijabli. Posebno se to odnosi na modifikaciju Upitnika školskog nasilja koji je utemeljen na radu Olweusa (1998., 2003) koji će se osuvremeniti pitanjima o novim oblicima nasilja putem interneta. Istraživanje će osim znanstvenoga imati i praktični doprinos u smislu dolaženja do spoznaja korisnih za izradu preventivskih programa protiv nasilja među vršnjacima. Budući da se istraživanje planira provesti u osnovnim školama u jednom gradu i uobičajenim postupcima prikupljanja podataka tipa papir olovka, te da je dobilo odobrenje Etičkog povjerenstva za istraživanje s ljudim, ocjenjuje se izvedivim.	
Mišljenje i prijedlog:	
Sinopsis pokazuje da pristupnica u svim aspektima sustavno i pregledno razlaže temu te da poznaje znanstvenu literaturu i metodologiju istraživanoga područja, te da je predloženi nacrt provediv. Iz uvoda i pregleda dosadašnjih istraživanja vidljiva je potreba za proučavanjem predložene problematike. Hipoteze su znanstveno utemeljene na poznatome modelu i na empirijskim istraživanjima i jasno postavljene. Ciljevi istraživanja i postavljene hipoteze međusobno su povezani. Metodološki postupci jasno i sistematično objašnjavaju postupak ostvarivanja postavljenih ciljeva i provjere postavljenih hipoteza. Pristupnica je ispunila sve uvjete Poslijediplomskoga doktorskog studija psihologije i ima potrebne znanstvene i stručne sposobnosti za izradu doktorskoga rada što je vidljivo iz dosad objavljenih znanstvenih radova i sudjelovanja na znanstvenim i stručnim skupovima. Stoga, predlažemo da se pristupnici prihvati predložena tema <i>Provjera ekološkog modela dječjeg nasilničkog ponašanja prema vršnjacima</i> te da joj se odobri izrada doktorskoga rada pod vodstvom prof. dr. sc. Gordane Kuterovac Jagodić (Odsjek za psihologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu).	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):		
Akademska godina 2012/2013. zimski semestar		
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)		
Potpis (ime i prezime člana povjerenstva)		
NAPOMENA (po potrebi):		
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) dr.sc. Gordana Kuterovac Jagodić, izv.prof.	
	2 dr.sc. Gordana Keresteš, izv.prof	
	3. dr.sc. Marina Ajduković, red.prof	
	4. .	
	5.	
U Zagrebu, 28. travnja 2012. M.P.		

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA**OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE**

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ivana Drenjančević, Profesor hrvatskoga jezika i književnosti i komparativne književnosti		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Hrvatska kultura		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6253		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Verica, Anđelko Akrap		
Datum i mjesto rođenja:	26.04.1982., Zagreb, Hrvatska		
Adresa:	Božidara Magovca 47, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	091 7327489		
E-mail:	iakrap2@ffzg.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet , studij hrvatskog jezika i književnosti i studij komparativne književnosti, Diplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	31. 12. 2006. – danas: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (znanstvena novakinja - asistentica pri Katedri za noviju hrvatsku književnost Odsjeka za kroatistiku)
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Drenjančević, Ivana. Vizualnost "Kolajne" Tina Ujevića // Muzama iza leđa ; Čitanja hrvatske lirike / Vuković, Tvrtko (ur.). Zagreb : Zagrebačka slavistička škola, 2010.. 2. Drenjančević, Ivana „Nasrt lirike“ – poetičke raznolikosti na hrvatskoj pjesničkoj sceni 1938. godine // <i>Istodobnost raznodobnog. Tekst i povijesni ritmovi Komparativna povijest hrvatske književnosti. Zbornik radova XII. Istodobnost raznodobnog. Tekst i povijesni ritmovi</i> Split, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 3. Akrap, Ivana Dalibor Cvitan i pojam autora // <i>Znanstveno djelo prof. dr. sc. Milivoja Solara / Hrvatska književnost 20. stoljeća, različite ideje i funkcije književnosti</i> Zagreb, Hrvatska, 2004 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 4. Akrap, Ivana Ivanišević Ungaretti // <i>Komparativna povijest hrvatske književnosti: smjerovi i metodologije komparativnog proučavanja hrvatske književnosti</i> Split, Hrvatska, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 5. Drenjančević, Ivana

	Pogled u drami // <i>Dani Ranka Marinkovića - Poetika Ranka Marinkovića</i> Komiža, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 6. Akrap, Ivana Proizvodnja prostora i mjesta u pjesmama Viktora Vide ; Moguće i nemoguće imaginarne kartografije // <i>Riječki filološki dani</i> Rijeka, Hrvatska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 7. Drenjančević, Ivana Prostorne prakse u pjesmama Gustava Krkleca // <i>Dani hvarskog kazališta - Putovanje, lutanje i bijeg u hrvatskoj književnosti i kazalištu</i> Hvar, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Vizualnost u pjesništvu Tina Ujevića		
Engleski:	Visuality in the poetry of Tin Ujević		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filologija / Kroatistika		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Cvjetko Milanja	Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Hrvatska	Cvjetko.Milanja@pilar.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	- Čemu intelektualci u postmoderno doba?, Stajer Graf, Zagreb 2011. - Hrvatsko pjesništvo 1900-1950: pjesništvo hrvatske moderne, Altagama, Zagreb 2010. - Biće samosti ili književno djelo Petra Šegedina, Stajer Graf, Zagreb 2009. - Hrvatsko pjesništvo 1900. - 1950. / Novosimbolizam / Dijalektalno pjesništvo, Jerkić tiskara, Zagreb 2008. - Hrvatski novosimbolizam, Književna republika. 7-9 (2007.), str. 59-82.		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	U ovome doktorskome radu pristupit će se pjesničkomu dijelu opusa Tina Ujevića, njegovim pjesničkim zbirkama kao i pjesmama neuvrštenima u pjesničke zbirke, a donesenima u autorovim „Sabranim djelima“. Polazeći od implicitne pretpostavke vizualnih studija da je medij književnosti vizualan baš kao i slikarstvo, fotografija, film ili televizija (usp. Mitchell) i temeljeći uvide u dekonstrukcijskoj tradiciji mišljenja koja uzdrma fonocentrično poimanje jezika i svraća pažnju na tekst kao vidljivi, materijalni trag pisanja, pjesnički će se tekstovi Tina Ujevića analizirati s posebnim interesom za preplitanje književne tekstualnosti i vizualnosti. Uz selektivnu stručnu		

	literaturu, u centru će se interesa naći oni pjesnički tekstovi u kojima je prisutna tematizacija iskazivačeva pogleda, u kojima iskazivač zauzima stav (samo)promatrača kao i oni tekstovi koji su poticajni za analizu složenoga odnosa između u tekstu vidljivoga i nevidljivoga, promatrača i promatranoga, tijela i njegova grafičkog prikazivanja i slično.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	In this doctoral thesis we will approach the poetic opus of Tin Ujević, as well as his poems not included in collections, but appearing in the «Collected works». We start from an implicit supposition that the medium of literature has the same visual impact as painting, photography, film and television (cf. Mitchell). From this, insights are drawn from the deconstructive tradition of thought, which shakes up the phonocentric notion of language. This turns one's attention to text as a visible, material trace of writing. The poetry of Tin Ujević will be analyzed with a special interest to this intertwining between the words and their visual impact. We will focus upon his texts where a thematization of the speaker's gaze is present, in which the speaker takes the attitude of a (self)observer, as well as those texts which are conducive to the analysis of the complex relation between the visible and invisible, the observer and observed, the body and its graphic representations.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
Opus Tina Ujevića (Vrgorac, 5. VII. 1891 – Zagreb, 12. XI. 1955), pjesnika, prozaika, esejista, književnoga kritičara i prevoditelja, kritika je još u vrijeme njegova nastajanja prepoznala kao jedan od najbogatijih i najslojevitijih opusa hrvatske književnosti. Premda praćen i ocjenjivan u hrvatskoj, srpskoj, crnogorskoj, bosanskoj i slovenskoj periodici već od Ujevićeve prvoga značajnijeg nastupa u almanahu „Hrvatska mlada lirika“ (1914), njegov se cjelokupni opus detaljnije opisuje i istražuje od kraja 60-ih godina 20. stoljeća, kada se dovršava objavljivanje sedamnaest svezaka „Sabranih djela Tina Ujevića“ (Zagreb, 1963–1967) u kritičkom izdanju Dragutina Tadijanovića, Dubravka Jelčića, Nedjeljka Mihanovića i Miroslava Vaupotića. Premda je broj bibliografskih jedinica posvećenih Ujevićevu pjesništvu i do tada bio iznimno velik, radilo se uglavnom o kraćim prikazima i kritičkim ocjenama pojedinačnih zbirki bez pretenzija na detaljniji opis. Većina ih se temelji na bavljenju Ujevićevom biografijom, pri čemu sama djela ostaju po strani. Kulturna javnost na izdavanje sabranih djela reagira pojačanim znanstvenim interesom. Od tada Ujevićevu djelu više kulturnih i književnih časopisa posvećuje temate ili kompletne brojeve („Revija“ 1965, „Telegram“ 1965, „Kolo“ 1966, „Savremenik“ 1975, „Croatica“ 1980-81), a pojavljuje se i više znanstvenih studija. Studija „Ujević“ (1971) Ante Stamaća detaljno iščitava Ujevićeve stihove podcrtavajući njihovu premreženost utjecajima, prije svega, A. G. Matoša i Ch. Baudelairea. Komparatistička linija proučavanja Ujevićeve opusa nadograđivat će se i u kasnijim analizama (npr. I. Frangeša, J. Kekeza, Z. Mrkonjića, J. Kaštelana, B. Dude i dr.) ukazivanjem na utjecaje petrarkizma, usmene književnosti, Biblije, P. Verlainea, A. Rimbauda, W. Whitmana i sl. Ujevićevo je, dakle, djelo razmjerno detaljno opisala komparatistički usmjerena književna kroatistika. Nekoliko godina nakon Stamaćeve utjecajne monografije, i druga je važna, i danas vitalna tendencija u literaturi o Tinu Ujeviću, dobila svoj ključni naslov. Radi se o pristupu koji je usmjeren na njegovu građansku biografiju. Iako se i u brojnim bibliografskim jedinicama objavljivanima tijekom cijeloga autorova života nalazi niz onih koji su posvećeni isključivo liku autora, kao i onih koji su naslovom posvećeni djelu, ali sadržajem životu autora, prvu cjelovitu biografiju („Veliki Tin“) objavljuje Mirko Žeželj 1976. godine. Od „Tina u anegdotama“ Ive Posavca i Saliha Alića iz 1960. godine pa sve do životopisa Jasena Boke „Tin – trideset godina putovanja“ iz 2005. godine ili memoarskih zabilješki Ante Ujevića „S Tinom: sjećanja 1945.-1955.“ iz 2007. godine, autorov život pokazuje se poticajnim za mnoge autore. Osim što u kulturno pamćenje naše sredine ucrtavaju mjesto koje pripada Tinu Ujeviću, naslovi biografske profilacije svojom brojnošću mogu stvoriti i pogrešan dojam o čitanosti djela Tina Ujevića. U njima, naime, književne tekstove zasjenjuje intrigantan život autora te se stvaraju mitovi o autoru koji se mnogo puta upisuju i u same tekstove. Komparatističku i biografsku metodu, ali i mnoge druge, u svojoj studiji „Ujević u raju svoga pakla“ (1978) kombinira Vlatko Pavletić. On iščitava autorov opus oslanjajući se, prije svega, na Ujevićevu biografiju te iz nje izvodi i njome tumači učestala pojavljivanja pojedinih motiva. Osim biografskoga i tematsko-motivskoga sloja, kojemu Pavletić prilazi i pod rubnim utjecajima misli K. G. Junga, analizom se djelomično zahvaćaju i formalni aspekti Ujevićeva pjesništva (o kojima će i Zoran Kravar pisati). Da je Ujevićeva građanska biografija (često mnogo više nego li Ujevićevi tekstovi) zaokupljala i književne povjesničare svjedoči i knjiga Dubravka Jelčića „Približavanje sfinji: diptih o Ujeviću“ (1979). U njoj, osim eseja o književnom radu i životu Tina Ujevića, Jelčić donosi i dramu o pjesnikovim posljednjim danima života provedenima u bolnici u Zagrebu.	

Mnoge predradnje za sustavan pristup djelu Tina Ujevića izvršio je Dragomir Gajević svojom monografijom „Tin Ujević u jugoslavenskoj književnoj kritici“ (1988) upućujući na mnogobrojne kritičke tekstove objavljenih u kulturnim centrima bivše države.

Slične su sistematizatorske ambicije na djelu i u nekoliko recentnijih studija u kojima pojedine sredine, u kojima je Ujević djelovao i stvarao, nastoje dati uvid u određeni dio autorova života, pregled tekstova koje je ondje objavljivao kao i kritičku recepciju tih djela („Tin Ujević u Sarajevu“ (2007) Dragomira Gajevića, „Tin Ujević i Beograd“ (2008) Nedjeljka Ješića, „Tin Ujević i Crna Gora“ (2008) Pavla Goranovića).

Dvije recentne studije pokazuju da je djelo Tina Ujevića poticajno i za različite interdisciplinarnе pristupe: studija Srećka Lipovčana „Mladi Ujević, politički angažman i rana proza (1909.-1919.)“ (2002) pokazuje politički značaj Ujevićeve misli, a filozofski usmjerena studija Dragice Vranjić-Golub „Filozofija i pjesništvo: Tin Ujević“ (2011) u središte razmatranja postavlja filozofske pojmove estetike i filozofije umjetnosti te ih primjenjuje i opimjeruje na pjesničkom djelu Tina Ujevića.

Ovim se kratkim pregledom želi uputiti na činjenicu da su znanstveni i stručni tekstovi kojima je u središtu interesa analiza Ujevićevih tekstova malobrojni i da su ključne Ujevićeve pjesničke zbirke doživjele tek rijetke pornije analize.

U studiji „Hrvatsko pjesništvo 1900.–1950.: Novosimbolizam; Dijalektalno pjesništvo“ (2008) Cvjetko Milanja opisuje novosimbolističku paradigmu i analizom pjesničkih tekstovima pokazuje načine na koje se novosimbolistička poetika ostvarivala u pjesnika „Hrvatske mlade lirike“ (1914). Ujevićev opus u studiji dobiva istaknuto mjesto. Autor skicira moguću periodizaciju Ujevićevih stvaralačkih etapa i stvara sliku Ujevićeva književnoga uma i ostvarenih poetika. Na više mjesta, između ostaloga, Milanja ističe važnost (promatranja) pejzaža u mladoliričarskoj poetici. Ovom bismo analizom u središte interesa stavili sam čin promatranja na koji Milanja upozorava i detaljnije istražili i mnoge druge oblike vizualnoga odnošenja koji su prisutni u pjesmama Tina Ujevića.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je ovoga istraživanja analizirati pjesničke tekstove Tina Ujevića i ukazati na njihovu bitnu vezanost za problem promatranja: bilo u vidu lirskih iskazivača koji u fiktivnom svijetu pjesme zauzimaju stav promatrača i propituju samu mogućnost viđenja, bilo u vidu pjesama koje tekstualno oblikuju vizualne reprezentacije tijela (autoportret, kip, mrtvo tijelo) ili u vidu tekstova koji pokazuju osviješten odnos prema sebi kao grafičkom tijelu, vizualnom tragu. Pretpostavka je kako učestalim ukazivanjem na pomućenja u vlastitom vidnom polju (motivima magle, dima, pomućenja, mreke) lirski iskazivači nastoje ta mjesta pomućenja odrediti, izdvojiti i izlučiti iz svoga pogleda i dosegnuti (nemoguću) čistoću pogleda.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U radu će središnje mjesto zauzimati analiza pjesničkih tekstova Tina Ujevića: pjesme objavljene u almanahu „Hrvatska mlada lirika“ (1914), zbirkama „Lelek sebra“ (1920), „Kolajna“ (1926), „Auto na korzu“ (1932), „Ojađeno zvono“ (1933), „Žedan kamen na studencu“ (1954) te pjesme neuvrštene u pjesničke zbirke (III, IV, V. i XV. svezak „Sabranih djela Tina Ujevića“).

U navedenim zbirkama analitički će se pristupiti tekstovima za koje je karakteristična optička metaforika (tematizacija pogleda, očiju, sljepila, raznih prepreka viđenju, vizualnih reprezentacija tijela portretom, autoportretom, kipom i sl.). Razmatrat će se načini na koje tematizacija iskazivačeva pogleda i pogleda kojima je promatran sudjeluje u tekstualnoj konstrukciji lirskih iskazivača, pri čemu će se u obzir, kao ključne, uzimati psihoanalitičke ideje Jacquesa Lacana o subjektu kao učinku tuđega pogleda, subjektu kao slici u polju Drugoga. Pri svrtanju pažnje na često previđanu vizualnu materijalnost znaka, tj. grafički trag pisanja, ključno će mjesto pripasti dekonstrukcijskoj misli Jacquesa Derrida u nastojanju da se „čitaju slike i promatraju tekstovi“ (Gandelman) te ključnim autorima „vizualnih studija“ poput M. Bal, W. J. T. Mitchella ili N. Brysona.

Analiza će biti prožeta dijaloškim odnošenjem prema ranijim čitanjima Ujevićeva opusa, povremenim propitivanjem ustaljenih predodžbi o Ujevićevu pjesništvu i pokušajima da se ponudi vlastito čitanje.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Predloženim bi se istraživanjem nastojao osvijetliti jedan aspekt pjesništva Tina Ujevića o kojemu se do sada još nije sustavno pisalo i koji nije zaokupljao ranije Ujevićeve interpretatore. Većina je dosadašnjih interpretacija, nastalih mahom u prethodnim desetljećima, slijedila sebi suvremene interpretacijske paradigme pa bi svoju opravdanost ovo istraživanje crpilo i iz svoje vezanosti za suvremenu književnoznanstvenu metodologiju kao i iz postavljanja pjesničkoga teksta u središte svoga interesa.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Barthes: Svijetla komora, Antibarbarus, Zagreb 2003.

Barthes: Varijacije o pismu, Užitak u tekstu, Meandar, Zagreb 2004.

Blanchot, Maurice: The Space of Literature, University of Nebraska Press, Lincoln – London 1982.

Brennan, Teresa, Jay, Martin (ur.): Vision in Context. Historical and Contemporary Perspectives on Sight, Routledge, New York – London 1996.

Derrida, Jacques: Istina u slikarstvu, Svjetlost, Sarajevo 1990.

Derrida, Jacques: Memoirs of the Blind, The University of Chicago Press, Chicago – London 1993.

Derrida, Jacques: O gramatologiji, Veselin Masleša, Sarajevo 1976.

Derrida, Jacques: Pisanje i razlika, Šahinpašić, Sarajevo 2007.

Easthope, Antony: Poetry as Discourse, Methuen, London– New York 1983.

Gajević, Dragomir: Tin Ujević u jugoslovenskoj književnoj kritici, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1988.

Gasché, Rodolphe: The Tain of the Mirror; Derrida and the Philosopohy of Reflection, Harvard University Press, Cambridge Massachusetts – London 1997.

Hošek, Chaviva, Parker, Patricia: Lyric poetry, Beyond new criticism, Cornell University Press, Ithaca – London, 1985.

Jay, Martin: Downcast Eyes: the denigration of vision in twentieth-century French thought, University of California Press, Berkeley – Los Angeles – London 1993.

Jay, Paul: Being in the Text. Self-Representation from Wordsworth to Roland Barthes, Cornell University Press, Ithaca – London 1984.

Kaja Silverman: The Threshold of the Visible World, Routledge, New York – London 1996.

Lacan, Jacques: Četiri temeljna pojma psihoanalize, Naprijed, Zagreb 1986.

Levin, David Michael (ur.): Modernity and the Hegemony of Vision, University of California Press, Berkeley – Los Angeles – London 1993.

Merleau-Ponty, Maurice: Fenomenologija percepcije, Veselin Masleša, Sarajevo 1978.

Milanja, Cvjetko: Hrvatsko pjesništvo 1900. – 1950. Novosimbolizam. Dijalektalno pjesništvo, Jerkić tiskara, Zagreb 2008.

Milanja, Cvjetko: Hrvatsko pjesništvo 1900. – 1950. Pjesništvo hrvatske moderne, Altagama, Zagreb 2010.

Mitchell, W. J. Thomas: Iconology: Image, Text, Ideology, The University of Chicago Press, Chicago – London 1986.

Mitchell, W. J. Thomas: Picture Theory: Essays on Verbal and Visual Representation, The University of Chicago Press, Chicago – London 1994.

Pavlečić, Vlatko: Ujević u raju svoga pakla, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb 1978.

Purgar, Krešimir (ur.): Vizualni studiji. Umjetnost i mediji u doba slikovnog obrata, Centar za vizualne studije, Zagreb 2009.

Stamać, Ante: Obnovljeni Ujević, Matica hrvatska, Zagreb 2005.

Žeželj, Mirko: Veliki Tin, Znanje, Zagreb 1976.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

-

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Hrvatsko pjesništvo od romantizma do postmodernizma
	Voditelj projekta	prof. dr. sc. Cvjetko Milanja
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
prof.dr.sc. Cvjetko Milanja

Potpis _____
Ivana Drenjančević, Profesor hrvatskoga jezika i književnosti i komparativne književnosti

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 26.03.2012.

Potpis _____
Ivana Drenjančević, Profesor hrvatskoga jezika i književnosti i komparativne književnosti

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Ivana Drenjančević	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij hrvatske kulture	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6253	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	Hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Vizualnost u pjesništvu Tina Ujevića	
	<i>Engleski</i>	Visuality in the poetry of Tin Ujević	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti / Filologija / Kroatistika	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr.sc. Cvjetko Milanja, red. prof.	Insitut društvenih znanosti Ivo Pilar, Republika Hrvatska	Cvjetko.Milanja@pilar.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. Dr. sc. Tvrtko Vuković, doc.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska	tvrtkovukovic@yahoo.com
	2. Dr.sc. Cvjetko Milanja, red. prof.	Insitut društvenih znanosti Ivo Pilar, Republika Hrvatska	Cvjetko.Milanja@pilar.hr
	3. Dr. sc. Krešimir Bagić, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska	ff.dubrava@gmail.com
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održana 24. travnja 2012., točka 97.	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Zbog naravi rada nije bilo potrebno odobrenje Etičkog povjerenstva.
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Javna obrana teme doktorskog rada nije predviđena programom studija.	
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)	
Temu doktorskoga rada „Vizualnost u pjesništvu Tina Ujevića“, prema sinopsisu koji je priložila pristupnica Ivana Drenjančević, smatramo znanstveno relevantnom. Ključni znanstveni doprinos ovako postavljenoga rada vidimo u pristupu književnom tekstu koji se utemeljuje u suvremenoj znanstvenoj metodologiji i jasno se udaljava od, do sada dominantnih, biografskih iščitavanja Ujevićeva opusa. Držimo da je proučavanje koje je usmjereno na pogled i optičku metaforiku u tekstu vrlo opravdano i potencijalno izazovno jer može otvarati i postavljati mnoga načelna pitanja poput onih koja se tiču funkcije autora, konstitucije subjekta, identiteta, drugoga (kao onoga koji nas svojim pogledom ispisuje, ali i povratnim pogledom biva ispisan) i slično. Popis literature koji je donesen u prijavi teme pokazuje da će istraživanje biti vezano za autore koji su svojim poimanjem teksta kao vizualnoga traga (J. Derrida), kao tijela (J.-L. Nancy), kao slike koja je „prisutnosti odsutnosti“ (M. Blanchot) preosmislili tradicionalno poimanje cjelovitoga i zaokruženoga subjekta koji, u tekstu prisutan, progovara. Osim utjecajnih ideja dekonstrukcijske misli, rad će u svoj obzor uzimati psihoanalitičke uvide J. Lacana kojima se podcrtava pogled drugoga, misli također ključne za tektonske poremećaje u tradicionalnom poimanju subjekta te studije N. Brysona, W. J. T. Mitchella, M. Bal i drugih autora „vizualnih studija“, tog dinamičnog presjecišta semiotike, filozofije, psihoanalize, povijesti umjetnosti i dr. Ovako postavljen rad mogao bi, dakle, osim revizije ranijih kritičkih uvida o Ujevićevu pjesništvu, donesti i vlastite interpretacije, ali i, čitanjem spomenute literature, propitati neke od načelnih problema vezanih za tekstualnu konstrukciju subjekta. U ranije objavljenom radu „Vizualnost <i>Kolajne</i> Tina Ujevića“, objavljenom u zborniku radova „Muzama iza leđa“ (2010), pristupnica je već ukazala na problematičnost pogleda u dijelu Ujevićeva opusa i pokazala prikladnost svoga vizualno orijetiranoga pristupa njegovu pjesništvu. U spomenutom su tekstu otvorena pitanja o samoj mogućnosti viđenja i ukazano je na funkcioniranje promatranoga ženskoga subjekta kao slike. Iz priloženoga sinopsisa razvidno je da pristupnica kani nastaviti započeto istraživanje koje smatramo znanstveno opravdanim i utemeljenim.	
Mišljenje i prijedlog:	
Predlažemo Vijeću poslijediplomskih studija i Fakultetskom vijeću Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu da odobri pristupnici izradu doktorskoga rada pod naslovom „Vizualnost u pjesništvu Tina Ujevića“.	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Nema.	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
Nema.	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
Zimski semestar ak. g. 2012/2013.	
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)	
Potpis	

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

**Izabrano Povjerenstvo za
ocjenu teme i predlaganje
mentora**

Titula, ime i prezime, ustanova, država:

Potpis:

1. (predsjednik Povjerenstva)

Dr. sc. Tvrtko Vuković, doc.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika
Hrvatska

2. Dr. sc. Cvjetko Milanja, red. prof.

Insitut društvenih znanosti Ivo Pilar, Republika
Hrvatska

3. Dr. sc. Krešimir Bagić, red. prof.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika
Hrvatska

4.

5.

U Zagrebu, 27. travnja 2012.

M.P.

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Lidija Barišić Bogišić		
Nositelj studija:	FILOZOFSKI FAKULTET U ZAGREBU		
Naziv studija:	Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6677		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrnuti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	IVAN BARIŠIĆ		
Datum i mjesto rođenja:	16.12.1960., VUKOVAR		
Adresa:	DEBANIĆEVA 1A, ZAGREB		
Telefon/mobitel:	0981657473		
E-mail:	lbogisic@morh.hr lila.barisic@gmail.com		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2007-2010. Doktorski studij Moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu; 2004. Studij bibliotekarstva na Odsjeku informacijskih znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu; 1985. Studij hrvatskog ili srpskog jezika i jugoslavenskih književnosti na Odsjeku za jugoslavenske jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Zaposlena sam u Ministarstvu obrane od 1991. godine gdje sam radila u Centru za strateška istraživanja, MPRI-u, Hrvatskom verifikacijskom središtu, Institutu za istraživanje i razvoj obrambenih sustava i drugim organizacijskim cjelinama na strateškim dokumentima. Godine 2007. Povjerenstvo za dodjelu financijske potpore Ministarstva obrane za doktorski studij dodijelilo mi je potporu za temu koju prijavljujem. Prije toga sam radila u osnovnoj i srednjoj školi.		

1

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	Prikaze knjiga s povijesnom tematikom objavljivala sam u časopisima <i>Kolo</i>, <i>Hrvatska revija</i>, <i>Vijenac</i>, <i>osječka Revija</i>, <i>Dubrovnik</i> od 1990. godine. 1. U časopisu <i>Povijest u nastavi</i> br. 14/2009. objavljen mi je prikaz knjige Božene Vranješ-Šoljan <i>Stanovništvo Banske Hrvatske</i>; Educa, Zagreb 2009. 2. Na <i>historiografija.hr</i> 2010. objavljen mi je prikaz knjige <i>Transnational Societies, Transteritorial Politics. Migrations in the (Post-)Yugoslav Region 19th-21st Century</i>, Munchen, 2009, a isti tekst izašao je i u časopisu <i>Historijski zbornik</i> br. 2/2010. 3. Tekst <i>Tri biografije - tri popisa - isti ishod (vukovarsko međuraće kroz tri židovske biografije)</i> treba izaći u časopisu <i>Radovi</i>. - <u>izvorni znanstveni članak</u>. (Izašlo. <i>Radovi</i> 43/2011) 4. U časopisu <i>Polemos</i> 26/2010. izašao je prikaz temata „150. godina od prvog modernog popisa stanovništva 1857. u Austro-Ugarskoj Monarhiji“ objavljenog u časopisu <i>Historijski zbornik</i>, br. 1/2010. 5. U časopisu <i>Studia lexicographica</i> izlazi mi tekst <i>Vukovarski tjednik „Trnje“ (1920)</i>. – <u>izvorni znanstveni članak</u>. (Izašlo. Br. 6/2011.) 6. U 6. vukovarskom zborniku (Ogranak Matice hrvatske, 2011.) izašao je tekst <i>Njemačka etnička zajednica u Vukovaru</i>. 7. Na 6. međunarodnom interdisciplinarnom simpoziju <i>Susreti kultura u Novom Sadu</i> 1. prosinca 2011. godine izlagala sam temu: <i>Austrougarska škola stranih jezika – drugi jezik u kotaru Vukovar 1910. godine</i>.
---	--

NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski:	Etnosi i konfesije u Vukovaru i vukovarskom kraju od 1918. do 1941. godine s posebnim osvrtom na manjinske zajednice
Engleski:	
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	
Područje/polje:	znanstveno područje: humanističke znanosti; znanstveno polje: povijest

PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)

(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	dr. sc. Božena Vranješ Šoljan, red. prof.	Filozofski fakultet u Zagrebu	bvsoljan@ffzg.hr
Drugi mentor:			

KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina

Prvi mentor:

Drugi mentor:

OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku
(maksimalno 1000 znakova s
praznim mjestima)

Propašću Austro-Ugarske Monarhije dolazi do rastakanja „prirodnog“ administrativnog i kulturološkog okvira za etnicitete i manjinske zajednice, a na mjesto propale države nakon Prvog svjetskog rata dolazi nova višenacionalna i višekonfesionalna zajednica slavenskog predznaka. U radu ću analizirati što je to značilo za „druge“, odnosno one koji nisu pripadali proklamiranom „narodnom jedinstvu“ „troimenog naroda istog plemena“. Na područjima izrazite etničke/nacionalne i vjerske mješovitosti stanovništva, na kojima su nerijetko brojčano približno izjednačeni s dvije najbrojnije nacionalne zajednice (Hrvatima i Srbima), uspostava nove države odrazila se na njihov ekonomski, politički i društveni položaj.

Sažetak na engleskom jeziku
(maksimalno 1000 znakova s
praznim mjestima):

With the collapse of the Austro-Hungarian Monarchy, the dissolution of the „natural“ administrative and cultural framework for the ethnicities and minority communities starts, and the place of a failed state after World War I. takes a new multi-ethnic and multi-confessional community, but with a Slavic stamp. In this paper I will analyze what this meant for „other“ or those who did not belong to the proclaimed „national unity“ of „the people of the same tribe with three names“. In the areas of the outstandingly ethnically, nationally and religiously mixed population, whose numbers approximately matched often with the two most numerous national communities (Croats and Serbs), the establishment of the new state is reflected on their economic, political and social situation.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Hrvatska je u svom povijesnom razvoju bila trajno izložena brojnim migracijama. Područje jugoistočne Europe kao takvo prepoznano je i u svjetskim historiografskim istraživanjima. Srijemska županija i Vukovar kao njezino središte za istraživanje imigracijskih tokova neiscrpan su izvor podataka. Demografska slika ovoga kraja obilježena je kolonizacijama u svim razdobljima. One su ostavile dubokog traga na njezin gospodarski, politički i kulturološki razvoj. Nakon uspostave Države/Kraljevine SHS/Jugoslavije položaj etničkih/manjinskih zajednica se mijenja. Više nisu čimbenik državne politike već podređena skupina. U svom radu ću analizirati njihov položaj s obzirom na tu činjenicu, način na koji su pojedini etniciteti i vjerske zajednice reagirali na novouspostavljenu državnu tvorevinu – ubrzanom asimilacijom, izolacijom ili radikalizacijom. Na području na kojem pripadnici drugih vjerskih i etničkih zajednica izvan priznatih državotvornih naroda čine trećinu stanovništva, njihova politička opredijeljenost postaje jezičak na vagi, društvena pozicija se trajno propituje, a gospodarski utjecaj dobiva novi okvir.

U hrvatskoj historiografiji je područje Srijemske županije u svom demografskom i gospodarskom razvoju istraživano u radovima Božene Vranješ-Šoljan, Alice Wertheimer-Baletić i u novije vrijeme Dražena Živića. Radovi Igora Karamana neizostavni su u proučavanju brojčanih pokazatelja i rasporeda etniciteta, kao i procesa modernizacije i industrijalizacije. O vukovarskom gospodarstvu, kulturi i društvenom razvoju pisali su Vlado Horvat i Brane Crlenjak u svojim monografskim djelima. O općem političkom stanju u novostvorenoj državi te temeljnim karakteristikama razvoja židovske zajednice pisao je Ivo Goldstein.

Istraživanja u sklopu navedene teme podrazumijevaju korištenje brojne i raznovrsne literature. Potrebno je istražiti vrijeme i načine doseljenja pojedinih etniciteta, ali još više temeljne karakteristike i način funkcioniranja tih zajednica na novom području. U tom smislu će se koristiti sva raspoloživa literatura, pa i neobjavljeni doktorski radovi, čak i oni koji pokrivaju razdoblje srednjega vijeka. Iako se ovakav pristup može činiti neselektivnim, smatram da je nužan kako bi se što bolje razumjele etničke/nacionalne i vjerske zajednice naseljene na području Vukovara.

Važna i nezaobilazna tema koja će činiti veći dio radnje jest agrarna reforma i njezina provedba na vukovarskom i okolnom području jer je pridonijela političkim, gospodarskim i društvenim promjenama. Za njezino će se istraživanje koristiti raspoloživa hrvatska i srpska historiografska literatura.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je istraživanja i doktorske radnje kvantitativnom analizom etničkog i vjerskog sastava stanovništva vukovarskog područja na popisima stanovništva iz 1910., 1921. i 1931. godine pokazati multikulturalnost tog područja i ono što se s multikulturalnim društvom događalo nakon 1918. godine i uspostave nove države na proklamiranom južnoslavenskom jedinstvu. Analizom arhivske građe, tadašnjeg tiska i korištenjem dosadašnjih historiografskih spoznaja u doktoratu će se pokazati politički, ekonomski i društveni položaj etniciteta na području Vukovara nakon uspostave nove države.

Hipoteza rada je da pod utjecajem administrativnih mjera, ali još više umjetno stvaranog javnog mijenja, dolazi do narušavanja multikulturalnog društva ubrzanom asimilacijom, iseljavanjem, doseljavanjem i pritiscima kojima su izloženi etniciteti/nacionaliteti izvan proklamirane tri državotvorne nacionalnosti. Zbog sukobljavanja između dvije najbrojnije nacionalnosti vrlo brzo nakon uspostave nove države, pripadnici drugih etniciteta postaju jezičak na vagi političke moći i utjecaja.

Jedna od hipoteza rada je da multikulturalno okruženje pridonosi bržem društvenom i ekonomskom razvoju, kao i tolerantnijem i otvorenijem društvu i zajednici.

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanja će obuhvatiti popise stanovništva iz 1910., 1921. i 1931. godine na kojima će se primijeniti kvantitativna i komparativna analiza podataka. Oni su pokazatelji brojčanog stanja i rasporeda etniciteta i vjeroispovijesti. Analiza popisa stanovništva provest će se na razini upravnog kotara i obuhvaćat će upravne općine koje se u određenom vremenskom razdoblju i upravno-administrativnoj organizaciji nalaze u sklopu vukovarskog kotara ili oblasti. Za to će se koristiti građa Državnog zavoda za statistiku i Fonda stanovništvo u Hrvatskom državnom arhivu. Analiza popisa stanovništva neće obuhvatiti samo brojčane pokazatelje pripadnosti određenoj vjeroispovijesti, jeziku/nacionalnosti već i govorenje nekog drugog jezika osim materinskog u popisu stanovništva 1910. godine, kako bi se pokazao stupanj asimiliranosti i interkulturalni/transkulturalni model života.

Drugi dio istraživanja bit će usmjeren na arhivsku građu i analizu tiska. Primjenom analitičko-deskriptivne i kritičke metode pokazat će se stanje na mikrorazini, međusobni odnosi, samoidentifikacija i precepcija drugoga. Sve se to reflektiralo na položaj etničkih/manjinskih zajednica. Korištenjem dosadašnjih spoznaja u historiografskim istraživanjima oblika i posljedica velike kolonizacije na vukovarsko područje u sklopu agrarne reforme, te analizom raspoloživih dokumenata u arhivima i reakcija u tisku dobit će se slika ekonomskog položaja etniciteta te posljedica koje je kolonizacija imala na ekonomsku i demografsku sliku vukovarskog područja.

Istraživat će se i politički odnosi kroz prikaz djelovanja najvažnijih stranaka na ovom području, te refleksije njihova djelovanja na etničke/manjinske zajednice.

Planiram prvo po zadanim i navedenim parametrima obraditi popis stanovništva iz 1910. godine, jer je on zadnji popis stanovništva Austro-Ugarske Monarhije i kao takav je marker, odnosno pokazatelj broja i rasporeda etniciteta u vukovarskom kotaru prije Prvoga svjetskog rata. Potom bih prešla na analizu arhivske građe i tiska s obzirom na izbore za Konstituantu 1920. godine koji su bili prvi pokazatelj stanja i političkog raspoloženja na terenu. U ovom dijelu važan dio istraživanja bit će usmjeren na istraživanje radničkog pokreta, odnosno komunističke partije. Ponovljeni izbori na lokalnoj razini 1920. godine donijeli su i nove stranke konstituirane na etničkom načelu. Od 1919. godine počinje se ostvarivati obećanje dano prije konstituiranja nove države – počinje agrarna reforma. Ona se provodi na načelu oduzimanja zemlje veleposjednicima stranog podrijetla koji su najveći vlasnici zemlje. Tako se oduzima zemlja Elzu, Khuenu-Belassiu i Odescalcu. Svi su pripadnici neslavenskih etniciteta. Na njihove oduzete posjede naseljavaju se zaslužni dobrovoljci, uglavnom, ali ne uvijek, pripadnici srpskog etniciteta. Zakonom od 1929. ukidaju se sva društva koja u svom programu ili imenu imaju odrednicu nacionalnog. Godine 1931. češki tvorničar Bata otvara veliku tvornicu u Borovu koja je sve do 1991. godine imala presudni utjecaj na ekonomski razvoj vukovarskog kraja. Tvornica Bata je bila važna i utjecajna u jugoslavenskom okviru, uvijek izravno vezana uz aktualnu državnu politiku.

Hrvatsko-srpsko jedinstvo ustanovljeno i življeno odmah nakon uspostave Države/Kraljevine SHS/Jugoslavije, a koje se očitovalo i kroz verbalne i fizičke napade na pripadnike drugih etničkih zajednica, vrlo brzo dolazi u koliziju koja se ogleda ne samo kroz političke već i fizičke obračune. U tom smislu i hrvatska i srpska strana vrlo brzo nakon formiranja nove države osnivaju radikalne skupine s nacionalnim imenom i programom. U takvom političkom okruženju pripadnici drugih etničkih skupina prisiljeni su ili na samoorganizaciju ili na asimilaciju, odnosno odabir ne samo političke već i nacionalne strane.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Skretanje pozornosti na etničke i manjinske zajednice i njihov pozitivan doprinos u vremenu modernizacije i industrijalizacije Hrvatske.

Analiza razvoja i reagiranja etničkih/manjinskih zajednica na administrativne promjene do kojih dolazi uspostavom novog državnog okvira.

Prikaz etničkih/manjinskih zajednica na makro i mikro razini na prostorno definiranom i administrativno zadanom području kao model za prepoznavanje načina političkog, ekonomskog i društvenog ponašanja takvih zajednica nakon promjene administrativnog okvira.

Historiografski gledano rad će biti prikaz položaja etničkih/nacionalnih i vjerskih zajednica na području Vukovara od 1918. do 1941. godine, dakle u vremenu velikih i brzih političkih i društvenih promjena.

Istraživanje etnički i vjerski složenog područja, kakvih u Hrvatskoj ima i izvan Slavonije, u trenutku hrvatskog ulaska u suvremenu multietničku zajednicu – Europsku uniju, čini to istraživanje aktualnim i atraktivnim.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Goldstein, I.: Hrvatska 1918-2008; EPH-Liber, Zagreb 2008.
2. Goldstein, I.: Židovi u Zagrebu; Novi Liber, Zagreb
3. Goldstein, I.: Holokaust u Zagrebu; Novi Liber, Zagreb
4. Vranješ-Šoljan, B.: Stanovništvo gradova Banske Hrvatske na prijelazu stoljeća; Školska knjiga – Stvarnost, Zagreb 1991.
5. Vranješ-Šoljan, B.: Stanovništvo Banske Hrvatske; Educa, Zagreb 2009.
6. Wertheimer-Baletić, A.: Stanovništvo Vukovara i vukovarskog kraja; Globus, Zagreb 1993.
7. Cazi, Josip: Vukovar u klasnoj borbi; Savez sindikata Jugoslavije, Zagreb 1955.
8. Šimončić-Bobetko, Z.: Agrarna reforma i kolonizacija u Hrvatskoj 1918-1941; Hrvatski institut za povijest, Zagreb 1997.
9. Gaćeša, N.: Agrarna reforma i kolonizacija u Sremu 1919-1941; Institut za izučavanje istorije Vojvodine; Novi Sad 1975.
10. Hrvatske županije kroz stoljeća; Školska knjiga, Zagreb 1996.
11. Horvat, Vlado: Obrat i trgovina u Vukovaru; Gradski muzej Vukovar, Vukovar 2003.
12. Horvat, Vlado: Vukovarska društva 1859-1945; Gradski muzej Vukovar, Vukovar 2007.
13. Vukovar – vjekovni grad na Dunavu; Feletar, Zagreb 1994.
14. Belavić, P.: Poviest samostana i župe vukovarske; (pretisak) Vukovar 1908.
15. Belavić, P.: Crtice iz prošlosti Vukovara, 1927. (pretisak)
16. Kučerova, K.: Slovaci u Hrvatskoj; Matica slovenska, Zagreb 2005.
17. Gavrilović, S.: Jevreji u Sremu u XVIII i prvoj polovini XIX veka; SANU, Beograd 1989.
18. Boban, Lj.: Hrvatske granice od 1918. do 1991. godine; Školska knjiga – HAZU, Zagreb 1992.
19. Lazanin, S.: Vinkovci i Vukovar na prijelazu 18. u 19. stoljeće. Komparativna urbana historija. Doktorska disertacija - neobjavljeno
20. Pavičić, S.: Podrijetlo naselja i govora u Slavoniji; Zagreb 1953.
21. Remet, S. P.: Tri Jugoslavije; Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2009.
22. Gross, M., Szabo, Agneza: Prema hrvatskom građanskom društvu; Globus, 1992.
23. Geiger, V.: Nijemci Đakova i Đakovštine, Hrvatski institut za povijest, Zagreb 2001.
24. Stančić, N.: Hrvatska nacija i nacionalizam u 19. i 20 stoljeću; Barbat, Zagreb 2002.
25. Banac, Ivo: Nacionalno pitanje u Jugoslaviji; Globus, Zagreb 1988.
26. Karaman, I.: Hrvatska na pragu modernizacije (1750-1918); Naklada Ljevak, 2000.
27. Krestić, V.: Historija Srba u Hrvatskoj i Slavoniji; Zavod za udžbenike, Beograd 2010. (II. izd.)
28. Bubalo, Mitrović, Radić: Jurisdikcija katoličke crkve u Sremu, Službeni glasnik, Beograd 2010.
29. Lekić, B.: Agrarna reforma i kolonizacija u Jugoslaviji 1918-1941.; Udruženje ratnih dobrovoljaca 1912-1918, njihovih potomaka i poštovalaca, Beograd 2002.
30. Horvat, R.: Srijem – naselja i stanovništvo; Hrvat. Inst. Za povijest – Podružnica za povijest Slav., Srijema i Baranje, Sl. Brod 2000.
31. Schreckeis, H.: Donauschwaben in Kroatien, Historisch-demographische Untersuchung, Salzburg 1983.
32. Schreckeis, H.: Wukowar – Alte Hauptstadt Syrmien; Salzburg 1990.
33. Karaman, I.: Iz prošlosti Slavonije, Srijema i Baranje – studije o društvenoj i gospodarskoj povijesti 18.-20.st., Povijesni arhiv u Osijeku, Osijek 1997.
34. Vrbošić, J.: Kolonizacija u Slavoniji i Baranji 1919-1941. – doktorska radnja – neobjavljeno

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Predloženi izvori financiranja istraživanja			
Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme			
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje. Potpisprof. dr. sc. Božena Vranješ Šoljan (ime i prezime predloženog mentora) Potpis Lidiya Barišić Bogišić (ime i prezime doktoranda)			
IZJAVA			
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu. U Zagrebu, 25. ožujka 2011. Potpis Lidiya Barišić Bogišić (ime i prezime doktoranda) M.P.			

³ Navesti samo ako je potrebno

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Lidija Barišić Bogišić	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za povijest	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6677	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Položaj etničkih, manjinskih i vjerskih zajednica na području Vukovara (1918.-1941.)	
	<i>Engleski</i>	Ethnic and religious minorities in the Vukovar area (1918-1941)	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti / povijest / hrvatska i svjetska moderna i suvremena povijest	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr. sc. Ivo Goldstein, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	igoldste@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Drago Roksandić, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	drago.roksandicvffzg.hr
	2. dr. sc. Ivo Goldstein, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	igoldste@ffzg.hr
	3. dr. sc. Božena Vranješ Šoljan, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	bvsoljan@ffzg.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Vijeća Filozofskoga fakulteta u Zagrebu 19. travnja 2011. Ad. 98.	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Nije predviđeno uključivanje ispitanika u rad te nije bilo potrebno odobrenje Etičkoga povjerenstva.
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Stručno povjerenstvo u svome punom sastavu (profesori D. Roksandić, I. Goldstein i B. Vranješ Šoljan) javnom obranom teme doktorskog rada, održanom 16. siječnja 2012. godine na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, ispitalo je ispunjava li nazočna kolegica Lidija Barišić Bogišić uvjete predviđene doktorskim studijskim programom te raspravilo njezinu Prijavu teme doktorskog rada, napose, prijavljenu temu doktorskog rada.	
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)	
Kandidatkinja predlaže istraživanje položaja etničkih, manjinskih i vjerskih zajednica na vukovarskom području od 1918. do 1941. godine. Budući da je riječ o jednome od nekoliko najznačajnijih urbanih centara u Hrvatskoj između dva svjetska rata, k tome, području tradicionalno vrlo složene etnokonfesionalne demografske strukture, koje nije dovoljno istraživano sa stajališta koje predlaže kolegica Lidija Barišić Bogišić, tema je u načelu prihvatljiva. Prihvatljivija je tim više što neiskorištenog izvornog gradiva različitih provenijencija i vrsta doista ima više nego dovoljno za vrlo sadržajnu i inovativnu doktorsku disertaciju. Predloženi sinopsis i, dakako, mnogo više njegova usmena obrana dokazuju da je kandidatkinja vrlo kvalificirano istraživački ušla u mnogobrojne aspekte rada na rukopisu disertacije, bilo da je riječ o literaturi i objavljenim vrelima, bilo da je riječ o neobjavljenima – pohranjenima u više arhiva, knjižnica i muzeja u Hrvatskoj i izvan Hrvatske.	
Mišljenje i prijedlog:	
Podržavajući kandidatkinju u započetim istraživanjima, Povjerenstvo je jednoglasno zaključilo da je istraživački vrlo složenu problematiku potrebno tematski i strukturalno - nasuprot vrlo zahtjevnom prijedlogu kandidatkinje - ograničiti na aspekte koji su nužni i dovoljni za izradbu doktorskog rada. Budući da je riječ o više manjinskih zajednica u urbanohistorijskom kontekstu, teorijska i metodska polazišta moraju biti jasno definirana. Vrlo složena vukovarska etnokonfesionalna demografska dinamika u navedenom razdoblju (napose velike promjene u sastavu stanovništva) iziskuje primjerena istraživanja popisâ stanovništva između 1910. i 1948. godine, dakako, uzimajući u obzir dva ratna demografska poremećaja, promjene u metodologiji popisa itd. Stoga je Povjerenstvo mišljenja da središnji, problemski dio doktorske disertacije mora biti fokusiran na ograničen broj vrlo jasno definiranih i usporedivih manjinskih fenomena i procesa. Oni moraju biti povijesno indikativni za status i dinamiku promjena statusa pojedinih etnokonfesionalnih zajednica u Vukovaru, odnosno, za razumijevanje Vukovara i vukovarskog područja kao sociokulturne cjeline. Imajući na umu promjene u pravnom statusu pojedinih etnokonfesionalnih zajednica u međuratnom razdoblju pa i u poimanju „većina“ i „manjina“, što je u složenoj zajednici - kao što je bila vukovarska - imalo mnoštvo implikacija, neizbježno je i njih uključiti u etnokonfesionalnu povijesnu dinamiku. U tom je smislu nužno preraditi sinopsis u suradnji s mentorom.	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Naslov je nužno izmijeniti, tj., pojasniti: "Etnosi i konfesije u Vukovaru i vukovarskom kraju od 1918. do 1941. godine s posebnim osvrtom na manjinske zajednice"	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
Umjesto red. prof. dr. sc. Ive Goldsteina predlaže se prof. dr. sc. Božena Vranješ Šoljan.	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
Zimski semestar 2013/2014. akademske godine	
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)	
Nije bilo izdvojenih mišljenja članova Povjerenstva.	

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) dr. sc. Drago Roksandić, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	
	2. dr. sc. Ivo Goldstein, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	
	3. dr. sc. Božena Vranješ Šoljan, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	
	4.	
	5.	

U Zagrebu, 2. svibnja 2012.

M.P.

OPĆI PODACI I KONTAKT PRISTUPNIKA/PRISTUPNICE:			
IME I PREZIME PRISTUPNIKA ILI PRISTUPNICE:	VIŠNJA ROGOŠIĆ		
SASTAVNICA:	FILOZOFSKI FAKULTET		
Naziv studija:	PDS KNJIŽEVNOSTI, IZVEDBENIH UMJETNOSTI, FILMA I KULTURE		
Matični broj studenta:	6531		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: <i>(molimo zacrtniti polje)</i>	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	HENRIKA ROGOŠIĆ / TONČI ROGOŠIĆ		
Datum i mjesto rođenja:	10.08.1976., SPLIT		
Adresa:	GAJEVA 12, SPLIT		
Telefon/mobitel:	091 544 3224		
e-pošta:	vrogosic@ffzg.hr		
ŽIVOTOPIS PRISTUPNIKA/PRISTUPNICE:			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Dodiplomski studij teatrologije (nezavršen) Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Diplomski studij komparativne književnosti/ Diplomski studij engleskoga jezika i književnosti I gimnazija u Splitu		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Suradnica Leksikografskoga zavoda <i>Miroslav Krleža</i> (od 2007.) Znanstvena novakinja na Odsjeku komparativne književnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (od 2006.) Suradnica redakcije Kultura dnevnika <i>Vjesnik</i> (2006.-2008.) Suradnica časopisa <i>Zarez</i> , <i>Kazalište</i> , <i>Treća Frakcija</i> (od 2005.)		

Popis radova i aktivnih sudjelovanja na kongresima:	OBJAVLJENI STRUČNI I ZNANSTVENI RADOVI -<i>Sloboda amaterizma</i>, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 23. listopada 2006., broj 25/26, str. 64.-67. -<i>Oživljavanje umjetničkim ispadima</i>, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 15. prosinca 2006., broj 27/28, str. 8.-11. -<i>Trudimo se mnoge stvari ne znati</i>, razgovor s Katarinom Pejović i Borisom Bakalom, suosnivačima izvedbenog kolektiva Bacači sjenki, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 15. lipnja 2007., broj 29/30, str. 66.-73. -<i>Jedanaest novih</i>, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 15. prosinca 2007., broj 31/32, str. 178.-180. -<i>Međutnost Eleonore Duse</i>, Treća: časopis Centra za ženske studije Zagreb, br. 2, vol. IX, 2007., str. 109.-110. -<i>Istraživački meandri Grotowskog i Barbe</i>, Zarez: dvotjednik za društvena i kulturna zbivanja, 20. ožujka 2008., broj 227, str. 16.-17. -<i>Ovisnost o publici je opasna, ali vrlo uzbudljiva</i>, razgovor s njemačkim izvedbenim kolektivom She She Pop, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 1. lipnja 2008., broj 33/34, str. 34.-39. -<i>Kolektivne slike Amerike</i>, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 30. prosinca 2008., broj 35/36, str. 34.-38. -<i>Greška na sceni je nevjerojatna</i>, razgovor s belgijskim izvedbenim kolektivom tg STAN, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 30. prosinca 2008., broj 35/36, str. 48.-53. -<i>Igramo se svojim siromaštvom</i>, razgovor s američkim izvedbenim kolektivom Nature Theater of Oklahoma, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 30. prosinca 2008., broj 35/36, str. 38.-43. -<i>Vraćanje prostora čovjeku: udvajanja u predstavi Ex-pozicija Bacača sjenki</i>, Frakcija, časopis za izvedbene umjetnosti, br.47/48, jesen 2008., pp. 54-66. -<i>Terminologija u suvremenim izvedbenim umjetnostima</i> (izvorni znanstveni rad), zbornik „Trendovi i metodologija u komparativnom istraživanju hrvatskoga teksta“, Književni krug Split, 2008. -<i>Kolektivno stvaralaštvo Kazališne radionice Pozdravi i Marin Držić</i> (izvorni znanstveni rad), zbornik “Marin Držić: epoha i naslijeđe“, Književni krug Split, 2009., str. 389-405 -<i>Život bez smrti: Orlanini i Stelarcovi zahtjevi tijelu</i>, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 30. lipnja 2009., broj 37/38, str. 102.-109. -<i>Propasti slavno</i>, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 30. prosinca 2009., broj 39/40, str. 92.-95. -<i>Pokreneš dvije stvari i ne znaš što će se dogoditi kada se susretnu</i>, razgovor s Fionom Templeton, Kazalište: časopis za kazališnu umjetnost, 30. prosinca 2009., broj 39/40, str. 130.-133. PRIJEVOD Goldberg, RoseLee: <i>Performans od futurizma do danas</i>, Test! i URK, Zagreb, 2003. (prevela u suradnji s M. Kovačem i L. Filipin; uredila) PREZENTACIJE NA SKUPOVIMA -Rogošić, Višnja (2007), <i>Terminologija u suvremenim izvedbenim umjetnostima</i>, međunarodni skup "Trendovi i metodologije u komparativnom proučavanju hrvatskoga teksta", Split, Hrvatska -Rogošić, Višnja i Gospić, Ana (2008), <i>Kolektivno stvaralaštvo i Marin Držić</i>, međunarodni skup "Marin Držić – epoha i naslijeđe", Split, Hrvatska -Rogošić, Višnja (2009), <i>Collective Remembering: Performance Archiving in "Re-Collecting City Re-Collecting Time" by Shadow Casters</i>, međunarodni skup "Radical Intersections: Performance Across Disciplines", Northwestern University, Evanston, Illinois, SAD -Rogošić, Višnja (2009), <i>Performative Value of Tolerable Mistake in Postdramatic Theatre</i>, međunarodni skup Performance Studies International # 15 "Misperformance: Misfiring, Misfitting, Misreading", Zagreb, Hrvatska -Rogošić, Višnja (2009), <i>Srednjovjekovno izvedbeno naslijeđe u prostorom određenom kazalištu: zajednica i putovanje gradom u predstavama skupina Kugla glumište i Bacači sjenki</i>, međunarodni skup „Istodobnost raznodobnog. Tekst i povijesni ritmovi“, Split, Hrvatska -Rogošić, Višnja (2010), <i>Private? Public?: Personalising the City by Shadow Casters</i>, međunarodni skup Performance Studies International # 16 "Performing Publics", Toronto, Kanada
--	---

NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	SKUPNO IZMIŠLJENO KAZALIŠTE U HRVATSKOJ		
Engleski:	DEVISED THEATRE IN CROATIA		
Jezik na kojem će se pisati rad:	HRVATSKI		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) ^a			
	TITULA, IME I PREZIME:	USTANOVA:	E-POŠTA:
Mentor 1:	DR. SC. BORIS SENKER	FILOZOFSKI FAKULTET, SVEUČILIŠTE U ZAGREBU	bsenker@ffzg.hr
Mentor 2:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do 5 objavljenih relevantnih radova u zadnjih 5 godina ^b			
Mentor 1: Ime i prezime	-Senker, Boris, <i>Bard u Iliriji: Shakespeare u hrvatskom kazalištu</i>, Zagreb: Disput, 2006 (monografija) -Senker, Boris, <i>Mjesto Seviljskoga zavodnika i kamenog uzvanika u prepjevu Mirka Tomasovića na repertoaru Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu</i>, Poslanje filologa: zbornik radova povodom 70. rođendana Mirka Tomasovića, Bogdan, Tomislav; Pavlović, Cvijeta (ur.), Zagreb: FF press, 2008. str. 341-344. -Senker, Boris, <i>Glumica kao dramski lik</i>, Govor drame - govor glume: zbornik radova sa simpozija Dramski tekst danas u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Srbiji i Crnoj Gori, Anđelković, Sava; Senker, Boris (ur.), Zagreb: Disput, 2007. str. 197-215. -Senker, Boris, <i>Tito Strozzi kao glumac u Shakespeareovim dramama i njihov redatelj</i>, Poetika pitanja: zbornik radova u povodu 70. rođendana Milivoja Solara, Duda, Dean ; Slabinac, Gordana; Zlatar, Andrea (ur.), Zagreb: Disput, 2007. str. 175-180. -Senker, Boris, <i>Creating New Comic Stereotypes on the Croatian Postwar/Transition Stage</i>, Comedy Tonight, Jay Malarcher (ur.), Morgantown: The University of Alabama Press, 2008. str. 23-30. -Senker, Boris, <i>Karnevalsko u Dundu Maraju</i>, Marin Držić - svjetionik dubrovačke renesanse, Anđelković, Sava; Thomas, Paul-Louis (ur.), Zagreb: Disput, 2009. str. 147-173.		
Mentor 2: Ime i prezime			
OBRAZLOŽENJE TEME:			
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Rad analizira skupno izmišljeno kazalište u Hrvatskoj. Polazeći od pretpostavke da se u osnovi postupka skupnoga izmišljanja nalazi izvedbena zajednica, pristupnica ispituje modele zajedništva u toj kazališnoj praksi od njenoga pojavljivanja u povijesti hrvatskoga kazališta 1970-ih godina do danas. Posebno se usredotočuje na utjecaj tjelesnoga i diskurzivnoga zajedništva na proizvodnju predstave, odnos prema izvedbenom prostoru te publici. Rad se uglavnom zadržava na djelovanju niza skupina čije su poetike reprezentativne za razdoblje 1970-ih i 1980-ih godina (Kazališna radionica Pozdravi, Kugla glumište, Akter), 1990-ih godina (Schmrtz teatar, Theatre de femmes) i 2000-ih godina (Bacači sjenki, suradnički par Rajković/Jelčić). Suradničko stvaranje predstava značajan je fenomen u povijesti svjetskoga kazališta, ali gotovo u potpunosti neistražen kad je riječ o hrvatskim primjerima što ovo istraživanje čini važnim doprinosom domaćoj teatrologiji.		

Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	The dissertation provides the analysis of devised theatre in Croatia. Assuming that the essence of devised theatre is in the performing community, Ph. D. candidate examines various community models in that theatre practice, since it first appeared in the history of Croatian theatre during 1970s, until today. The focus is on the influence of physical and discursive community on the devising process, relationship with the audience and performance space. The study mostly explores the work and poetics of those groups representative for the period of 1970s and 1980s (Theatre Workshop Pozdravi, Kugla glumište, Akter), 1990s (Schmrtz teatar, Theatre de femmes) and 2000s (Shadow casters, co-authors Rajković/Jelčić). Devised theatre is a significant phenomenon in the history of world theatre but, when it comes to Croatian examples, almost completely unexplored, which makes this study a significant contribution to Croatian theatre studies.
Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)	
Skupno izmišljeno kazalište nastaje kolektivnom proizvodnjom i organizacijom ukupnoga materijala predstave tijekom rada na njenom uprizorenju (ponekad i tijekom izvedbe), a pojavu i širenje novoga fenomena, koji je do danas prerastao u široko prihvaćeni kazališni postupak, smješta se u 1960-e godine. Kao i u prvom razdoblju proliferacije skupno izmišljanje zadržava se uglavnom u alternativnoj, amaterskoj i sveučilišnoj praksi, rjeđe zalazeći u područje komercijalnoga i institucionalnoga kazališta, gdje se preferiraju utvrđene matrice nastajanja predstave, jasne podjele kreativnih zasluga, unaprijed poznat umjetnički cilj te datum njegove dovršene izvedbe. Preuzimanje novih trendova zapadnjačkoga kazališta (poput istraživanja glumčeve tjelesne ekspresije ili društveno-angažiranoga kazališta), ali i otpor prema dominaciji redatelja u postgavelijanskom razdoblju hrvatskoga glumišta 1970-ih godina, rezultirat će pojavom nekoliko grupa koje će težiti skupnom izmišljanju, relativizirajući hijerarhiju stvaralačkih funkcija u kazališnomu kolektivu. Iz toga će postupka često proizlaziti ambijentalna izvedba, kao traganje za prostornim kontekstom zajednice, te pozivanje publike na sudjelovanje u izvedbi, kao širenje zajednice. Skupno izmišljanje zadržat će se u hrvatskom kazalištu i u sljedećim dekadama, posebno dolazeći do izražaja prilikom nagloga procvata mlade amaterske scene u drugoj polovici 1990-ih godina te u suvremenim postdramskim produkcijama. Kako bi se pružio temeljit uvid u skupno izmišljanje u hrvatskom kazalištu, potrebno je utvrditi opće značajke toga fenomena (poimanja izvedbene zajednice, tretmana prostora i publike, procesa izmišljanja) i njegove potencijalne povijesne oslonce, te razlikovnost hrvatskih predstavnika.	
Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)	

S obzirom na mali broj znanstvenih i stručnih radova koji se bave ovim područjem, u dosadašnjem istraživanju pristupnica se podjednako usmjerila na prikupljanje i proučavanje objavljene literature kao i na terensko istraživanje.

Utvrđivanje općega konteksta i prirode skupnoga izmišljanja provedeno je proučavanjem dostupne literature i prikupljanjem snimaka predstava svjetskih kolektiva koji su prakticirali taj postupak. Uzimajući u obzir žanrovsku hibridnost skupno izmišljenih izvedbi, proučavana je i literatura o sudioničkim projektima te prostorom određenim projektima koji pripadaju graničnom području između kazališta i drugih izvedbenih umjetnosti, kao i onima iz umjetnosti performansa i suvremene konceptualne umjetnosti. Posebna pažnja posvećena je utvrđivanju tipa zajedništva karakterističnoga za određeni period (poput tjelesnoga zajedništva 1960-ih i 1970-ih i diskurzivnoga zajedništva 2000-ih) te njegovu odrazu u drugim aspektima rada (poput haptičkoga doživljaja prostora ili pretvaranja okružja u niz znakova).

Istraživački rad pristupnice uključio je i praćenje rada na pojedinim projektima, sudjelovanje u višednevnim radioničkim prezentacijama inozemnih kolektiva koji se bave skupnim izmišljanjem (Goat Island/Chacago, Gob Squad/Nottingham i Berlin, She She Pop/Hamburg) te obavljanje intervjua s članovima inozemnih izvedbenih kolektiva (Gob Squad, She She Pop, tgSTAN, Fiona Templeton/The Theatre of Mistakes) koji su potom objavljeni u stručnim časopisima. Cilj je bio utvrditi opće značajke i dodirne točke njihovih stvaralačkih procesa te je kroz tu fazu istraživanja ocrtan vremenski okvir skupnoga izmišljanja, odabrana su problemska područja i utvrđena slabo istražena mjesta koja je potrebno precizirati prije analize skupnoga izmišljanja u Hrvatskoj. Za kontekstualizaciju teme posebno se korisnom pokazala teorijska radionica Bojane Kunst "Kako se mnogi kreću: o utjelovljenju i suradnji" (Zagreb, 2008) u kojoj je pristupnica sudjelovala.

Istraživanje hrvatskoga skupno izmišljenoga kazališta započeto je prikupljanjem osnovnih podataka o kolektivima koji su prakticirali taj postupak, a do sad su obrađivani Arhiv Kugla glumišta, Arhiv Kazališne radionice Pozdravi, Arhiv Schmrztz teatra i Arhiv Bacača sjenki. Uz to, pristupnica je počela obavljati niz razgovora s članovima odabranih hrvatskih skupina kako bi utvrdila osnovne činjenice o djelovanju skupine, članstvu, procesu stvaranja i izvedenim predstavama, kreativnim namjerama, itd. Također je intervjuirala organizatore i umjetničke voditelje Festivala alternativnog kazališnog izričaja, Multimedijalnoga festivala novog izričaja Humphrey Bogart i Festivala studentskoga kazališta i multimedije Test! koji su pokrenuti u drugoj polovici 1990-ih godina i okrenuti prvenstveno mladoj amaterskoj sceni iz toga razdoblja u okviru koje se razvijao postupak skupnoga izmišljanja. Sudjelovala je u dvodnevnoj prezentaciji projekta "Bilježenje grada bilježenje vremena" (Dubrovnik 2009) i radioničkom istraživanju "Sjenčenje grada: hipertekstualizacija urbanih prostora" (Zagreb, 2009) skupine Bacači sjenki te pratila njihovo gostovanje na sarajevskom festivalu MESS 2008. godine.

Kako je većina stručnih radova o odabranoj temi objavljena u periodici posvećenoj novom i alternativnom kazalištu, pristupnica je proučila posebno časopise *Prolog* (1968.), *Novi Prolog* (1986.) i *Frakcija* (1995.) koji su se opredijelili za praćenje te scene. Pronađeni članci pokazali su se dragocjenim izvorom podataka, ponudivši smjernice budućega istraživanja te uvid u kritičku i teorijsku recepciju fenomena skupnoga izmišljanja u Hrvatskoj kao i njegovu kontekstualizaciju unutar svjetskoga (posebno sjeverno-američkoga) kazališta. U nedostaku podataka o skupinama 1990ih godina koje su prakticirale kolektivni rad i izmišljanje, prikupila je niz novih članaka te pripremila dvodijelni temat o novoj mladoj zagrebačkoj sceni koji će biti objavljen u časopisu *Kazalište* (dvobroji 41/42 i 43/44).

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Pristupnica kreće od tvrdnje da su u procesu skupnoga izmišljanja značajniji sudionici (izvedbeni kolektiv) od krajnjega cilja toga procesa (predstava) te pokušava pokazati kako se žanr nastavlja razvijati u skladu sa suvremenom krizom zajednice, zbog koje izvedbeni kolektivi sve češće odbacuju gotove pretpostavke o sebi i promišljaju samu ostvarivost zajedničkoga djelovanja u kazalištu. Također pretpostavlja kako svako svjesno ograničavanje postupka standardizacijom pojedinih njegovih aspekata, primjerice, u pravcu redateljskoga ili komercijalnoga kazališta, predstavlja odmak od temeljnih postavki žanra. Te hipoteze pokušat će dokazati na primjerima iz hrvatskoga kazališta.

Materijal, metodologija i plan istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

MATERIJAL

Za izradu doktorske disertacije pristupnica će koristiti izrazito heterogeni materijal. Prije svega poslužit će se teorijskom i povijesnom literaturom koja obrađuje opće područje skupno izmišljenoga kazališta (npr. Oddey, 1994; Heddon i Milling, 2006; Harding i Rosenthal, 2006), srodnu problematiku (npr. Carlson, 1989; Bourriaud, 2002; Bauman, 2006; Bishop, 2006; Fischer-Lichte 2008), hrvatsko kazalište 20. stoljeća (npr. Klaić i Miličević 1982; Foretić, 1996; Frlić, 2002/2003; Blažević 2006 i 2007; Medimorec 2009), a potom i rezultatima vlastitoga istraživanja.

Oslonit će se na podatke iz razgovora s praktičarima, gledateljima ili organizatorima skupno izmišljenih predstava, dokumente (redateljske bilješke, sheme, scenografske planove, govorene tekstove, programske knjižice, plakate, manifeste skupina, fotografije i video-zapise predstava, svedočenja, itd.), kritičke i analitičke radove (članke, intervjue, komentare, eseje objavljene u domaćoj i inozemnoj periodici) te znanstvene radove o odabranim skupinama.

Također će se koristiti bilješkama nastalima tijekom različitih radioničkih razgovora, vježbi i izlaganja te praćenja stvaralačkih postupaka u svojstvu promatračice ili suizvođačice.

METODOLOGIJA	
Pristupnica će temu jednako obraditi kroz empirijsko istraživanje te analizu prikupljenoga materijala. Teze će dokazivati komparativnom obradom podataka o svjetskome i hrvatskome skupno izmišljenom kazalištu te istraživanjem izvedbenih paradigmi koje najavljuju skupno izmišljanje ili predstavljaju njegov kontekst. U nedostatku dokumentacije, stručnih članaka i znanstvenih istraživanja poduzetih u okviru odabranoga područja, pristupnica je provela analizu osobnih arhiva pojedinih umjetnika, obavila niz razgovora, priključila se stvaralačkim, radioničkim i predstavljačkim fazama rada pojedinih skupina, te prikupila svjedočanstva, analize i kritičke osvrte samih sudionika ili svjedoka predstava. Taj pristup temi zadržat će i u nastavku istraživanja.	
PLAN ISTRAŽIVANJA	
Rad na disertaciji pristupnica je započela početkom 2007. godine prikupljanjem građe i istovremenim praktičnim istraživanjem (obavljanjem prvih razgovora s odabranim umjetnicima, sudjelovanjem u radionicama, itd.). U tom je periodu istraživala potencijalne prethodnike skupnoga izmišljanja iz povijesti kazališta te utjecaje iz različitih izvedbenih umjetnosti poput suvremenoga plesa i umjetnosti performansa, različitih žanrova poput autobiografske izvedbe i forum kazališta, različitih kategorija poput studentskoga i amaterskoga kazališta. Istraživanje je nastavljeno tijekom 2008. i 2009. godine, a u prvoj polovici 2010. godine prikupljena je građa obrađivana i selektirana. U tom je razdoblju određena i okvirna shema doktorske disertacije koja će biti organizirana kronološki te u zasebnim dijelovima problematizirati sljedeće: shvaćanje zajedništva i dehijerarhizaciju odnosno relativizaciju hijerarhije unutar kazališne skupine, korištenje izvedbenoga prostora te odnos prema gledateljskomu prostoru, odnos prema gledateljima od interakcije do njihova pretvaranja u ravnopravne suizvođače, faze skupnoga izmišljanja (gomilanje materijala kroz igru, selekciju prikupljenoga, montiranje teksta predstave i uvježbavanje njegovih dijelova ili cjeline). Tijekom 2010. godine pristupnica planira obaviti još određeni broj razgovora te se posvetiti učvršćivanju teorijskoga okvira istraživanja i analizi naknadno prikupljenoga materijala. Pisanju će pristupiti u akademskoj godini 2010./2011. te ga zaključiti s početkom akademske godine 2011./2012., kad namjerava predati prvu verziju rada.	
Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)	
Područje koje ovaj znanstveni rad pokriva gotovo je neobrađeno te bi provođenje predloženoga istraživanja i analize predstavljalo koristan doprinos povijesti hrvatskoga kazališta i razumijevanju suvremenih poetika. Stvaralaštvom pojedinih skupina bavili su se Marin Blažević i Miroslav Medimorec, a stručnim člancima pratili su ih uglavnom časopisi <i>Prolog</i> i <i>Frakcija</i>. Ovo istraživanje, međutim, skupno izmišljanje namjerava promotriti iz specifične perspektive te pružiti detaljniji uvid u njegov razvoj.	
Popis citirane literature (maksimalno 15 referenci)	
Bauman, Zygmunt (2006), <i>Community</i>, Polity: Cambridge Bishop, Claire, ur. (2006), <i>Participation</i>, MIT Press: Cambridge Blažević, Marin (2006), <i>Produkcija i recepcija novoga kazališta u Hrvatskoj</i>, doktorska disertacija Blažević, Marin (2007), <i>Razgovori o novom kazalištu 1 i 2</i>, CDU: Zagreb Bourriaud, Nicolas (2002), <i>Relational Aesthetics</i>, Les presses du réel Carlson, Marvin (1989), <i>Places of Performance</i>, Cornell University Press: Ithaca Fischer-Lichte, Erika (2008), <i>The Transformative Power of Performance A New Aesthetics</i>, Routledge: London and New York Foretić, Dalibor (1996): „Onkraj institucije – Skica za povijest alternativnog kazališta u Hrvatskoj od 1968. do danas“ u <i>Krležini dani u Osijeku 1995 – Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas</i> (1996), 1. knjiga, Osijek – Zagreb Frlić, Oliver: „Alternativa devedesetih“, „Theatre des femmes“ i „Le cheval“, <i>Frakcija</i>, magazin za izvedbene umjetnosti, br. 26/27, zima 2002./proljeće 2003. „Grbavica, Radna načela“ u: Klaić, Dragan i Milićević, Ognjenka, prir. (1982), <i>Alternativno pozorište u Jugoslaviji</i>, Sterijino pozorje: Novi Sad Harding, M. James, Rosenthal, Cindy, ur. (2006), <i>Restaging the Sixties</i>, University of Michigan Press: Ann Arbor Heddon, Deirdre, Milling, Jane (2006), <i>Devising Performance</i>, Palgrave Macmillan: New York Krušić, Vlado: „Mračna strana mjeseca, trenutak amaterskoga kazališta u Hrvatskoj“ u: <i>Prolog</i>, br. 44-45/XII/1980. Medimorec, Miroslav (2009), <i>Drugo hrvatsko kazalište</i>, doktorska disertacija Oddey, Alison (1994), <i>Devising Theatre</i>, Routledge: London i New York	
IZJAVA	
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorsku disertaciju s istovjetnom temom ni na jednom drugom Sveučilištu.	
U Zagrebu, 22.07.2010. godine	Potpis _____ Ime i prezime VIŠNJA ROGOŠIĆ
Napomena (po potrebi):	

^a Navesti mentora 2 ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo

^b Navesti minimalno jedan rad iz područja teme doktorskog rada (disertacije)

Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime pristupnika.doc

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom obliku i u tiskanom obliku – potpisano - u referadu Sastavnice. Sastavnica proslijeđuje ispunjeni Obrazac DR.SC.-01 zajedno s obrascima DR.SC.-02 i DR.SC.-03 u elektroničkom obliku (e-pošta: jandric@unizg.hr) i u tiskanom obliku – potpisano i s pratećom dokumentacijom - u pisarnicu Sveučilišta u Zagrebu (Trg maršala Tita 14).

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Višnja Rogošić, prof.	
Nositelj studija:		Odsjek za komparativnu književnost	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij književnosti, kulture, izvedbenih umjetnosti i filma	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6531	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	Skupno izmišljeno kazalište u Hrvatskoj	
	Engleski	Collective devised theatre in Croatia	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		društveno-humanističke znanosti, polje povijesnih znanosti, teatrologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr.sc. Boris Senker, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	bsenker@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Lada Čale Feldman, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	lcfeldma@ffzg.hr
	2. dr. sc. Boris Senker, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	bsenker@ffzg.hr
	3. dr. sc. Darko Lukić, izv. prof.	Akademija dramskih umjetnosti, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska	darko.lukic@zg.t-com.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta, 28. rujna 2010., točka dnevnog reda 70.	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva
na kojoj je odobren prijedlog
istraživanja

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Pred ovim je stručnim povjerenstvom također 27. travnja 2010. obranila kvalifikacijski rad i položila doktorski ispit s ocjenom izvrstan (5).

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Odlukom Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (klasa: 643-02/10-07/115, ur. broj: 3804-360-10-2), donesenom na sjednici održanoj 18. listopada 2010. godine, imenovani smo u povjerenstvo koje treba utvrditi ispunjava li **Višnja Rogošić** uvjete za stjecanje doktorata znanosti predviđene programom Poslijediplomskog doktorskog studija književnosti, kulture, izvedbenih umjetnosti i filma, te može li se odobriti tema za izradu doktorskog rada pod naslovom **Skupno izmišljeno kazalište u Hrvatskoj**, pod vodstvom mentora dr. sc. Borisa Senkera, red. prof.

Pristupnica **Višnja Rogošić** podnijela je molbu da joj se odobri stjecanje doktorata znanosti i odobrenje teme pod naslovom **Skupno izmišljeno kazalište u Hrvatskoj**, pod vodstvom mentora dr. sc. Borisa Senkera, red. prof. Utvrđujemo da je pristupnica ispunila sve uvjete za stjecanje doktorata znanosti predviđene programom Poslijediplomskog doktorskog studija književnosti, kulture, izvedbenih umjetnosti i filma upisanog 2006/2007, jer je položila sve propisane ispite, i to redom s ocjenom izvrstan (5), izradila seminarske radove, sudjelovala u radu znanstveno-istraživačkog projekta na koji je primljena, objavila dva izvorna znanstvena rada u znanstvenim zbornicima te deset stručnih radova, napose pet intervjua sa suvremenim hrvatskim ali i inozemnim kazališnim umjetnicima, kao što je i izlagala na šest međunarodnih znanstvenih skupova, od čega dvaput u inozemstvu. Uz to, kandidatkinja je od 2006. predavala na studiju komparativne književnosti, honorarno surađujući u Leksikografskom zavodu „Miroslav Krleža“, a tako i u nizu kulturnih publikacija, od dnevnika *Vjesnik*, preko dvotjednika za kulturu *Zarez*, do specijaliziranih kulturnih časopisa kao što su *Frakcija*, *Kazalište* i *Treća*. Bavila se i organizacijskim poslovima na kazališnim festivalima te inicirala i Dobru ediciju, prevevši za nju i prvu knjigu *Performans od futurizma do danas* autorice RoseLee Goldberg, studiju od ključne vrijednosti i za svoje područje doktorskog istraživanja.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu nadležan je za predloženu temu jer Katedrom za teatrologiju i filmologiju pripada redu institucija odgovornih za znanstvenu granu teatrologije polja znanosti o umjetnosti. Predložena je tema izvrsno teorijski utemeljena, jasno postavljenih ciljeva i problema, širokog spektra zahtjevnih metodoloških postupaka (od samostalnog prikupljanja arhivske građe i empirijskog istraživanja, preko analize i komparativne obrade do prijedloga vlastite interpretacije), dakle znanstveno opravdana i relevantna: dotiče se jednog bitnog segmenta suvremene hrvatske kazališne umjetnosti, dakle u pitanju je studij teme od nacionalnog značaja, no relevantna je i stoga što se o organizacijskim, etičkim, političkim i poetičkim osebujnostima skupnog rada u okvirima tzv. izmišljenog kazališta (devised theatre), napose njegovoj tradiciji i preobrazbama u posljednjim desetljećima 20. stoljeća i prvom desetljeću 21. stoljeća dosad pisalo tek u sklopu širih interesa za cjelokupno područje tzv. „novog“ ili „alternativnog teatra“, bez dakle posebnoga osvrta na fenomen skupnog rada.

Predloženi mentor kvalificira se za nadzor nad provedbom ovog istraživanja kao teatrolog koji je o različitim načelnim istraživačkim problemima teatrologije, te kontekstualnim i organizacijskim pitanjima kazališne politike razdoblja kojim će se kandidatkinja pozabaviti objavio ne samo bogati redoviti niz kazališnih kronika, nego prije svega niz nemimolaznih rasprava i priručnika, priloga repertoaru te nacionalnim izvještajima o suvremenoj hrvatskoj kulturnoj politici.

Mišljenje i prijedlog:

Utvrđujemo da pristupnica Višnja Rogošić izvršila sve obveze koje zahtijeva program Poslijediplomskog doktorskog studija književnosti, izvedbenih umjetnosti, filma i kulture. Autorstvo objavljenih radova može joj se nedvojbeno pripisati, predloženi sinopsis znanstveno je relevantan i bavi se neobrađenom temom u hrvatskoj teatrologiji, a predloženi mentor u svojem se znanstvenom i nastavnom radu bavio područjem hrvatske drame i kazališta kraja prošlog i početka ovog stoljeća. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu nadležan je za područje rada jer na Odsjeku za komparativnu književnost ima katedru za teatrologiju i dramatologiju kao grane znanosti o umjetnosti kojoj pripada tema prijavljenog sinopsisa.

U skladu s iznesenim razlozima stručno povjerenstvo predlaže Fakultetskom vijeću Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu da pristupnici Višnji Rogošić odobri pristupanje izradi i obrani doktorske disertacije s temom **Skupno izmišljeno kazalište u Hrvatskoj**, s predloženim mentorom dr. sc. Borisom Senkerom, redovitim profesorom na katedri za teatrologiju i dramatologiju Odsjeka za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta.

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. dr. sc. Lada Čale Feldman, red. prof. (<i>predsjednik Povjerenstva</i>)	
	2. . dr. sc. Boris Senker, red. prof.	
	3. dr. sc. Darko Lukić, izv. prof.	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 30.ožujka 2012. M.P.		

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	mr. sc. Ranka Jeknić		
Nositelj studija:	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za sociologiju		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij sociologije		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7736		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Mirjana Jeknić		
Datum i mjesto rođenja:	11. 11. 1977., Split		
Adresa:	Trg hrvatske bratske zajednice 1, 21 000 Split		
Telefon/mobitel:	Tel: 021/48 00 99; Mob: 091/530 6 516		
E-mail:	ranka.jeknic@st.htnet.hr		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	rujan, 2010. - Poslijediplomski doktorski studij sociologije, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Odlukom Vijeća poslijediplomskog doktorskog studija sociologije odobren je upis u V. semestar i dodjeljeno 120 ECTS bodova za znanstveni magisterij iz sociologije; studen, 2003 - siječanj, 2010. - Poslijediplomski magistarski studij sociologije na Sveučilištu u Zadru pod nazivom „Kultura i društvo“; magistarski rad na temu "Kritika nekih postavki modela 'nacionalne kulture' Geerta Hofstede", obranjen 29. siječnja 2010., 250 str. (mentor: dr. sc. Vjeran Katunarić, red. prof.); listopad, 1996. - srpanj, 2002. - Jednoprjedmetni studij sociologije na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; diplomski rad na temu "Društvene nejednakosti i siromaštvo u kontekstu globalizacije", obranjen 11. srpnja 2002., 90 str. (mentor: dr. sc. Rade Kalanj, red. prof); rujan, 1992. - svibanj, 1996. - Prva jezična gimnazija "Natko Nodilo" u Splitu; rujan, 1984. - lipanj, 1992. - Osnovna škola "Skalice" u Splitu;		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2006. - do danas; suradničko radno mjesto asistentice na Katedri za sociologiju Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu;		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	Poglavlja u zborniku radova: 1) „Biobliografija prof. dr. sc. Srđana Vrcana“ (u koautorstvu s mr. sc. Zoranom Malenicom), u: Sociologija Srđana Vrcana: između utopije i stvarnosti (Malenica, Zoran; Lalić, Dražen; Tomić-Koludrović, Inge), Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2010., str. 225. - 249.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

2) „Percepcija korupcije i borba protiv korupcije u Republici Hrvatskoj“ (u koautorstvu s mr. sc. Zoranom Malenicom), u: Izgradnja institucija: etika i korupcija (Josip Kregar, Duško Sekulić, Slaven Ravlić, Zoran Malenica, Ranka Jeknić i Antonija Petričušić), Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2010., str. 27. -55.

Znanstveni radovi:

- 1) „Kulture i organizacije: organizacijske kulture Geerta Hofstede“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, God. 48 (2011), br. 1 (99), str. 103. - 123. (pregledni znanstveni rad).
- 2) „Percepcija korupcije i borba protiv korupcije u Republici Hrvatskoj“ (u koautorstvu s mr. sc. Zoranom Malenicom), u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, God. 47 (2010), br. 4 (98), str. 837. - 859. (pregledni znanstveni rad).
- 3) „Kulturni imperijalizam Zapada u djelu Edwarda W. Saida“, Migracijske i etničke teme, God. 22 (2006), br. 3, str. 289. – 308. (pregledni znanstveni rad).
- 4) „Sistemske i kulturne razlike“, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, God. 44 (2007), br. 1 (84), str. 119. – 135. (pregledni znanstveni rad).

Stručni rad:

- 1) „Individualističke i kolektivističke kulture u kontekstu globalizacije: Hofstedeov model i njegova kritika“, Revija za sociologiju, God. 37 (2006), br. 3-4, str. 205. – 225.

Prikazi:

- 1) Manuel Castells: „Moć identiteta“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 40 (2003), broj 3-4, str. 469. - 472.
 - 2) Vlasta Ilišin i Furio Radin (ur.): „Mladi uoči trećeg milenija“, u: Društvena istraživanja, god. 13 (2004), br. 1-2 (69-70), str. 324. - 327.
 - 3) Vjeran Katunarić: „Sporna zajednica. Novije teorije o naciji i nacionalizmu“, u: Migracijske i etničke teme, 21 (2005), br. 3, str. 277. – 279.
 - 4) Edward W. Said: „Krivotvorenje islama: kako mediji i stručnjaci određuju način na koji vidimo ostatak svijeta“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 43 (2006), broj 2, str. 215. - 217.
 - 5) Darko Polšek: „Zapisi iz treće kulture“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 43 (2006), broj 2, str. 219. - 221.
 - 6) Dragica Vujadinović, Lino Veljak, Vladimir Goati, Veselin Pavičević (ur.): Između autoritarizma i demokratije - Srbija, Crna Gora, Hrvatska – Knjiga II, „Civilno društvo i politička kultura“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 44 (2007), broj 1, str.139. - 142.
 - 7) Adolf Dragičević, Dražen Dragičević: „Doba kiberkomunizma, visoke tehnologije i društvene promjene“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 44 (2007), broj 1, str. 143. - 146.
 - 8) Srđan Vrcan: „Nacija, nacionalizam, moderna država: Između etnonacionalizma, liberalnog i kulturnog nacionalizma ili građanske nacije i postnacionalnih konstelacija“, u: Revija za sociologiju, Vol. 37 (2006), br. 3-4, str. 227. -230.
 - 9) Duško Vrbanić: „Sociologija prava: uvod i izvorišne osnove“, u: Društvena istraživanja, god. 16 (2007), br. 6 (92), str. 1319. – 1323.
 - 10) Franco Crespi: „Sociologija kulture“, u Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 45 (2008), broj 2, str. 435. - 439.
 - 11) Vjeran Katunarić: „Lica kulture“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, God. 45 (2008), broj 4 (90), str. 925. - 929.
 - 12) Slaven Ravlić: „Eponimi u znanosti i politici. Prilozi sociologiji političke eponimizacije“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, God. 45 (2008), broj 4 (90), str. 931.- 935.
 - 13) Anđelko Milardović, Dražen Lalić, Zoran Malenica (ur.): „Kriza i transformacija političkih stranaka“, u: Politička misao, Vol. XLV (2008), br. 3-4, str. 290. - 293.
 - 14) Vijest o međunarodnom znanstvenom skupu „Sociologija Srđana Vrcana: ideologije i teorije“, u: Revija za sociologiju, Vol. 39. (2008), br. 4, str. 345. - 349.
 - 15) Nicholas Abercrombie, Stephen Hill, Bryan S. Turner: „Rječnik sociologije“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu; God. 47 (2010), br. 1 (95), str. 221. - 224.
 - 16) Jasenka Kodrnja, Svenka Savić, Svetlana Slapšak: „Kultura, drugi, žene“, u: Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu, God. 48 (2011), br. 1 (99), str. 189. - 193.
- Sudjelovanje na skupovima: Članica i tajnica organizacijskog odbora međunarodnog znanstvenog skupa „Sociologija Srđana Vrcana: ideologije i teorije“, koji se održao 12. rujna 2008. na Pravnom fakultetu u Splitu, te sam za potrebe tog skupa, u koautorstvu s mr. sc. Zoranom Malenicom, izradila „Bibliografiju prof. dr. sc. Srđana Vrcana“ koja je na navedenom skupu podijeljena svim sudionicima.

NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Kulturna raznolikost kao teorijsko pitanje sociologije		
Engleski:	Cultural diversity as a theoretical question of sociology		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	Hrvatski jezik		
Područje/polje:	Društvene znanosti/sociologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	dr. sc. Rade Kalanj, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska	rade.kalanj@zg.t-com.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	1) Kalanj, Rade (2010) "Ideologija, utopija, moć", Naklada Jesenski i Turk, 335. str. 2) Kalanj, Rade (2010) "Identitet i politika identiteta (politički identitet)", u: „Hrvatski nacionalni identitet u globalizirajućem svijetu“ (ur. Budak, N.; Katunarić, V.), Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Pravni fakultet, Zagreb, 2010., str. 117. – 133. 3) Kalanj, Rade (2008) "Modernizacija i identitet", Politička kultura, Zagreb, 448 str. 4) Kalanj, Rade (2008) "Teorijsko suočavanje s izazovom identiteta", u: Cifrić, Ivan (ur.) "Relacijski identiteti. Prilozi istraživanju identiteta hrvatskog društva", Hrvatsko sociološko društvo, Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta, Zagreb, 2008., str. 17 - 52. 5) Kalanj, Rade (2006) "Argumenti za sociologiju kulture", Pogovor knjige Franca Crespia "Sociologija kulture", Politička kultura, Zagreb, str. 194. – 210.		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Dizertacija će se baviti kulturnim raznolikostima kao teorijskom pitanju sociologije u kontekstu suvremenih socioloških i interdisciplinarnih teorija o kulturi, „kulturnom zaokretu“, kulturnom determinizmu, „postkolonijalnom diskursu“, modernosti, modernizaciji, razvoju i globalizaciji. Polazeći od definiranja ključnih pojmova kulture, kulturnih raznolikosti, identiteta itd., prvo će se analizirati različiti pristupi upravljanja kulturnim raznolikostima, a zatim definiranje pojma kulturnih raznolikosti u različitim relevantnim dokumentima i izvještajima UNESCO-a. Potom će se izdvojiti teorijski pogledi koji pokazuju da su „kulturni imperijalizam“, „orijentalizam“ i „krivotvorenje Islama“, kao i binarne i isključive podjele na „nas – civilizirane“, i „njih – barbare“, „Istok“ i „Zapad“, i slične kategorizacije u terminima „Mi“ i „Oni“ i dalje aktualne teme koje nismo ostavili u kolonijalnoj prošlosti. Zatim će se interpretirati i usporediti različiti pristupi koji kulturne raznolikosti analiziraju kao dimenziju razvoja i modernizacije, a potom će se tematika kulturnih raznolikosti smjestiti u kontekst globalizacije, „kulturnog zaokreta“, kulturnog determinizma i „kulturalizacije identiteta“. U zaključnom dijelu rada navedene teme će se analizirati u okviru Republike Hrvatske.		
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	This dissertation analyzes cultural diversity as a theoretical question of sociology in the context of contemporary sociological and interdisciplinary theories of culture, „cultural turn“, cultural determinism, „post-colonial discourse“, modernity, modernization, development and globalization. After defining the key terms of culture, cultural diversity, identity etc., different approaches to managing cultural diversity will be analysed. Then, cultural diversity within the various documents and statements of UNESCO will be defined. Emphasis will then be given to theoretical views showing that „cultural imperialism“, „orientalism“ and „covering Islam“, as well as binar and exclusive divisions between „us – civilized“, and „them – barbarians“, „East“ and „West“ and similar categorizations in terms of „us“ and „them“ are still current topics that we have not left in the		

colonial past. Different approaches that analyse cultural diversity as a dimension of development and modernization will be interpreted and compared, and then the theme of cultural diversity will be placed in the context of globalization, the „cultural turn“, cultural determinism and „culturalization of identity“. In the final part of the thesis these topics will be analyzed in the context of the Republic of Croatia.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Pitanje kulturnih raznolikosti jedno je od aktualnih znanstveno-teorijskih i praktično-političkih pitanja ovog stoljeća, te se problematika u vezi s kulturnim raznolikostima nameće kao prvorazredna postmoderna tema, neovisno o tome je li riječ o kulturnim raznolikostima u multinacionalnim korporacijama (ostvarenje što većeg profita u raznim sociokulturnim sredinama), kulturnim raznolikostima unutar društava (multikulturalizam, politike identiteta, kulturna prava itd.), između društava (interkulturalizam, dijalog i suradnja među kulturama itd.) ili u kontekstu nadnacionalnih zajednica poput Europske Unije (EU) („jedinstvene u različitosti“). Ipak, uvodno se postavlja pitanje zašto se problematika kulturnih raznolikosti može postaviti kao teorijsko pitanje sociologije? Pitanje kulturnih raznolikosti može se postaviti kao sociološko jer je „kulturna različitost danas društveni fenomen i objekt teoretiziranja, empirijskoga istraživanja i političkoga odlučivanja“ (Mesić, Bagić, 2011, 12). Riječ je o teorijskom pitanju sociologije aktualiziranom različitim revizijama klasičnih socioloških teorija modernosti, modernizacije i razvoja, „kulturnim zaokretom“, „postkolonijalnim diskursom“, konceptom „strogog programa u kulturnoj teoriji“ i globalizacijom. Naime, nasuprot očekivanjima klasičnih teorija modernizacije o „kulturno-etničkoj homogenizaciji modernih društava“ i poopćavanju vrijednosti, danas je naglasak na kulturno-etničkoj heterogenizaciji i kulturnoj pluralizaciji (Mesić, 2006, 52). Nadalje, pitanje kulturnih raznolikosti aktualizirano je i globalizacijom koja je utjecala na „heterogenost migracija s obzirom na zemlje porijekla, etničke, i nacionalne skupine, religije, jezike“ itd., ali i otvorila pitanje utjecaja kojeg ona ima na očuvanje ili nestajanje kulturnih raznolikosti (Faist, 2010, 297). Dvije su tendencije kulturne globalizacije: prema prvoj, možemo govoriti o oblikovanju „globalne kulture“, ili „transnacionalne kulture“ koja proizvodi „učinke homogenizacije“ i zagovara „jedinstvenu homogenu kulturu kao izraz univerzalno zajedničkih vrijednosti“, dok drugu tvore naglašeni „fenomeni kulturnog partikularizma“, koji su povezani sa zagovaranjem očuvanja kulturnih raznolikosti i „prava na jednako priznavanje mnoštva posebnih kultura“ (Crespi, 2006, 158-161). U tom je smislu globalizacija istovremeno „prijetnja“ („negativni učinci uniformizacije“) i „potpora“ kulturnoj raznolikosti („uključivanje u međunarodnu komunikaciju“) (Cvjetičanin, 2004). Istodobno, „pobudila je interes za očuvanje i naglašavanje kulturnih raznolikosti“ koje dolaze do izražaja „u naglašenoj kulturalizaciji identiteta“, a koja se „očituje kao otpor globalnoj uniformizaciji koja zaboravlja ili namjerno potire razlike kako bi na taj način potisnula ekonomsku i socijalnu osnovu zbiljskih nejednakosti i disimetričnih odnosa moći“ (Kalanj, 2010, 121). Jer, „kako društvo sve više počinje nalikovati na tržište gdje više nema ideoloških pa čak ni političkih problema, sve što preostaje je borba za novac ili potraga za identitetom“ (Touraine, 2007, 148). Sljedeći odgovor na uvodno pitanje je u „kulturnom zaokretu“ kojim se „kultura promatra ne samo kao važno nego kao fundamentalno pitanje konstrukcije društvene zbilje“ (Kalanj, 2006, 194). S „kulturnim zaokretom“ kultura je posljednjih desetljeća zauzela središnje mjesto u analizama iz područja društvenih i humanističkih znanosti, te su svi „sukobi, odnosi povjerenja i tolerancije - etnički, regionalni, međunarodni, sukobi između različitih društvenih identiteta - određeni kulturalnim odrednicama“ (Paić, 2005, 5). Gotovo se „svi društveni procesi tumače kao kulturalno određeni“, a na taj način „kultura, umjesto sredstva društvene integracije postaje sredstvom/svrhe identiteta uopće“ (Paić, 2005, 6). Naime, sociološke teorije modernosti, „kulturu su tretirale kao snažan čimbenik društvene integracije“, a tu funkciju integracije društva sada nadomještaju „novi kulturni identiteti“, dok „kultura preuzima ulogu ideologije u doba globalizacije“ (Paić, 2005, 205). Prema Eagletonu, kultura je „prestala biti dijelom rješenja i postala dijelom problema“, odnosno, umjesto da povezuje i ujedinjuje, „ona razdvaja“, i „više nije sredstvo pomoću kojeg se rješavaju politički sukobi, viša ili dublja dimenzija u kojoj možemo susresti jedni druge naprosto kao ljudske bližnje“, već je „naprotiv, ona postala dio samog rječnika političkog sukobljavanja“, a kulturne razlike „moneta političke borbe“ i „kulturalnih ratova“ (poput etničkog čišćenja, ali i kulturalnog rata protiv Islama) (Eagleton, 2002, 51). Na taj je način kultura „zadobila novu političku važnost“, odnosno njenom politizacijom svi se drugi sadržaji, poput primjerice klasnih, podređuju „kulturalnim pitanjima“, a kultura postaje sredstvom političke mobilizacije i „odbacivanja Drugoga“ (Katunarić, 2007; Eagleton, 2002). Pod sintagmom „kulturnog zaokreta“ naglašava se i „rastući interes za kulturne raznolikosti i naglasak na temama kao što su partikularizam/univerzalizam“, te „pitanjima kako pristupiti i prikazati različite kulturalne Druge“ (Valbjørn, 2008, 76). Naime, prije „kulturnog zaokreta“ kulturne raznolikosti nisu bile dominantno sociološko pitanje, jer su sociološke teorije modernosti u skladu s prosvjetiteljskim idejama, „pitanja vezana uz kulturne raznolikosti, smatrale ne samo nevažnima, već i potencijalno opasnim jer su prijetile preusmjeravanju pažnje sa sličnosti i time su predstavljale opasnost za mirniji i pravedniji svjetski poredak“ (Valbjørn, 2008, 58). Naglasak je bio na društvu kao cjelini, univerzalizmu, napretku, kontinuitetu, homogenosti i „pozapadnjenju“ vrijednosti, dok je postmodernizam usmjeren na dijelove društva, skloniji je partikularizmu, skeptičan prema „napretku“, „slavi pluralizam, diskontinuitet, heterogenost“ (Eagleton, 2005, 20). U kontekstu prikazivanja „različitih kulturalnih Drugih“ nezaobilazan je utjecaj postkolonijalnog diskursa koji afirmira tu „drugost“ i nastoji srušiti stereotipe i stereotipne predodžbe o „drugima“ o čemu govore Saidova djela „Orijentalizam“ (1999), „Kultura i imperijalizam“ (2002) i „Krivotvorenje islama“ (2003), a koja su povezana i s trećim značenjem „kulturnog zaokreta“, po kojem je „simbolički prostor, a prije svega medijski, postao presudnim za ostvarivanje društvene moći i dominacije“ i to od reklame novih proizvoda, do političkih poruka u predizbornim kampanjama, pri čemu „kultura nešto znači samo ukoliko unapređuje performanse glavnog sustava moći“ (Katunarić, 2007, 240-241). Tu spadaju i pitanja kako mediji stvaraju „krivu“ sliku islama i određuju način na koji „prospečni“ čitatelj i gledatelj gleda na „islam“ i islamske zemlje (Said, 2003). Nadalje, pitanje kulturnih raznolikosti aktualizirano je i problematikom „kulturne autonomije“, odnosno „strogi program kulturne teorije“ koji kulturu tretira kao „nezavisnu varijablu“ dovodi u pitanje tradicionalni pristup „blagog programa“ „sociologije kulture“ koji kulturu tretira kao „zavisnu varijablu“, što otvara i teorijsko pitanje s jedne strane kulturnog, a s druge ekonomskog determinizma (Alexander, Smith, 2005, 70). I na kraju, nezaobilaznu ulogu u promoviranju i poticanju međunarodnih rasprava o kulturnim raznolikostima treba pripisati UNESCO-u koji se kulturnim raznolikostima bavi od

vremena samog osnivanja. O tome najbolje govori selektivni kronološki pregled „UNESCO and the Issue of Cultural Diversity: Review and strategy, 1946. – 2000.“ iz kojeg se može zaključiti o postojanju četiri razdoblja „u diskursu i naglascima“ UNESCO-vih dokumenata i strategija o kulturnim raznolikostima: prvo, dominacija veze između „kulture i znanja“; drugo, „kulture i politike“; treće, „kulture i razvoja“ i četvrto, „kulture i demokracije“ (UNESCO, 2000a). Pri tom se mogu izdvojiti sljedeći relevantni službeni izvještaji UNESCO-a: „Our Creative Diversity“ (1996), „Universal Declaration on Cultural Diversity“ (2000), „Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions“ (2005), „Investing in Cultural Diversity and Intercultural Dialogue“ (2009) itd.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Ciljevi: definirati i analizirati različita značenja kulture i kulturnih raznolikosti, te pristupe upravljanja kulturnim raznolikostima; analizirati teorije koje se bave razumijevanjem kategorizacija u terminima „mi“ i „oni“, „Prvi“ i „Drugi“ i sl.; kritičko-analiitička evaluacija „kulturnog zaokreta“, kulturnog determinizma, različitih pristupa kulturnim raznolikostima kao dimenzijom razvoja i modernizacije, te socioloških i interdisciplinarnih teorija o kulturnim raznolikostima i globalizaciji itd.

Hipoteze: U 21. st. kulturne raznolikosti neće izgubiti na važnosti, već je potrebno naučiti kako njima upravljati, a „ne nadati se da će one biti iskorijenjene“ (Lewis, 2007, 236), i to upravljati kulturnim raznolikostima kao resursom razvoja, kao faktorom integracije, uključivanja i mira (ili u suprotnom dezintegracije, isključivanja i sukoba), te kao faktorom povezivanja (a ne daljnjih „diobi društva“ i kulturalnih fragmentacija u kontekstu globalizacije), te razviti bolje pristupe razumijevanja „Drugih“ i nadvladati pristupe koji su „slijepi za kulturne raznolikosti“, ali i one „zaslijepljene kulturnim raznolikostima“, odnosno nadvladati s jedne strane ekonomski, a s druge strane kulturni determinizam (Valbjørn, 2008, 64), umanjiti razdaljinu između „univerzalnog i partikularnog“, „tradicije i modernosti“, „društva i zajednice“ (Touraine, 1989, 194) i prihvatiti mnogostrukosti, pluralizam i raznolikosti, ne samo u kontekstu kulture, već i ekonomije i politike (Katunarić, 2007).

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Materijal: Relevantna i recentna, domaća i strana, znanstvena i stručna literatura s područja socioloških i interdisciplinarnih teorija o kulturi, kulturnim raznolikostima, „kulturnom zaokretu“, kulturnom determinizmu, „postkolonijalnom diskursu“, modernosti, modernizaciji, razvoju i globalizaciji, te empirijsko istraživački radovi koji su istraživali navedenu problematiku, kao i dokumenti i izvještaji UNESCO-a o kulturnim raznolikostima.

Metodologija: Metodološki postupci uključuju iščitavanje, razumijevanje, interpretaciju, kritiku, analizu, sintezu i komparaciju ranije prikazane literature. Metoda teorijskog rada je hermeneutička, a pristup istraživanoj temi je kritički, analitički i sintetički, te komparativan.

Struktura rada:

Rad će biti podijeljen na uvod, tri poglavlja s razrađenim potpoglavljima, zaključak, te popis literature. U uvodnom dijelu će se krenuti od odgovora na pitanje o razlozima odabira navedene teme, njene relevantnosti i aktualnosti, te izložiti struktura i ciljevi rada. Potom će se u drugom poglavlju odrediti osnovni pojmovi („kultura kao način života“, kulturne raznolikosti kao raznolikosti koje se odnose na kulturu poput etničkih, nacionalnih, vjerskih, jezičnih i drugih raznolikosti, identitet itd.) i suvremeni teorijski pristupi upravljanja kulturnim raznolikostima (multikulturalizam, interkulturalizam, transkulturalizam i plurikulturalizam) (Dragojević, 1999). Zatim će se analizirati definiranje pojma kulturne raznolikosti u različitim relevantnim dokumentima i izvještajima UNESCO-a iz kojih se vidi način na koji se proširivao koncept kulturnih raznolikosti: od prvotnog vezivanja kulturnih raznolikosti za umjetničku produkciju, proširivanja pojma kulturnih raznolikosti povezivanjem s pitanjima „identiteta“ koji je postao presudnim za političku samostalnost u vrijeme Hladnog rata, daljnjeg širenja pojma, kako na unutar-društvene, tako i na kulturne raznolikosti između društava, poštivanja i zaštite kulturnih raznolikosti kao bitnog i sastavnog dijela cjelokupnog održivog razvoja i kulturnih politika kao ključnih komponenti strategija razvoja itd. (UNESCO, 2000a i 2000b). S obzirom da je „ustrojavljanje komunikacije među kulturama jedna“ od glavnih zadaća UNESCO-a, u sljedećim bi dijelovima rada izdvojili i neke „zapreke“ ostvarenju tog cilja (Touraine, 1989, 193). Prvo bismo izdvojili teorijske poglede Saida i drugih autora koji pokazuju da su „kulturni imperijalizam“, „orijentalizam“ i „krivotvorenje islama“, kao i binarne i isključive podjele na „nas – civilizirane“, i „njih – barbare“, koji su različiti jer nisu istovjetni „nama“, „Istok“ i „Zapad“, „Prve“ i „Druge“, i slične podjele u terminima „Mi“ i „Oni“, nažalost i dalje aktualne teme koje nismo ostavili u kolonijalnoj prošlosti (Said, 1999; Said, 2002). Potom i sljedeće dvije prepreke: jedna je u univerzalističkoj viziji „da postoji jedan jedinstveni ili barem centralni model razvoja prema kojemu se razne zemlje kreću različitim brzinama i s različitim polazištima“, a na taj način se „modernizacija svodi na povijest neumitnog dokidanja kulturnih i društvenih posebnosti u korist sve šireg sudjelovanja svih u općem modelu modernizacije“, a druga je u partikularističkoj „afirmaciji specifičnosti svake kulture, što komunikaciju, u najboljem slučaju ograničava na priznavanje međukulturnih razlika, i u manje povoljnim situacijama, na labave paktove o nenapadanju“ (Touraine, 1989, 193). Stoga je pitanje „što nam je zajedničko“ i možemo li izbjegavajući „krajnje univerzalističke“ i „krajnje partikularističke vizije“, umanjiti razdaljinu između „univerzalnog i partikularnog“, „tradicije i modernosti“, „društva i zajednice“? (Touraine, 1989, 194). Tim temama, odnosno kulturnim raznolikostima kao dimenzijom razvoja i modernizacije bavit će se treće poglavlje. Izvršit će se izbor relevantnih autora međusobno povezanih različitim pristupima kulturnim raznolikostima, modernizaciji i razvoju: „klasična teorija modernizacije“ (Parsons), „revidirana teorija modernizacije“ (Inglehart, Welzel), te bi naglasak bio na postmodernističkom pristupu „mnogostrukih modernosti“ (Eisenstadt) i „kritici modernosti“ (Touraine). Stvarnost je opovrgnula „pretpostavke o homogenizaciji i hegemoniji zapadnog programa modernosti“, te će jedna od najvažnijih implikacija pojma „mnogostrukih modernosti“ biti „da modernost i pozapadnjivanje (vesternizacija) nisu identični“, te „da zapadnjački obrasci nisu jedine „autentične“ modernosti premda imaju prvenstvo i nastavljaju biti osnovna referentna točka za druge“ (Eisenstadt, 2004, 222). Suprotstavljajući se „klasičnim teorijama modernizacije“, ideja i pojam „mnogostrukih

5

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

modernosti" pretpostavlja priznavanje mnoštva mnogostrukosti i pluralizam (poput Hofstedeovog modela), te stajalište da je najbolji način za razumijevanje svijeta sagledati ga kao „stalno ustrojavanje i preustrojavanje mnoštva kulturnih programa“, što je ideja koju pronalazimo i u Touraineovoj „kritici modernosti“ po kojoj modernističku ideologiju Zapada ne trebamo i ne smijemo poistovjećivati s modernošću općenito (Touraine, 2007). Nadalje, „razvoj nije kontinuirana evolucija, progresivni prijelaz partikularnog u univerzalno“, već je „prijelaz jednog socijetalnog tipa u drugi, koji je strukturalno definiran kulturnim činiocima i društvenim odnosima“, a uspješan razvoj kombinira „ekonomske i sociokulturne faktore“ (Touraine, 1989, 201). Kulturne raznolikosti važan su resurs društvenog razvoja (prema UNESCO-vom izvješčaju iz 2009., „bitna dimenzija tri stupa /ekonomski, socijalni i ekološki/ uistinu održivog razvoja“), a kulturno održivim razvojem nadvladavaju se „linearne vizije razvitka, bilo u progresističkom (rast, ekspanzija i sl.)“, „bilo u suprotnom, fundamentalističkom smislu“ (npr. povratak korijenima) (Cvjetičanin, Katunarić, 2003, 14). Četvrto će poglavlje tematiku kulturnih raznolikosti smjestiti u kontekst globalizacije, „kulturnog zaokreta“ i „kulturalizacije identiteta“ kao jedinog preostalog „modusa dokazivanja i obrane vlastitosti“ zbog kojeg se različiti pokreti „zaogrću ruhom kulturno-identitetskog diskursa“ (Kalanj, 2010, 121-122). U tom smislu, izvršit će se izbor relevantnih autora koji su međusobno povezani različitim razumijevanjem globalizacije, kulture, kulturnog determinizma i „kulturalizacije identiteta“: „moć identiteta“ (Castells), „refleksivna modernizacija“ (Beck), „globalni kulturni krajolici“ (Appadurai), „sukob civilizacija“ (Huntington), univerzalni i partikularni pojam kulture kao epifenomena „modernog svjetskog sustava“ (Wallerstein), kritika pojma kulturnih raznolikosti jer nijedna kultura „nije raznovrsnija od kapitalizma“ (Eagleton) itd. U zaključku će se sažeti svi bitniji nalazi do kojih se došlo u prethodnim dijelovima rada, te će se navedene teme i problematika kulturnih raznolikosti smjestiti u kontekst Republike Hrvatske.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Predloženi rad bio bi prilog aktualnim raspravama o kulturnim raznolikostima: prvo, u kontekstu sociologije kulture, nadvladavanjem postmodernističkog kulturnog determinizma na tragu Crespijevog inzistiranja na „međuvodnosti društvenog djelovanja i kulture“ (Crespi, 2006, 152); drugo, poticanjem i naglašavanjem jednakovrijednosti kultura i razumijevanja „Drugih“, što je, važan preduvjet interkulturalnog „dijaloga među kulturama“, ali i zajedničkog suživota (Katunarić, 2007); treće, prilog odgovorima na pitanje zašto su kulturne raznolikosti i pripadnost nekom kulturnom identitetu „silno važni svijetu u kojem je zbrojeno bogatstvo trojice najbogatijih pojedinaca istovjetno ukupnoj imovini 600 milijuna najsiriomašnjih (Eagleton, 2002, 67).

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

- 1) Alexander, J. C.; Smith, P. (2005) „Strogi program u kulturnoj teoriji. Elementi strukturalne hermeneutike“, Diskrepancija, broj 10, svezak VI., str. 69. – 86.
- 2) Appadurai, Arjun (1996) "Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization", University of Minnesota Press, Minneapolis, London.
- 3) Beck, Ulrich (2001) "Pronalaženje političkoga: prilog teoriji refleksivne modernizacije", Naklada Jesenski i Turk, Zagreb.
- 4) Castells, Manuel (2002) "Moć identiteta", Golden marketing, Zagreb.
- 5) Crespi, Franco (2006) "Sociologija kulture", Politička kultura, Zagreb.
- 6) Cvjetičanin, Biserka (2004) "Civilizacije, kulture, dijalog", Zarez, broj 121-122, 29. 1. 2004.
- 7) Cvjetičanin, Biserka; Katunarić, Vjeran (2003) "Hrvatska u 21. stoljeću – Strategija kulturnog razvitka", Ministarstvo kulture, Zagreb.
- 8) Dragojević, Sanjin (1999) "Multikulturalizam, interkulturalizam, transkulturalizam, plurikulturalizam: suprotstavljeni ili nadopunjujući koncepti", u: "Kultura, etničnost, identitet" (ur. Jadranka Čačić-Kumpes), Institut za migracije i narodnosti, Naklada Jesenski i Turk, HSD, Zagreb, str. 77. - 90.
- 9) Eagleton, Terry (2002) "Ideja kulture", Naklada Jesenski i Turk, Zagreb.
- 10) Eisenstadt, Samuel N. (2004) "Mnogostruke modernosti", u: Drago Roksandić (ur.), "Uvod u komparativnu historiju", Zagreb: Golden marketing, str. 219-244.
- 11) Faist, Thomas (2010) "Cultural Diversity and Social Inequalities", Social Research: An International Quarterly, 77 (1), str. 297.– 324.
- 12) Hofstede, Geert and Hofstede, Gert Jan (2005) "Cultures and Organizations: Software of the Mind", Intercultural Cooperation and Its Importance for Survival, Second Edition, McGraw - Hill Companies (UK).
- 13) Inglehart, Ronald; Welzel, Christian (2007) "Modernizacija, kulturna promjena i demokracija. Slijed ljudskog razvitka", Politička kultura, Zagreb.
- 14) Kalanj, Rade (2006) "Argumenti za sociologiju kulture", Pogovor knjige Franca Crespia "Sociologija kulture", Politička kultura, Zagreb, str. 194. – 210.
- 15) Kalanj, Rade (2008) "Modernizacija i identitet", Politička kultura, Zagreb.
- 16) Kalanj, Rade (2010) "Identitet i politika identiteta (politički identitet)", u: „Hrvatski nacionalni identitet u globalizirajućem svijetu“ (ur. Budak, N.; Katunarić, V.), Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Pravni fakultet, Zagreb, 2010., str. 117. – 133.
- 17) Katunarić, Vjeran (2007) "Lica kulture", Biblioteka Antibarbarus, Zagreb.
- 18) Lewis, Richard D. (2007) "The cultural imperative: global trends in the 21st century", Intercultural Press, UK, London.
- 19) Mesić, Milan (2006) „Multikulturalizam: društveni i teorijski izazovi“, Školska knjiga, Zagreb.
- 20) Mesić, M.; Bagić, D. (2011) „Stavovi hrvatskih građana prema kulturnim različitostima“, Migracijske i etničke teme, 27 (2011) 1, str. 7. – 38.
- 21) Paić, Žarko (2005) "Politika identiteta: Kultura kao nova ideologija", Antibarbarus, Zagreb.
- 22) Said, Edward W. (1999) "Orijentalizam", Konzor, Zagreb.
- 23) Said, Edward W. (2002) "Kultura i imperijalizam", Beogradski krug, Beograd.
- 24) Said, Edward W. (2003) "Krivotvorenje islama: kako mediji i stručnjaci određuju način na koji vidimo ostatak svijeta", V. B. Z.,

Zagreb.

25) Touraine, Alain (2007) "Kritika modernosti", Politička kultura, Zagreb.

26) Touraine, Alain (1990) "Modernost i kulturne specifičnosti", u: Ivan Kuvačić (ur.) „Suvremene sociološke teorije“, Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb, str. 193. – 206.

27) UNESCO (2000a) "Universal Declaration on Cultural Diversity", str. 62. – 64., URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001246/124687e.pdf#page=67> (travanj, 2010).

28) UNESCO (2000b) "UNESCO and the Issue of Cultural Diversity: Review and strategy, 1946. – 2000., A study based on official documents", str. 1. – 20., URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001252/125248mo.pdf> (travanj, 2010).

29) Valbjørn, Morten (2008) "Before, during and after the cultural turn: a 'Baedeker' to IR's cultural Journey", International Review of Sociology - Revue Internationale de Sociologie, Vol. 18, No. 1, 2008, str. 55. – 82., elektronskom formatu pristupljeno putem <http://search.ebscohost.com>, pristupni broj 28805630 (prosinac, 2010).

30) Wallerstein, Immanuel (1990) "Culture as the Ideological Battleground of the Modern World System", u: Featherstone, Mike (ed.) „Global Culture: Nationalism, Globalization and Modernity“, Sage Publications, London, Newbury Park, New Delhi.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			

Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis dr. sc. Rade Kalanj, red. prof.
(ime i prezime prvog predloženog mentora)

Potpis
(ime i prezime drugog predloženog mentora)

Potpis mr. sc. Ranka Jeknić
(ime i prezime doktoranda)

IZJAVA

³ Navesti samo ako je potrebno

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 27. 01. 2012.

Potpis mr. sc. Ranka Jeknić
(ime i prezime doktoranda)

M.P.

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
<i>Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.</i>			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		mr. sc. Ranka Jeknić	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za sociologiju	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij sociologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7736	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
	Hrvatski	Kulturna raznolikost kao teorijsko pitanje sociologije	
	Engleski	Cultural diversity as a theoretical question of sociology	
Područje/polje:		Društvene znanosti / sociologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr. sc. Rade Kalanj, red. prof	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska	rade.kalanj@zg.t-com.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1.dr. sc. Vjeran Katunarić, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zadru, Republika Hrvatska	vjeran.katunaric@zg.htnet.hr
	2.dr. sc. Rade Kalanj, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska	rade.kalanj@zg.t-com.hr
	3.dr. sc. Milan Mesić, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zadru, Republika Hrvatska	milan.mesic1@zg.htnet.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održana 21. veljače 2012. godine, točka 91.	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja		
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada		
Obrana teme doktorskog rada mr. sc. Ranke Jeknić održana je 22. prosinca 2012. Pristupnica je izložila polazište, ciljeve i metodološke postupke svoga rada. Povjerenstvo je pristupnici postavilo pitanja koja su uglavnom odnosila na opseg i širinu teme te na stanovite metodološke probleme pri savladavanju teme. Pristupnica je prihvatila prijedloge i sugestije povjerenstva, kako s obzirom na bolje definiranje opsega tema tako i na primjerenost metodoloških postupaka.		
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)		
Povjerenstvo je ocjenilo da obrada teme kojom se bavi pristupnica predstavlja izvorni znanstveni doprinos sociološkoj znanosti a osobito sociološkoj teoriji koja se, u okviru posebnih sociologija, bavi sociologijom kulture.		
Mišljenje i prijedlog:		
Povjerenstvo drži da je tema rada mr. sc. Ranke Jeknić iznimno značajna i aktualna u suvremenoj sociologiji i društveno humanističkim znanostima općenito. Povjerenstvo također smatra da će pristupnica, polazeći od dosadašnjeg znanstvenog i nastavnog djelovanja kao i dobrog poznavanja predložene teme, obaviti važan znanstveno - teorijski i istraživački zahvat. Stoga povjerenstvo predlaže da se ovo izvješće prihvati te da se pristupnici omogući daljnji rad na dovršetku doktorske teze kao i daljnja procedura na stjecanju doktorata znanosti.		
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:		
Pristupnici je predloženo da promjeni naslov svoga rada i ona je prijedlog prihvatila. Umjesto prvotnog naslova: Kulturna raznolikost kao sociološko pitanje, naslov sada glasi: Kulturna raznolikost kao teorijsko pitanje sociologije		
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):		
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):		
ljetni semestar 2012.		
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)		
Potpis (ime i prezime člana povjerenstva)		
NAPOMENA (po potrebi):		
Izabrano Povjerenstvo za	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:

2

ocjenu teme i predlaganje mentora	1.(predsjednik Povjerenstva) dr. sc. Vjeran Katunarić, red. prof.	
	2.dr. sc. Rade Kalanj, red. prof.	
	3.dr. sc. Milan Mesić, red. prof.	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 2. svibnja 2012. M.P.		

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Valerija Križanić		
Nositelj studija:	Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij iz psihologije		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6630		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Branka Križanić i Marijan Križanić		
Datum i mjesto rođenja:	21.08.1979., Osijek		
Adresa:	Sjenjak, 101, 31000 Osijek		
Telefon/mobitel:	00 385 98 9271 834		
E-mail:	valerija.krizanic@gmail.com		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2006. - Poslijediplomski doktorski studij psihologije, Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu 1998. - 2005. Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu 1994. - 1998. Prirodoslovno-matematička gimnazija u Osijeku 1986. - 1994. OŠ "Antuna Mihanovića" u Osijeku 1986. - 1993. Glazbena škola "Franjo Kuhač" u Osijeku		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	studen 2005. - Filozofski fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku, Studij psihologije, asistent kolegiji: Emocije i Motivacija, Praktikum eksperimentalne psihologije II, Evolucijska psihologija (na preddiplomskom i diplomskom studiju), Sportska psihologija, Povijest psihologije i psihologijski sustavi, Subjektivna dobrobit		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	član Povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokoga obrazovanja svibanj 2004. – studeni 2005. Rektorat Sveučilišta u Zagrebu administrator u službi za nostrifikacije diploma prosinac 2003.- svibanj 2004. Rektorat Sveučilišta u Zagrebu tajnica u Uredu za međunarodnu suradnju član projektnog tima na projektu "Ustroj sustava upravljanja kvalitetom na Sveučilištu u Zagrebu" prosinac 2002. – svibanj 2003. Target d.o.o. istraživanje tržišta
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	Radovi: Baraban, D., Kurtović, A., Zelić, V., Križanić, V. i Buljubašić, M. (2011). Anksioznost i depresivnost u pedijatrijskih bolesnika s bolnim tjelesnim tegobama. <i>Paediatrica Croatica</i>, 55 (1), 17-25. Maurović, I. i Križanić, V. (2010). Afekti i emocionalno zlostavljanje među djecom. Zbornik radova sa skupa Nasilje nad djecom i među djecom (2008), 207-225. Sudjelovala u prijevodu sveučilišnog udžbenika: Reeve, J. (2010). Razumijevanje motivacije i emocija. Jastrebarsko: Naklada Slap. Knezović, Z., Bunjevac, T., Rebernjak, B., Križanić, V. i Šverko, D. (2010). Mjerenje afekata. Ljetna psihologijska škola studenata i nastavnika Odsjeka za psihologiju: Izvještaj Križanić, V. i Vizek Vidović, V. (2007). Unutrašnje vrednovanje visokih učilišta, u "Bolonjski proces u visokom umjetničkom obrazovanju" (ur. V. Turković, V. Kabalin-Borenić, A. Ružička), Sveučilište u Zagrebu , 2007. str. 23-72. Znanstveni skupovi, aktivno sudjelovanje: Krupić, D. i Križanić, V. (2010). Interactionistic Temperamental Questionnaire as a measure of revised Reinforcement Sensitivity Theory constructs. 31st World Conference on Stress and Anxiety Research", Galway (Irska), 4.- 6. 08. 2010. Križanić, V. i Knezović, Z. (2009). Adaptacija PANAS-X uz primjenu teorije odgovora na zadatke. XIX. Dani Ramira i Zorana Bujasa, Zagreb, 22.-25. 4.2009. Križanić, V. i Maurović, I. (2008). Afekti i emocionalno zlostavljanje među djecom. II. znanstveno-stručni skup "Nasilje nad djecom i među djecom", Osijek, 27.-29. 11. 2008. Križanić, V. i Knezović, Z. (2007). Neki metodološki aspekti adaptacije skale PANAS-X. XVIII. Dani Ramira i Zorana Bujasa, Zagreb. 13.-15. 12. 2007.
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski:	Provjera dinamičkog modela afekta: Temperament i odnos pozitivnih i negativnih temeljnih afekata
Engleski:	Examination of Dynamic model of affect: Temperament and relationship between positive and negative core affect
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	
Područje/polje:	Društvene znanosti / Psihologija

PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
<i>(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)</i>			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	Prof. dr. Zvonimir Knezović, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	zknezovi@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	Jelušić, I., Stevanović, A., Frančišković, T., Grković, J., Šuković, Z. i Knezović, Z. (2010). Social Support and Posttraumatic Stress Disorder in Combat Veterans in Croatia. Collegium Antropologicum, 34 (3),853-858. Križanić, V. i Knezović, Z. (2009). Adaptacija PANAS-X uz primjenu teorije odgovora na zadatke. XIX. Dani Ramira i Zorana Bujasa u Zagrebu i HPD Knezović, Z., Križanić, V. (2007). Neki metodološki aspekti adaptacije skale PANAS-X. 18. Dani Ramira i Zorana Bujasa , Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i HPD. Knezović, Z., Šverko, D., i Fuček, I. (2007). Watsonova teorija pozitivnog i negativnog afekta: Provjera faktorske strukture PANAS-X. 18. Dani Ramira i Zorana Bujasa , Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i HPD. Knezović, Z. (2005). Psihologija ratne trauma i posttraumatski stresni poremećaj: Pokušaj teorijske integracije. U: Ćorić, Š.Š. (ur).Uspjeh i zadovoljstvo u osobnom i društvenom životu. Zbornik radova psihologijskog simpozija, Pedagoški fakultet Sveučilišta u Mostaru, str. 7-21. Urednik sveučilišnog udžbenika: Reeve, J. (2010). Razumijevanje motivacije i emocija. Jastrebarsko: Naklada Slap.		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku <i>(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):</i>	Dinamički model afekta opisuje odnos pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja te precizira uvjete pod kojima se taj odnos mijenja. Prema ovome modelu, odnos pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja ovisi o složenosti procesiranja informacija. U ovom istraživanju provjeravaju se efekti nekih karakteristika situacije te nekih karakteristika osobe, koje bi mogle biti relevantne za složenost procesiranja informacija, na odnos pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja. Cilj istraživanja je testirati postavke Dinamičkog modela afekta uz metodološku nadogradnju prethodnih istraživanja - primjenu metode uzorkovanja doživljaja i kontrolu čimbenika koji mogu maskirati odnos pozitivnog i negativnog afekta. Analizom intraindividualnih varijacija u doživljavanju afekata (na podacima 150 studentica) provjeravat će se odnos pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja u funkciji stresnosti situacije te provjeriti uloga prilazeće i izbjegavajuće dimenzije temperamenta u njihovom odnosu.		
Sažetak na engleskom jeziku <i>(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):</i>	Dynamic model of affect describes the relationship between positive and negative affective experiences, and specifies the conditions under which this relationship can be changed. According to DMA, relationship between positive and negative affects depends on complexity of information processing. This study will examine the effects of some situational and personal characteristics—that might be relevant for complexity of information processing—on the relationship between positive and negative affects. Aim of this study is to test postulates of DMA, with methodological advances-applying experience sampling method and controlling for some factors that could mask the nature of the positive and negative affects relationship. Tracing intraindividual variation of affect (of 150 female students) we will test the relationship between positive and negative affects as a function of stress. Also, the role of approach and avoidance dimensions of temperament in this relationship will be examined.		

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Afekt je nadređeni pojam za široki raspon doživljaja koji imaju kvalitetu ugone ili neugode (Beck, 2003). Pitanje strukture afekta ima višestruku-teorijsku, praktičnu i metodološku važnost, stoga su na to pitanje istraživači nastojali odgovoriti različitim istraživačkim pristupima. Analize facijalnih i vokalnih emocionalnih izraza, procjene sličnosti među afektivnim terminima i sl., ukazuju na to se afekt može opisati u terminima dvije dimenzije: hedonističkog tona i aktivacije (Russell i Feldman Barrett, 1999). Faktorske analize samoprocjena doživljenog afekta rezultiraju dimenzijama nazvanim pozitivni i negativni aktivitet (Watson, Wiese i Vaida, 1999). Ovi se parovi dimenzija danas više ne promatraju kao međusobno isključivi, već kao alternativne rotacije faktora koji objašnjavaju isti skup podataka. Ova dva modela naglašavaju različite informacije o svojstvima i funkciji afekata stoga na komplementaran način pomažu u opisivanju afektivnog prostora. Ipak, neka pitanja važna za razumijevanje strukture afekta su još uvijek otvorena. Jedno od njih je pitanje odnosa ugodnih i neugodnih afektivnih doživljaja.

Nalazi istraživanja fizioloških procesa, životnih događaja i faktorsko - analitičke studije su dvojaki. Jedan dio nalaza sugerira da pozitivni (PA) i negativni (NA) afektivni doživljaji predstavljaju dva kraja jednog kontinuuma, odnosno da čine jednu bipolarnu dimenziju afekta. Druga skupina nalaza pokazuje PA i NA kao dvije unipolarne dimenzije afekta koje su međusobno nezavisne. Neki autori (Feldman Barrett & Russell, 1998; Green, Salovey i Truax, 1999) upozoravaju kako odnos PA i NA uvelike može ovisiti o metodološkim čimbenicima poput: odabira čestica za opisivanje afektivnog prostora i formata odgovaranja; nesistematske i sistematske pogreške mjerenja; metodologije istraživanja (odabira primjerenih nacrti i analize podataka), dimenzije aktivacije (intenziteta) afektivnih doživljaja itd. Drugi autori ističu kako razumijevanje strukture afekta zahtijeva još jedan dodatni kriterij - kontekst u kojem afekt nastaje (Carver, 2001).

Dinamički model afekta (DMA; Zautra, Potter & Reich, 1997) naglašava ulogu kontekstualnih faktora u doživljavanju afekata, a temelji se na korpusu istraživanja kontekstualnih determinanti procesiranja informacija. Prema ovome modelu, odnos PA i NA ovisi o stupnju složenosti procesiranja informacija o okolini. Kada smo u mogućnosti istovremeno razmatrati informacije i o negativnim i o pozitivnim aspektima situacije, pozitivnim i negativnim afekti koje doživljavamo bit će relativno nezavisni. No u stresnim i neizvjesnim situacijama resursi pažnje se usmjeravaju na neposredne zahtjeve situacije i smanjuje se kapacitet za obradu informacija. Obrada negativnih informacija dobiva prioritet u odnosu na pozitivne, uslijed čega se povećava vjerojatnost pojavljivanja NA, a smanjuje vjerojatnost pojavljivanja PA. Drugim riječima, PA i NA prelaze u inverzan odnos.

Testiranje Dinamičkog modela afekta, dakle, općenito podrazumijeva ispitivanje povezanosti između PA i NA u različitim uvjetima. Najčešće se provjeravaju hipoteze o povezanosti PA i NA ovisno o složenosti procesiranja informacija.

Složenost procesiranja informacija može se promatrati kao trajnija karakteristika osobe ili kao stanje. U nekim istraživanjima DMA, gdje je složenost procesiranja informacija promatrana kao osobina, operacionalizirana je Skalom osobne potrebe za strukturom (Personal Need for Structure; Neuberg & Newsom, 1993) koja mjeri tzv. "kognitivnu jednostavnost" (Reich, Zautra, Potter, 2001). Rezultati su pokazali kako su PA i NA nezavisni kod osoba s većim stupnjem kognitivne složenosti, dok je kod osoba s većim rezultatom na kognitivnoj jednostavnosti utvrđena značajno veća negativna korelacija PA i NA.

Autori DMA modela naglašavaju kako se kognitivna složenost kao stanje može mijenjati u uslijed nekih kontekstualnih uvjeta, u kojima se kapacitet za obradu informacija smanjuje. U tom svjetlu, provjeravani su efekti stresnih uvjeta kao što je ozbiljna kronična bol ili potresni životni događaj, poput npr. gubitka partnera ili invaliditeta, koji imaju trajnije posljedice za pojedinca i izrazito su zahtjevni u pogledu adaptacije. U istraživanju koje su proveli Zautra, Reich, Davis, Nicholson i Potter (2000) na sudionicima starije dobi, usporedbom samoprocjena afektivnih doživljaja skupine osoba koje su nedavno proživjele izrazito stresni životni događaj i kontrolne skupine, pronađene su razlike u odnosu PA i NA, u smjeru predviđenom Dinamičkim modelom afekta. No zbog mogućih alternativnih interpretacija, sugerirane su nadogradnje istraživačkog nacrti: ponovljena opažanja na istim osobama; kontrola varijacija u vremenskom razmaku između pojave stresora i samoprocjena afektivnih doživljaja te kontrola heterogenosti samih stresora. Intraindividualne analiza odnosa PA i NA temelje se na nekoliko tipova istraživanja.

Eksperimentalne provjere DMA modela uključuju različita ispitivanja reaktivnosti sudionika na stres. Tipični stresor koji se uvodi kao nezavisna varijabla je npr. najava javnog govora u kojem osoba mora govoriti o svojim dobrim i lošim stranama, uz uputu da će snimke govora kasnije analizirati tim psihologa. Ove su se eksperimentalne manipulacije u ranijim istraživanjima (van Eck i sur., 1996; prema Zautra i sur., 2000) pokazale učinkovite u izazivanju stresnih reakcija. Samoprocjene PA i NA bilježe se nekoliko puta tijekom ispitivanja, nakon čega se na zavisnim podacima provjeravaju promjene odnosa PA i NA u situacijama različitog stupnja stresnosti. Longitudinalna praćenja odnosa PA i NA u više točaka mjerenja provedena su u istraživanjima stresnih događaja i mentalnog zdravlja kod pacijenata s kroničnom boli (prema Zautra i sur., 2003). Na temelju tjednih procjena broja stresnih i pozitivnih događaja, identificirani su manje i više stresni periodi te su za svaki od tih perioda provjeravane korelacije između PA i NA. Iako nalazi ovakvih istraživanja govore u prilog DMA, niti ovakvi nacrti nisu bez metodoloških nedostataka. Uz eksperimentalna se istraživanja veže pitanje mogućnosti generalizacije nalaza o afektima dobivenih u laboratorijskim uvjetima, dok se uz opisane longitudinalne nacрте navodi niz problema vezanih za retrospektivne procjene afektivnih doživljaja, koji mogu narušiti pouzdanost i valjanost podataka te interpretaciju nalaza. U tom smislu, metodološki pomak u provjeri DMA predstavlja metoda uzorkovanja doživljaja (Csikszentmihalyi i Hunter, 2003). Ova je metoda razvijena radi praćenja dinamike promjenjivih fenomena, posebno onih koji su podložniji pristranostima samoprocjena prilikom prisjećanja i upravo zbog navedenih jakih strana bit će primijenjena u ovom istraživanju.

Iako bi postavke DMA u određenoj mjeri trebale vrijediti za svakoga, individualne razlike (posebno one relevantne za složenost procesiranja informacija) kao potencijalni moderatori odnosa PA i NA zahtijevaju dalje istraživanje. U ovom se radu provjerava mijenja li se odnos PA i NA u stresnijim situacijama te jesu li neki ljudi zbog svojih karakteristika temperamenta tome podložniji.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj: testirati postavke Dinamičkog modela afekta na temelju intraindividualnih varijacija u doživljavanju pozitivnih i negativnih afekata te istražiti ulogu temperamenta u njihovom odnosu.

Hipoteze:

1. U dnevnim epizodama koje nisu percipirane kao stresne, pozitivni i negativni afekt bit će nezavisni, a u stresnim razdobljima prelaze u negativniji odnos.
- 2a: Izbjegavajuća dimenzija temperamenta bit će značajan moderator promjene odnosa pozitivnih i negativnih afekata u stresnim situacijama, u odnosu na nestresne situacije.
- 2b: Ne očekuje se da će prilazeća dimenzija temperamenta moderirati odnos pozitivnih i negativnih afektivnih afekata.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U istraživanju će sudjelovati oko 150 studentica Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku. U prikupljanju podataka planirana je kombinacija metode uzorkovanja doživljaja i modifikacije metode rekonstrukcije dana. Samoprocjene trenutnih afektivnih doživljaja bilježit će se na skraćenoj i prilagođenoj verziji PANAS-X (Watson i Clark, 1994), a informacije i dojmovi o dnevnim događajima u Dnevnik epizoda (Kahneman, Krueger i Schkade, 2004), obrazac prilagođen za potrebe ovog istraživanja.

Podaci će se prikupljati na sljedeći način: pomoću (polu)strukturiranog dnevnika, u koji sudionici bilježe svoje misli, osjećaje ili ponašanja više puta kroz određeni vremenski period, u sklopu svog uobičajenog funkcioniranja u svom svakodnevnom okruženju. Bilo da su točke mjerenja određene unaprijed zadanim vremenskim intervalima, pojavom određenih događaja ili signalom sata (ili nekog drugog uređaja), temeljna pretpostavka metode uzorkovanja doživljaja jest da vremensko uzorkovanje doživljaja može omogućiti reprezentativan uzorak svakodnevnih doživljaja neke osobe i time povećati ekološku valjanost nalaza.

U ovoj su studiji točke mjerenja određene povremenim signalom ručnog sata / mobitela, prema rasporedu koji sudionicima nije unaprijed poznat. Učestalost mjerenja i trajanje istraživanja odredit će se na temelju podataka iz predispozitivnog (na 10-ak studenata) (okvirno 7-10 dana, 7-10 puta dnevno).

Nakon pismenog upoznavanja s okvirnim ciljem istraživanja, predviđenim metodama prikupljanja podataka te etičkim pitanjima anonimnosti i povjerljivosti podataka, studentice zainteresirane za sudjelovanje dogovaraju termin sastanka s istraživačem. Na inicijalnom sastanku sudionica dobiva digitalni sat (ili upute o signalima putem mobitela) i komplet dnevnika tj. knjižica (po jednu svaki dan) te detaljne upute o instrumentima i postupku prikupljanja podataka.

Zadatak sudionice je sljedeći: svaki puta kada se oglasi signal sata / mobitela, odmah ili što je prije moguće treba u dnevnik zabilježiti što je doživljavala (misli, afektivni doživljaji, kontekst i stresnost trenutne situacije) u trenutku u kojem ju je zatekao signal sata / mobitela. Treba zabilježiti i vrijeme kada je počela i dovršila ispunjavanje obrasca s trenutnim doživljajima. Nakon toga bilježi epizode događanja koje su se odvijale od zadnjeg ispunjavanja dnevnika, kao i trajanje pojedine epizode. Popunjavanje dnevnika u prosjeku traje 2-3 minute.

Svaka sudionica na inicijalnom sastanku ispunjava jednu stranicu dnevnika radi provjere razumijevanja upute i pojedinih čestica. Dobiva i telefonski broj na koji se može javiti u slučaju nejasnoća ili bilo kakvih tehničkih poteškoća u periodu prikupljanja podataka. Nakon tri dana istraživač će telefonski kontaktirati sudionice radi povratne informacije o tome kako teče proces prikupljanja podataka te eventualnih dodatnih pitanja. Prema iskustvima iz istraživanja sa sličnom metodologijom, tijekom bilo kakvog produljenog perioda prikupljanja podataka preporučuje se povremena komunikacija između istraživača sudionika, sa svrhom održavanja motivacije za sudjelovanje (Csikszentmihalyi i Hunter, 2003).

Po isteku tjedan dana sudionica vraća sat i ispunjene dnevničke, upisuje podatke o dobi i studijskom usmjerenju te ispunjava BIS / BAS skale, mjere pomoću kojih su operacionalno definirane prilazeća i izbjegavajuća dimenzija temperamenta u ovom istraživanju. Ovaj će se instrument primijeniti na samom kraju ispitivanja, kako ne bi usmjerio sudionice prema istraživačkim problemima i doveo do pristranosti u odgovaranju na pitanja o afektivnim doživljajima i procjenama svakodnevnih situacija u dnevniku.

Na kraju će se sa svakom sudionicom provesti kratki intervju o iskustvima tijekom prikupljanja podataka.

Sudionice će po završetku istraživanja dobiti informacije o glavnim nalazima, kao i individualne povratne informacije o vlastitim rezultatima (također pod šifrom, kako bi se osigurala anonimnost).

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Ovim se istraživanjem nastoji pridonijeti akumulaciji, verifikaciji kao i metodološkom i teorijskom proširenju eksplanacijske moći nalaza o Dinamičkom modelu afekta, uvažavajući smjernice o kontroli metodoloških čimbenika koji mogu maskirati odnos pozitivnog i negativnog afekta, uočenih u prethodnim istraživanjima. Poznavanje konteksta u kojem se mijenja odnos dimenzija temeljnog afekta ima teorijsku vrijednost jer pridonosi razumijevanju njihove prirode i procesa koji su im u podlozi. Nalazi mogu biti korisni u planiranju intervencija povećavanja afektivne kompleksnosti, s ciljem razvoja psihološke otpornosti.

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

- Beck, R. C. (2003). Motivacija: Teorija i načela. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Carver, C. S. (2001). Affect and the functional bases of behavior: On the dimensional structure of affective experience. *Personality and Social Psychology Review*, 5(4), 345-356.
- Carver, C. S., & White, T. L. (1994). Behavioral inhibition, behavioral activation, and affective responses to impending reward and punishment: The BIS/BAS Scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67(2), 319-333.
- Csikszentmihalyi, M., & Hunter, J. (2003). Happiness in everyday life: The uses of experience sampling. *Journal of Happiness Studies*, 4(2), 185-199.
- Feldman Barrett, L., & Russell, J. A. (1998). Independence and bipolarity in the structure of current affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(4), 967-984.
- Gable, S. L., Reis, H. T., & Elliot, J.A. (2000). Bibehavioral Activation and Inhibition in Everyday Life. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(6), 1135-1149.
- Green, D. P., Salovey, P., & Truax, K. M. (1999). Static, dynamic, and causative bipolarity of affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(5), 856-867.
- Kahneman, D., Krueger, A. B., & Schkade, D. A. (2004). A Survey Method for Characterizing Daily Life Experience: The Day Reconstruction Method. *Science*, 306(5702), 1776-1780
- Reich, J. W., Zautra, A. J., & Potter, P. T. (2001). Cognitive Structure and the Independence of Positive and Negative Affect. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 20 (1), 99-115.
- Reich, J.W., Zautra, A. J., & Davis, M. (2003). Dimensions of affect relationships: Models and their integrative implications. *Review of General Psychology*, 7(1), 66-83.
- Russell, J.A. (2003). Core Affect and the Psychological Construction of Emotion. *Psychological Review*, 111(1), 145-172.
- Russell, J.A., & Feldman Barrett, L. (1999). Core affect, prototypical emotional episodes, and other things called emotion: Dissecting the elephant. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(5), 805-819.
- Watson, D. (2000). *Mood and Temperament*. New York: Guilford Press.
- Watson, D., & Tellegen, A. (1999). Issues in the dimensional structure of affect-effects of descriptors, measurement error, and response formats: comment on Russell and Carroll (1999). *Psychological Bulletin*, 125 (5), 601 – 611.
- Watson, D., & Tellegen, A. (2002). Aggregation, acquiescence, and the assessment of trait affectivity. *Journal of Research in Personality*, 36 (6), 589 – 598.
- Watson, D., Wiese, D., & Vaidya, J. (1999). The two general activation systems of affect: Structural findings, evolutionary considerations, and psychobiological evidence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(5), 820-838.
- Zautra, A. J., Berkhof, J., & Nicolson, N. A. (2002). Changes in affect interrelations as a function of stressful events. *Cognition & Emotion*, 16 (2), 309-318.
- Zautra, A. J., Potter, P. T., & Reich, J. W. (1997). The independence of affects is context-dependent.: An integrative model of the relationship between positive and negative affect. *Annual Review of Gerontology and Geriatrics*, 17, 75-103.
- Zautra, A. J., Reich, J. W., Davis, M. C., Nicolson, N. A., & Potter, P. T. (2000). The role of stressful events in the relationship between positive and negative affects: Evidence from field and experimental studies. *Journal of Personality*, 68 (5), 927 – 951.
- Zautra, A.J., Affleck, G.G., Tennen, H., Reich, J.W., & Davis, M.C. (2005). Dynamic Approaches to Emotions and Stress in Everyday Life: Bolger and Zuckerman Reloaded With as Negative Affects. *Journal of Personality*, 73(6), 1-28.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)			
20 000, 00			
Predloženi izvori financiranja istraživanja			
Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje	x		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			
Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme			
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje. Potpis Prof. dr. sc. Zvonimir Knezović (ime i prezime prvog predloženog mentora) Potpis (ime i prezime drugog predloženog mentora) Potpis Valerija Križanić (ime i prezime doktoranda)			
IZJAVA			
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu. U Zagrebu, Potpis: Valerija Križanić (ime i prezime doktoranda) M.P.			

³ Navesti samo ako je potrebno

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Valerija Križanić	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij iz psihologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6630	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	Temperament i odnos pozitivnih i negativnih temeljnih afekata u kontekstu dinamičkog modela afekta	
	Engleski	Temperament and relationship between positive and negative core affect within the context of Dynamic model of affect	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Društvene znanosti, psihologija, opća psihologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr. sc. Zvonimir Knezović, red. prof.	Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta	zknezovi@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. Dr .sc. Denis Bratko, red. prof.	Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta	dbratko@ffzg.hr
	2. . Dr. sc. Igor Kardum, red. prof.	Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet Rijeka	kardum@ffri.hr
	3.		
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Vijeća poslijediplomskog studija Filozofskog fakulteta u Zagrebu održana 02.travnja 2012., Ad.36	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja		N/A - tijekom rada na prijedlogu teme istraživanja Etičko povjerenstvo još nije bilo formirano	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Javna obrana teme i nacrt doktorskog rada Valerije Križanić održana je 30. rujna 2008. Stručno povjerenstvo u sastavu dr. sc. Zvonimir Knezović, red. prof., dr. sc. Denis Bratko, red. prof. i dr. sc. Igor Kardum, red. prof. prihvatilo je temu *Provjera dinamičkog modela afekta: Temperament i odnos pozitivnih i negativnih temeljnih afekata* i odobrilo predloženi istraživački nacrt.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Valerija Križanić predložila je za istraživanje u sklopu doktorske disertacije na temu *Provjera dinamičkog modela afekta: Temperament i odnos pozitivnih i negativnih temeljnih afekata*. U priloženom sinopsisu teme, nakon javne obrane predloženog istraživanja, pristupnica je obrazložila opća teorijska polazišta istraživanja, jasno i utemeljeno formulirala relevantne istraživačke ciljeve i probleme, te postavila prihvatljive istraživačke hipoteze.

Unutar iznimno dinamičnog područja afektivnih znanosti, teorijska i metodološka pitanja povezana sa strukturom afekata i relacijama između pozitivnih i negativnih afekata zauzimaju veliki znanstveno-istraživački i primijenjeno psihologijski interes. Istraživanja odnosa pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja prepoznata su kao važan korak u razumijevanju prirode afektivnih fenomena. Jedan dio nalaza ukazuje na to da pozitivni i negativni afektivni doživljaji predstavljaju dva kraja jednog kontinuuma (bipolarni pristup, Russell i sur. 1980), dok drugi dio nalaza govori u prilog tome da se radi o dvjema nezavisnim, unipolarnim dimenzijama afekta (Watson i sur. 1985). Zautra, Potter i Reich (1997) iznose integrativni model - Dinamički model afekta (DMA) koji precizira uvjete pod kojima vrijede oba gledišta. Prema ovome modelu, odnos pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja ovisi o stupnju složenosti procesiranja informacija o okolini. Kapacitet za istovremeno procesiranje informacija o negativnim i pozitivnim aspektima situacije omogućava javljanje međusobno nezavisnih pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja. U stresnom kontekstu kapacitet za obradu informacija se smanjuje, procesiranje negativnih informacija ima prioritet u odnosu na pozitivne, uslijed čega pozitivni i negativni afekt prelaze u inverzan odnos. Iako, prema DMA, ovo u određenoj mjeri vrijedi za svakoga, individualne razlike (posebno one relevantne za složenost procesiranja informacija) kao potencijalni moderatori odnosa pozitivnog i negativnog afekta zahtijevaju dalje istraživanje.

Ovim se istraživanjem nastoji pridonijeti dodatnoj verifikaciji DMA kao i metodološkom i teorijskom proširenju eksplanacijske moći nalaza o DMA. Pri tomu se polazi od uvažavanja smjernice o važnosti kontrole relevantnih metodoloških čimbenika koji mogu maskirati odnos pozitivnog i negativnog afekta, a koji su uočeni u prethodnim istraživanjima. Longitudinalnim praćenjem trenutnih, umjesto retrospektivnih procjena afektivnih doživljaja, kao i posebno prilagođenom kombinacijom kvantitativnih i kvalitativnih metoda, u ovom se radu nastoji provjeriti mijenja li se odnos pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja u stresnijim situacijama te jesu li neki ljudi zbog svojih karakteristika temperamenta tome podložniji.

Cilj ovog rada je testirati postavke Dinamičkog modela afekta na temelju intraindividualnih varijacija u doživljavanju pozitivnih i negativnih afekata te istražiti ulogu temperamenta u njihovom odnosu analizom interindividualnih razlika u obrascima afektivnog doživljavanja. U skladu s tim općim ciljem postavljeni su sljedeći uža istraživački problemi i hipoteze:

1. Ispitati intraindividualne promjene u odnosu pozitivnog i negativnog temeljnog afekta u funkciji stupnja percipiranog stresa kroz praćenje dnevnih epizoda na istim ispitanicima.

Očekuje se da će u dnevnim epizodama (ili kontekstima) koje nisu percipirane kao stresne, pozitivni i negativni afekt biti međusobno nezavisni, a da će postati značajno negativno korelirani u stresnim razdobljima.

2. Ispitati varira li odnos pozitivnog i negativnog temeljnog afekta ovisno o razlikama u izbjegavajućoj i prilazećoj dimenziji temperamenta.

U svezi drugog problema postavljena hipoteza počiva na konceptualizaciji temperamenta izvedenoj u skladu s Gray-evom (1970, 1982) teorijom osjetljivosti na potkrepljenja. Naime ako izbjegavajuću dimenziju temperamenta (IT) promatramo kao odraz osjetljivosti bihevioralnog inhibicijskog sustava (BIS), a prilazeću dimenziju temperamenta (PT) kao odraz osjetljivosti bihevioralnog aktivacijskog sustava (BAS) (Elliot i Thrash, 2002), za očekivati je da će ove dimenzije temperamenta imati različite moderirajuće efekte na odnos pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja. Naime, prema Grayevoj teoriji, BIS usmjerava pažnju na potencijalno averzivne aspekte situacije (Gable i sur. 2000), stoga se očekuje sljedeće: što je kod osobe izraženija dimenzija izbjegavajućeg temperamenta ili IT, u stresnim situacijama će doći do veće promjene prema negativnoj povezanosti pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja, u odnosu na nestresne situacije. Budući da BAS usmjerava pažnju prema poželjnim karakteristikama situacije i kao takav nije direktno vezan za percepciju stresnosti, ne očekuje se da će PT moderirati odnos pozitivnih i negativnih afektivnih doživljaja.

U istraživanju će sudjelovati oko 150 studenata Sveučilišta u Osijeku. U prikupljanju podataka planirana je kombinacija metode uzorkovanja doživljaja i modifikacije metode rekonstrukcije dana. Samoprocjene trenutnih afektivnih doživljaja bilježit će se na skraćenoj i prilagođenoj verziji PANAS-X (Watson i Clark, 1994), a informacije i dojmovi o dnevnim događajima u Dnevnik epizoda (Kahneman, Krueger i Schkade, 2004), obrazac prilagođen za potrebe ovog istraživanja. Učestalost mjerenja i trajanje istraživanja odredit će se na temelju podataka iz predisipitivanja (na 10-ak studenata). Dimenzije temperamenta bit će mjerene BIS i BAS skalama

(Carver i White, 1994). Podaci će se prikupljati na sljedeći način: pomoću (polu)strukturiranog dnevnika, u koji sudionici bilježe svoje misli, osjećaje ili ponašanja više puta kroz određeni vremenski period, u sklopu svog uobičajenog funkcioniranja u svom svakodnevnom okruženju. Bilo da su točke mjerenja određene unaprijed zadanim vremenskim intervalima, pojavom određenih događaja ili signalom sata (ili nekog drugog uređaja), temeljna pretpostavka metode uzorkovanja doživljaja jest da vremensko uzorkovanje doživljaja može omogućiti reprezentativan uzorak svakodnevnih doživljaja neke osobe i time povećati ekološku valjanost nalaza. U ovoj su studiji točke mjerenja određene povremenim signalom ručnog sata / mobitela, prema rasporedu koji sudionicima nije unaprijed poznat. Učestalost mjerenja i trajanje istraživanja odredit će se na temelju podataka iz predispitivanja (na 10-ak studenata) (okvirno 7-10 dana, 7-10 puta dnevno). Zadatak sudionice je sljedeći: svaki puta kada se oglasi signal sata / mobitela, odmah ili što je prije moguće treba u dnevnik zabilježiti što je doživljavala (misli, afektivni doživljaji, kontekst i stresnost trenutne situacije) u trenutku u kojem ju je zatekao signal sata / mobitela. Treba zabilježiti i vrijeme kada je počela i dovršila ispunjavanje obrasca s trenutnim doživljajima. Nakon toga bilježi epizode događanja koje su se odvijale od zadnjeg ispunjavanja dnevnika, kao i trajanje pojedine epizode. Popunjavanje dnevnika u prosjeku traje 2-3 minute. Svaka sudionica na inicijalnom sastanku ispunjava jednu stranicu dnevnika radi provjere razumijevanja upute i pojedinih čestica. Dobiva i telefonski broj na koji se može javiti u slučaju nejasnoća ili bilo kakvih tehničkih poteškoća u periodu prikupljanja podataka. Nakon tri dana istraživač će telefonski kontaktirati sudionice radi povratne informacije o tome kako teče proces prikupljanja podataka te eventualnih dodatnih pitanja. Prema iskustvima iz istraživanja sa sličnom metodologijom, tijekom bilo kakvog produljenog perioda prikupljanja podataka preporučuje se povremena komunikacija između istraživača sudionika, sa svrhom održavanja motivacije za sudjelovanje (Csikszentmihalyi i Hunter, 2003). Po isteku tjedan dana sudionica vraća sat i ispunjene dnevnike, upisuje podatke o dobi i studijskom usmjerenju te ispunjava BIS / BAS skale, mjere pomoću kojih su operacionalno definirane prilazeća i izbjegavajuća dimenzija temperamenta u ovom istraživanju. Ovaj će se instrument primijeniti na samom kraju ispitivanja, kako ne bi usmjerio sudionice prema istraživačkim problemima i doveo do pristranosti u odgovaranju na pitanja o afektivnim doživljajima i procjenama svakodnevnih situacija u dnevniku. Na kraju će se sa svakom sudionicom provesti kratki intervju o iskustvima tijekom prikupljanja podataka. Registrirane promjene u odnosu pozitivnog i negativnog afekta bit će statistički analizirane jednosmjernim testom razlika među zavisnim koeficijentima korelacija. U analizi interindividualnih razlika u intraindividualnim promjenama odnosa pozitivnog i negativnog afekta u situacijama različitog stupnja stresnosti koristit će se hijerarhijsko linearno modeliranje.

Zbog prve primjene longitudinalne metodologije i to u nelaboratorijskim tj. prirodnim uvjetima, očekuje se da bi rezultati ovog istraživanja mogli znatno doprinijeti novim spoznajama o prirodi Dinamičkog modela afekta (DMA) kao i o relacijama tog modela s Grayevim modelom definiranja temperamenta. Posebno je zanimljivo da se ovo istraživanje ne zadržava samo na razini analize afekta kao stanja, nego zahvaća i analizu relevantne relacije afekta kao osobine ("trait") ili temperamenta, s jedne strane, i afekta kao stanja ("state"), s druge strane. Dublje poznavanje konteksta u kojem se mijenja relacija između subdimenzija temeljnog afekta ima teorijsku vrijednost jer doprinosi razumijevanju njihove prirode i procesa koji su im u podlozi. Uz to rezultati istraživanja mogu biti od pomoći i u praktičnom planiranju učinkovitijih intervencija za razvoj psihološke otpornosti.

Mišljenje i prijedlog:

Uvidom u priloženu dokumentaciju povjerenstvo je utvrdilo da je pristupnica ispunila sve uvjete predviđene individualnim programom Poslijediplomskog doktorskog studija psihologije. Tema predložene doktorske disertacije znanstveno je relevantna i pripada području društvenih znanosti, polje psihologija, za koje je Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu nadležna institucija.

Stoga ovo povjerenstvo predlaže Vijeću poslijediplomskih studija i Fakultetskom vijeću da odobre predloženu temu doktorske disertacije Valerije Križanić pod nazivom *Temperament i odnos pozitivnih i negativnih temeljnih afekata u kontekstu dinamičkog modela afekta*. Povjerenstvo je suglasno da mentor pri izradi doktorske disertacije bude dr. sc. Zvonimir Knezović, red. prof.

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog povjerenstva je da se naslov predložen u sinopsisu, *Provjera dinamičkog modela afekta: Temperament i odnos pozitivnih i negativnih temeljnih afekata*, preformulira u naslov: *Temperament i odnos pozitivnih i negativnih temeljnih afekata u kontekstu dinamičkog modela afekta*.

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):

lipanj 2012

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

**Izabrano Povjerenstvo za
ocjenu teme i predlaganje
mentora**

Titula, ime i prezime, ustanova, država:

Potpis:

1.(predsjednik Povjerenstva)

Dr. sc. Zvonimir Knezović, red. prof.
(predsjednik Stručnog povjerenstva)

2. . Dr. sc. Denis Bratko, red. prof.

3. Dr. sc. Igor Kardum, red. prof.

4.

5.

U Zagrebu, 11. travnja 2012.

M.P.

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA¹

Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Jelena Puđak, prof.		
Nositelj studija:	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu		
Naziv studija:	Međusveučilišni poslijediplomski doktorski studij sociologije		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6987		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Nadica Puđak i Željko Puđak		
Datum i mjesto rođenja:	05. travnja, 1984., Zagreb		
Adresa:	Lobori 3, 10 040 Zagreb		
Telefon/mobitel:	01 2983754 / 091 5498814		
E-mail:	jelena.pudjak@pilar.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2002. – 2007. Hrvatski studiji, Sveučilište u Zagrebu, dipl. filozofije (profesorica filozofije), dipl. sociologije (profesorica sociologije) 1998. – 2002. Opća gimnazija Sesvete
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	03.01.2008. - danas: Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", projekt: Održivi razvoj Hrvatske
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	• Autorske knjige: Lay, Vladimir; Kufrin, Krešimir; Puđak, Jelena. Kap preko ruba čaše : Klimatske promjene - svijet i Hrvatska Zagreb : Hrvatski centar, 2007 • Poglavlja u knjizi: 1. Puđak, Jelena. Sukobi ekonomskih i ekoloških interesa u suvremenom hrvatskom društvu - empirijska analiza četiriju slučajeva // Razvoj sposoban za budućnost: prinosi promišljanju održivog razvoja Hrvatske / Lay, Vladimir (ur.). Zagreb : Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", 2007.. Str. 141-171 • Rad u zborniku međunarodnog skupa: 1. Lay, Vladimir; Puđak, Jelena. Sociološke dimenzije odgoja i obrazovanja za održivi razvoj- Svezak 1 // CJELOŽIVOTNO UČENJE ZA ODRŽIVI RAZVOJ / Uzelac, Vinka ; Vujičić, Lidija (ur.). Rijeka : Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet u Rijeci, 2008. Str. 95-105. • Znanstveni radovi u drugim časopisima: 1. Puđak, Jelena. Bioregionalizam: koncept organizacije društvenog života i model razvoja koji doprinosi očuvanju okoliša i integralnoj održivosti // Socijalna ekologija. 19 (2010) , 1; 33-53 (pregledni rad, znanstveni). • Stručni radovi u CC časopisima:

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	1. Puđak, Jelena. Klimatske promjene i društvene uloge znanosti i politike // Društvena istraživanja. 18 (2009) , 1-2; 263-285 (članak, stručni). • Druge vrste radova: 1. Šimleša, Dražen; Lay, Vladimir; Čengić, Drago; Potočnik, Vladimir; Puđak, Jelena. Obnovljivi izvori energije - studija ostvarljivosti 2009. (elaborat za IROS / MORH). • Kongresi: 1.) 9. Međunarodna europska konferencija Annales Pilar 2007. "Značenje Europske Unije za Hrvatsku – značenje Hrvatske za Europsku Uniju", Lay, V., Puđak, J., Ekološke i okolišne posebnosti i izvrsnosti Hrvatske u europskom kontekstu 2.) Znanstveno stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem "Cjeloživotno učenje za održivi razvoj", 2008. Lay, V., Puđak, J., Sociološke dimenzije odgoja i obrazovanja za održivi razvoj 3.) Međunarodni znanstveni skup Primjenjena geografija u teoriji i praksi, (studen) 2010. Puđak, J. Metodologija određivanja bioregija s inicijalnim prijedlogom bioregija Hrvatske, (prihvaćeno izlaganje)												
NASLOV PREDLOŽENE TEME													
Hrvatski:	Hrvatska i klimatske promjene - Sociološka analiza stanja i učinkovitosti javnih politika za smanjenje stakleničkih plinova												
Engleski:	Croatia and Climate Change - Sociological Analysis of state and effectiveness of policies for GHG emission reduction												
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):													
Područje/polje:	Sociologija												
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)													
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)													
	<table border="1"> <tr> <th></th><th>Titula, ime i prezime:</th><th>Ustanova, država:</th><th>E-pošta:</th></tr> <tr> <td>Prvi mentor:</td><td>dr .sc. Vladimir Lay, viši znanstveni suradnik</td><td>Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", Hrvatska</td><td>vladimir.lay@pilar.hr</td></tr> <tr> <td>Drugi mentor:</td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>		Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:	Prvi mentor:	dr .sc. Vladimir Lay, viši znanstveni suradnik	Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", Hrvatska	vladimir.lay@pilar.hr	Drugi mentor:			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:										
Prvi mentor:	dr .sc. Vladimir Lay, viši znanstveni suradnik	Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", Hrvatska	vladimir.lay@pilar.hr										
Drugi mentor:													
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina													
Prvi mentor:	dr. sc. Vladimir Lay: • Održivi razvoj i vođenje// Društvena istraživanja. 16 (2007) , 6; 1031-1053 • Integralna održivost i učenje // Obrazovanje u kontekstu tranzicije / Pilić, Šime (ur.), Split : Hrvatski pedagoško-književni zbor, Split, 2008. Str. 233-258 • VIZIJA ODRŽIVOG RAZVOJA HRVATSKE ; PRINOSI ARTIKULACIJE POLAZIŠTA I SADRŽAJA VIZIJE // RAZVOJ SPOSOBAN ZA BUDUĆNOSTI ; PRINOSI PROMIŠLJANJU ODRŽIVOG RAZVOJA HRVATSKE / Lay, Vladimir (ur.), Zagreb : Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", 2007. Str. 13 – 52 • Neodrživost neoliberalizma. Nekoliko teza s motrišta socijalne/globalne ekologije u godini 2006. // Globalizacija i neoliberalizam : refleksije na hrvatsko društvo / Vidović, Davorka ; Pauković, Davor (ur.), Zagreb : Centar za politološka istraživanja, 2006. • Kap preko ruba čaše – Klimatske promjene: svijet i Hrvatska, Lay, Kufrin, Puđak, Hrvatski centar "Znanje za okoliš", 2007., Zagreb												
Drugi mentor:													
OBRAZLOŽENJE TEME													
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Opći predmet razmatranja i analize u doktorskoj disertaciji su karakteristike 'društva visokih emisija' (high carbon society). Kao bitan nusprodukt takvog društvenog ustroja visokih emisija stakleničkih plinova, javljaju se antropogene klimatske promjene koje dugoročno remete i narušavaju upravo takav društveni sustav kojih ih i proizvodi. Klimatske promjene kao problem su više od dva desetljeća prisutne u političkim agendama i javnim arenama. Kao oblik socio-ekološke krize današnjice, klimatske promjene su bez premca u povijesti, uzrokuju ih ljudi svojim												

	djelatnostima oblikovanim u modernom društvenom ustroju, globalne su po karakteru, te ujedno predstavljaju i jedan od najvećih izazova (i prijetnji) istom društvenom ustroju koji ih su-proizvodi. Sociologija kao znanstvena disciplina može pružiti kritičku analizu društvenog konteksta i društvenih zakonitosti u kojem antropogene klimatske promjene nastaju, te razvojnih modela koji su do krize doveli. U fokusu empirijskog dijela rada je sociološka analiza karakteristika i društvenih uloga aktera relevantnih za spoznaju i procesiranje klimatskih promjena u Hrvatskoj. Analiziramo status teme klimatskih promjena unutar 'političke agende' (Giddens, 2009.) u Republici Hrvatskoj; detaljnije stavove i učinke društvenih aktera (politički, civilni i poslovni sektor, te znanost).
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	The characteristics of a "high carbon society" are the general subject of inquiry and analysis in this doctoral dissertation. As an important by-product of such a social structure, anthropogenic climate changes permanently interfere and disrupt the same social system that produces them in the first place. As a problem, climate change has been present in policy agendas and the public arena for more than two decades. As a form of ecological crisis of our time, climate change is unmatched in history and caused by human activities in modern social structures. Global in character, they also represent one of the greatest challenges (and threats) to that same social structure that produces them. Sociology as a scientific discipline can provide a critical analysis of the social context and social laws in which anthropogenic climate change occurs as well as developmental models that have led to the crisis. The focus of the empirical part of the thesis is the sociological analysis of characteristics and social roles of actors relevant for understanding and processing climate change in Croatia. We will analyse the status of climate change issues in the "political agenda" (Giddens, 2009) in the Republic of Croatia as well as analyse the attitudes and effects of social actors (political, civil and the business sector as well as science).
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
Ekološka kriza kojoj svjedočimo izražava se kao rezultat trenutnih društvenih vrednota. Te društvene vrednote smještene su u širi kontekst prevladavajućeg svjetonazora koji se temelji na antropocentričnoj etici, odnosno moralnoj legitimaciji eksploatacije ne-ljudske prirode (Geiger, 2010.). Problemu društveno uzrokovane ekološke krize ćemo pristupiti s osnovnog stanovišta sociologije okoliša. Sociologija okoliša (eng. environmental sociology) se fokusira na odnos između društva i okoliša, s posebnim naglaskom na istraživanje i analizu društvenih faktora koji uzrokuju probleme u okolišu, na utjecaje koje ti problemi posljedično imaju na društvo, te na moguća rješenja tih problema. Tokom zadnjih nekoliko stoljeća, a posebice u 20. stoljeću, uspostavljeni su razni sistemi unutar zapadnog društva koje karakterizira usmjerenost na potrošnju fosilnih goriva, te posljedično visoke emisije stakleničkih plinova, što dovodi do dalekosežnih promjena globalne klime i samim time ugrožava opstojnost globalne biosfere i modernih društava. U istraživačkom dijelu rada posvetit ćemo se analizi odnosa relevantnih društvenih aktera prema klimatskim promjenama, te analizi društvene reakcije na emisije stakleničkih plinova u Hrvatskoj. Budući da je karakter moderne ekološke krize koja se očituje i u antropogenim klimatskim promjenama bez premca u povijesti, držimo da tema ima znanstvenu i društvenu relevantnost. Počevši od šezdesetih godina 20. stoljeća društvene znanosti pokazuju sve veće zanimanje za probleme okoliša, odnosno odnos čovjeka prema prirodi kao uvjetu opstanka ljudskih/društvenih zajednica (Pretty et al., 2007.). Nastale kao reakcija na tadašnje društvene pokrete za zaštitu okoliša, polja društvenih znanosti razvijaju vlastite, nekad i suprotstavljene postulate i teorije porijekla ekološke krize, koju pak sve prepoznaju kao bitan problem modernog društva. Sedamdesetih godina prošlog stoljeća se tako javlja sociologija okoliša (W.R. Catton, R. Dunlap). Danas, početkom 21. stoljeća sve se više javlja potreba za sustavnim tumačenjem globalne ekološke krize dijelom uzrokovane ljudskim aktivnostima. Jedna od najozbiljnijih manifestacija te krize je i antropogeno globalno zagrijavanje i klimatske promjene. Iako problem klimatskih promjena zaokuplja pažnju znanstvenika, političara i svjetske javnosti već više od dva desetljeća, sociologija kao znanstvena disciplina se ovom temom počela baviti tek odnedavno, kako u svijetu, tako i kod nas. Internetskim pretraživanjem baza znanstvenih časopisa, poput SAGE journals online, J STORE, Web of Science, Current Contents, Springer Link, u zadnje tri godine objavljeno je oko petstotinjak bibliografskih jedinica, pretežno članaka u kojima se spominju klimatske promjene. Ovo zvuči kao mnogo, međutim kada se uzme u obzir da su pokrivena cjelokupna područja društvenih i humanističkih znanosti, uključujući preko tisuću časopisa, ova brojka i nije tako impresivna. Osim toga, samo spominjanje riječi "klimatske promjene" ne znači i dublje udubljivanje članka u društvene aspekte nastanka istih. Pregledom baze Hrvatske znanstvene bibliografije – CROSBIB, pronađeno je nekoliko radova sa područja sociologije u kojima se spominju klimatske promjene: 1.) Leburčić, Anđić; Lončar, Marija; Bandalović, Gorana. Socioklimatski utjecaji na suvremeno življenje: sociološko istraživanje stanovnika HrvatskeSplit : Redak, 2008 ; 2.) Lay, Vladimir; Kufrin, Krešimir; Puđak, Jelena. Kap preko ruba čaše : Klimatske promjene - svijet i Hrvatska, Zagreb : Hrvatski centar, 2007; 3.) Cifrić, Ivan, Ekološka zabrinutost. Percepcija ekoloških problema kao zabrinjavajućih // Socijalna ekologija. 14 (2005) , 1-2; 1-28 ; 4.) Puđak, Jelena. Klimatske promjene i društvene uloge znanosti i politike. // Društvena istraživanja. 18 (2009) , 1-2; 263-285 ; 5.) Šimleša, Dražen. Javna percepcija /Upoznatost s klimatskim promjenama // Izvješće o društvenom razvoju Hrvatska 2008/Dobra klima za promjene - Klimatske	

promjene i njihove posljedice na društvo i gospodarstvo u Hrvatskoj. I (2009) ; 19-28 .

Ovim radovima (koji se svi osim jednog, tek usputno bave antropogenim klimatskim promjenama) valja pribrojiti istraživanje javnog mnijenja o klimatskim promjenama provedeno u okviru Izvješća o društvenom razvoju Hrvatska 2008/Dobra klima za promjene - Klimatske promjene i njihove posljedice na društvo i gospodarstvo u Hrvatskoj. UNDP, (2009)

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Ciljevi rada su:

- elaborirati karakteristike 'društva visokih emisija' (high carbon society)
- teorijski obrazložiti što su sociološke dimenzije klimatskih promjena
- utvrditi položaj Hrvatske u kontekstu emisija stakleničkih plinova i procesa "karbonizacije" u svijetu
- analizirati uloge relevantnih aktera za sudjelovanje u procesu "karbonizacije" u Hrvatskoj i u odlučivanju o mjerama za smanjenje emisija stakleničkih plinova u Hrvatskoj
- utvrditi karakteristike i stupanj 'karbonizacije' hrvatskog društva

Cilj istraživanja je istražiti stavove relevantnih aktera (iz područja državnog, civilnog, poslovnog te znanstvenog sektora) o učinkovitosti državnih politika i mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova u okviru Kyotskog protokola, te njihove stavove o (eventualnim) preprekama implementaciji istih tih mjera i politika.

Hipoteze istraživanja:

- Politika, uprava i poduzetništvo imaju pretežito pozitivnu sliku o svojoj učinkovitosti, a civilni sektor je prema istima kritički orijentiran
- Kompetentna javnost za pitanja klimatskih promjena u Hrvatskoj (državna uprava, politika, civilni i poslovni sektor, te znanost) slabo su informirani o temeljnim dokumentima i politikama za smanjenje emisija stakleničkih plinova na globalnoj razini
- Kompetentni akteri iz državne uprave, politike i poduzetništva ne podupiru radikalne mjere za smanjenje emisija stakleničkih plinova ('zero carbon economy') u Hrvatskoj
- Državna uprava i politika ne kreiraju koherentnu i učinkovitu politiku klimatskih promjena u Hrvatskoj
- Pripadnici znanstvenog sektora kompetentni za klimatske promjene stava su da je utjecaj znanstvenih spoznaja o klimatskim promjenama na formiranje politika i mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova nedostatan.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Kako u Hrvatskoj ovakvo istraživanje još nije provedeno, istraživanje će biti prvenstveno orijentacijsko. Problematika klimatskih promjena, i konkretnije, politika i mjera klimatskih promjena u Hrvatskoj nije sociološki istražena. Godine 2008. UNDP je u Hrvatskoj proveo sveobuhvatno istraživanje javnog mnijenja o javnoj percepciji i upoznatosti s klimatskim promjenama koje je objavljeno u Izvješću o društvenom razvoju Hrvatska 2008.

Izrada doktorske disertacije odvijat će se u tri faze. U prvoj fazi bit će analizirana relevantna literatura s područja sociologije, poglavito sociologije okoliša, a koja obuhvaća teme društva visokih emisija, te klimatskih promjena. U dijelu rada koji će se baviti analizom karakteristika i društvenih uloga aktera u funkciji prepoznavanja njihova učinka na području smanjenja emisija stakleničkih plinova, analizirat ćemo odgovarajuće dokumente, strategije i zakone, počevši od Prvog nacionalnog izvješća Republike Hrvatske prema okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime (2001.). (Prethodni uvid u uloge aktera stekli smo tijekom petogodišnjeg bavljenja klimatskim promjenama u Hrvatskoj.)

U drugoj fazi izrade rada provest ćemo kvalitativno istraživanje stavova društvenih aktera referentnih za implementaciju mjera za ispunjenje obveza preuzetih ratifikacijom protokola iz Kyota. U sklopu istraživanja bit će provedeni polustrukturirani intervjui na namjernom uzorku, koji će predstavljati izvor podataka za analizu stavova aktera relevantnih za spoznaju i procesiranje društvene reakcije na klimatske promjene u Hrvatske. Uzorak će obuhvaćati aktere iz:

1. Uprave: organizacije i ministarstva na nacionalnoj razini koji se bave klimatskim promjenama (ispitanici će biti čelni ljudi nadležnih odjela)
 - 1.1. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (središnje tijelo za klimatske promjene u Hrvatskoj, bavi se zakonodavnim okvirom)
 - 1.2. Agencija za zaštitu okoliša (odgovorna za prikupljanje podataka o klimatskim promjenama)
 - 1.3. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (promiče energetske učinkovitost u tvrtkama i objektima u vlasništvu Vlade, te sustav zajamčenih tarifa za obnovljivu energiju)
 - 1.4. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (analizira podatke iz transportnog sektora kako bi se uveli programi za smanjenje emisija)
 - 1.5. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (Promiče obnovljivu energiju, energetske učinkovitost, te smanjenje emisija kroz financiranje i partnerstvo)
2. politike (sabor i političke stranke)
 - 2.1. Saborski Odbor za zaštitu okoliša
 - 2.2. Savjeti za okoliš političkih parlamentarnih i ostalih društveno aktivnih stranaka

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

3. civilnog sektora (ne-vladine organizacije na nacionalnoj razini koje se na bilo koji način bave klimatskim promjenama - predsjednici udruga ili voditelji posebnih programa)

4. znanosti (znanstvenici koji rade na projektima neposredno vezanim za klimatske promjene)

5. poduzetništva (gospodarstveni subjekti koji najviše doprinose emisijama/smanjenju stakleničkih plinova u RH - tehnički direktori)

5.1. Gospodarstveni subjekti koji najviše emitiraju stakleničke plinove: u Hrvatskoj to je sektor energetike (75% emisija) i industrije (9% emisija)

5.2. Gospodarstveni subjekti koji rade na smanjenju emisija stakleničkih plinova (tvrtke članice Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj)

Planirano je provođenje 30 intervjua, po potrebi i više, diljem Hrvatske. Intervjuima ćemo istražiti stavove ispitanika o klimatskim promjenama kao društvenom problemu, njihovu ocjenu efikasnosti postojećih mjera i dosadašnjih učinaka, te ocjenu provedbe tih istih mjera.

U završnoj fazi istraživanja dobivene podatke ćemo analizirati i interpretirati u svrhu ostvarenja ciljeva i provjere utemeljenosti hipoteza. U analizi podataka koristit ćemo neke od tehnika koje se koriste u utemeljenoj teoriji: višerazinsko kodiranje podataka, te komparativnu analizu, iz kojih će proizaći konstrukcija koncepata iz kojih će se formirati konačni zaključci istraživanja.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Teorijski doprinos rada odnosi se na utvrđivanje karakteristika po kojima je Hrvatska društvo visokih emisija i socioloških dimenzija klimatskih promjena, te će na taj način ovaj rad biti prilog razvoju sociologije okoliša u specifičnoj temi društveno uzrokovanih klimatskih promjena. Također, teorijske spoznaje i empirijski rezultati moći će se koristiti u daljnjim istraživanjima odnosa prema politici klimatskih promjena u Hrvatskoj, posebno u kontekstu istraživanja društvenih aktera koji se pozicioniraju kao prepreka, odnosno kao promotori razvoju mjera suzbijanja i prilagodbe klimatskim promjenama.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

- Pretty et al., ur. (2007.) The Sage Handbook of Environment and Society, Sage Publications, Los Angeles
- Pettenger, M. E. (2007.) Social Construction of Climate Change, Asgate Publishing, Hampshire
- Beck, U. (2010.) Climate for Change, or How to Create a Green Modernity? , Theory, Culture and Society 2010., vol.27(2-3): 254-266, <http://tcs.sagepub.com>,
- Lever-Tracy, C. (2010.) Sociology Still Lagging on Climate Change, Sociological Research Online, 15 (4) 15, <http://www.socresonline.org.uk/15/4/15.html>
- Urry, J. (2010.) Sociology Facing Climate Change, Sociological Research Online, 15 (3) 1, <http://www.socresonline.org.uk/15/3/1.html>
- Urry, J. (2011.) Climate change and Society, Polity Press, Cambridge
- Glavač, V. (2001.) Uvod u globalnu ekologiju, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb
- Geiger, M. (2010.) S onu stranu monokulture: Tradicijska znanja o okolišu i mreža života, Izdanja Antibarbarus, Zagreb

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

putni troškovi: 3000
 provođenje intervjua*: 300 x 30 intervjua = 9000
 obrada podataka*: 100 x 30 = 3000
 literatura: 10 000
 službena dokumentacija: 0
 ukupno: 25 000

*provodi kandidatkinja

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje	Održivi razvoj Hrvatske - 1550	dr.sc. Vladimir Lay	
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje			

**Sjednica Etičkog
povjerenstva na kojoj
je odobren prijedlog
istraživanja³**

Istraživanje odobrilo Povjerenstvo Odsjeka za sociologiju za prosudbu etičnosti istraživanja, dana 10. lipnja, 2011. Broj odluke: 2011-13

Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis

(ime i prezime prvog predloženog mentora)

Potpis

(ime i prezime drugog predloženog mentora)

Potpis

(ime i prezime doktoranda)

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu,

Potpis

(ime i prezime doktoranda)

M.P.

³ Navesti samo ako je potrebno

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Jelena Puđak, prof.	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Međusveučilišni poslijediplomski doktorski studij sociologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6987	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
	Hrvatski	Hrvatska i klimatske promjene - sociološka analiza stanja i učinkovitosti javnih politika za smanjenje stakleničkih plinova	
	Engleski	Croatia and Climate Change - Sociological Analysis of state and effectiveness of policies for GHG emission reduction	
Područje/polje:		Sociologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr.sc. Vladimir Lay, viši znanstveni suradnik	Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Hrvatska	vladimir.lay@pilar.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1.prof.dr.sc. Ivan Cifrić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	icifric@ffzg.hr
	2.prof.dr.sc. Krešimir Kufrin	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	kkufrin@ffzg.hr
	3.dr.sc. Vladimir Lay, viši znanstveni suradnik	Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Hrvatska	vladimir.lay@pilar.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Vijeća Poslijediplomskih studija 02. prosinca, 2011., točka 38	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Istraživanje odobrilo Povjerenstvo Odsjeka za sociologiju za prosudbu etičnosti istraživanja, dana 10. lipnja, 2011. Broj odluke: 2011-13
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Kandidatkinja je izložila sinopsis doktorske radnje pod inicijalnim naslovom "Sociološke dimenzije ekološke krize 21. stoljeća: Sociološka analiza klimatskih promjena u Hrvatskoj". Nakon izlaganja uslijedila je diskusija koja se kretala u dva osnovna smjera: a) potreba preciznijeg određenja teme rada, i b) promišljanje nekih pretpostavki provedbe empirijskog istraživanja kao dijela doktorske disertacije. Kroz razgovor s kandidatkinjom postalo je razvidno da joj je u fokusu interesa pitanja vezana za stanje i učinkovitost javnih politika za smanjenje stakleničkih plinova u Hrvatskoj. U tom smislu sugerirana je i promjena naslova u "Hrvatska i klimatske promjene - Sociološka analiza stanja i učinkovitosti javnih politika za smanjenje stakleničkih plinova". U vezi s empirijskim istraživanjem, članovi komisije su dali nekoliko prijedloga: hipoteze dopuniti specifičnim hipotezama, specificirati kriterije izbora uzorka, u uzorak uvrstiti aktere iz sektora zakonodavne vlasti, te neki prijedlozi preciznijeg određenja nekih pojmova. Javna obrana je zaključena preciznim dogovorom komisije i kandidatkinje oko promjene naslova i unošenja dopuna u sam sinopsis.	
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)	
Komisija je konstatala da je sociološka analiza klimatskih promjena ima pionirski, odnosno izvorni karakter u hrvatskoj sociologiji. Mentor prof.dr. sc. Vladimir Lay je istaknuo da se sociologija klimatskih promjena za sada predaje samo na Sveučilištu u Madridu. Očekivani znanstveni doprinos rada odnosi se na utvrđivanje obilježja po kojima je Hrvatska društvo visokih emisija stakleničkih plinova, stoga taj rad može biti prolog razvoju sociologije okoliša u specifičnoj temi društveno uzrokovanih klimatskih promjena. Teorijske spoznaje i empirijski rezultati istovremeno će se moći koristiti u daljnjim istraživanjima društvenih aktera koji se pozicioniraju kao prepreka, odnosno promotori razvoju mjera ublažavanja i prilagodbe klimatskih promjenama. Komisija ocjenjuje da je kandidatkinja sposobna tako zamišljen rad kvalitetno realizirati. Empirijsko istraživanje je zahtjevno, no ocjenjujemo ga izvedivim. Prilikom realizacije rada kandidatkinja ima punu podršku svoje matične ustanove.	
Mišljenje i prijedlog:	
Komisija predlaže kandidatkinji sljedeće: 1. promjenu naslova sukladno sugestiji 2. preciznu razradu hipoteza istraživanja 3. doradu teksta sinopsisa sa stanovišta pojmova Komisija uz ispunjenje ovih uvjeta, predlaže Fakultetskom vijeću da odobri rad na ovoj doktorskoj temi, i uputi ga na daljnji postupak.	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Naslov koji je kandidatkinja predložila glasilo je "Sociološke dimenzije ekološke krize 21. stoljeća: Sociološka analiza klimatskih promjena u Hrvatskoj". Nakon diskusije sa kandidatkinjom komisija je predložila izmjenu naslova u "Hrvatska i klimatske promjene - Sociološka analiza stanja i učinkovitosti javnih politika za smanjenje stakleničkih plinova".	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
Ne predlaže se promjena mentora niti imenovanje drugog mentora.	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
Godina 2013., ljetni semestar.	
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)	
Potpis (ime i prezime člana povjerenstva)	

NAPOMENA (po potrebi):

--	--	--

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) prof.dr.sc. Ivan Cifrić	
	2. prof.dr.sc. Krešimir Kufrin	
	3. dr.sc. Vladimir Lay, viši znan.sur.	
	4.	
	5.	

U Zagrebu,	M.P.
------------	------

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ivan Balabanić		
Nositelj studija:	Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Sveučilišni poslijediplomski doktorski studij sociologije		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6993		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Josip Balabanić i Blanka Kamauf Balabanić		
Datum i mjesto rođenja:	23.1.1978., Pakrac		
Adresa:	Bukovečki krč 8, 10000 Zagreb		
Telefon/mobitel:	095/8127-759		
E-mail:	ivan.balabanic@pilar.hr		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Hrvatski studij Sveučilišta u Zagrebu diplomirani sociolog i kroatolog - 2000. do 2005.		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Znanstveni novak - Institut društvenih znanosti Ivo Pilar - 2008. do danas Asistent - Hrvatski studij Sveučilišta u Zagrebu - 2009. do danas Direktor - Agencija za mystery shopping MSA zadovoljstvo kupaca d.o.o. - 2011. do danas Tajnik - Udruga za zaštitu kulturne i prirodne baštine Otoka Paga "Suhozid" - 2007. do 2011. Analitičar medijskog sadržaja - Agencija za istraživanje tržišta Medianet d.o.o. - 2005. do 2008.		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	POPIS RADOVA 1. Balabanić, I., Mustapić, M., Rihtar, S. (2011). "Amerikanizacija kampanje u hrvatskom dnevnom tisku: izbori 2007", Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja (20)2: 359-378 (članak, znanstveni). 2. Balabanić, I., Mustapić, M. (2008). "Medijska retorika u predizbornom razdoblju 2007. - Analiza dnevnog tiska", Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja (17) 4-5: 647-669 (prethodno priopćenje, znanstveni). 3. Balabanić, I., Mustapić, M. (2010). "Politička komunikacija internetom u Hrvatskoj 2009. Analiza web portala izbornih kandidata za gradonačelnika: Zagreba, Splita, Rijeke i Osijeka", Informatologia (43) 4: 307-316 (članak, znanstveni).		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	4. Benković, V. Balabanić, I. (2010). "Analiza sadržaja najposjećenijih hrvatskih internetskih portala", <i>Medijska istraživanja</i> (16) 2: 43-56 (članak, znanstveni). 5. Mustić, D. Balabanić, I. Mustapić, M. (2011). "Obilježja političke komunikacije hrvatskih stranaka na internetu", <i>Society and Technology</i> 2011. Zagreb : Hrvatsko komunikološko društvo, str. 594-603 (izlaganje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni). 6. Balabanić, I., Mustapić, M. (2009). "Politička komunikacija internetom u Hrvatskoj 2009. Analiza izborne kampanje za gradonačelnike Zagreba, Splita, Rijeke i Osijeka", u: ur. (2009) Košutar, P., Šišak, M., Bracanović, T. Prva međunarodna kroatološka konferencija: knjiga sažetaka. Zagreb : Sveučilište u Zagrebu - Hrvatski studiji, str. 20 (predavanje, sažetak, znanstveni). ISTRAŽIVAČKI IZVJEŠTAJI (ELABORATI) U OKVIRU ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKOG PROJEKTA 1. Balabanić, I., Benković, V. (2009). "Analiza sadržaja internetskih portala (index.hr, net.hr i tportal.hr) u razdoblju od 18.6. do 1.7. 2009. godine". Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar (elaborat). 2. Balabanić, I. Mustapić, M. (2009). "Analiza sadržaja političkih oglasa u dnevnem tisku tijekom izborne kampanje 2007.". Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. (elaborat). 3. Lamza Posavec, V., Balabanić, I., Ferić, I., Mustapić, M., Rihtar, S. (2009). "Javno mnijenje Hrvatske / Ožujak 2009.". Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar (elaborat). 4. Lamza Posavec, V., Balabanić, I., Ferić, I., Mustapić, M., Rihtar, S. (2008). "Analiza sadržaja dnevnoga tiska u razdoblju službene kampanje za parlamentarne izbore 2007. godine". Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar (elaborat). 5. Lamza Posavec, V., Balabanić, I., Ferić, I., Mustapić, M., Rihtar, S. (2008). "Javno mnijenje Hrvatske / Listopad 2008.". Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar (elaborat). 6. Balabanić I., Lamza Posavec V. (2007). "Analiza sadržaja središnjeg dnevnika Hrvatske televizije". Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar (elaborat). AKTIVNO SUDJELOVANJE U SKUPOVIMA 1. Balabanić I., Mustapić M. "Politička komunikacija internetom u Hrvatskoj 2009. Analiza izborne kampanje za gradonačelnike Zagreba, Splita, Rijeke i Osijeka". Prva međunarodna kroatološka konferencija, listopad 2009. (izlaganje, sažetak). 2. Balabanić I., Mustapić M. "Politička komunikacija internetom u Hrvatskoj 2009. Analiza web portala izbornih kandidata za gradonačelnika: Zagreba, Splita, Rijeke i Osijeka". Međunarodni znanstveni skup Društvo i tehnologija, lipanj 2010. (sažetak, izlaganje) 3. Balabanić J., Balabanić I. "Prevenција poremećaja prehrane". Drugi kongres preventivne medicine s međunarodnim sudjelovanjem, listopad 2010. (sažetak, poster s izlaganjem) 4. Mustić D., Balabanić I., Mustapić M. "Obilježja političke komunikacija hrvatskih stranaka na internetu". Međunarodni znanstveni skup Društvo i tehnologija, lipanj 2011. (sažetak, izlaganje)
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski:	Medijska prezentacija zdravstvenog rizika - primjer televizijskog izvještavanja o epidemijama virusa gripe
Engleski:	Media presentation of health risk - a case of TV reporting on influenza virus epidemic
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	

Područje/polje:	Posebne sociologije		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	Prof. dr. sc Ognjen Čaldarović	Filozofski fakultet, Odsjek za sociologiju, Zagreb, Hrvatska Faculty of Humanities and Social Sciences, Zagreb, Croatia, Department of Sociology	ognjen.caldarovic@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	1. Leburic, A., Čaldarović, O., Maroević, M. (2006.). Socijalna prosudba elementarnih sustava života. Sociološka studija pretpostavki uvođenja kanalizacijskog sustava Kaštela – Trogir (Social Assessment of Elementary Life Systems). Split: Filozofski fakultet Sveučilišta (hrvatski i engleski), 124+124 str. 2. Čaldarović, O. (2011.). Urbano društvo na početku 21. stoljeća: osnovni sociološki procesi i dileme. Zagreb: Jesenski&Turk 3. Risk production at the Global Scale: Ethical Questions and Social Responsibility. Lock Haven International Review (2001)15:24-44. 4. Social Assessment – A Tool for Social Analysis of Potentially Risky Initiatives (Društvena procjena – sredstvo za socijalnu analizu potencijalno rizičnih inicijativa). Rad i sigurnost, (2005), 9, 1:1-29. (hrvatski i engleski), ISSN 0350-6886 5. Socijalne dimenzije strukture ekološkog rizika. (1996). Sigurnost 38(3):203-215., ISSN 1330-0229		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	Suvremeno društvo strukturno proizvodi rizike a zatim, u povratnoj sprezi, sami rizici postaju strukturni element oblikovanja društva. Sociološka perspektiva proučavanju rizika polazi od premise da su rizici, u većoj ili manjoj mjeri, i socijalno konstruirani fenomeni tako da objektivna struktura rizika ponekad uopće nije važna za percepciju rizika i za odnos društva prema njemu. Mnogi teoretičari sociologije rizika naglašavaju ulogu masovnih medija u procesu informiranja građana o rizicima i hazardima te njihovu ulogu u percepciji rizika od strane šire javnosti. Stoga su u okvirima svjetske sociologije vrlo česte studije kojima se analizira medijsko izvještavanje o rizičnim situacijama a dobiveni rezultati (obrasci medijske komunikacije) sagledavaju se kroz suvremene teorijske postavke sociologije rizika. Kod nas je situacija dijametralno suprotna te u zadnjih dvadesetak godina nije provedeno niti jedno istraživanje koje bi propitalo medijsku prezentaciju rizičnih situacija. Stoga je intencija predloženog rada da se istraživanjem televizijskog izvještavanja o epidemiji virusa gripe utvrde glavni obrasci medijske komunikacije rizičnih situacija te da se kroz aktualne teorije sociologije rizika propita uloga koju masovni mediji imaju u socijalnoj konstrukciji rizika.		
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	The modern society structurally produces risks and, in feed back, the same risks become structural elements in formation of a society. Study of risk in a sociological perspective starts with premise that risks are, in certain sense, many times socially constructed phenomena that the objective structure of risk, in relation to perception of risk and the relation of society toward risk, becomes sometimes generally unimportant. Many theoreticians in the sociology of risk accentuate the role of mass media in the processes of the public information about risks and hazards, and its role in the perception of risk by the broader public. Therefore, within sociology in general there are many analyses of mass media information on risks situations and also numerous evaluations of the results (or models of media communication) by means of theoretical presumptions of contemporary sociology of risk. With us, the situation is diametrically opposed and during last two decades there were hardly any research with reference to media presentations of risk situations. Consequently, the study proposed, by the analysis of TV reporting on the epidemic influenza virus		

, has to examine main models of media communications in the case of a risk situation and critically evaluate the role of mass media in a social construction of risk.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Socijalna zbilja koja nas okružuje s vremenom se čini sve rizičnijom. Sukladno ekonomskom i tehnološkom razvoju te detaljnijom spoznajom okoline koja nas okružuje umnožio se i broj situacija koje pojedinci i društvo mogu percipirati rizičnima. Spomenuta situacija neminovno je dovela do pojačanog interesa za istraživanje fenomena rizika u današnjem društvu. Tijekom 80-tih godina prošlog stoljeća pojmovi rizika i nesigurnosti počeli su dobivati sve veću važnost i u sklopu suvremenih socioloških teorija. Osnovna premisa sociološkog interesa za rizik može se sažeti kroz tvrdnju da u razvijenoj modernoj društvenoj proizvodnji dobara sustavno prati i društvena proizvodnja rizika (Beck, 2001). Suvremeno društvo svojim (prvenstveno tehnološkim i ekonomskim) razvojem strukturno proizvodi rizike (Beck, 2001; Giddens, 1991) a potom, u povratnoj sprezi, i sami rizici postaju strukturni element oblikovanja društva. Stoga sociološka interpretacija rizika inzistira na stajalištu da rizik valja promatrati kao složeni fenomen koji se ne može tumačiti odvojeno od njegove interpretacije a ona ovisi o socijalnom kontekstu, konkretnim situacijama socijalnog uokviravanja rizika, o vrijednostima i interesima pojedinih društvenih skupina (Čaldarović, 1994:219). Za sociologiju je izrazito važno da su rizici socijalno definirani a u nekim slučajevima i u potpunosti socijalno konstruirani (Renn, 2008). Drugim riječima, objektivna struktura rizika ponekad je potpuno nevažna za njegovu percepciju (Čaldarović, 1995) pa onda i za odnos šire javnosti prema njemu. Može se reći da za prosječnog građanina i nije toliko važna objektivna strana neke rizične situacije, nego ona dimenzija koju percipira (Čaldarović, 2005) i prema kojoj bi trebao formirati svoje ponašanje (političko, ekonomsko itd.). Stoga procesi definiranja rizika i rizičnih pojava i informiranja javnosti o pojedinim rizičnim situacijama, unutar znanstvenog izučavanja rizika u sklopu društvenih znanosti, imaju jedno od središnjih mjesta.

U suvremenom društvu informacije o rizičnim situacijama prenose se uglavnom sredstvima masovnog komuniciranja tako da velik broj autora naglašava važnost posredničke uloge masovnih medija u socijalnoj definiciji i konstrukciji rizika (Bakir, 2010; Hackett, 2008; Zinn, 2004; Beck, 2001; Miles, 2001; Kitzinger, 1999) a istraživanja medijske prezentacije rizika vrlo su zastupljena u (inozemnim) sociološkim istraživanjima.

U Hrvatskoj je situacija dosta drugačija te propitivanje medijske prezentacije rizika i njezine uloge u samoj konstrukciji rizičnih situacija uglavnom nije bilo u središtu interesa znanstvene javnosti. Unatoč tome, valja spomenuti kontinuirano praćenje pisanja dnevnih novina Vjesnika i Večernjeg lista o ekološkim i socijalno-ekološkim temama u razdoblju od 1987. do 1992. godine u okviru znanstveno-istraživačkog projekta „Socijalno-ekološki aspekti razvoja“ Zavoda za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Analizom tiska u sklopu navedenog projekta bile su obuhvaćene sljedeće teme: energija, stanovništvo, hrana, biosfera, industrija i tehnologija, zagađivanje, turizam, kvaliteta življenja, uloga znanosti i ekološke katastrofe (Kuftrin, 1994:65). Vidljivo je iz nabrojene tematike da istraživački problemi nisu bili fokusirani na fenomen rizika, nego na dobivanje šireg uvida u medijsko izvještavanje o temama važnima za ekološke aspekte društvenog života. Sukladno tome i analize izvještavanja te publicirani radovi (Cifrić, 1991; Cifrić i Kuftrin, 1993) bili su orijentirani na novinarsko izvještavanje o ukupnoj ekološkoj problematici, a ne samo na rizične situacije. Ipak, tematske kategorije korištene u analizi poput, primjerice, kategorija „zagađivanje“, „problemi hrane“ ili „sigurnost objekata i postrojenja“, mogu se promatrati i kao područja usko vezana uz fenomen rizika. Stoga podaci dobiveni spomenutim analizama – npr. podatak da su u analiziranom razdoblju (1987.-1992.) najzastupljeniji bili tekstovi koji su izvještavali o zagađenju okoliša (Cifrić, 1991; Cifrić i Kuftrin, 1993) - imaju svojevrstu vrijednost i u proučavanju medijskog izvještavanja o rizičnim situacijama. Medijsku prezentaciju rizičnih situacija eksplicitno je ispitao jedino Kuftrin (1994), provodeći analizu sadržaja Večernjeg lista u razdoblju od 1991-1992. kako bi utvrdio glavne odrednice izvještavanja tih dnevnih novina o rizičnim situacijama. Rezultati analize pokazali su da autori priloga o rizičnim situacijama uglavnom nisu imali analitički pristup sadržaju, da se uglavnom radilo o kraćim prilogima koji su bili objavljeni na manje atraktivnim mjestima i koji su rjeđe najavljeni na naslovnoj stranici; da su prevladavali prilozi čija je tematika bila vezana uz opasnosti koje su nastupile kao posljedice ratnih razaranja; da novinari nisu čitateljima pružali potpune informacije o riziku; da rizični događaji nisu longitudinalno praćeni kroz duži vremenski period; i, naposljetku, da je u tadašnjem novinarstvu prevladavalo „post festum“ pisanje o riziku - to jest, rizične situacije spominjale su se tek nakon što su se dogodile, a rasprava o potencijalnim opasnostima, uzrocima i izvorima rizika te drugim elementima važnim za bolje upoznavanje javnosti s problemom pojedine rizične situacije uglavnom je izostala (Kuftrin, 1994:79).

Vrijedna je spomena i kratka teorijska rasprava u monografiji Kap preko ruba čaše (Lay i sur., 2007) u kojoj autori raspravljaju o problemu slabije zastupljenosti ekološke problematike u masovnim medijima. Rasprava je prije svega zanimljiva jer autori problem sagledavaju kroz model javnih arena. Naime, model javnih arena pretpostavlja postojanje raznih društvenih aktera koji pretendiraju da određene teme i njihove definicije postanu dominantna gledišta uže ili šire javnosti. Kako bi to postigli društveni akteri djeluju kroz okvire raznih javnih arena – npr. znanstvene, političke, gospodarske i tako dalje (Lay i sur.: 73). Masovni mediji su također jedna od arena a pristup i mogućnost vlastitog definiranja određene teme kroz njih uvjetovan je nizom društvenih čimbenika te samim zakonitostima funkcioniranja medijskih organizacija.

Jasno, i rad o medijskoj prezentaciji zdravstvenog rizika, koji predlažemo, može se shvatiti i kao opsežna analiza hrvatske medijske arene na primjeru izvještavanja o epidemije virusa gripe.

Sve u svemu, osim spomenutih aktivnosti kroz znanstveno-istraživački projekt „Socijalno-ekološki aspekti razvoja“ te pojedinačnih kratkih teorijskih osvrti, značajnijih ambicija u proučavanju problema suodnosa medija i rizika, koliko smo upoznati, kod nas više nije bilo.

S druge strane, od sredine 80-ih godina prošlog stoljeća do danas u inozemstvu se kontinuirano provede istraživanja medijske prezentacije rizičnih situacija. Kitzinger (1999) je, na primjer, sustavno analizirao rezultate niza medijskih studija o rizičnim situacijama i u svom je radu sažeto definirao glavne odrednice medijskog izvještavanja o riziku. Sumirani zaključak analiziranih studija pokazuje da je izvještavanje o riziku splet same prirode rizičnih situacija, poštivanja informacijskih vrijednosti vijesti te unutarnje dinamike medijskih organizacija. Tako, recimo, mediji preferiraju izvještavanje o rizicima koji ubijaju ili ozljeđuju veći broj ljudi u kratkom vremenu a zanemaruju rizike koji nanose kumulativnu štetu tijekom dužeg vremenskog perioda; neobični rizici su mnogo atraktivniji nego uobičajeni rizici; o rizicima se pokušava izvještavati kroz osobne priče pojedinaca; mediji o riziku uglavnom izvještavaju kroz pojedinačne događaje a manje kroz analitičku obradu ukupne tematike; postojanje eksplicitnih slika o rizičnoj situaciji povećava šansu za izvještavanje o riziku; konfliktne situacije između glavnih aktera rizičnog događaja pojačava medijski interes za sam događaj; mediji preferiraju okrivljavanje pojedinaca i/ili institucija za postojanje rizične situacije; izvještavanje o jednoj rizičnoj situaciji često povuče za sobom ili veže uza se druge rizične situacije; većinu informacija o rizičnoj situaciji novinari preuzimaju od službenih izvora, ali legitimitet za definiranje situacije dodjeljuju i raznim drugim akterima; ako rizična situacija traje dulje, izvještavanje o riziku može prestati unatoč tome što rizična situacija i dalje egzistira. Dakle, medijsko izvještavanje o rizičnim situacijama determinirano je poštivanjem informacijskih vrijednosti vijesti, unutarnjom dinamikom rada medijskih organizacija te samom prirodom rizične situacije. Što se tiče prirode rizičnih situacija, uobičajeno je (na općoj razini) da se rizici dijele na prirodne (npr. poplave, potresi, erupcije vulkana) i tehnološke rizike (npr. nuklearne katastrofe, genetski inženjering, zračenje od mobitela). Prirodni rizici su prepoznatljivi, vidljivi i, makar im se ne mora uvijek znati uzrok, oni se uzimaju kao datosti koje ne treba posebno tumačiti (Čaladarović, 1994). S druge strane, tehnološki rizici su proizvod ljudske djelatnosti i šira javnost ih uglavnom ne razumije pa su stoga tehnološki rizici skloniji otvorenijim tumačenjima od strane eksperata i drugih zainteresiranih aktera, to jest (općenito govoreći) skloniji su socijalnoj konstrukciji.

Premda bolesti (u okviru našeg rada - virusne i bakterijske epidemije / pandemije) po svojoj osnovnoj naravi spadaju u prirodne rizike te bi ih ljudi uglavnom trebali uzimati kao datosti, svjedoci smo da nije tako. Pojedinci u suvremenom društvu uglavnom ne posjeduju znanja da bi mogli ocijeniti tijek i realnu opasnost pojedine bolesti pa su usmjereni na informacije koje dobivaju od eksperata, nadležnih državnih tijela, medijskih djelatnika i drugih aktera.

Mnogobrojna tumačenja određenog zdravstvenog rizika dovode do takve socijalne konstrukcije rizične situacije da je javna percepcija rizika često u neskladu s objektivnom strukturom i realnom opasnošću od samog rizika. Zbog takve strukturalizacije rizika koja je sklona različitim tumačenjima, zbog učestalosti pojavljivanja te velikog interesa kojeg izazivaju u javnosti, zdravstveni su se rizici pokazali vrlo prikladnim predmetom za analizu suodnosa društva i rizika, pa sukladno tome i za istraživanja medijske prezentacije rizičnih situacija (npr. analize medijskog izvještavanja o BSE, H5N1, H1N1, AIDS itd.).

U posljednjih desetak godina epidemije virusa gripe (H1N1, H1N5) rizične su situacije koje su vjerojatno privukle najveći interes hrvatske javnosti i koja su svakako imale značajnu medijsku popraćenost. U definiranje tijeka i naravi bolesti uključili su se mnogobrojni akteri (eksperti, nadležna državna i javna tijela, ministarstva, udruge civilnog društva, farmaceutske kompanije, medijski djelatnici i obični građani) čija su različita tumačenja situacije često kod javnosti izazivala zbunjenost i panične reakcije. Upravo te razlike u definiranju iste situacije od strane raznih institucija i pojedinaca, te posljedične reakcije građana na samu bolest, čine epidemiju virusa gripe vrlo prikladnim predmetom sociološke analize. S druge strane, postojanje statističkih podataka u okviru Zavoda za javno zdravstvo o realnom stanju tijeka bolesti te mnogobrojna inozemna istraživanja medijske prezentacije epidemija i pandemija virusa gripe (i drugih sličnih zdravstvenih rizika) daju istraživanju dodatne analitičke mogućnosti. Zbog navedenog smatramo da je upravo medijsko izvještavanje o epidemiji virusa gripe najbolji primjer za analizu glavnih obrasca medijske prezentacije kriznih stanja u današnjem hrvatskom društvu, te da ćemo upravo na njenom primjeru uspjeti djelomično popuniti nedostatnost takvih empirijskih istraživanja u sklopu hrvatske sociologije.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Ciljevi istraživanja

Namjera je ovog istraživanja na primjeru epidemije virusa gripe utvrditi glavne osobine medijskog izvještavanja o rizičnim situacijama te pritom kroz aktualne teorije sociologije rizika propitati ulogu koju masovni mediji imaju u socijalnoj konstrukciji rizika.

Taj generalni cilj istraživanja možemo specificirati na sljedeće ciljeve:

- Utvrditi zastupljenost priloga o epidemiji virusa H1N1 u analiziranim televizijskim emisijama
- Utvrditi zastupljenost priloga o epidemijama drugih vrsta gripe u analiziranim televizijskim emisijama
- Ustanoviti tematske kontekste koji prevladavaju u prilogima o epidemiji virusa gripe
- Ustanoviti glavne događaje, pojave i procese o kojima su prilozi govorili
- Dobiti uvid u glavne aktere medijske komunikacije o bolesti te utvrditi osobine poruka koje su akteri pošiljali javnosti (o čemu i o kome su govorili, kakve su vrijednosne sudove iznosili)
- Utvrditi s kojim tematskim kontekstima, događajima, pojavama i procesima se povezuju pojedini akteri

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

- Utvrditi osobine novinarskog izvještavanja (trajanje priloga, pozicija priloga unutar emisije, korištenje slikovnog materijala, kakve su vrijednosne sudove i komentare novinari iznosili, dubina (analitičnost) obrade sadržaja priloga)
- Utvrditi vremenske dimenzije priloga (govori li se o prošlim, trenutnim ili o budućim događajima)
- Utvrditi teritorijalnu orijentiranost priloga (je li radnja vezana uz Hrvatsku, inozemstvo ili teritorij nije relevantan za radnju priloga)
- Utvrditi razlike u novinarskom izvještavanju s obzirom na tematski kontekst, predmet te aktera priloga
- Utvrditi razlike i sličnosti u svim navedenim ciljevima s obzirom na televizijsku postaju
- Dobivene rezultate usporediti s sličnim inozemnim istraživanjima te sa statističkim podacima o tijeku bolesti iznesenim od strane Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo

Hipoteze istraživanja

Glavna hipoteza istraživanja

Medijsko izvještavanje o analiziranoj rizičnoj situaciji determinirano je procjenjivanjem stupnja zainteresiranosti koji informacija može postići u javnosti, unutarnjom dinamikom rada medijskih organizacija te prirodom samog zdravstvenog rizika.

Specificirane hipoteze istraživanja

- Učestalost izvještavanja o bolesti je na početku sezone gripe izrazito intenzivna i s vremenom ona opada, neovisno od tome što je broj zaraženih osoba u stvarnosti i dalje velik
- Prilozi o bolesti na početku sezone gripe zauzimaju atraktivnija mjesta u emisiji (u početnom dijelu) te u najavi emisije, a protokom vremena zauzimaju manje atraktivnije pozicije (središnji i završni dio emisije) i manje se spominju u najavi emisije
- U priložima o bolesti nema tematike koja izrazitije prevladava
- O bolesti se uglavnom izvještava kroz trenutne događaje a manje kroz analitičku obradu ukupne tematike
- U priložima prevladavaju akteri iz državnih i javnih tijela te stručnjaci
- Stručnjaci koji daju izjave za televiziju često nisu eminentni (tj. riječ je o stručnjacima iz manje važnih zdravstvenih institucija) i njihova stajališta često nisu u suglasju sa stajalištima javnih tijela
- Pojedini akteri uz pojedine tematske kontekste, događaje, pojave i procese vežu se češće od drugih
- U medijskom izvještavanju prevladava uznemirujući ton o tijeku bolesti
- Mediji preferiraju okrivljavanje pojedinaca i/ili institucija za uzroke opasnosti, rasprostranjenost bolesti ili za pojedinačne smrtno slučajeve
- Mediji u priložima pretendiraju prikazivanju konflikta među pojedinačnim akterima
- O bolesti se često izvještava kroz prizmu privatnih ljudskih tragedija i priča
- Mediji su obično riziku zaraze od virusa gripe pridodali i druge rizične situacije (opasnost od cjepiva, zaraze nekom drugom bolešću i slično)
- Autori priloga iznose različite vrijednosne sudove prema pojedinim akterima priloga
- U priložima se često govori o događajima i pojavama iz prošlosti te se predviđa budući negativan razvoj događaja
- Radnja priloga uglavnom se veže uz teritorij Republike Hrvatske
- Nema bitnih razlika u (navedenim) osobinama izvještavanja između hrvatskih televizijskih postaja s nacionalnom koncesijom emitiranja
- Dobiveni rezultati ukazivat će na trendove kao i slična inozemna istraživanja

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Za dobivanje uvida u glavne osobine sadržaja televizijskih priloga o epidemiji virusa gripe koristit ćemo se metodom analize sadržaja. Analiza sadržaja vrlo je prikladna metoda ako želimo opisati obilježja neke komunikacije. Također, analiza sadržaja često se koristi i u situacijama u kojima želimo utvrditi događaje i pojave koji su prethodili nekoj komunikaciji te u situacijama u kojima želimo dobiti približan uvid u učinke komunikacije (Milas, 2009). Kasnijim statističkim sažimanjem podataka dobivenih analizom sadržaja, utvrđivanjem povezanosti između pojedinih elemenata sadržaja te uspoređivanjem dobivenih rezultata s rezultatima drugih istraživanja, i/ili sa službenim statističkim podacima analiza, omogućuju se vrlo dobri uvidi u manifestne i latentne osobine nekog sadržaja pa onda (djelomično) i u socijalno okruženje u kojem je taj sadržaj nastao.

Analitička matrica, konstruirana za potrebe istraživanja, sadržavat će sljedeće kategorije sadržaja: kojeg datuma je emisija emitirana; u sklopu koje televizijske postaje; tko je autor priloga; pod kojim je rednim brojem prilog emitiran; koliko je ukupno priloga emitirano u emisiji; je li prilog spomenut u najavi emisije; koliko dugo je prilog trajao; koliko dugo je trajala emisija; koje su glavne i dodatne teme priloga; što je glavni predmet priloga (određeni događaj, pojava, osoba i/ili proces); tko su akteri priloga (eksperti, nadležna državna i javna tijela, ministarstva, udruge civilnog društva, farmaceutske kompanije, medijski djelatnici i obični građani); kakvi se vrijednosni sudovi iznose prema akterima priloga; koji su glavni elementi retorike pojedinog aktera; govori li prilog o trenutno prisutnoj, prošloj ili najavljuje buduću opasnost; koji su uzroci opasnosti (ljudske greške, nemar, priroda); koji su objekti rizika (virus H1N1, cjepivo, druge bolesti); tko je izvor informacije; na koji teritorij je rizik usmjeren (Hrvatska, inozemstvo, općenito); koje se posljedice rizika navode (ugroženo zdravlje, materijalne štete, političke posljedice); odgovara li slikovni materijal glasovnom sadržaju priloga; što se prikazuje slikovnim materijalom priloga; tekstualni opis priloga.

Metrijske karakteristike analize

Prilikom provođenja analize najveći problem predstavlja postizanje zadovoljavajuće pouzdanosti rezultata. U slučaju analize sadržaja problematika pouzdanosti se može sagledati kroz problem objektivnosti sudaca (analitičara) te kroz problem objektivnosti kategorija (Milas, 2009). Da bismo postigli što veću pouzdanost (objektivnost) istraživanja, precizno ćemo definirati svaku od kategorija analitičke matrice a suce (analitičare) ćemo detaljno educirati o načinima izbora jedinica analize i načinima razvrstavanja sadržaja u određene kategorije.

Pouzdanost istraživanja testirat ćemo na 10 posto ukupnog broja priloga na način da će iste priloge po svim kategorijama analitičke matrice analizirati dvije osobe. Podudarnost među analitičarima - uz računanje prikladnog koeficijenta (Cohen's kappa) - uzet ćemo za mjeru pouzdanosti istraživanja.

Izbor građe za analizu i jedinica analize

Analizom ćemo obuhvatiti sve središnje informativne emisije televizijskih kuća s nacionalnom koncesijom, emitirane u razdoblju od 1. studenoga 2009. do 1. ožujka 2010. godine, te u razdoblju od 1. studenoga 2010. do 1. ožujka 2011. (središnje vijesti emitirane u 19 sati na Novoj TV i RTL-u, odnosno u 19 i 30 na HTV-u). Makar se slučajevi gripe javljaju tijekom cijele kalendarske godine, bolest je u znatno većoj mjeri učestaliya u razdoblju od početka studenog do kraja veljače (www.hzjz.hr) pa ćemo u sadržaj za analizu uvrstiti samo emisije emitirane u navedenim razdobljima.

Jedinica analize bit će jedan televizijski prilog u kojem se govori o bilo kojoj vrsti gripe – bilo da se gripa spominje kao glavna sadržajna odrednica priloga, bilo da je spomenuta samo sporadično. Pod prilogom podrazumijevamo samostalnu sadržajnu cjelinu koja obuhvaća najavu priloga od strane voditelja emisije, video, audio i tekstualni materijal, te mogući završni komentar voditelja emisije.

Televizija je medij koji i dalje ima znatno veću publiku od drugih medija (prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u Hrvatskoj je 2003. godine 92.8% kućanstava imalo televizijski prijamnik), a slikovni habitus televizijskog emitiranja ostvaruje, u odnosu na druge medije, snažniji utjecaj na stavove i mišljenja šire javnosti (Dominick i Dominick, 2010). Situacija je pogotovo takva u slučaju televizijskih kuća s nacionalnom koncesijom, čije središnje informativne emisije svakodnevno imaju gledanost od nekoliko stotina tisuća osoba.

Stoga smatramo da bismo upravo analizom središnjih informativnih emisija televizijskih kuća s nacionalnom koncesijom najbolje mogli utvrditi relevantne obrasce medijske prezentacije rizika u kontekstu hrvatskog društva, jasno uzimajući u obzir da je posrijedi televizijski medij koji ima i svoje specifične organizacijske obrasce u odnosu na druge medije.

Provedba istraživanja

Prije provođenja analize na radnoj verziji analitičke matrice provest će se nekoliko pokusnih analiza radi utvrđivanja nedostataka i pogrešaka u konstrukciji matrice. Nakon eventualnih ispravaka kategorija matrice, suci (analitičari) će se detaljno educirati o izboru jedinica analize te kategorijama sadržaja uključenih u matricu. Nakon što se usuglase sve eventualne nejasnoće, započet će se s postupkom analize.

Prvih deset posto emitiranih priloga analizirati će dva suca (analitičara), te će u slučaju visoke podudarnosti među njima preostale priloge analizirati samo jedan sudac (analitičar). U slučaju da analitičari ne postignu zadovoljavajuću podudarnost u razvrstavanju sadržaja nakon prvih deset posto analiziranih priloga, ponovit će se postupak edukacije te će se nakon toga sadržaj nanovo analizirati. Ovakav postupak će se ponavljati sve dok se ne postigne zadovoljavajuća razina koeficijenta podudarnosti.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Obuhvatnije analize medijskog izvještavanja o rizičnim situacijama, sagledane kroz suvremene teorije sociologije rizika, u zadnjih 20-ak godina kod nas nisu provođene. Taj izostanak empirijskih istraživanja i teorijskih promišljanja naveo nas je i motivirao na odabir ove teme. Predloženo istraživanje dat će uvide u obrasce medijskog izvještavanja o rizičnim situacijama u kontekstu hrvatskog društva. Istraživanjem će se provjeriti i teorijske pretpostavke suodnosa medija i društvenog okruženja kroz okvir sociologije rizika. Rezultati našeg istraživanja usporedit će s rezultatima sličnih istraživanja u inozemstvu te će se ukazati na sličnosti i razlike hrvatskog i inozemnog konteksta. Utemeljeno se možemo nadati da ćemo kroz predloženi rad doći do novih spoznaja o karakteristikama izvještavanja o rizičnim situacijama u Hrvatskoj.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

- Bakir, V. (2010). „Media and risk: old and new research directions“, *Journal of Risk Research*, (13)1: 5–18.
- Beck, U. (2001), *Rizično društvo. U susret novoj moderni*, Beograd, Filip Višnjić.
- Cifrić, I. (1992), „Socijalnoekološke teme i sadržaji u „Vjesniku“ i „Večernjem listu“ od 1987. do 1990.“ *Socijalna ekologija*. (3)1: 321-334
- Cifrić, I., Kufrin, K. (1993). „Socijalnoekološke teme i sadržaji u „Vjesniku“ i „Večernjem listu“ 1991. i 1992. godine“ u: Vidaković J. ur. (1993). *Novinarstvo i novi svjetovi komuniciranja*, Osijek-Zagreb: Medijski centar „Glas Slavonije“ d.d. Osijek i „Nonacom“ Zagreb, str. 51-62.
- Čaldarović, O. (1994), „Socijalna teorija i rizik“, *Revija za sociologiju*, (XXV)3-4: 213-226.

Čaldarović, O. (1995), Socijalna teorija i hazardni život: rizici i suvremeno društvo, Zagreb: Hrvatsko sociološko društvo.

Čaldarović, O. (2005), „Sociološki aspekti informiranja kao pretpostavka efikasnog suprotstavljanja opasnostima“, Socijalna ekologija, (14) 4: 353 - 376

Dominick, J. R. (2010), Dynamics of Mass Communication: Media in Transition, University of Georgia, McGraw-Hill Higher Education.

Giddens, A. (1991), Modernity and Self - Identity: Self and Society in the Late Modern Age, Cambridge, Polity Press.

Hackett Alison, J. (2008), „Risk, its perception and the media: the MMR controversy“, Community Practitioner, (81)7: 22-25

Kitzinger, J. (1999), „Researching risk and the media“, Risk & Society, (1)1: 55-69

Kufrin, K. (1994), „Rizik i masovni mediji“, Socijalna ekologija, (3)1: 63-81.

Lay, V. Kufrin, K., Puđak, J. (2007), Kap preko ruba čaše: klimatske promjene – svijet i Hrvatska, Zagreb, Hrvatski centar „Znanje za okoliš“

Milas, G. (2009), Istraživačke metode u psihologiji i drugih društvenih znanostima, Jastrebarsko, Naklada slap.

Miles, S. (2001), Social Theory in the Real World, London, Sage Publications.

Renn, O. (2008), Risk Governance: Coping with Uncertainty in a Complex World, London, Earthscan.

Zinn, J. O. (2004), Literature Review: Sociology and Risk, School of Social Policy, Sociology and Social Research (SSPSSR), Website at the 'University of Kent'.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			

Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis Prof. dr.sc. Ognjen Čaldarović
(ime i prezime prvog predloženog mentora)

Potpis
(ime i prezime drugog predloženog mentora)

Potpis Ivan Balabanić
(ime i prezime doktoranda)

IZJAVA

³ Navesti samo ako je potrebno

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 25.1.2012.

Potpis Ivan Balabanić
(ime i prezime doktoranda)

M.P.

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		IVAN BALABANIĆ	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet u Zagrebu	
Naziv studija:		Sveučilišni poslijediplomski doktorski studij sociologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6993	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	Medijska prezentacija zdravstvenog rizika – primjer televizijskog izvještavanja o epidemijama virusa gripe	
	Hrvatski	Medijska prezentacija zdravstvenog rizika – primjer televizijskog izvještavanja o epidemijama virusa gripe	
	Engleski	Media presentation of health risk – a case of TV reporting on influenza virus epidemic	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Društvene znanosti – sociologija – posebne sociologije	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr.sc.Ognjen Čaldarović, redovni profesor	Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska	ocaldaro@ffzg.hr
Drugi mentor:	-----		
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Anči Leburić, redovna profesorica	Filozofski fakultet Split, Hrvatska	anci@ffst.hr
	2. dr. sc. Hajrudin Hromadžić, docent	Filozofski fakultet Rijeka, Hrvatska	hhromadz@ffzg.hr
	3. dr.sc.Ognjen Čaldarović, redovni profesor	Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska	ocaldaro@ffzg.hr
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo		Sjednica Fakultetskog vijeća FFZG održana 21. veljače 2012.	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada			
Javna obrana teme doktorskog rada održana je 16.siječnja. 2012. godine. Nakon izlaganja pristupnika u kojem je istaknuo najbitnije teorijske i metodološke namjere svoga doktorskoga rada, članovi povjerenstva su mu postavljali pitanja i sugerirali neke bitne aspekte o kojima bi kandidat morao voditi računa u izradi doktorata. Preporučeno mu je da obrati pažnju na teorijske aspekte konstrukcije socijalne (i medijske) zbilje, te da u većoj mjeri metodološki ujednači svoj istraživački pristup, naglašavajući potencijalne			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

kvalitativne aspekte metodološkoga pristupa i artikulacije doktorske teme. Povjerenstvo za ocjenu teme zaključilo je da je kandidat Ivan Balabanić s uspjehom obranio temu doktorskog rada.		
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)		
Prijavljena tema doktorskog rada Ivana Balabanića znanstveno je opravdana i zanimljiva. S obzirom da suvremeno društvo proizvodi raznorazne rizike, oni postaju strukturni element oblikovanja društva. Kako je rizik socijalno konstruiran fenomen, kandidat naglašava ulogu masovnih medija u procesima informiranja građana o rizicima i hazardima, pa će nastojati istražiti percepcije rizika od strane šire javnosti. U Republici Hrvatskoj nije u posljednjih dvadesetak godina provedeno nijedno empirijsko istraživanje o medijskim prezentacijama rizičnih situacija, pa će kandidat istražiti televizijsko izvještavanje o epidemiji virusa gripe kako bi utvrdio glavne obrasce medijske komunikacije rizičnih situacija. Aktualizirajući sociološke teorije rizika, kolega Balabanić će nastojati propitati društvenu ulogu medija u procesima socijalne konstrukcije rizika. Istovremeno će utvrditi neke nove spoznaje o karakteristikama medijskoga izvještavanja o rizičnim situacijama u Hrvatskoj, te iste usporediti s postojećim empirijskim nalazima u drugim zemljama.		
Mišljenje i prijedlog:		
Povjerenstvo konstatira da je Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu ovlašten za provođenje postupka stjecanja doktorata znanosti na području društvenih znanosti, polje sociologija, grana posebne sociologije, a kao mentora predlaže redovitog profesora dr. sc. Ognjena Čaldarovića sa Odsjeka za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Na osnovi svega iznesenoga ocjenjujemo da pristupnik Ivan Balabanić ispunjava statutarne i zakonske uvjete za prijavu doktorata znanosti u okviru doktorskog studija, te Fakultetskom vijeću predlažemo da Ivanu Balabaniću odobri pristupanje izradi i obrani doktorskog rada pod naslovom <i>Medijska prezentacija zdravstvenog rizika – primjer televizijskog izvještavanja o epidemijama virusa gripe</i>, te da za mentora imenuje dr. sc. Ognjena Čaldarovića, redovitog profesora.		
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:		
Povjerenstvo smatra da je predloženi naslov <i>Medijska prezentacija zdravstvenog rizika – primjer televizijskog izvještavanja o epidemiji virusa H1N1 tijekom sezone gripe 2011-2012. godine</i>, nedovoljno jasan i stoga predlaže promjenu naslova doktorskoga rada u <i>Medijska prezentacija zdravstvenog rizika – primjer televizijskog izvještavanja o epidemijama virusa gripe</i>.		
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu): -----		
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):		
ljetni semestar akademske godine 2012/2013.		
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje) -----		
NAPOMENA (po potrebi): -----		
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. dr. sc. Anči Leburic, red.prof. Filozofski fakultet Split, Hrvatska	
	2. dr. sc. Hajrudin Hromadžić, docent Filozofski fakultet Rijeka, Hrvatska	
	3. dr.sc. Ognjen Čaldarović, redovni profesor Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska	
U Zagrebu, 20. ožujka 2012.		M.P

Marija Kraljević
Odsjek za anglistiku
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Vijeće poslijediplomskih studija
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

U Zagrebu 3. svibnja 2012.

Predmet: molba za izuzeće akademkinje Milene Žic Fuchs iz povjerenstava za ocjenu podobnosti, teme doktorskoga rada i doktorskoga rada Marije Kraljević

Molim izuzeće akademkinje Milene Žic Fuchs iz svih povjerenstava za ocjenu moje podobnosti, teme doktorata i samoga doktorskoga rada, temeljem sljedećih razloga:

- 1) Zbog toga što je sama odbila nastaviti mi biti mentorom za doktorat 17. srpnja 2011., samo 10 i po mjeseci prije isteka mog novakškog ugovora, odnosno 7 i po mjeseci prije roka za predaju doktorata. Zbog toga sam se našla u situaciji da u zadnji čas moram potražiti novoga mentora, što sam i učinila, tako da **nema nikakva objektivna razloga da akademkinja Žic Fuchs bude članom povjerenstva koje će ocjenjivati moju podobnost i temu doktorata koji je sama odbila mentorirati.**
- 2) Zbog nesavjesnog obavljanja mentorskog i voditeljskog posla tijekom 6 godina mog novakškoga staža, što se očituje u činjenici da akademkinja Žic Fuchs nije podnijela Vijeću Fakulteta ni Ministarstvu **nijedno izvješće o mojem novakškom radu svih ovih 6 godina** koliko sam na njezinu projektu radila.
- 3) Zbog toga što je tijekom nedavnih događaja vezanih za moju molbu za odobravanje neplaćenoga dopusta postalo razvidno da akademkinja Žic Fuchs ima određeni osobni animozitet prema meni, što je ne čini podobnim kandidatom za člana povjerenstva koje će ocjenjivati moju podobnost i doktorat.
- 4) Zbog toga što od 31. svibnja ove godine više **neću biti novak na projektu** akademkinje Žic Fuchs.

Molim vas da moju molbu uzmete u obzir na sljedećoj sjednici Vijeća poslijediplomskih studija (14. svibnja) pri izboru povjerenstva za ocjenu moje podobnosti i teme doktorskoga rada.

S poštovanjem,
Marija Kraljević

Dostaviti:

- 1) Vijeće poslijediplomskih studija
- 2) prof. dr. sc. Zrinka Jelaska
- 3) prof. dr. sc. Borislav Mikulić